

ŻARY

**RAPORT
2019**

Podstawa prawna sporządzenia raportu o stanie gminy

Zgodnie z art. 28aa ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713), Burmistrz ma obowiązek przedstawić Radzie Miejskiej co roku do dnia 31 maja raport o stanie gminy.

Raport obejmuje podsumowanie działalności Burmistrza w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady gminy i budżetu obywatelskiego.

SPIS TREŚCI

1. INFORMACJE OGÓLNE 8

1.1. Charakterystyka gminy	8
1.2. Liczba mieszkańców i wyborców	9
1.3. Statystyka urodzeń, zgonów	10

2. ROZWÓJ GOSPODARCZY 11

2.1. Informacja o liczbie zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	11
2.2. Informacja o bezrobociu w latach 2015-2019	11
2.3. Sytuacja w strefie przemysłowej oraz inwestycje	11
2.4. Zatrudnienie obcokrajowców	12
2.5. Fundusze pożyczkowe i oferta Fundacji Przedsiębiorczość	13
2.6. Realizacja Programu Rozwoju Gminy Żary na lata 2016 -2023	13
2.7. Realizacja uchwały o wspieraniu inwestycji	13
2.8. Realizacja pozostałych uchwał	13
2.9. Realizacja polityk, strategii i programów w ramach Wydziału Polityki Gospodarczej i Promocji	14
2.10. Budżet obywatelski	14
2.11. Zezwolenie na sprzedaż alkoholu	16
2.12. Opłata targowa	16
2.13. Współpraca krajowa i przygraniczna:	
2.13.1. Żarsko-Żagański Obszar Funkcjonalny	17
2.13.2. Zielony Las - współpraca z Nadleśnictwem Lipinki	17
2.13.3. Współpraca ze Stowarzyszeniem Łuk Mużakowa oraz Łęknica	17
2.13.4. Euroregion Sprewa - Nysa - Bóbr jako główna platforma współpracy	17
2.14. Współpraca międzynarodowa i projekty transgraniczne	
2.14.1. Partnerzy miasta	18
2.14.2. Współpraca międzynarodowa	18
2.14.3. Małe projekty transgraniczne w 2019 roku	18
2.14.3.1. Łużycka turystyka	19
2.14.3.2. Lato z muzyką i historią na pograniczu	19
2.14.3.3. Przygoda z porcelaną na Łużycach	19
2.14.3.4. Inne projekty	20
2.15. Znaczące wydarzenia, promocja, nagrody, wyróżnienia, imprezy w 2019 r.	20
2.16. Miejski kanał informacyjny – statystyka, zasięg postów	23

3. OŚWIATA, KULTURA, SPORT 24

3.1. Wykaz jednostek, instytucji, zakładów budżetowych podlegających pod Wydział Oświaty, Kultury i Sportu	24
3.2. Infrastruktura techniczna jednostek oświatowych	25
3.3. Inwestycje i remonty w jednostkach oświatowych	31
3.4. Finanse oświaty	32
3.5. Pozyskane środki pozabudżetowe	32
3.6. Realizacja polityk, strategii i programów w ramach działalności Wydziału Oświaty, Kultury i Sportu	32
3.7. Pomoc materialna o charakterze socjalnym	33
3.7.1. Stypendia szkolne	33
3.7.2. Zasiłek szkolny	34

3.8. Program rządowy – wyprawka szkolna	34
3.9. Dofinansowanie kosztów kształcenia pracowników młodocianych jako pomoc de minimis	34
3.10. Doskonalenie zawodowe nauczycieli	34
3.11. Nagrody dla uczniów	34
3.12. Nagrody dla nauczycieli	35
3.13. Dowozy uczniów	35
3.14. System Informacji Oświatowej	35
3.15. Obowiązek nauki	35
3.16. Realizacja programu współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie	35
3.17. Nagrody dla sportowców	35
3.18. ŻARSKI DOM KULTURY	37
3.18.1. Podstawa prawna działalności i charakterystyka działalności statutowej	37
3.18.2. Charakterystyka bazy lokalowej	37
3.18.3. Środki finansowe przeznaczone na działalność	38
3.18.4. Pozyskane środki pozabudżetowe	38
3.18.5. Inwestycje, remonty, modernizacje	38
3.18.6. Liczba osób uczestniczących i biorących udział w imprezach i sekcjach ŻDK w 2019 roku	39
3.18.7. Znaczące imprezy, wydarzenia kulturalne i artystyczno-edukacyjne w 2019 roku	39
3.18.8. Współpraca z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi	40
3.18.9. Realizacja polityk, strategii i programów w ramach działalności	41
3.19. MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA	42
3.19.1. Podstawa prawna działalności i charakterystyka działalności statutowej	42
3.19.2. Charakterystyka bazy lokalowej	42
3.19.3. Środki finansowe przeznaczone na działalność	42
3.19.4. Pozyskane środki pozabudżetowe	42
3.19.5. Inwestycje, remonty, modernizacje	43
3.19.6. Stan sieci bibliotecznej	43
3.19.7. E-usługi	43
3.19.8. Zbiory i ich udostępnianie	44
3.19.9. Czytelnicy	44
3.19.10. Działalność promocyjna i znaczące wydarzenia	44
3.19.11. Współpraca z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi	46
3.19.12. Realizacja polityk, strategii i programów w ramach działalności	47
3.20. MUZEUM POGRANICZA ŚLĄSKO-ŁUŻYCKIEGO	48
3.20.1. Podstawa prawna działalności i charakterystyka działalności statutowej	48
3.20.2. Charakterystyka bazy lokalowej	48
3.20.3. Środki finansowe przeznaczone na działalność	48
3.20.4. Inwestycje, remonty, modernizacje	49
3.20.5. Zasoby	49
3.20.6. Liczba odwiedzających	49
3.20.7. Działalność promocyjna, wydarzenia kulturalne	49
3.20.8. Współpraca z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi	50
3.20.9. Realizacja polityk, strategii i programów w ramach działalności	51
3.21. MIEJSKI OŚRODEK, SPORTU, REKREACJI I WYPOCZYNKU W ŻARACH	52
3.21.1. Podstawa prawna działalności i charakterystyka działalności statutowej	52
3.21.2. Charakterystyka bazy lokalowej	52
3.21.3. Środki finansowe przeznaczone na działalność	54
3.21.4. Inwestycje, remonty, modernizacje	54
3.21.5. Zasoby	55
3.21.6. Liczba osób korzystających z poszczególnych obiektów	55
3.21.7. Organizowane imprezy i przedsięwzięcia	56

3.21.8. Współpraca z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi	56
--	----

4. RODZINA, OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA 58

4.1. Rodzina	58
4.1.1. Żłobki	58
4.1.2. Karta Dużej Rodziny	59
4.1.2.1. Krajowa Karta Dużej Rodziny	59
4.1.2.2. Karta „Żary Miasto Przyjazne Rodzinie”	59
4.1.3. Karta Seniora	60
4.1.4. Świadczenia rodzinne z funduszu alimentacyjnego, wychowawcze, dobry start	60
4.1.5. Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych	61
4.1.6. Dodatki mieszkaniowe	62
4.1.7. Dodatki energetyczne	62
4.2. Ochrona zdrowia	63
4.2.1. Programy polityki zdrowotnej	63
4.2.2. Hospicjum (zakład pielęgnacyjno-leczniczy)	64
4.2.3. Przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii	64
4.3. Pomoc społeczna	66
4.3.1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej 66	
4.3.1.1. Podstawa prawna działalności i charakterystyka działalności statutowej	66
4.3.1.2. Charakterystyka bazy lokalowej	67
4.3.1.3. Środki finansowe przeznaczone na działalność	67
4.3.1.4. Remonty, modernizacje oraz rozpoczęte inwestycje w 2019 r.	69
4.3.1.5. Działalność promocyjna, w tym wydarzenia kulturalne, organizowane imprezy	69
4.3.1.6. Współpraca z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi	70
4.3.1.7. Realizacja polityk, strategii, programów i uchwał w ramach działalności	72
4.3.2. Środowiskowy Dom Samopomocy 74	
4.3.2.1. Podstawa prawna działalności i charakterystyka działalności statutowej	74
4.3.2.2. Charakterystyka bazy lokalowej	74
4.3.2.3. Środki finansowe przeznaczone na działalność	74
4.3.2.4. Działalność promocyjna, w tym wydarzenia kulturalne, organizowane imprezy	75

5. ZADANIA W ZAKRESIE POPRAWY PORZĄDKU I BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO 76

5.1. Podstawa prawna działalności Straży Miejskiej	76
5.2. Podjęte czynności w 2019 roku	76
5.3. Zabezpieczenie imprez i uroczystości	80
5.4. Współpraca z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi	80
5.5. Realizacja polityk, strategii, programów i uchwał w ramach działalności	81
5.6. Działalność promocyjna, w tym wydarzenia kulturalne, organizowane przedsięwzięcia.....	84

6. SPRAWY OBYWATELSKIE, ZARZĄDZANIE KRYZYSOWE I BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE 86

6.1. Dowody osobiste	86
6.2. Ochotnicza Straż Pożarna	86
6.3. Miejski Zespół Zarządzania Kryzysowego	88
6.4. Obrona Cywilna	89
6.5. Propagowanie wiedzy o bezpieczeństwie	90
6.6. Kwalifikacja wojskowa	90
6.7. Imprezy masowe	90
6.8. Świadczenia pieniężne rekompensujące utracone wynagrodzenie żołnierzom rezerwy za czas ćwiczeń wojskowych	91

7. ZASÓB KOMUNALNY, GOSPODARKA NIERUCHOMOŚCIAMI, GOSPODARKA PRZESTRZENNA 92

7.1. Zasób komunalny gminy	92
7.2. Grunty stanowiące majątek gminy	93
7.3. Gospodarka nieruchomościami	93
7.3.1. Sprzedaż nieruchomości gminnych	93
7.3.1.1. Sprzedaż w formie przetargu ustnego nieograniczonego	93
7.3.1.2. Sprzedaż w formie bezprzetargowej	96
7.3.1.2.1. Sprzedaż lokali mieszkalnych i użytkowych na rzecz najemców	96
7.3.1.2.2. Sprzedaż nieruchomości gruntowych	97
7.3.2. Dzierżawa nieruchomości gminnych na cele rolnicze i nierolnicze, najem i użyczenia od osób prawnych	98
7.3.3. Dzierżawa gruntu przez gminę od osób prawnych	98
7.3.4. Użytkowanie wieczyste	99
7.3.5. Darowizny	99
7.3.6. Odszkodowania za nieruchomości przejęte na podstawie art. 98 ustawy o gospodarce nieruchomościami	99
7.3.7. Odszkodowania za nieruchomości przejęte na podstawie spec-ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych	100
7.3.8. Komunalizacja mienia Skarbu Państwa	100
7.3.9. Zamiana nieruchomości	100
7.3.10. Zakup nieruchomości	101
7.4. Zarządzanie zasobem nieruchomości gminnych	101
7.5. Najem lokali mieszkalnych	103
7.6. Remonty	103
7.7. Polityka windykacyjna	104
7.8. Polityka czynszowa	104
7.9. Dotacje celowe na sfinansowanie prac konserwatorskich	105
7.10. Informacja z działalności Miejskiego Konserwatora Zabytków	105
7.11. Zagospodarowanie przestrzenne	107
7.11.1. Statystyka wydanych decyzji o warunkach zabudowy, lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz zatwierdzające projekty podziałów geodezyjnych	107
7.12. Realizacja zadań, polityk, strategii, programów i uchwał	107

8. OCHRONA ŚRODOWISKA, ZIELEŃ, GOSPODARKA KOMUNALNA, KOMUNIKACJA MIEJSKA, INWESTYCJE 109

8.1. Działania z zakresu ochrony środowiska	109
8.1.1. Program wymiany pieców	109
8.1.2. Bezpłatna komunikacja w mieście	110
8.1.3. Informacja z realizacji zadania polegającego na usuwaniu wyrobów zawierających azbest	110
8.2. Działania w zakresie zieleni miejskiej	111
8.3. Realizacja planu gospodarki niskoemisyjnej	111
8.4. Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi	113
8.4.1. Charakterystyka systemu gospodarowania odpadami komunalnymi	113
8.4.2. Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych	114
8.4.3. Dane o właścicielach nieruchomości i złożonych deklaracjach z danymi o liczbie mieszkańców oraz sposobie zbierania odpadów	114
8.4.4. Ilość odpadów komunalnych wytwarzanych w zamieszkałych nieruchomościach na terenie gminy	114
8.5. Informacje z zakresu funkcjonowania komunikacji miejskiej	115
8.6. Zadania inwestycyjne	116
8.7. Wykaz wykonanych chodników	118

9. FINANSE GMINY 119

9.1. Wykonanie budżetu za rok 2019	119
--	-----

9.2. Wykonanie przedsięwzięć ujętych w wieloletniej prognozie finansowej	120
9.3. Realizacja uchwał	120

10. PODATKI I OPŁATY LOKALNE 122

10.1. Zestawienie powierzchni gruntów oraz powierzchni użytkowej budynków na terenie miasta	122
10.2. Ilość podatników, ilość podmiotów w strefie gospodarczej oraz na terenie miasta	122
10.3. Wpływy z podatków i opłat	122
10.4. Stan zaległości podatków i opłat	123

11. POZYSKIWANIE ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH NA PLANOWANE INWESTYCJE I ZADANIA MIEJSKIE 123

11.1. Przedsięwzięcia realizowane w ramach Programu Współpracy INTERREG VA Brandenburgia – Polska 2014-2020	123
11.2. Przedsięwzięcia realizowane w ramach Programu Współpracy INTERREG Polska – Saksonia 2014-2020	124
11.3. Przedsięwzięcia realizowane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020	125
11.4. Przedsięwzięcia realizowane w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	132
11.5. Przedsięwzięcia realizowane w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020	133
11.6. Przedsięwzięcia realizowane w ramach Funduszu Dróg Samorządowych	133
11.7. Przedsięwzięcia realizowane w ramach Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	134
11.8. Programy sportowe realizowane przez szkoły i kluby	134
11.9. Program rewitalizacji dla Gminy Żary o statusie miejskim na lata 2016 – 2022	137

1. INFORMACJE OGÓLNE

1.1. Charakterystyka gminy

Żary, jako największe miasto Łużyc na wschód od granicznej Nysy Łużyckiej, określane są mianem Stolicy Polskich Łużyc. Miasto może pochwalić się licznymi zabytkami kultury sakralnej i świeckiej, charakterystycznej dla tej części Łużyc. Powstałe na przestrzeni wieków, zachowane do naszych czasów i sukcesywnie odrestaurowywane, podnoszą estetykę i atrakcyjność miasta. Zachowany średniowieczny układ urbanistyczny uzupełniony nowoczesną architekturą sprawia, że miasto jest warte odwiedzenia przez turystów. Dzisiaj powiatowe miasto przemysłowe, z kompletną infrastrukturą społeczną i biznesową, liczące ok. 37 tys. mieszkańców.

Historia

Pierwsza wzmianka o Żarach pojawiła się w kronice Thietmara w 1007 roku. Prawa miejskie na prawie magdeburskim zostały nadane Żarom w 1260 roku. Właścicielem Żar był wówczas Albrecht Dewin, który to połączył gród z podgrodziami, otoczył drewnianą konstrukcją obronną i stworzył tym samym miasto. Żary rozwijały się prężnie pod zwierzchnictwem najpierw Dewinów, następnie Paczków, Bibersteinów oraz Promnitzów. Na początku XVIII w. w Żarach żył i tworzył niemiecki kompozytor G. Ph. Telemann, a na zamku często bywali polscy królowie: elektorowie sascy, August II Mocny, August III. Obecnie jest to średniej wielkości miasto, znaczący ośrodek przemysłowy i kulturalny województwa lubuskiego.

Zabytki

W sercu starego miasta znajduje się odrestaurowany rynek z ratuszem z XIV/XV w. z pięknym renesansowym portalem nad głównym wejściem. Dookoła rynku wznoszą się piękne kamieniczki barokowe, secesyjne oraz modernistyczne z interesującymi fasadami. Stare miasto zdobią również liczne fontanny oraz studnie. Studnia Tkacza i Studnia Bazyliszka związane z intrygującymi żarskimi legendami. Warto zobaczyć także: zespół Zamkowo-Pałacowy (renesansowo – barokowy), w którym kapelmistrzem był G. Ph. Telemann, mury i budowle obronne z XV w., gotycki kościół farny,

Muzeum Pogranicza Śląsko-Łużyckiego ze zbiorami regionalnymi, wieżę wartowniczą z wystawą, park przypałacowy i wiele innych urokliwych zabytkowych miejsc.

Najważniejsze zabytki to: Zamek Bibersteinów i Pałac Promnitzów, Mury miejskie z basztami, Gotycki Kościół Farny; Park przypałacowy z folwarkiem, kościołem romańskim, Domem Winiarza itp.; Rynek i kompleksy zabytkowych kamienic starówki; Muzeum wraz z wieżą wartowniczą.

Położenie

W Żarach krzyżują się dwie drogi krajowe nr 12 i 27. Wspólny odcinek tych dróg stanowi fragment obwodnicy miejskiej, który znacznie usprawnia ruch w mieście. Ciężki transport omija zabytkową część miasta.

Nieopodal miasta przebiega międzynarodowa trasa E-36 (Berlin-Wrocław-Kraków), po polskiej stronie jest to autostrada A18. Obecnie droga ta podlega głębokiej modernizacji. W trakcie przebudowy jest odcinek pomiędzy MOP-em Wymiarki a węzłem „Żary Zachód”. Z Żar do najbliższego zjazdu na autostradę jest tylko 9 km. Trasa E-36 to po niemieckiej stronie autostrada A-15, która umożliwia bardzo szybki dostęp, poprzez sieć autostrad do Berlina. Międzynarodowe lotniska w Berlinie i we Wrocławiu oddalone są o około 160-185 km, tj. 1,5 godziny jazdy samochodem.

Gospodarka

Żarski przemysł cechuje nowoczesność i duża różnorodność. Wiodące gałęzie gospodarki to: przemysł drzewny, szklarski, motoryzacyjny, elektryczny, metalowy oraz materiałów budowlanych. Miasto jest otwarte na inwestorów, którzy do tej pory zainwestowali w nim 600 mln euro. Znaczna część z tych środków to kapitał zagraniczny.

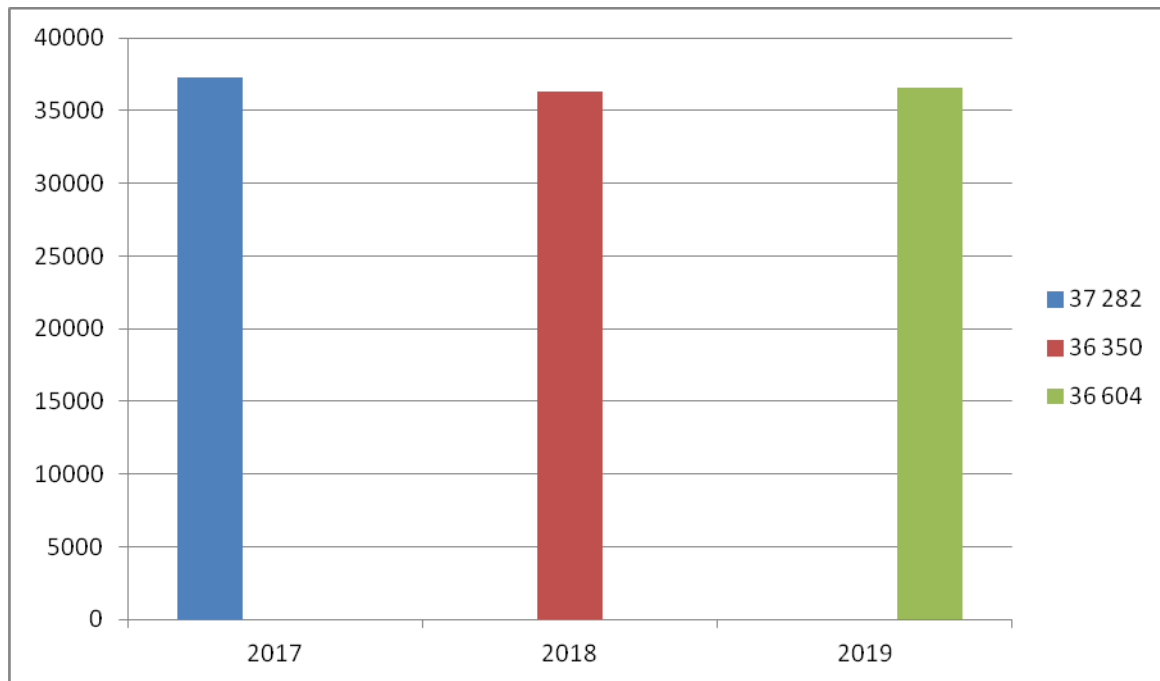
W firmach zatrudniających więcej niż 9 osób jest zatrudnionych ok. 11 tys. osób. Łącznie w mieście zarejestrowanych jest prawie 4500 firm. W samym przemyśle zatrudnionych jest ponad 5000 pracowników. Żary są głównym motorem gospodarczym całego południa Województwa Lubuskiego.

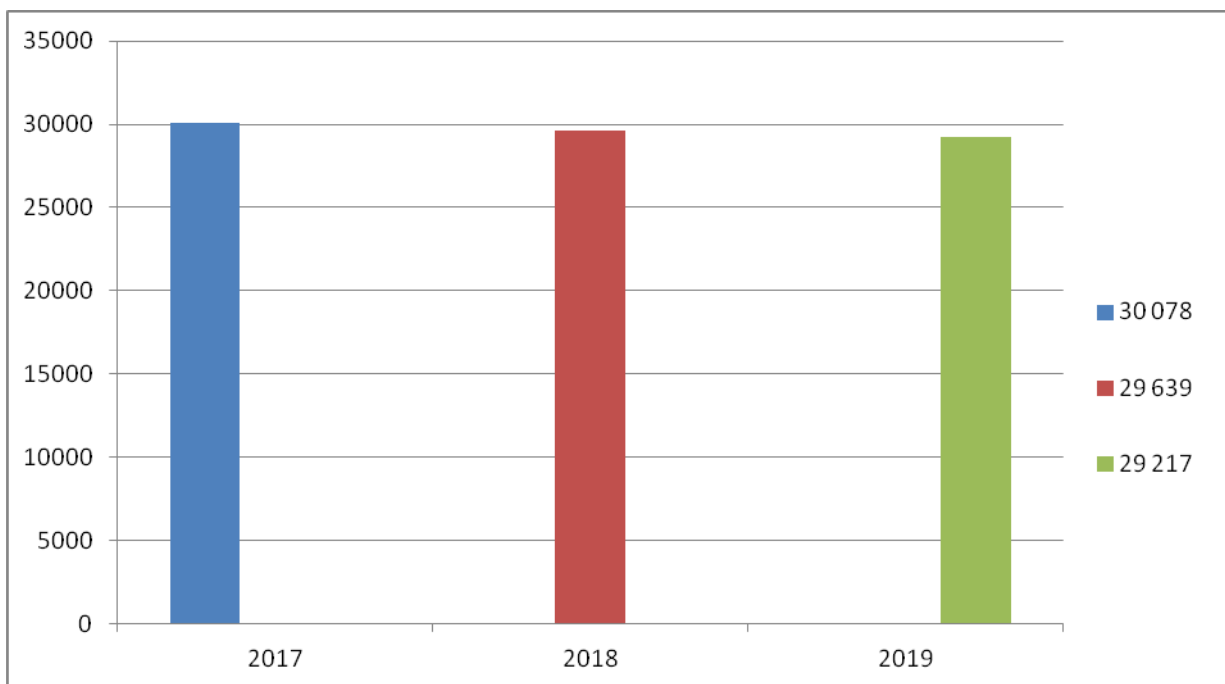

1.2. Liczba mieszkańców i wyborców

Łączna liczba mieszkańców miasta Żary w latach 2017-2019 opracowana na podstawie gminnego rejestru mieszkańców.

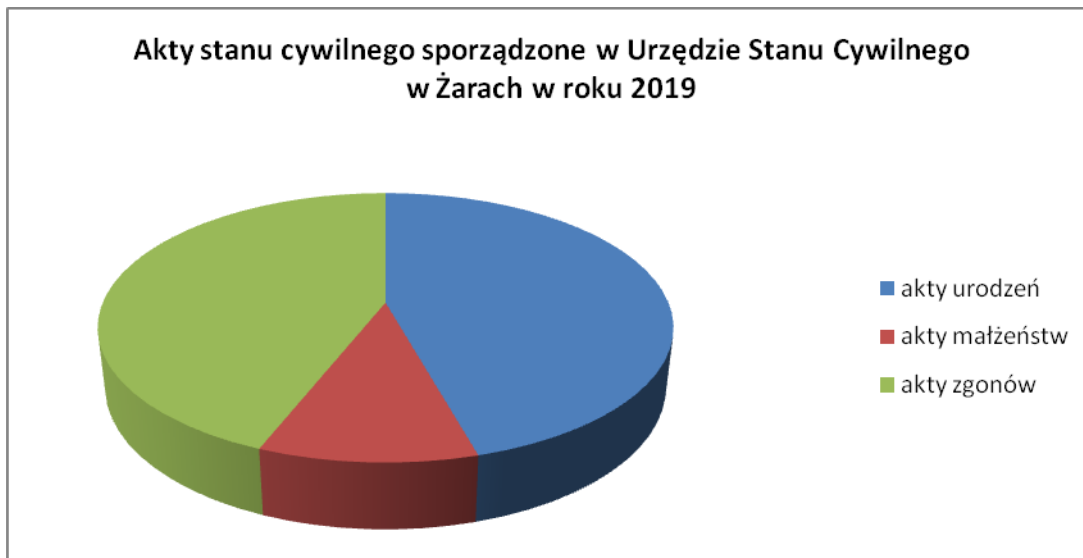
Liczba wyborców miasta Żary w latach 2017-2019 opracowana na podstawie gminnego rejestru wyborców

1.3. Statystyka urodzeń i zgonów

W roku 2019 sporządzono:

- **1006** aktów urodzenia (z tego **282** dzieci zostało zameldowanych w Żarach);
- **228** aktów małżeństwa;
- **969** aktów zgonu (w tym **451** to mieszkańcy Żar).

Pozostała statystyka roku 2019

- wykonano **216** orzeczeń sądowych i decyzji administracyjnych innych organów
- wydano **40** decyzji o zmianie imion i nazwisk
- przyjęto **340** oświadczeń
- wydano **159** zaświadczeń
- dokonano **6 018** migracji aktów do Systemu Rejestru Stanu Cywilnego
- dokonano ok. **1500** czynności aktualizacji rejestru PESEL
- wydano **10 786** odpisów aktów stanu cywilnego
- wykonano **877** szt. korespondencji krajowej i zagranicznej
- wykonano **23** szt. korespondencji konsularnej
- przyjęto ok. **6 000** interesantów
- zorganizowano uroczystość „Jubileuszy Małżeńskich” dla **63** par.

2. ROZWÓJ GOSPODARCZY

2.1. Informacja o liczbie zarejestrowanych podmiotów gospodarczych

Wielkość podmiotu / pracownicy	2015	2016	2017	2018	2019
0 - 9	4 234	4 215	4 145	4 185	4 298
10 - 49	149	148	152	145	145
50 - 249	36	37	32	32	32
250 - 999	7	7	7	6	6
Pow. 1000	1	1	1	1	1
Ogółem	4 427	4 408	4 337	4 369	4 482

2.2. Informacja o bezrobociu w latach 2015-2019

2015	2016	2017	2018	2019
Liczba osób bez pracy w Żarach				
750	630	425	404	370
Stopa bezrobocia w powiecie żarskim				
9,6 %	7,8 %	6,0 %	5,6 %	4,9 %

Szacunkowa stopa bezrobocia wyliczona na podstawie proporcjonalności wyniosła w Żarach w dniu 31 grudnia 2019 r. około 2,8%.

2.3. Sytuacja w strefie przemysłowej oraz inwestycje

W 2019 r. w strefie przemysłowej wykonano kilka inwestycji. Największa polegała na budowie ul. Rzemieślniczej i ul. Handlowej na odcinku od ul. Gospodarczej do ul. Zakładowej. Inwestycja została dofinansowana ze środków UE, z projektu ŻŻOF na tworzenie nowych terenów inwestycyjnych, wyłącznie dla małych i średnich przedsiębiorstw. Łącznie w strefie przemysłowej obecnie jest blisko 30 działek na ok. 10 ha w pełni uzbrojonych, wyłącznie dla MSP (sektora małych i średnich przedsiębiorstw). Nie rozpoczęto jeszcze sprzedaży tych działek.

Drugą inwestycją jest wybudowanie przez firmę transportową Hasiuk magazynu o powierzchni ok. 3700 m². Plany rozbudowy na swoich gruntach w najbliższych latach mają takie firmy jak Sage, Stahlbau, Valmet, Urban i Eximport. Inwestycje te są wstępnie przygotowane, ale nie są podjęte ostateczne decyzje.

Na terenie strefy niezagospodarowanych ok. 24 ha posiada firma Hart SM, która obecnie nie sygnalizuje swoich

planów rozbudowy.

Główne zapotrzebowanie w kraju na nowe inwestycje to powierzchnie magazynowe dla nowego handlu internetowego. Sprawa przygotowania nowych terenów dla dużych firm jest bardzo pilna. **Taką szansą mogłyby być tereny pomiędzy cmentarzem a koszarami.**

Inne większe inwestycje komercyjne w mieście w 2019 r.:

- Swiss Krono – projekty związane z ochroną środowiska, magazyny,
- Saint Gobain – inwestycje w nowe technologie,
- Relpol - nowe technologie i produkty, rozbudowa hali,
- Vitrosilikon – nowe ciągi produkcyjne, bocznicą, głęboka modernizacja.

Inne ważniejsze inwestycje komercyjne:

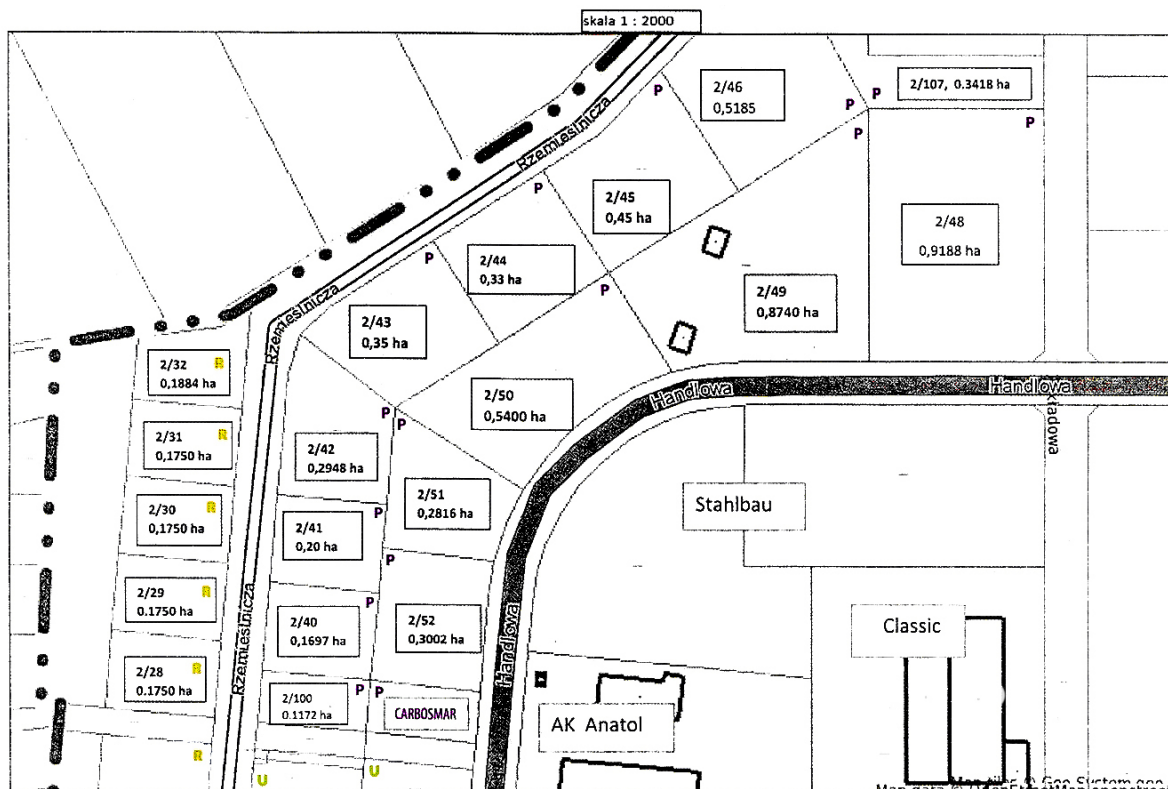
- budowa galerii handlowo-usługowej Hosso przy ul. Broni Panczernej,

- budowa galerii TOP 10 przy ul. Moniuszki/Lotników,
- budowa mniejszych obiektów handlowych przy ul. Katowickiej, Moniuszki.

Ważnymi inwestycjami niekomercyjnymi są:

- budowa nowej siedziby Policji przy ul. Fabrycznej,
- trwająca inwestycja w 105 Szpitalu Wojskowym,
- zakończona inwestycja rozbudowy Szpitala na Wyspie,
- wiele inwestycji miejskich.

NOWE DZIAŁKI NA SPRZEDAŻ DLA MSP

P - Przemysł, składy
R - Rzemiosło
U - Usługi

2.4. Zatrudnienie obcokrajowców

Liczba cudzoziemców, którzy otrzymali pozwolenie na pracę wg. krajów pochodzenia (PUP Żary)

Rok 2019	Ukraina	Białoruś	Federacja Rosyjska	Armenia	Gruzja	Mołdawia	RAZEM
styczeń	163	4	0	0	1	0	168
luty	218	2	12	0	2	1	235
marzec	212	5	1	0	11	1	230
kwiecień	180	10	0	0	8	0	198
maj	182	3	0	0	4	0	189
czerwiec	138	2	3	0	4	0	147
lipiec	157	0	1	0	5	0	163
sierpień	110	4	2	1	3	0	120
wrzesień	130	6	2	0	3	0	141
październik	123	4	1	1	2	0	131
listopad	144	3	0	1	3	1	152
grudzień	126	2	0	0	4	0	132
	1883	45	22	3	50	3	2006

Pozwolenie wydawane jest na okres 0,5 roku, w związku z tym można szacować, że oficjalnie pracuje ok. 1000 osób w całym powiecie.

2.5. Fundusze pożyczkowe i oferta Fundacji Przedsiębiorczość

Fundacja Przedsiębiorczość prowadzi 4 różne fundusze pożyczkowe. Dwa finansowane z funduszy Unii Europejskiej (LRPO I, LRPO II), jeden wspierany przez Bank Gospodarstwa Krajowego i jeden finansowany przez Ministerstwo Pracy i Polityki Socjalnej. Obecnie 3 linie pożyczkowe są aktywne, a do 4 linii z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej trwa nabór i szkolenia potencjalnych uczestników pożyczek. Trwają przygotowania do uruchomienia 5 linii pożyczkowej o wartości ok. 5 mln. PLN. Wszystkie linie pożyczkowe mają charakter pomocy publicznej de minimis

i służą wsparciu rozwoju istniejących i tworzenia nowych firm.

RAZEM kapitały dla 4 linii pożyczkowych wynoszą 10,1 mln.

Liczba i wartość udzielonych pożyczek (dane: Fundacja Przedsiębiorczość)

- rok 2017 – 15 pożyczek na kwotę 2.458.500 zł,
- rok 2018 – 22 pożyczki na kwotę 2.981.500 zł,
- rok 2019 – 27 pożyczek na kwotę 3.019.700 zł.

2.6. Program Rozwoju Gminy Żary na lata 2016 – 2023

Miasto Żary jest w trakcie przygotowywania nowej ścieżki rozwoju w ramach tzw. projektu norweskiego. Trwa bardzo szeroko zakrojona konsultacja społeczna dla nowego Programu Rozwoju.

Planuje się, że po przygotowaniu nowego projektu zostanie on przedstawiony do zatwierdzenia przez Radę Miejską w 2020 r. jako nowy Programu Rozwoju Gminy na lata 2021 do 2030.

2.7. Realizacja uchwały o wspieraniu inwestycji

Od 2014 r. obowiązuje w Żarach **UCHWAŁA NR XL/68/14 RADY MIEJSKIEJ W ŻARACH** z dnia 11 września 2014 r. w sprawie zwolnienia z podatku od nieruchomości.

Uchwała dotyczy wyłącznie nowych obiektów używanych przez firmy do celów usługowych lub produkcyjnych. Czas zwolnienia nie może być dłuższy niż 3 lata.

Z uchwały korzystały 4 firmy. Uchwała jest ważna do końca 2020 r.

2.8. Realizacja pozostałych uchwał

Lp.	Numer uchwały	Opis
1	Uchwała Nr VII/32/15 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 29 kwietnia 2015 r. w sprawie ustalenia cen za przewozy taksówkami oraz określenia strefy cen przy przewozie osób i ładunków na terenie Miasta Żary.	Uchwała realizowana na bieżąco.
2	Uchwała nr XL/33/18 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie potrzeby wprowadzenia zasad realizacji części budżetu miasta Żary – „Budżetu Obywatelskiego” na rok 2019.	Uchwała została wykonana.
3	Stanowisko nr XXXII/1/17 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 29 czerwca 2017 r. w sprawie wyrażenia woli uczestnictwa Gminy Żary o statusie miejskim w „Europejskim Ugrupowaniu Współpracy Terytorialnej UNESCO Geopark Łuk Mużakowa”.	Trwają prace nad utworzeniem EUWT, ale strony nie osiągnęły jeszcze konsensusu.
4	Uchwała nr XXXV/137/17 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 27 października 2017 r. w sprawie ustanowienia nagrody gospodarczej Burmistrza Miasta Żary „Żarska Róża Biznesu”.	Uchwała realizowana na bieżąco.
5	Uchwała nr V/28/19 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie potrzeby wprowadzenia zasad realizacji części budżetu miasta Żary – „Budżetu Obywatelskiego” na rok 2020.	Uchwała została wykonywana, stan realizacji poniżej.

Lp.	Numer uchwały	Opis
6	Uchwała nr XLIII/50/18 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz ustalenia zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie Gminy Żary o statusie miejskim.	Uchwała realizowana na bieżąco.
7	Uchwała Nr XII/98/19 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 31.10.2019 r. w sprawie ustalenia zasad, poboru, terminów płatności i wysokości stawek opłaty targowej na terenie miasta Żary oraz wyznaczenia inkasentów.	Uchwała realizowana na bieżąco.

2.9. Realizacja polityk, strategii i programów w ramach Wydziału Polityki Gospodarczej i Promocji

Głównym dokumentem strategicznym jest Plan Rozwoju Gminy na lata 2016 - 2023. Miasto jest w trakcie przygotowywania diagnozy i nowej ścieżki rozwoju do roku 2030 w ramach projektu EOG.

Stary Program Rozwoju Lokalnego jest nieaktualny w zakresie oświaty na skutek zmian systemowych. Monitorowanie zmian w tym zakresie jest więc bezcelowe. Pozostała część jest realizowana na bieżąco.

Obecnie konsultowana jest strategia woj. lubuskiego, która jest przygotowywana do 2030 r. Najważniejsze to wpiisanie ŻŻOF do strategii województwa jako ugrupowania,

które w przyszłości może starać się o środki.

Żarsko-Żagański Obszar Funkcjonalny został rozszerzony o gminę Iłowa. Główna oś rozwoju województwa biegnie od Gorzowa wzdłuż drogi S3 do Zielonej Góry i dalej drogą DK27 do A18. Wejście Iłowej do ŻŻOF domyka dostęp ŻŻOF do A18 od strony Żagania. Głównym zadaniem ŻŻOF powinno być rozwiązywanie problemów komunikacyjnych, w tym komunikacji autobusowej.

Dostęp do kolei, szybka modernizacja A18, ścieżki rowerowe, drogi alternatywne na obszarze ŻŻOF, modernizacja DK27 i DK12, nowe rondo itp. mogą stworzyć nowe szanse.

2.10. Budżet obywatelski

Zadania wybrane w głosowaniu w 2018 roku do realizacji w 2019 roku:

Lp.	Nazwa zadania	Szacunkowy koszt	Liczba oddanych głosów
1	Kociarnia.	230.000,00	2.258
2	Ścieżka rekreacyjno-edukacyjna / miejsce zabawy i edukacji dla rodziny przy Szkole Podstawowej nr 5 przy ul. Okrzei 19.	249.000,00	1142
3	Wiata piknikowa i ścieżki dydaktyczne w parku przy ul. Ludowej.	145.000,00	839
4	Wykonanie parkingu i wjazdu od ul. Szymanowskiego w Żarach do Szkoły Podstawowej nr 1.	145.000,00	510
5	Oświetlenie drogi 2-3 lampy - droga łącząca Al. Wojska Polskiego od przystanków z ul. Lelewela.	70.000,00	655
6	Zakup i montaż dodatkowych urządzeń na placu zabaw przystosowanych do potrzeb dzieci niepełnosprawnych przy Szkole Podstawowej nr 2.	96.000,00	619
7	Budowa wiaty pomiędzy stawami „Kwadrat” i „Przeprawowy” działka nr 372.	42.000,00	237

Budżet Obywatelski 2019 – stan realizacji na marzec 2020

Lp.	Nazwa zadania	Stan realizacji
1	Kociarnia.	Powstała dokumentacja techniczna wraz z pozwoleniem na wykonanie robót, obecnie trwa drugi przetarg na wykonanie robót budowlanych.
2	Ścieżka rekreacyjno-edukacyjna / miejsce zabawy i edukacji dla rodziny przy Szkole Podstawowej nr 5 przy ul. Okrzei 19.	Zadanie zrealizowane.
3	Wiata piknikowa i ścieżki dydaktyczne w parku przy ul. Ludowej.	Powstała dokumentacja projektowa osobno na ścieżki dydaktyczne, osobno na wiatę grillową. Dokumentacja na ścieżki dydaktyczne posiada dokument formalno-prawny umożliwiający wykonanie robót. Ze względu na protesty mieszkańców brak pozwolenia na budowę wiaty grillowej.
4	Wykonanie parkingu i wjazdu od ul. Szymanowskiego w Żarach do Szkoły Podstawowej nr 1.	Zadanie zrealizowane.
5	Oświetlenie drogi 2-3 lampy - droga łącząca Al. Wojska Polskiego od przystanków z ul. Lelewela.	Zadanie zrealizowane.
6	Zakup i montaż dodatkowych urządzeń na placu zabaw przystosowanych do potrzeb dzieci niepełnosprawnych przy Szkole Podstawowej nr 2.	Zadanie zrealizowane.
7	Budowa wiaty pomiędzy stawami „Kwadrat” i „Przeprawowy” działka nr 372.	Zadanie zrealizowane.

Głosowanie na propozycje zgłoszone do Budżetu Obywatelskiego na rok 2020 odbyło się w dniach od 10 do 28 czerwca 2019 r. Głosowaniu poddano 14 propozycji, spośród 35. zgłoszonych, które zostały zakwalifikowane do tego etapu. W trakcie głosowania mieszkańcy przekazali do Urzędu Miejskiego 5782 kart do głosowania, w tym:

- 5167 - ważnych biorących udział w liczeniu głosów,
- 132 - nieważne (bez podpisu, z zaznaczoną więcej niż jedną inwestycją, złożone przez mieszkańców innych miejscowości, oddane po terminie, nieczytelne),
- 268 – złożonych przez osoby nie figurujące w ewidencji mieszkańców, nie możliwe do weryfikacji pod kątem zamieszkiwania na terenie miasta,
- 215 – złożonych przez osoby głosujące dwa lub więcej razy.

Wybrane wnioski mieszkańców do realizacji w 2020 r. - zadania wybrane w głosowaniu w 2019 roku:

Lp.	Nazwa zadania	Szacunkowy koszt	Stan realizacji	Oddane głosy
1	Budowa placu zabaw dla Miejskiego Przedszkola nr 10 w Żarach przy ul. Częstochowskiej.	234.000,00	Zadanie w trakcie realizacji (przygotowane dokumenty do zamówienia publicznego - realizacja MP nr 10).	1813
2	Ruch - zabawa - edukacja - budowa piramidy linowej, placu zabaw oraz zagospodarowanie przestrzeni podwórkowej o zestaw chodnikowych gier edukacyjnych, miasteczka rowerowego na terenie Szkoły Podstawowej nr 3 w Żarach, przy ul. Broni Panczernej 8 i Miejskiego Przedszkola nr 1 w Żarach przy ul. Parkowej 10.	250.000,00	Zadanie w trakcie przygotowywania i realizacji.	804

Lp.	Nazwa zadania	Szacunkowy koszt	Stan realizacji	Oddane głosy
3	Utwardzenie części nieruchomości oznaczonej jako działka nr 147 około 500 m2 – przy Szkole Podstawowej nr 2.	147.000,00	Zadanie w trakcie realizacji (w trakcie opracowanie dokumentacji projektowej).	126
4	Montaż wyświetlaczy odmierzających czas do zmiany świateł (Artylerzystów - Ułańska i Artylerzystów - Legionistów).	105.000,00	Zadanie w trakcie realizacji (w trakcie wyboru wykonawcy na opracowanie dokumentacji projektowej).	66
5	Modernizacja placu zabaw przy ul. Zawiszy Czarnego rejon bloków: 6, 9, 10 i 16.	80.000,00	Zadanie nie zostało rozpoczęte.	434
6	Zakup regałów na książki do wypożyczalni ogólnej Miejskiej Biblioteki Publicznej w Żarach.	50.000,00	Zadanie w trakcie realizacji (procedura składania ofert - realizuje MBP).	203
7	Park Aleja Wojska Polskiego - Zakopiańska - alejki i ławki.	99.950,00	Zadanie w trakcie realizacji (w trakcie opracowanie dokumentacji projektowej).	40

2.11. Zezwolenie na sprzedaż alkoholu

Ilość punktów sprzedaży napojów alkoholowych na dzień 31.12.2019

Rok	Łączna liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych	Łączna liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczona do spożycia (gastronomia)	Łączna liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczona do sprzedaży
2019	106	36	70

Ilość zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na dzień 31.12.2019

Rok	Łączna liczba zezwoleń	Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoh. do 4,5 % zawartości alkoholu oraz piwa	Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoh. od 4,5 % do 18% zawartości alkoholu	Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoh. od 18% zawartości alkoholu
2019	270	108	82	80

Plan wpływów z tytułu sprzedaży napojów alkoholowych wynosił 1.009.000 złotych. Wpływy łącznie wyniosły 1.020.000 złotych. Liczba zezwoleń jest taka sama jak w 2018 r. W Żarach wydatki na alkohol przekroczyły 50 mln złotych, jest to niewielki 1% przyrost. W mieście zaopatruje się duża część mieszkańców powiatu i przeliczenie wydatków na 1 mieszkańca nie oddaje sytuacji rzeczywistej dotyczącej spożycia alkoholu wyłącznie przez mieszkańców.

Opłaty są pobierane zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Dochód z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń w całości jest przeznaczony na prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu.

2.12. Opłata targowa

	2018 r.	2019 r.
Wpływy z tytułu opłaty targowej	174.586,00 zł	152.818,40 zł

Dochody pochodzą z opłat targowych, które pobierają inkasenci na targowiskach przy ul. Kąpielowej i ul. Lotników oraz opłat targowych pobieranych na targach staroci, a także pochodzą z opłat od przedsiębiorców, którzy prowadzą sprzedaż tzw. sezonową poza targowiskami np. sprzedaż truskawek, kwiatów. Opłaty są pobierane na podstawie Uchwały nr X/91/15 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 21.08.2015 r., dotyczącej ustalania zasad, poboru, terminów płatności i wysokości stawek opłaty targowej na terenie miasta Żary oraz wyznaczenia inkasentów.

W ostatnich latach nastąpił znaczny spadek wpływów z tytułu opłaty targowej. Mimo to targowisko Żarskie przy ul. Lotników jest jednym z największych w regionie. Spadek może być spowodowany: spadkiem bezrobocia w regionie, złym

stanem technicznym targowiska oraz przeciążoną i niedoinwestowaną ul. Lotników (brak ścieżek rowerowych i zły stan chodników, brak ronda przy skrzyżowaniu z ul. Broni Pancernernej, trudnościami w zaparkowaniu samochodu). Należy równolegle z planowaną modernizacją targowisk dążyć do poprawy bezpiecznego dojazdu i dojścia na targowiska dla klientów. Targowiska oprócz aspektów gospodarczych mają istotny społeczny wpływ na tworzenie wspólnoty lokalnej. Jest to szczególnie ważne dla osób starszych.

2.13. Współpraca krajowa i przygraniczna

2.13.1. Żarsko-Żagański Obszar Funkcjonalny

Żarsko-Żagański Obszar Funkcjonalny do końca 2019 r. był porozumieniem 4 gmin: miast Żary i Żagań oraz ościennych gmin wiejskich Żary i Żagań.

W 2019 r. realizowano 2 projekty, tj.:

1. „Gospodarczy” - w Żarach polegał na zbrojeniu dwóch ulic w strefie gospodarczej „Lotnisko” – ul. Rzemieślnicza i ul. Handlowa. Więcej o projekcie w sprawozdaniu Wydziału Zamówień Publicznych. Do zakończenia projektu konieczne będzie pozyskanie inwestorów.
2. Komunikacyjny – w jego zakresie jest: centrum przesiadkowe, elektronizacja informacji pasażerskiej oraz nowe wiaty przystankowe.

Pierwszy projekt został zakończony i trwa jego rozliczanie. Gminy są w trakcie pozyskiwania inwestorów. Najdalej

w tym zakresie jest miasto Żagań. Dzięki temu wydaje się, że ten warunek będzie wypełniony i gminy ŻŻOF będą mogły uzyskać dofinansowanie.

Przy realizacji 2 projektu są problemy z wykonawcą, który przygotowuje informacje wizualną na przystankach autobusowych.

Gminy podjęły rozmowy w sprawie kontynuowania współpracy w latach następnych. Poszerzono ŻŻOF o gminę Iłowa. Spisano odrębne porozumienie. Projekt ŻŻOF jest też ujęty w nowej strategii województwa lubuskiego do 2030 r. Konieczne będzie przygotowanie w 2020 r. nowych zadań i koncepcji współpracy wewnątrz ŻŻOF na następną perspektywę finansową.

2.13.2. Zielony Las - współpraca z Nadleśnictwem Lipinki

Zaplanowano wspólnie remont ścieżek w Zielonym Lesie tak, aby połączyć ścieżkę rowerową na końcu ul. Zgorzeleckiej (boczna uliczka nienazwana) przez las do przystanku turystycznego w Olbrachtowie. Nadleśnictwo realizuje ten projekt przy wsparciu środków z UE. Remont dojazdu z ul. Zgorzeleckiej 74a do Zielonego Lasu został zrealizowany przez miasto z własnych środków.

W ramach dużego projektu z programu Polska- Saksonia miasto realizuje pole kamperowe i namiotowe oraz

współorganizuje imprezy w Zielonym Lesie. Pole kamperowe powinno rozpocząć swoją działalność od maja 2020 r. Miasto w ramach małych projektów euroregionalnych uzupełnia w miejscach odwiedzanych przez turystów informacje o morenie, montując nowe, wyjątkowe tablice. Z Nadleśnictwem planuje się także współpracę do wytyczenia nowej drogi turystycznej z Zielonego Lasu do Przevozu oraz połączenia Zielonego Lasu z Łukiem Mużakowa, a w przyszłości także rozszerzenia Geoparku o Zielony Las.

2.13.3. Współpraca ze Stowarzyszeniem Łuk Mużakowa oraz Łęknica

Miasto złożyło wraz z kilkoma gminami projekt o wspólnej promocji Łuku Mużakowa i Zielonego Lasu. Projekt został dobrze zaopiniowany przez Komitet Monitorujący i jest w trakcie doprecyzowania. Realizacja projektu będzie możliwa w latach 2021- 2022.

Jednym z celów projektu będzie przygotowanie opisu

potencjałów Zielonego Lasu i terenów leżących pomiędzy ZL i Łukiem Mużakowa, aby było możliwe przygotowanie wniosku o powiększenie Geoparku Łuk Mużakowa o teren Zielonego Lasu. Tym samym Zielony Las byłby z obecnym Łukiem Mużakowa Światowym Geoparkiem UNESCO.

2.13.4. Euroregion Sprewa - Nysa - Bóbr jako główna platforma współpracy

Euroregion SNB, którego Gmina Żary jest członkiem, to główne miejsce wymiany, gdzie krzyżują się drogi wielu samorządów pogranicza polsko-niemieckiego. Tutaj też otrzymują wsparcie tzw. małe projekty transgraniczne samorządów, organizacji pozarządowych innych osób prawnych. Małe projekty są głównym źródłem wiedzy potrzeb społeczeństw pogranicza. Można by rzec, że jest to taki Budżet Obywatelski sterowany przez gminy zrzeszone w Euroregionie. Euroregion ma też swojego przedstawiciela w Komitecie Monitorującym programu Interreg Polska – Brandenburgia. Żary jako największe miasto po Zielonej Górze powinno zawsze starać się o miejsce

w Konwencji Euroregionu.

W 2019 r. i w I połowie 2020 r. przygotowana jest nowa strategia dla Euroregionu Sprewa – Nysa - Bóbr do 2030 r. Sprawy pogranicza dla miasta mają fundamentalne znaczenie. Wiedza o kierunkach współpracy, jej celach, pulsie dnia codziennego dla przygranicznych Żar jest niezbędna dla wytyczenia właściwych kierunków rozwoju miasta. Poprzez kontakty w Euroregionie trzeba wpływać na rozwój pogranicza, można też szybciej przygotować się do planowanych zmian przez ośrodki rządowe Polski i Niemiec. Obecnie Burmistrz Żar jest członkiem Konwentu (organ wykonawczy) Euroregionu SNB.

2.14. Współpraca międzynarodowa i projekty transgraniczne

2.14.1. Partnerzy miasta

Miastem partnerskim Żar od 24 lat jest miasto Weißwasser. W 2019 r. było ono także partnerem zarówno w projektach twardych jak i miękkich. Często też poprzez swoje jednostki jest również partnerem stowarzyszeń działających w Żarach i Weisswasser.

Ważnym partnerem dla Żar jest Forst. Historycznie miasto to miało ściśle związki z Żarami, bo było miastem wydzielonym w przedwojennym powiecie żarskim. Związki te mocno się rozluźniły, ale wspólne interesy pozostały. W szczególności ważna dla obu miast jest jakość drogi DK 18, stan połączeń kolejowych, współpraca jednostek samorządowych. W 2019 r. zakończono wspólny projekt wraz z gminami Lubsko i Brody „Bez granic”, w ramach którego wykonano między innymi część ulicy Zielonogórskiej, ale też

wykonano sporą pracę w zakresie promocji Dolnych Łużyc (folder, mapa, strona internetowa www.dolneluzyce.pl). Forst jest w posiadaniu żarskich dokumentów historycznych, dlatego współpraca archiwów i muzeów jest celowa i konieczna.

Innym miastem partnerskim jest miasto Gardony z Węgier. Tutaj ze względu na odległość współpraca jest rzadka. Zwykle raz do roku spotykają się grupy samorządowców oraz sportowców przemiennie tj. jednego roku w Polsce, a następnego na Węgrzech. W 2019 r. przedstawiciele miasta Żary uczestniczyli w jarmarku jesiennym w Gardony. Stoisko żarskie z polskim żurem oblegane było przez Węgrów. Następnie tradycyjnie rozegrano mecz piłki nożnej Gardony - Żary.

2.14.2. Współpraca międzynarodowa

Ważną współpracą dla Żar jest budowanie relacji w zakresie pielęgnowania tradycji pobytu i twórczości w Żarach G. P. Telemanna. Miasto Żary wspiera Państwową Szkołę Muzyczną im. G. P. Telemanna w organizacji Festiwalów Telemannowskich. Miasto wspólnie ze PSM uczestniczy m.in. z miastami: Magdeburgiem, Eisenach, Hamburgiem, Paryżem w tzw. związku miast, w których Telemann przebywał. W 2019 r. zorganizowano imprezę poświęconą 300-leciu przyjazdu do Żar Króla Augusta II Mocnego i z tej okazji wystawiono w pałacu operę Telemanna „Pimpinone” w wykonaniu Krakowskiej Opery Kameralnej. Impreza cieszyła się dużym zainteresowaniem wśród turystów z zagranicy.

Miasto Żary bierze udział w projekcie **REVIVAL** wraz z 12 partnerami (głównie z gminami) z Saksonii i Dolnego Śląska. Jest to platforma wymiany doświadczeń w zakresie różnorodności działań dotyczących ożywienia starówek w miastach pogranicza. Projekt ma charakter „twardo- mięk-

ki”. W ramach części twardej zaadaptowano, wyczyszczono, częściowo wyremontowano i udostępniono do zwiedzania Wieżę Wartowniczą. Przygotowano w niej specjalną wystawę o fortyfikacjach miejskich pt. „ŻARY 1540”. Obiekt, który był problemem miasta, stał się jego dodatkową atrakcją.

W ramach projektu Bez Granic – wykonano pole dla kamperów, a ramach działań promocyjnych w 2019 r. zorganizowano wraz ze stowarzyszeniem Runners Team bieg po Zielonym Lesie „Cross Górski”, wykonano mapy pogranicza Żary- Weisswasser z atrakcjami i inne działania promocyjne.

Dla Żar najważniejsze ikony współpracy to: Geopark – w tym Zielony Las, G. P. Telemann, oraz Porcelana Żarska. Być może temat promocji tradycji Telemanna będzie dobrą platformą do pozyskania środków na Zamek. Zamek też może być głównym celem turystycznym, a tym samym początkiem różnorodnej współpracy międzynarodowej.

2.14.3. Małe projekty transgraniczne 2019 roku

Zestawienie projektów transgranicznych realizowanych w latach 2018 i 2019

Lp.	Nazwa projektu	Wartość projektu	Partner
1	Turystyka na Dolnych Łużycach (2018)	13.035,91 Euro	„Land & Leute“ Region Lausitzer Neisse e.V.
2	Szkło i porcelana na Łużycach (2018)	11.185,90 Euro	Große Kreisstadt Weißwasser / O L.
3	Telemann na pograniczu (2018)	18.384,56 Euro	Große Kreisstadt Weißwasser / O L.
4	Lato z muzyką i historią na pograniczu (2019)	22.527,45 Euro	Große Kreisstadt Weißwasser / O L.
5	Przygoda z porcelaną na Łużycach (2019)	9.436,64 Euro	Große Kreisstadt Weißwasser / O L.

Lp.	Nazwa projektu	Wartość projektu	Partner
6	Łużycka turystyka (2019)	14.445,44 Euro	„Land & Leute“ Region Lausitzer Neisse e.V.
7	Turystyka bez granic (kontynuacja 2019-2020)	ok. 15 tys. Euro - działania promocyjne	Große Kreisstadt Weißwasser / O L.
8	REVIVAL (2019-2020)	Razem ok. 30 tys. Euro, w 2019 wydatki 66.995 PLN	TU Dresden, IRT – Wrocław, 10 Gmin
9	Zabawa z historią i nauką (2020)	11.254,00 Euro	Landau-Gymnasium Weißwasser
10	Lato z Telemannem na pograniczu polsko-saksońskim (2020)	23.505,30 Euro	Große Kreisstadt Weißwasser / O L.

2.14.3.1. Łużycka turystyka

W ramach projektu grupy turystów z Niemiec dwukrotnie zwiedzały miasto Żary. Podczas spotkań integracyjnych przedstawiono nowe żarskie inwestycje o charakterze turystycznym np. park, Wieża Wartownicza, pole dla kamperów, centrum informacji geologicznej przy Syrenie. Dodatkowo wykonano film, folder o atrakcjach Żar, Dolnych Łużyc. Grupa Polska w ramach rewanżu mogła zapoznać się z atrakcyjnymi obiektami Dolnych Łużyc, związanymi historycznie z Żarami jak np. klasztor w Neuzelle, były zamek Bibersteinów w Beeskow, grobowce Bibersteinów w Forst.

Celem wymiany było lepsze zrozumienie wspólnego dziedzictwa Bibersteinów i refleksja nad jego wykorzystaniem w przyszłości. Projekt był rozciągnięty w czasie i trwał kilka miesięcy.

W ramach projektu powstały także dwie tablice informacyjne w Zielonym Lesie. Na zakończenie wykonano film promocyjny, który cieszył dużą oglądalnością.

Wartość projektu: 14.435 Euro.

Dofinansowanie: 12.278 Euro.

2.14.3.2. Lato z muzyką i historią na pograniczu

W ramach projektu zaplanowano 4 koncerty Telemannowskie. Dwa koncerty (7.07. i 14.07.2019 r.) odbyły się w pawilonie muzycznym parku miejskiego. Z powodu upałów jeden zaplanowany koncert w dniu 30.06.2019 r. został przeniesiony do oddalonego o kilkaset metrów kościoła pw. św. Piotra i Pawła. Był to pierwszy koncert w tym kościele od wielu lat. Wyjątkowy klimat kościoła stworzył dodatkową niespotykaną atrakcję. Przed rozpoczęciem koncertów zlecone zostały niezbędne usługi (wynajem garderoby i toalety, wynajem sprzętu technicznego, zapewnienie obsługi technicznej, zapewnienie tłumacza, wynajem autobusów dla uczestników z Niemiec. Podczas koncertów w parku i kościele wystąpiły grupy artystyczne i amatorskie z Polski i Niemiec. Wykonano również folder

i wiele drobnych gadżetów. Dzieciom ćwiczącym w międzynarodowej orkiestrze zapewniono transport na warsztaty i poczęstunek po koncercie.

Ostatni koncert odbył się w dniu 21.07.2019 r. na dziedzińcu Pałacu Promnitzów. Oprócz grup amatorskich Krakowska Opera Kameralna wykonała w wersji polskiej i niemieckiej operę komiczną G.P. Telemanna „Pimpinone”.

Koncerty cieszyły się bardzo dużym zainteresowaniem ze strony publiczności, w szczególności koncert w pałacu i inscenizacja przyjazdu Króla Augusta II, na który przyjechały specjalnie grupy turystów z Niemiec, nie tylko z pogranicza. W ciągu całego dnia pałac odwiedziło kilka tysięcy osób.

Wartość projektu: 22.527,45 Euro.

Dofinansowanie: 19.148,33 Euro.

2.14.3.3. Przygoda z porcelaną na Łużycach

Projekt spowodował, że młodzież z Żar i Weißwasser mogła spotkać się na zajęciach szklarsko-porcelanowych. Całodniowe warsztaty zorganizowano w muzeum żarskim. Tradycje szklarskie oraz produkcji porcelany w Żarach i Weißwasser są bardzo żywe. Kulturowanie ich jest ważnym elementem wychowawczym, poznawczym, a także promocyjnym. Projekt przewidywał także wykonanie folderu promującego dawną żarską porcelaną. Materiały promocyjne prezentowano podczas targów i przekaza-

no do punktów informacji turystycznej w Cottbus, Forst i Weißwasser. Przygotowano też wystawę w języku polskim i niemieckim o warsztatach oraz porcelanie żarskiej. Wystawa była prezentowana w muzeum w Weißwasser i cieszyła się sporym zainteresowaniem. Wykonano także puzzle z elementami porcelany, które mogą służyć w muzeum podczas innych spotkań dzieci.

Wartość projektu: 11.600,86 Euro.

Dofinansowanie: 10.440,77 Euro.

2.14.3.4. Inne projekty

Napisano i pozyskano środki na dwa projekty o łącznej wartości 34 759 Euro. Są to „Zabawa z historią i nauką” oraz „Lato z Telemannem na pograniczu”.

2.15. Znaczące wydarzenia, promocja, nagrody, wyróżnienia, imprezy w 2019 r.

Żarska Róża Biznesu

15.02.2019 r. w sali widowiskowej Szkoły Muzycznej odbyło się Noworoczne Spotkanie z przedsiębiorcami oraz IV Gala Żarskiej Róży Biznesu, której pomysłodawcą jest Społeczna Rada Przedsiębiorców działająca od 2015 r.

NAGRODĘ SPECJALNĄ

Burmistrza Miasta Żary otrzymała:
KOBRA sp. j. Teresa Olejnik, Mirosław Hamerliński

KATEGORIA FIRMA ROKU 2018

RELPOL SA – laureat
WENTOR Piotr Wentlant - nominowani
STAHLBAU sp. z o.o. - nominowani
Przedsiębiorstwo Robót Elektrycznych „MEGAVAT” Zdzisław Sarnacki - nominowani

KATEGORIA MIKROPRZEDSIĘBIORCA ROKU 2018

PHU „M-LID” - laureat
Restauracja z pizzerią CLIFF Mateusz Cieśliński - nominowani
Prywatne Centrum Chirurgiczne ESKULAP Janusz Stankiewicz – nominowani
Izabela Niekało Firma Prywatna Ośrodek Szkolenia Kierowców PARTNER - nominowani

Debata na temat zamku

W dniu 7.03.2019 r. w sali konferencyjnej ratusza odbyła się debata w sprawie przejęcia zamku przez miasto Żary, w której uczestniczyli: dr Barbara Bielinis-Kopeć, Lubuski Wojewódzki Konserwator Zabytków; Anna Stryzewska – Słońska, Prezes Zarządu Heinle, Wischer und Partner Architekti Sp. z o.o.; Bartłomiej Bartczak, Burmistrz Gubina; Marin Kwiatkowski, właściciel zamku. Na koniec dyskusji uczestnicy mogli wyrazić swoją opinię, czy przejąć zamek czy nie. Łącznie wrzucono do urny 82 karty. 64 osoby były za, 16 przeciw, 2 osoby nie podjęły decyzji. Zakończono konsultacje w sprawie przejęcia zamku na miejskim Facebooku. Łącznie głosowało 1568 osób z tego za przejęciem zamku przez miasto było 1226 osób, a przeciw 342.

Żarskie Kobiety Kobietom

11.03.2019 r. odbyło się podsumowanie III akcji „Żarskie Kobiety Kobietom”. W ramach tego projektu ok. 150 kobiet, które dbają o urodę, kondycję fizyczną, psychiczną i zdrowie pań, zostało wyróżnionych na uroczystej gali w ratuszu. Przy tej okazji otwarto w ratuszu wystawę fotografii.

KATEGORIA WYDARZENIE GOSPODARCZE ROKU 2018

Jubileusz 60-lecia Firmy RELPOL S.A. - laureat
Otwarcie nowej siedziby firmy Prywatne Centrum Chirurgiczne ESKULAP Janusz Stankiewicz - nominowani
Otwarcie nowej siedziby BWH electric Wiesław Skotnicki – nominowani
Otwarcie nowej siedziby firmy MK Sp. z o.o. – nominowani

KATEGORIA PRODUKT- USŁUGA ROKU 2018

ZZO Marszów Sp. z o.o. za „Ekologiczny środek polepszający właściwości gleby” – laureat
Manubia sp. z o.o. za „Opracowanie i wdrożenie programu monitorowania cen” - nominowani
AK ANATOL Anatol Kałaszniów za „Opracowanie systemu wspomagania decyzji” - nominowani
Swiss KRONO sp. z o.o. za „BIO-ELEKTROFILTR” - nominowani
RELPOL SA za „Opracowanie i wdrożenie CZIP-PRO (nową generacją zabezpieczeń cyfrowych)” - nominowani

KATEGORIA MECENAS SPORTU- KULTURY ROKU 2018

AK Anatol Kałaszniów - laureat
DACH serwis Tomasz Czajka – nominowani

Procentowo 78% było za przejęciem zamku, a 22% przeciw. Ankieta dotarła do 8.903 osób.

W dniu 14.03.2019 r. odbyło się spotkanie z członkami Uniwersytetu III Wieku. Po przedstawieniu problemu zamku słuchacze mieli okazję wypowiedzieć się w sprawie jego przejęcia. 31 głosów było za, 0 głosów przeciw. W konsultacjach telefonicznych i e-mail wzięło udział 31 osób w tym: 30 było za, 1 osoba przeciw.

Łącznie we wszystkich konsultacjach wzięło udział 1712 osób: z tego 1351 osób było za przejęciem zamku, 359 osób przeciw, 2 osoby się wstrzymały.

Okolo 79 % wszystkich ankietowanych było za przejęciem zamku przez miasto.

Plebiscyt Sportowezary.pl

29.03.2019 r. w sali konferencyjnej żarskiego ratusza odbyło się rozstrzygnięcie IV już edycji plebiscytu sportowezary.pl.

ZWYCIĘZCY I NOMINOWANI W PLEBISCYCIE SPORTOWEZARY.PL ZA ROK 2018

SPORTOWIEC ROKU:

Maciej Zembik (Żarski Klub Sportów Walki)

KLUB ROKU: BC Swiss Krono Żary

TRENER ROKU: Artur Mikołajczyk (Agros Żary)

MŁODZIEŻOWIEC ROKU: Aleksandra Płatka (Agros Żary)

IMPREZA ROKU:

Mityng Lekkoatletyczny Anatol Cup 2018

AMBASADOR ROKU: Daria Osocka (Agros Żary)

Nagroda specjalna: Klub Synergia przy Warsztatach Terapii Zajęciowej i Klub Gladiator przy Zespole Szkół Specjalnych

Jarmarki: Wielkanocny i Bożonarodzeniowy

W weekendy poprzedzające święta zorganizowano na żarskim rynku jarmarki. Trwały one 3 dni od piątku do niedzieli. W ofercie dla mieszkańców były między innymi: stoiska handlowe, koncerty zespołów i wokalistów, różne pokazy, degustacja potraw, warsztaty i zabawy dla dzieci.

Żarskie rowery

Żarskie Rowery to 30 rowerów rozlokowanych w 5 stacjach (Ratusz Pl. Rynek, basen „Wodnik” ul. Telemanna, Centrum Przesiadkowe ul. Ułańska, Tężnia ul. Zwycięzców, basen ul. Źródłana). Zakończyliśmy pierwszy sezon użytkowania rowerów miejskich w 2019 r. Statystyki użytkowania żarskich rowerów miejskich w 2019 r.:

- liczba przejazdów - 13.001,
- przejechany dystans - 42.359,09 km,
- łączny czas przejazdów - 5115:50:53,
- liczba zarejestrowanych użytkowników - 1059,
- liczba zgłoszeń usterek - 285,
- liczba usterek usuniętych na miejscu - 217.

Galeria Ratusz

W czerwcu zorganizowano w ratuszu wystawę malarską Ewy Zauścińskiej. We wrześniu otwarto wystawę rysunku Doroty Dylewicz w Ratuszu. W grudniu została otwarta wystawa malarska Ryszarda Tomczaka.

Porozumienie pomiędzy Urzędem Miejskim w Żarach i Starostwem Powiatowym

W dniu 10.04.2019 r. zawarte zostało porozumienie pomiędzy Urzędem Miejskim w Żarach i Starostwem Powiatowym w Żarach związane z utrzymaniem czystości przy drogach powiatowych ul. Moniuszki (od ronda przy ul. Wieniawskiego do ronda na ul. Serbskiej) oraz Alei Wojska Polskiego (od Placu Łużyckiego do stadionu Syrena) w Żarach. Miasto przejęło obowiązki Starostwa Powiatowego w tym zakresie. Porozumienie podpisali Burmistrz Miasta Żary Danuta Madej, Wiceburmistrz Patryk Faliński, Starosta Żarski Józef Radzion, Wicestarosta Małgorzata Issel. Powiat Żarski zajmie się zakupem i ustawieniem koszy a zadaniem Urzędu Miasta Żary będzie opróżnianie koszy z nieczystości i finansowanie tego przedsięwzięcia. Wsparcie to ma szczególne znaczenie ze względu na dbałość o środowisko. Porozumienie zawarte zostało do grudnia 2023 r.

Konwent Stowarzyszenia Gmin RP Euroregion „Sprewa-Nysa-Bóbr”

Danuta Madej, Burmistrz Miasta Żary, wybrana została członkiem Konwentu Stowarzyszenia Gmin RP Euroregion „Sprewa-Nysa-Bóbr”. W dniu 17.05.2019 roku w siedzibie Euroregionu w Gubinie odbyła się konferencja stowarzyszenia. W wyniku głosowania tajnego dokonano wyboru Konwentu VIII kadencji w następującym składzie: Czesław Fiedorowicz – prezes, Bartłomiej Bartczak – wiceprezes, Danuta Madej – członek, Krzysztof Kaliszuk – członek, Robert Sidoruk – członek, Marek Cebula – członek oraz Paweł Lichtański – członek.

Ogólnopolski Mityng Lekkoatletyczny SWISS KRONO CUP – Żary 2019

W dniu 18.05.2019 r. w Żarach odbył się „Ogólnopolski Mityng Lekkoatletyczny SWISS KRONO CUP – Żary 2019”. Organizatorem zawodów był Urząd Miasta Żary oraz MLKS „Agros” Żary, a sponsorem tytularnym, żarska firma Swiss Krono. W trakcie zawodów odbył się również „XVI Międzynarodowy konkurs skoku o tyczce im. Tadeusza Ślusarskiego”.

Porozumienie Mużakowskie

W dniu 20.05.2019 r. w Urzędzie Marszałkowskim w Zielonej Górze Danuta Madej Burmistrz Miasta Żary uczestniczyła w podpisaniu Listu intencyjnego „Porozumienie Mużakowskie” wraz z innymi samorządowcami, nadleśnictwami oraz organizacjami pozarządowymi. Porozumienie dotyczy między innymi współpracy w zakresie rozbudowy i rozwoju infrastruktury turystycznej i promocji Geoparku Łuk Mużakowa i Wzniesień Żarskich. W Urzędzie Marszałkowskim podsumowano również jubileusz programu Interreg Polska-Saksonia. Burmistrz Żar Danuta Madej otrzymała wyróżnienie i podziękowanie za wieloletnie aktywne działanie na rzecz rozwoju współpracy transgranicznej.

Honorowy Obywatel

W dniu 29.08.2019 r. podczas sesji Rady Miejskiej w Żarach prof. dr hab. Tomasz Jaworski odebrał medal za zasługi dla miasta Żary, dyplom oraz uchwałę w sprawie nadania tytułu Honorowego Obywatela Miasta Żary.

Festyn Strażacki

W dniu 2.09.2019 r. na stadionie Unii Kunice w Żarach odbył się festyn strażacki. Ochotnicy z jednostki OSP Żary-Kunice wraz z Komendą Powiatową PSP zorganizowali pokaz ewakuacji ludzi z płonącego budynku oraz ćwiczenia bojowe. Na najmłodszych mieszkańców naszego miasta czekały atrakcje przygotowane nie tylko przez strażaków, ale również Policję, Straż Miejską, wojsko polskie i amerykańskie, Straż Graniczną, Żandarmerię Wojskową oraz Nadleśnictwo Lipinki Łużyckie. Były zabawy, konkursy i szkolenia w udzielaniu pierwszej pomocy.

Nagrody

W dniu 3.10.2019 r. - Wyróżnienie dla miasta Żary w konkursie na najlepszy obiekt budowlany Lubuski Mister Budowy - edycja 2018 – Teren rekreacyjno-wypoczynkowy przy ul. Czerwonego Krzyża w Żarach.

Żarski biznes przy kawie

W dniu 16.10.2019 r. Społeczna Rada Przedsiębiorców zorganizowała spotkanie „Żarski Biznes przy kawie” którego tematem były lokalne podatki.

Oględziny zamku

W dniu 14.10.2019 r. Lubuski Wojewódzki Konserwator Zabytków wraz z Powiatowym Inspektorem Nadzoru Budowlanego przeprowadzili pierwsze oględziny zamku po pożarze wieży zamkowej 13.10.2019 r. Danuta Madej Burmistrz Miasta Żary 14.10.2019 r. zaprosiła wszystkich radnych w trybie pilnym na spotkanie do ratusza.

Lato na Działce

W dniu 29.10.2019 r. w ratuszu odbyło się podsumowanie dwóch konkursów: fotograficznego „Lato na działce” oraz „Piękno ROD w Żarach” oraz wystawa w Galerii Ratusz zdjęć ogrodów działkowych.

Otwarcie wieży wartowniczej

W dniu 23.11.2019 r. miało miejsce uroczyste otwarcie Wieży Wartowniczej i zwiedzanie zamieszczonej w niej wystawy pt.: „Żary 1540” wykonanej przez Roberta Jurgę. Otwarcie Wieży poprzedziło spotkanie w Muzeum i wykład „Zamek Bibersteinów – Pałac Promnitzów”.

Koncert Orkiestry Kameralnej Polskiego Radia Amadeus

W dniu 1.12.2019 r. odbył się w Żarach koncert Telemannowski w wykonaniu Orkiestry Kameralnej Polskiego Radia Amadeus pod dyrekcją Agnieszki Duczmal. Wstęp na koncert był bezpłatny.

Przekazanie Ambulansu

W dniu 17.12.2019 r. przy Żarskim Ratuszu odbyło się uroczyste przekazanie przez Urząd Miejski w Żarach nowego ambulansu dla 105. Kresowego Szpitala Wojskowego z Przychodnią SP ZOZ w Żarach. Koszt zakupu karetki wyniósł 350 tysięcy złotych. Nowoczesny pojazd będzie służył naszym mieszkańcom i obsługiwał żarski SOR.

Patronat Burmistrza Miasta Żary

Pod patronatem Burmistrza Miasta Żary odbywa się wiele imprez organizowanych w Żarach m.in. comiesięczne prelekcje organizowane przez Stowarzyszenia Aptekarzy Żarskich w sali konferencyjnej ratusza, Motokrew Akcja Motocykliści Dzieciom, Dycha Po Żarach, Bieg Ekologiczny Piątka z Ekoszkolą, Piknik Ułański, Występy amerykańskich muzyków w ramach trasy koncertowej Von Promnitz Tour, Syrenada, Turniej szachowy, Otwarcie wystawy 100-lecia PCK, XVII Zawody Wędkarskie, Bieg Przyjaciół Dzieci, Złoty Foodtrucków, 50-lecie ROD Relaks, VII edycja sztafetowego biegu przeciwlotników, Międzywojewódzkie Mistrzostwa Młodzików w Zapasach, Polska na Rowery, Nocny Bieg Samorządowca, Plan-E Żary, Konferencja Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa.

2.16. Miejski kanał informacyjny – statystyka, zasięg postów

Liczba osób lubiących miejski Facebook:

1 stycznia 2019 r. - 4.863

31 grudnia 2019 r. - 5.942

Zasięg postów:

Spoty reklamowe / filmiki

Lp.	Nazwa	Liczba odbiorców	3-sekundowe wyświetlenia filmu	Data opublikowania
1	Żarskie iluminacje	18.225	6.203	25.12.2019 r.
2	Wschodnie Dolne Łużyce	17.300	9.900	9.01.2020r. (data produkcji koniec roku 2019)
3	Żary - kolory wiosny	12.652	6.010	10.05.2019 r.
4	Przyjazd Króla Augusta II Mocnego do Żar	8.561	4.874	21.07.2019 r.

Plakaty / informacje / komunikaty

Lp.	Nazwa	Zasięg	Data opublikowania
1	Komunikat Burmistrza Miasta Żary (dot. ewakuacji po ujawnieniu ładunku wybuchowego)	55,4 tys.	20.02.2019 r.
2	Komunikat Urzędu Miejskiego w Żarach dot. strajku nauczycieli	23,2 tys.	4.04.2019 r.
3	Informacja Urzędu miejskiego dot. informacji po pożarze wieży zamkowej	22,2 tys.	14.10.2019 r.

3. OŚWIATA, KULTURA, SPORT

3.1. Wykaz jednostek, instytucji, zakładów budżetowych podlegających pod Wydział Oświaty, Kultury i Sportu

Gmina Żary o statusie miejskim jest organem prowadzącym dla 6 szkół podstawowych, 7 przedszkoli w tym 1 zespołu szkolno-przedszkolnego z oddziałami integracyjnymi, w których uczy się **3 708** uczniów i **1196** dzieci w wieku przedszkolnym.

Są to:

- Szkoła Podstawowa nr 1 im. Fryderyka Chopina, ul. Szymanowskiego 8;
- Szkoła Podstawowa nr 2 im. Janusza Korczaka, ul. Gabrieli Zapolskiej 16;
- Szkoła Podstawowa nr 3 im. Henryka Sienkiewicza w Zespole Szkolno-Przedszkolnym z oddziałami integracyjnymi, ul. Broni Pancерnej 8;
- Szkoła Podstawowa nr 5 im. Polskich Noblistów, ul. Okrzei 19;
- Szkoła Podstawowa nr 8 im. Bolesława Chrobrego, ul. Partyzantów 9;
- Szkoła Podstawowa nr 10 im. Armii Krajowej, ul. Pułaskiego 4.

Miejskie przedszkola:

- Miejskie Przedszkole nr 1 w Zespole Szkolno-Przedszkolnym z oddziałami integracyjnymi, ul. Parkowa 10;
- Miejskie Przedszkole nr 2 im. Jana Brzechwy, ul. 1-go Maja 3a;
- Miejskie Przedszkole nr 3 im. Fundacji „Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy”, ul. 11 Listopada 22;
- Miejskie Przedszkole nr 4, ul. Sikorskiego 22;
- Miejskie Przedszkole nr 7 im. Marii Konopnickiej, ul. Szymanowskiego 2;
- Miejskie Przedszkole nr 8 im. Misia Uszatka-Przyjaciela Przyrody, ul. Górnośląska 28;
- Miejskie Przedszkole nr 10 im. Bajka, ul. Okrzei 15 (z oddziałami przy ul. Częstochowskiej).

Sieć żarskich szkół i przedszkoli uzupełniają placówki niepubliczne: 4 przedszkola i 3 szkoły podstawowe.

Przedszkola niepubliczne:

- Społeczne Przedszkole;
- Przedszkole Niepubliczne Chatka Puchatka;
- Niepubliczne Przedszkole Groszki;
- Niepubliczne Przedszkole eNCE-peNCE.

Niepubliczne szkoły podstawowe:

- Katolicka Szkoła Podstawowa;
- Społeczna Szkoła Podstawowa;
- Szkoła Podstawowa ZDZ.

Gmina Żary o statusie miejskim prowadzi rejestr instytucji kultury, dla których jest organizatorem:

- Żarski Dom Kultury,
- Miejska Biblioteka Publiczna,
- Muzeum Pogranicza Śląsko-Łużyckiego.

Miejski Ośrodek Sportu, Rekreacji i Wypoczynku jest kolejnym podmiotem – zakładem budżetowym dotowanym przez Gminę.

3.2. Infrastruktura techniczna jednostek oświatowych

Lp.	Nazwa placówki	Zalecenia różnych inspekcji		
		Terminy wszystkich ostatnich przeglądów/kontroli	Opisy ew. zaleceń	Zalecany termin wykonania
1	Miejskie Przedszkole Nr 2	12.03.2019 r. Okresowa kontrola przeglądów kominowych	brak	
		21.05.2019 r. - pięcioletnia kontrola stanu technicznego budynku	Remont elewacji i tarasu. Prace remontowe ogrodzenia.	
		29.08.2019 r. – Kontrola stanu BHP i Ochrony PPOŻ	brak	
		19.11.2018 r. Przegląd, konserwacja i naprawa sprzętu PPOŻ	brak	
		19.11.2018 r. Badanie instalacji hydrantowej	brak	
		08.2019 r. – pomiary instalacji elektrycznej	brak	
		27.08.2019 r. – sprawdzenie działania wyłącznika ppoż	brak	
		27.08.2019 r. pomiary instalacji elektrycznej - pomieszczenia mokre	brak	
		23.08.2019 r. przegląd instalacji gazowej	brak	
2	Miejskie Przedszkole Nr 3	1. Pomiary elektryczne okresowe 5-letnie	brak	Grudzień 2023
		2. Pomiar instalacji odgromowej	brak	Wrzesień 2022
		3. Pomiar elektryczny – pomieszczenia mokre	brak	Październik 2020
		4. Badanie rezystancji dla dźwigów (elektryczne)	brak	Styczeń 2020
		5. Badanie dźwigów towarowych - Urząd Dozoru Technicznego	brak	Styczeń 2021
		6. Przegląd eksploatacyjny wyposażenia kotłowni	brak	Luty 2020
		7. Serwis urządzeń grzewczych - przegląd kotła	brak	Październik 2020
		8. Przegląd instalacji gazowej	brak	Sierpień 2020
		9. Okresowa kontrola przewodów kominowych	brak	Wrzesień 2020
		10. Badanie hydrantów wewnętrznych	brak	Styczeń 2020
		11. Okresowa 5-letnia kontrola stanu technicznego budynku	brak	Październik 2020
3	Miejskie Przedszkole Nr 4	Okresowy roczny przegląd budynku 10.2018 r.	- zakończenie wymiany stolarki okiennej, - usztywnienie ścianki elewacyjnej klinkierowej	- brak terminu wykonania - zalecenie wykonane
		Przegląd instalacji elektrycznej i odgromowej 12.2018 r.	Bez zaleceń	
		Przegląd kominarski 03.2019 r.	Bez zaleceń	
		Przegląd kotłowni 11.2018 r.	- wymiana zabezpieczenia przed brakiem wody w kotle na typowe	- zalecenie wykonane
		Przegląd instalacji gazowej 10.2018 r.	Bez zaleceń	
		Przegląd hydrantów i gaśnic 07.2018 r.	Bez zaleceń	

Lp.	Nazwa placówki	Zalecenia różnych inspekcji		
		Terminy wszystkich ostatnich przeglądów/kontroli	Opisy ew. zaleceń	Zalecany termin wykonania
4	Miejskie Przedszkole Nr 7	Pięcioletni Przegląd Budynku – 23.10.2018 r.	<ul style="list-style-type: none"> - w pierwszej kolejności wykonać remont elewacji budynku. - monitorować szerokość rys, w przypadku powiększania się wykonać ekspertyzę. - wymienić skorodowane obróbki blacharskie na dachu. - naprawić daszki nad wejściami do budynku - sprawdzić połączenia i szczelność koszy odpływowych na dachu w związku z występowaniem ognisk wilgoci wokół rur spustowych wewnątrz budynku - wykonać sprawdzenie skuteczności instalacji odgromowej w związku z licznymi ogniskami korozji instalacji na dachu - zamocować luźne przewody na dachu 	Zalecenia zakwalifikowane jako do wykonania w pierwszej kolejności należy wykonać w ciągu 12 miesięcy.
		Przegląd Przewodów Kominowych 19.10.2018 r.	Bez uwag	
		Roczny Przegląd instalacji gazowej 31.08.2018 r. 2.09.2019 r.	Bez uwag	
		Kontrola systemu oddymiania – Kłapa dymowa 01.07.2019 r.	Bez uwag	
		Pomiar szczelności węży hydrantowych 30.01.2018 r.	Bez uwag	Następne badanie 2023 r.
		Przegląd podręcznego sprzętu gaśniczego 20.11.2018 r.	Bez uwag	Listopad 2020 r.
		Dozór Techniczny - Dźwig 06.04.2018 r.	Bez uwag	Styczeń 2021 r.
5	Miejskie Przedszkole Nr 8	25.11.2016 r. Okresowy pięcioletni przegląd budynku.		
		Roczny przegląd budynku przez inspektora nadzoru budowlanego - 13.09.2019 r.	wymiana nawierzchni chodników ,wymiana instalacji elektrycznej i remont pomieszczenia kadrowo-księgowego, oraz gabinetu dyrektora	
		31.10.2018 r. Przegląd konserwacji hydrantów wewnętrznych	Bez uwag	
		03.10.2018 r. Przegląd przewodów kominarskich	Bez uwag	
		Przegląd instalacji alarmowej 26.04.2019 r.	Bez uwag	
		Przegląd instalacji gazowej 10.12.2018 r.	Bez uwag	

Lp.	Nazwa placówki	Zalecenia różnych inspekcji		
		Terminy wszystkich ostatnich przeglądów/kontroli	Opisy ew. zaleceń	Zalecany termin wykonania
6	Miejskie Przedszkole Nr 10 ul. Okrzei	17.04.2019 r. - Okresowa kontrola przeglądów kominowych	Bez uwag	Następna kontrola - kwiecień 2020 r.
		2.09.2019 r. - Przegląd instalacji gazowej	Bez uwag	Następny przegląd - sierpień 2020 r.
		28.08.2017 r. - Pomiary instalacji piorunochronowej	Bez uwag	Następna kontrola - sierpień 2022 r.
		12.10.2018 - Przegląd techniczny kotła c.o. - gaz	Bez uwag	Następny przegląd - październik 2020 r.
		4.09.2017 r. - Badanie natężenia oświetlenia	Bez uwag	Następny przegląd - wrzesień 2020 r.
		11.01.2019 - Przegląd techniczny dźwigu	Bez uwag	Następny przegląd - styczeń 2020 r.
		11.01.2019 - Badanie elektryczne dla dźwigów	Bez uwag	Następny przegląd - styczeń 2020 r.
		14.03.2019 r. - Przegląd techniczny wewnętrznej instalacji hydrantowej	Bez uwag	Następny przegląd - marzec 2020 r.
		9.03.2019 r. - Aktualizacja gaśnic	Bez uwag	Następny przegląd - marzec 2020 r.
		14.12.2018 - Kontrola techniczna budynku - przegląd pięcioletni	Bez uwag	Następny przegląd - grudzień 2023 r.
		14.12.2018 r. - Okresowa roczna kontrola stanu sprawności technicznej budynku	Bez uwag	Następny przegląd - grudzień 2020 r.
		22.10.2014 r. - Pomiary elektryczne całego budynku - 5-letnie, w tym pomieszczeń mokrych	Bez uwag	Następny przegląd - październik 2020 r.
			Miejskie Przedszkole Nr 10 Filia ul. Częstochowska	17.04.2019 r. - Okresowa kontrola przeglądów kominowych
1.08.2019 r. - Przegląd instalacji gazowej	Bez uwag			Następny przegląd - sierpień 2020 r.
26.06.2018 r. - Pomiary instalacji piorunochronowej	Bez uwag			Następna kontrola - czerwiec 2023 r.
11.01.2019 r. - Przegląd techniczny dźwigu	Bez uwag			Następny przegląd - styczeń 2020 r.
11.01.2019 r. - Badanie elektryczne dla dźwigów	Bez uwag			Następny przegląd - styczeń 2021 r.
9.04.2019 r. - Przegląd techniczny wewnętrznej instalacji hydrantowej	Bez uwag			Następny przegląd - kwiecień 2020 r.
9.03.2019 r. - Aktualizacja gaśnic	Bez uwag			Następny przegląd - marzec 2020 r.
13.01.2019 r. - Badanie rezystancji obwodów elektrycznych	Bez uwag			Następny przegląd - styczeń 2020 r.
18.12.2017 r. - Pomiary elektryczne całego budynku - 5-letnie, w tym pomieszczeń mokrych	Bez uwag			Następny przegląd - grudzień 2022 r.
28.05.2018 r. - Kontrola techniczna budynku - przegląd pięcioletni	Bez uwag			Następny przegląd - maj 2023 r.

Lp.	Nazwa placówki	Zalecenia różnych inspekcji		
		Terminy wszystkich ostatnich przeglądów/kontroli	Opisy ew. zaleceń	Zalecany termin wykonania
7	Szkoła Podstawowa Nr 1	21.08.2019 r. - Sanepid	Brak	Brak
		22.02.2019 r. - Sanepid blok żywieniowy	Brak	Brak
		25.09.2018 r. - Przegląd instalacji gazowej	Brak	Brak
		08.04.2019 r. - Okresowa kontrola przewodów kominowych	Brak	Brak
		27.08.2019 r. - Protokół z kontroli zapewnienia bezpieczeństwa i higieny warunków korzystania z obiektów należących do szkoły	Brak	Brak
		18.12.2018 r. - Protokół kontroli stanu technicznego budynku pod względem BHP i PPOŻ.	Brak	Brak
		09.03.2015 r. - Pomiary elektryczne	Brak	Ważna do 16.02.2020 r.
		28.09.2018 r. -Kontrola instalacji elektrycznej i burzowej (przegląd pięcioletni)	Brak	Ważne do 2023 r.
		21.02.2019 r. - Pomiar ciśnienia w hydrantach, pomiar ciśnienia roboczego węży	Brak	Brak
		18.12.2018 r. - Kontrola instalacji ciepła woda, zimna woda i kanalizacja, oraz kontrola stanu konstrukcyjno-budowlanego budynku szkoły, (przegląd roczny)	Brak	Brak
		18.12.2018 r. - Kontrola stanu konstrukcyjno-budowlanego budynku szkoły, kontrola estetyki obiektu i otoczenia (przegląd pięcioletni)	Brak	Kontrola za 5 lat
		06.10.2018 r. - Pomiary natężenia oświetlenia	Brak	Brak
8	Szkoła Podstawowa Nr 2	Wentylacja - marzec 2019 r.	Brak	Obsługa serwisowa 2 razy w roku.
		Klimatyzacja - marzec 2019 r.	Brak	Obsługa serwisowa 2 razy w roku.
		Winda osobowa-UDT - wrzesień 2019	Brak	Wrzesień 2020 r.
		Winda osobowa - 09.09.2019 r.	Brak	Przegląd raz w miesiącu
		Hydranty przeciwpożarowe - luty 2019 r.	Brak	Luty 2020 r.
		Gaśnice przeciwpożarowe - luty 2019 r.	Brak	Luty 2020 r.
		Instalacja alarmowa - 18.06.2019 r.	Brak	Konserwacja raz na kwartał
		Bezpieczeństwo i higiena pracy - 29.08.2019 r.	Przeprowadzić próbną ewakuację szkoły	Kontrola raz w roku

Lp.	Nazwa placówki	Zalecenia różnych inspekcji		
		Terminy wszystkich ostatnich przeglądów/kontroli	Opisy ew. zaleceń	Zalecany termin wykonania
9	Szkoła Podstawowa Nr 5	Protokół pomiarów natężenia nr 31/2018r. z dnia 16.05.2018 r.	Brak	
		Badanie rezystancji uziemień z dnia 8.06.2019 r. raz na 5 lat	Brak	
		Przeгляд urządzeń na sali gimnastycznej raz w roku - sierpień 2019 r.	Zalecenie - wymiana obręczy kosza i podszybie kotary	Zalecenie wykonano
		Sprawdzenie wyłącznika Ppoż. (przy wejściu głównym do szkoły i do sali gimnastycznej)	Brak	
		Protokół okresowej kontroli przewodów kominowych z dnia 29.05.2019r. szkoła + sala gimnastyczna z zapleczem	Brak	
		Przeгляд gaśnic oraz próba hydrantowa 28.08.2019 r.	Brak	
		Protokół z okresowej kontroli stanu technicznego obiektu użyteczności publicznej - roczny - 28.05.2019 r.	Brak	
		Protokół przeglądu instalacji gazowej i przeprowadzenia głównej próby szczelności - sala gimnastyczna + kuchnia 31.07.2019 r.	Brak	
		Badanie wentylacji na hali sportowej 19.07.2019 r.	Brak	
10	Szkoła Podstawowa Nr 8	Protokół przeglądu kotłowni gazowej w dn. 22.03.2019 r.		
		Protokół przeglądu przewodów kominowych z dn. 10.09.2019 r.		
		Przeгляд Techniczny Instalacji hydrantowej i gaśnic z dn. 22.08.2019 r.		
		Pomiary elektryczne pomieszczenia mokre z dn. 03.2019 r.		
		Pomiary elektryczne całość - bez pomieszczeń mokrych z dn. 02.2018 r.	Instalacja ta nie spełnia obowiązujących przepisów. W większości pomieszczeń wykonana jest jako dwu- i trójżyłowa z przewodów aluminiowych. W obwodach gniazd wtykowych brak wyłączników różnicoprądowych zabezpieczających. Brak oświetlenia awaryjnego na korytarzach.	Wskazane jest żeby przedmiotową instalację zmodernizować. Prace te można wykonywać sukcesywnie przy remontach poszczególnych pomieszczeń lub kompleksowo w ramach remontu (malowania szkoły) lub wymiany opraw na energooszczędne.
		Protokół przeglądu placu zabaw z dn. 28.05.2019 r.		
		Protokół z okresowej kontroli stanu technicznego budynku z dn. 28.05.2019 r.		

Lp.	Nazwa placówki	Zalecenia różnych inspekcji				
		Terminy wszystkich ostatnich przeglądów/kontroli	Opisy ew. zaleceń	Zalecany termin wykonania		
11	Zespół Szkolno-Przedszkolny	Szkoła Podstawowa nr 3 ul. Br. Pancерnej 8				
		08.05.2019 r. - Przegląd przewodów kominowych				
		13.04.2018 r. - Przegląd instalacji alarmowej				
		14.05.2019 r. - Przegląd roczny sprawności technicznej obiektu oraz instalacji gazowej				
		18.10.2018 r. - Przegląd hydrantów				
		18.10.2018 r. - Przegląd gaśnic				
		06.12.2018 r. - Przegląd instalacji elektrycznej				
		02.11.2018 r. - Przegląd kotłowni gaz				
		10.10.2016 r. - Próba ciśnieniowa węży do hydrantów (raz na 5 lat)				
		28.10.2014 r. - Przegląd roczny sprawności technicznej obiektu (raz na 5 lat)				
		Miejskie Przedszkole nr 1 ul. Parkowa 10				
		21.01.2019 r. - Przegląd gaśnic i hydrantów				
		Wrzesień 2019 r. - w trakcie pomiary ochronne instalacji elektrycznej				
		15.05.2019 r. - Przegląd przewodów kominowych				
		14.05.2019 r. - Przegląd roczny stanu technicznego budynku oraz instalacji gazowej				
		20.04.2019 r. - Przegląd eksploatacyjny kotłowni				
		11.04.2016 r. - Przegląd (5-letni) stanu technicznego budynku oraz instalacji gazowej				
		15.05.2017 r. - Przegląd (5-letni) instalacji elektrycznej oraz odgromowej				
		11	Szkoła Podstawowa Nr 10	15.05.2019 r. – kontrola przewodów kominowych.	Brak zaleceń	
				12.07.2019 r. - przegląd gaśnic i hydrantów	Brak wydajności 2 hydrantów na sali gimnastycznej na zasilaniu w wodę. W przypadku remontu szkoły zaleca się modernizację hydrantów	
6.12.2018 r. - przegląd okresowy budynku	Brak zaleceń					
30.05.2019 r. - przegląd okresowy sali gimnastycznej	Brak zaleceń					
21.08.2017 r. - badanie okresowe instalacji elektrycznej	Brak zaleceń					
3.08.2019 r. - roczna kontrola stanu technicznego placu zabaw	Remont nawierzchni gumowanej wraz z podłożem					
2.11.2018 r. - przegląd kotłowni	Brak zaleceń					

3.3. Inwestycje i remonty w jednostkach oświatowych

Lp.	Nazwa placówki	Krótki opis przedsięwzięcia	Przyznana kwota
1	Miejskie Przedszkole Nr 2	Wymiana instalacji elektrycznej i malowanie w dwóch salach zabaw.	30.000,00 zł
2	Miejskie Przedszkole Nr 3	1. Gruntowne malowanie sali zabaw wraz z podwieszonym sufitem z płyt gipsowo-kartonowych. 2. Malowanie szatni dla dzieci z podwieszonym sufitem z płyt gipsowo-kartonowych.	30.000,00 zł
3	Miejskie Przedszkole Nr 4	Wymiana okien wraz z montażem i obróbką w budynku przedszkola.	30.000,00 zł
4	Miejskie Przedszkole Nr 7	1. Remont – usunięcie awarii – węzeł ciepłowniczy. 2. Remont – przebudowa instalacji wody zimnej i c. wu. wraz z wymianą wymiennika ciepła w węźle ciepłowniczym w przedszkolu.	17.900,00 zł
5	Miejskie Przedszkole Nr 8	1. Remont szatni dla dzieci. 2. Remont magazynu warzyw. 3. Remont pomieszczenia obieralni.	34.800,00 zł
6	Miejskie Przedszkole Nr 10	Remont chodników na terenie placu zabaw filii.	80.000,00 zł
7	Szkoła Podstawowa Nr 1	1. Wymiana poziomej instalacji ciepłej wody. 2. Położenie wykładziny PCV na korytarzu w budynku B.	95.000,00 zł
8	Szkoła Podstawowa Nr 5	1. Malowanie skosu w sali gimnastycznej wraz z częścią przy klatkach schodowych. 2. Remont 3 sal lekcyjnych. 3. Naprawa urządzeń na boiskach.	58.300,00 zł
9	Szkoła Podstawowa Nr 8	Renowacja podłogi w sali gimnastycznej.	28.000,00 zł
10	Zespół Szkolno-Przedszkolny	1. Wymiana drzwi w starej części budynku (I piętro). 2. Wymiana drzwi wejściowych do budynku od strony sali gimnastycznej. 3. Odnowienie i zabezpieczenie na I piętrze łącznika i starej i nowej części budynku szkoły.	40.000,00 zł
Ogółem			444.000,00 zł

Lp.	Nazwa placówki	Krótki opis przedsięwzięcia	Przyznana kwota
1	Szkoła Podstawowa Nr 2	Rozbudowa placu zabaw z uwzględnieniem potrzeb dzieci niepełnosprawnych (Budżet Obywatelski).	96.000,00 zł
2	Szkoła Podstawowa Nr 5	Ścieżka rekreacyjno-edukacyjna/miejsce do zabawy i edukacji dla rodziny.	249.000,00zł
3	Zespół Szkolno-Przedszkolny	Dostosowanie budynku szkoły do potrzeb osób niepełnosprawnych, a w tym: • budowa dwóch podjazdów do budynku szkoły, • montaż dźwigu schodowego łączącego parter z I piętrem budynku.	180.940,00 zł (+35.000,00 zł dotacji z Funduszu PFRON. Razem: 215.940,00 zł)
4	Szkoła Podstawowa Nr 1	Budowa Otwartej Strefy Aktywności (siłownia plenerowa).	50.000,00 zł
Ogółem			610.940,00 zł

3.4. Finanse oświaty

Planowana subwencja oświatowa wyniosła 25.111.869 zł, jednak rzeczywiście została przyznana subwencja o 300.648 zł mniejsza i wynosiła 24.811.221 zł. Ze względu na podwyżki nauczycieli zwiększona została subwencja o 450.285 zł, w tym na dzieci z dysfunkcjami miasto otrzymało 2.459.608,72 zł. Dotacja przedszkolna otrzymana na dzieci pięcioletnie i młodsze wynosiła 1.414.224 zł. Na utrzymanie szkół Gmina dołożyła kwotę 8.169.955,36 zł, a na utrzymanie przedszkoli 13.108.735,10 zł.

Gmina Żary o statusie miejskim przekazywała dotację na dzieci do placówek niepublicznych. Miesięcznie na jednego ucznia w szkole podstawowej przekazywano 497,92 zł, a na dziecko przedszkolne 649,19 zł.

Za pobyt dzieci przedszkolnych w innych gminach miasto Żary zapłaciło 81.092,70 zł, natomiast inne gminy zwróciły miastu za pobyt ich dzieci przedszkolnych w naszych przedszkolach 337.655,46 złotych.

3.5. Pozyskane środki pozabudżetowe

„Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa”

Program ten to wsparcie biblioteki szkolnej ze środków z budżetu państwa z przeznaczeniem na zakup nowości wydawniczych (książek niebędących podręcznikami). Ma on na celu rozwijanie zainteresowań uczniów przez promocję i wspieranie czytelnictwa dzieci i młodzieży. Zakup książek konsultowany jest z uczniami, nauczycielami i rodzicami. Uwzględniono potrzeby osób niepełnosprawnych – zakupiono książki z dużą czcionką oraz audiobooki.

Pozyskana kwota: po 12.000 zł na szkołę.

Realizatorzy: Szkoła Podstawowa nr 10, Zespół Szkolno-Przedszkolny z Oddziałami Integracyjnymi.

„Aktywna Tablica”

Program ten ma na celu rozwijanie szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno- komunikacyjnych.

W ramach programu szkoła wyposażona została w dwie tablice interaktywne, projektory oraz głośniki. Uczniowie i nauczyciele mają możliwość rozwoju swoich kompetencji w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnej.

Pozyskana kwota: 14.000 zł na każdą szkołę.

Termin realizacji: rok 2019 - Szkoła Podstawowa nr 2, Szkoła Podstawowa nr 10.

„Ogólnopolska Sieć Edukacyjna”

W ramach programu szkoły mają bezpłatny dostęp do szerokopasmowego Internetu o przepustowości 100 Mb/s oraz usług bezpieczeństwa teleinformatycznego. Rolę Operatora OSE powierzono Państwowemu Instytutowi Badawczemu NASK. Realizator 2018/19 – Szkoła Podstawowa nr 10, następnie sukcesywnie pozostałe żarskie szkoły podstawowe.

Rezerwa z subwencji oświatowej

Z rezerwy oświatowej Gmina Żary o statusie miejskim pozyskała kwotę 51.176 złotych na wyposażenie pracowni przyrodniczej dla Zespołu Szkolno-Przedszkolnego z Oddziałami Integracyjnymi.

3.6. Realizacja polityk, strategii i programów w ramach działalności Wydziału Oświaty, Kultury i Sportu

31 marca 2017 r. Rada Miejska podjęła uchwałę w sprawie Strategii Rozwoju Oświaty Miasta Żary do 2022 r. Rejestr uchwał z 2019 r. przygotowanych przez Wydział Oświaty, Kultury i Sportu.

Lp.	Nr uchwały Rady Miejskiej	Data	Treść aktu
1	IV/18/19	31.01.2019 r.	zmieniająca Uchwałę Nr III/34/18 z dnia 28 grudnia 2018 r. w sprawie ustalenia stawek jednostkowych dotacji przedmiotowej dla MOSRiW na rok 2019
2	VI/43/19	28.03.2019 r.	w sprawie planu dofinansowania form doskonalenia zawodowego oraz ustalenia maksymalnej kwoty dofinansowania opłat w 2019 r. za kształcenie nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach prowadzonych przez Gminę Żary o statusie miejskim
3	VII/49/19	26.04.2019 r.	zmieniająca Uchwałę Nr III/34/18 z dnia 28 grudnia 2018 r. w sprawie ustalenia stawek jednostkowych dotacji przedmiotowej dla Miejskiego Ośrodka Sportu, Rekreacji i Wypoczynku w Żarach na rok 2019

Lp.	Nr uchwały Rady Miejskiej	Data	Treść aktu
4	IX/70/19	28.06.2019 r.	zmieniająca Uchwałę Nr III/34/18 z dnia 28 grudnia 2018 r. w sprawie ustalenia stawek jednostkowych dotacji przedmiotowej dla Miejskiego Ośrodka Sportu, Rekreacji i Wypoczynku w Żarach na rok 2019
5	X/81/19	29.08.2019 r.	w sprawie stwierdzenia zakończenia działalności Gimnazjum Nr 1 w Żarach, ul. Staszica 16
6	X/82/19	29.08.2019 r.	w sprawie stwierdzenia zakończenia działalności Gimnazjum Nr 2 w Żarach, ul. Broni Panczernej 8
7	X/83/19	29.08.2019 r.	w sprawie stwierdzenia zakończenia działalności Gimnazjum Nr 3 w Żarach, ul. Okrzei 19
8	X/84/19	29.08.2019 r.	w sprawie stwierdzenia zakończenia działalności Gimnazjum Nr 4 w Żarach, ul. Gen. Kazimierza Pułaskiego 4a
9	X/85/19	29.08.2019 r.	w sprawie zwolnienia Dyrektora Miejskiego Przedszkola Nr 10 im. Bajka w Żarach od obowiązku realizacji tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych
10	X/86/19	29.08.2019 r.	w sprawie ustalenia planu sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Żary o statusie miejskim oraz określenia granic obwodów publicznych szkół podstawowych, od dnia 1 września 2019 r.
11	XIII/103/19	28.11.2019 r.	w sprawie rocznego Programu współpracy Gminy Żary o statusie miejskim na 2020 rok z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie
12	XIII/104/19	28.11.2019 r.	zmieniająca Uchwałę Nr III/34/18 z dnia 28 grudnia 2018 r. w sprawie ustalenia stawek jednostkowych dotacji przedmiotowej dla Miejskiego Ośrodka Sportu, Rekreacji i Wypoczynku w Żarach na rok 2019
13	XIV/131/19	30.12.2019 r.	w sprawie ustalenia stawek jednostkowych dotacji przedmiotowej dla MOSRiW na rok 2020
14	XIV/137/19	30.12.2019 r.	w sprawie ustalenia średniej ceny jednostkowej paliwa w Gminie Żary o statusie miejskim
15	XIV/138/19	30.12.2019 r.	w sprawie nadania statutu Muzeum Pogranicza Śląsko-Łużyckiego w Żarach
16	XIV/143/19	30.12.2019 r.	w sprawie regulaminu określającego wysokość oraz szczegółowe warunki przyznawania nauczycielom dodatków za wysługę lat, motywacyjnego, funkcyjnego i za warunki pracy oraz niektóre inne składniki wynagrodzenia

3.7. Pomoc materialna o charakterze socjalnym

3.7.1. Stypendia szkolne

Pomoc materialna o charakterze socjalnym (stypendia szkolne) przyznawana jest na podstawie kryterium dochodowego, które określone zostało przepisami prawa. Od 1 października 2018 r. kryterium wzrosło i wynosi obecnie 528,00 zł netto na osobę w rodzinie.

Na tej podstawie następuje weryfikacja złożonych wniosków, a następnie podział kwot według wcześniej ustalonych (uchwałą) progów dochodowych oraz przyznanie odpowiedniej miesięcznej kwoty stypendium (na podstawie zarządzenia o kwotach) decyzją administracyjną.

W zależności od progu dochodowego wyszczególniono dwie kwoty stypendium, tj.:

- od 0 zł do 120,00 zł (po zaokrągleniu do pełnych złotych) - kwota stypendium wynosi 230,00 zł miesięcznie,
- od 121,00 zł (po zaokrągleniu do pełnych złotych) do 528,00 zł (kryterium dochodowe) - kwota stypendium wynosi 170,00 zł miesięcznie.

W roku 2019 stypendium szkolne przyznane zostało 172 uczniom (w roku szkolnym 2018/2019 – 98 uczniom, a w roku szkolnym 2019/2020 – 74 uczniom) zamieszkującym z zamiarem pobytu stałego na terenie Gminy Żary o statusie miejskim, na łączną kwotę 124 106,69 zł.

Dla porównania w roku 2017 stypendium szkolne przyznane zostało 265 uczniom (w roku szkolnym 2016/2017 – 160 uczniom, a w roku szkolnym 2017/2018 – 105 uczniom) na łączną kwotę 106 768,19 zł.

3.7.2. Zasiłek szkolny

Pomoc materialna w formie zasiłku szkolnego przyznawana jest uczniom w wyniku nagłego zdarzenia losowego, które nastąpiło w rodzinie ucznia. Przyznawane jest ono niezależnie od pobieranego przez ucznia stypendium i może zostać przyznane kilka razy w roku.

Na zasiłki szkolne w ciągu roku budżetowego nie można przekroczyć więcej niż 5% przyznanej na rok szkolny dotacji na pomoc materialną. Maksymalna jednorazowa kwota zasiłku szkolnego wynosi 620,00 zł.

W roku 2019 przyznano zasiłek szkolny 3 uczniom na łączną kwotę 1860 zł.

3.8. Program rządowy – wyprawka szkolna

Program ten skierowany jest do uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego. Ma on na celu dofinansowanie uczniów w zakresie podręczników szkolnych/materiałów edukacyjnych.

Po zakwalifikowaniu wniosków pełnoletni uczniowie/rodzice dostają zwrot kosztów podręczników szkolnych/materiałów edukacyjnych do wartości określonej w obowiązującym na dany rok rozporządzeniu – jednak po uprzednim przedłożeniu dowodów zakupu.

W roku 2019 na tego typu potrzeby dla uczniów z orzeczeniem wydatkowano kwotę w wysokości 10.305,25 zł, która obejmowała pomoc dla 36 uczniów. Dla porównania w roku 2018 wydatkowano środki finansowe w kwocie 3.732,90 zł i obejmowały pomoc dla 17 uczniów.

3.9. Dofinansowanie kosztów kształcenia pracowników młodocianych jako pomoc de minimis

Dofinansowanie kosztów kształcenia pracowników młodocianych jako pomoc de minimis przyznawane jest na podstawie decyzji administracyjnej i wydanego zaświadczenia o pomocy de minimis. Pracodawca, który posiada odpowiednie kwalifikacje (określone przepisami prawa), może wystąpić z wnioskiem o zwrot kosztów kształcenia pracownika młodocianego, będącego mieszkańcem Gminy Żary o statusie miejskim, pod warunkiem spełnienia przez pracownika młodocianego odpowiednich wymogów (również określonych przepisami prawa).

Dofinansowanie przyznawane jest w oparciu o ukończenie przez pracownika młodocianego:

- nauki zawodu (dla uczniów kończących zasadniczą szkołę zawodową) i wynosi maksymalnie 8.081,00 zł przy maksymalnym okresie kształcenia 36 miesięcy,
- przyuczenia do wykonywania określonej pracy (dla uczniów kończących gimnazjum) i wynosi 254,00 zł za każdy miesiąc kształcenia przy maksymalnej możliwości kształcenia 22 miesiące.

W roku 2019 wysokość otrzymanych środków na ten cel wyniosła 160 855,62 zł i obejmowała łącznie 30 młodocianych pracowników (w większości z nauki zawodu). W roku 2018 wysokość otrzymanych środków wyniosła 188.257,97 zł i obejmowała łącznie 30 pracowników młodocianych.

3.10. Doskonalenie zawodowe nauczycieli

Do 30 listopada w każdym roku szkoły składają plany doskonalenia nauczycieli, na podstawie których co roku podejmowana jest uchwała w sprawie rocznego planu dofinansowania doskonalenia nauczycieli. W roku 2019 przyznano dofinansowanie na doskonalenie zawodowe dla 251 nauczycieli z żarskich szkół/przedszkoli w łącznej wysokości 135.308,80 zł. W roku 2018 przyznano dofinansowanie do doskonalenia zawodowego dla nauczycieli z żarskich szkół/przedszkoli w łącznej wysokości 28.544,40 zł.

3.11. Nagrody dla uczniów

W każdym roku szkolnym Burmistrz Miasta Żary przyznaje nagrody dla wybitnych uczniów z żarskich szkół w dziedzinie nauki, kultury i sztuki oraz sportu.

W roku szkolnym 2018/2019 przyznane zostały nagrody:

- **za wybitne osiągnięcia w dziedzinie nauki - nagrody otrzymało 111 uczniów żarskich szkół**

Nagroda indywidualna za wybitne osiągnięcia w konkursie Lubuskiego Kuratora Oświaty wyniosła:

500,00 zł za uzyskanie tytułu laureata, 400,00 zł za uzyskanie tytułu finalisty (za każdy kolejny tytuł laureata przyznano dodatkowo 200,00 zł, natomiast za każdy kolejny tytuł finalisty przyznano dodatkowo 150,00 zł).

Nagroda zespołowa wyniosła dla każdego członka zespołu: 200,00 zł za uzyskanie tytułu laureata, 150,00 zł za uzyskanie tytułu finalisty.

Nagroda w pozostałych konkursach w nauce wyniosła 300,00 zł.

- **za wybitne osiągnięcia w dziedzinie kultury lub sztuki: - 27 uczniom i 13 zespołom**

Nagroda ta wyniosła: 300,00 zł za uzyskanie tytułu laureata, 250,00 zł za uzyskanie tytułu finalisty, 150,00 zł – za uzyskanie czołowego miejsca w konkursie.

Nagroda zespołowa dla każdego członka zespołu wynosiła 100,00 zł

- **za wybitne osiągnięcia w dziedzinie sportu - 73 uczniom indywidualnie oraz 20 drużynom/zespołom**

Nagroda indywidualna wynosiła: 300,00 zł za uzyskanie tytułu laureata, 250,00 zł za uzyskanie tytułu finalisty, 150,00 zł za uzyskanie czołowego miejsca w konkursie.

Nagroda zespołowa dla każdego członka drużyny/zespołu wynosiła: 150,00 zł za uzyskanie tytułu laureata, 100,00 zł za uzyskanie tytułu finalisty, 50,00 zł za uzyskanie czołowego miejsca w konkursie.

Ponadto 5 uczniom z pięciu żarskich szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Żary o statusie miejskim przyznano nagrodę „Uczeń roku”. Wysokość nagrody wyniosła po 500,00 zł dla każdego wyróżnionego ucznia.

Łącznie na nagrody dla wybitnych uczniów za osiągnięcia w roku szkolnym 2018/2019 wydano kwotę 118 600,00 zł.

3.12. Nagrody dla nauczycieli

Z okazji Dnia Komisji Edukacji Narodowej Burmistrz Miasta Żary co roku przyznaje nagrody wyróżniającym się nauczycielom zatrudnionym w placówkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Żary o statusie miejskim.

W roku szkolnym 2018/2019 przyznane zostały nagrody dla 81 nauczycieli z 12 żarskich placówek oświatowych oraz dla 12 dyrektorów przedszkoli i szkół podstawowych publicznych.

Łącznie na nagrody dla wyróżniających się nauczycieli w roku szkolnym 2018/2019 wydano kwotę 163.750,00 zł.

3.13. Dowozy uczniów

Gmina zleca wykonanie usługi dowóz uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego do i z Zespołu Szkół Specjalnych oraz Ośrodka dla Dzieci z Wadami Słuchu i Mowy. Dowóz odbywa się w dni nauki szkolnej przez cały rok. Trasa przejazdu ustalana jest przez wykonawcę w porozumieniu z Gminą i dyrektorami szkół w zależności od potrzeb zgłaszanych przez rodziców uczniów z orzeczeniem o niepełnosprawności. W 2019 r. przewóz świadczony był dla blisko 40. dzieci, w tym około 2-3 osób na wózkach dla niepełnosprawnych. Na ten cel została wykorzystana kwota 80.143,63 złote.

3.14. System Informacji Oświatowej

Obowiązkiem gminy jest prowadzenie i koordynacja Systemu Informacji Oświatowej poprzez zbieranie i wprowadzanie w ramach posiadanego upoważnienia danych dotyczących:

- wynagrodzenia kadry zarządzającej oświatą (Naczelnik i pracownicy WOS),
- awansu zawodowego nauczyciela mianowanego (Moduł Nauczyciel),
- realizacji obowiązku nauki uczniów (Moduł Uczeń),
- rejestracji placówek oświatowych oraz aktualizacja/modyfikowanie tych danych na wniosek dyrektora placówki oświatowej,
- składania przez dyrektorów placówek oświatowych wniosków o dostęp do bazy danych SIO oraz ich przetwarzanie (przekazywanie do jednostki nadrzędnej),
- scalania danych przekazywanych przez dyrektorów placówek oświatowych w tzw. „starym SIO” i ich przekazywanie do jednostki nadrzędnej.

3.15. Obowiązek nauki

Zgodnie z art. 41 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 996, poz. 1000, poz. 1290 oraz poz. 1669), gmina kontroluje spełnianie obowiązku nauki przez młodzież zamieszkałą na terenie tej gminy, w tym odpowiednio: prowadzi ewidencję spełniania obowiązku szkolnego oraz obowiązku nauki.

3.16. Realizacja programu współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie

Realizacja programu zamieszczona jest na stronie www.zary.pl, w zakładce portal żarski sektor 3.

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom organizacji pozarządowych i klubów sportowych podjęto szereg działań, których sukces zależy od wspólnego zaangażowania różnych służb i instytucji.

Jak co roku pracownicy Wydziału Oświaty, Kultury i Sportu służyli pomocą techniczną i merytoryczną na posiedzeniach Miejskiej Rady Seniorów. Włączali się w organizację Tygodnia Seniora oraz Mityngu Lekkoatletycznego. W dniu 4 grudnia 2019 r. w Sali Widowiskowej „Luna” ŻDK odbył się V Żarski Dzień Wolontariatu. Podczas uroczystości Burmistrz Miasta Żary złożyła podziękowania wolontariuszom za codzienną pracę na rzecz społeczności lokalnej oraz zwierząt. Kontynuowano współpracę z Żarskim Forum Dzieci i Młodzieży oraz Rodzinnymi Ogrodami Działkowymi. Od kilku lat organizowany jest konkurs „Piękno ROD”. Co roku podczas Dni Żar WOS jest współorganizatorem wystaw plonów Rodzinnych Ogrodów Działkowych.

Wydział Oświaty, Kultury i Sportu koordynował prace Żarskiego Sektora 3 – Centrum Wsparcia Organizacji Pozarządowych. Organizowane były bezpłatne porady prawne, szkolenia i konsultacje problemowe. Do dyspozycji organizacji było pomieszczenie w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Żarach z dostępem do komputera, drukarki oraz Internetu. Pracownik wydziału prowadził stronę internetową www.sektor3.zary.pl oraz facebooka, gdzie umieszczane były ważne informacje dla stowarzyszeń. Strona była również miejscem, na którym organizacje promowały realizowane przez siebie działania, była to forma bezpłatnego promowania swojego stowarzyszenia.

Na bieżąco przekazywane są przedstawicielom żarskich organizacji informacje o szkoleniach, spotkaniach organizowanych na terenie województwa, dotacjach do uzyskania ze środków zewnętrznych oraz innych ważnych informacjach związanych z ich działalnością.

W listopadzie 2019 zostało zorganizowane bezpłatne szkolenie dla organizacji pozarządowej i klubów sportowych w tematyce nowych formularzy ofert, umów i sprawozdań w zakresie zlecenia zadań publicznym organizacjom pozarządowym.

Na stronie www.sektor3.zary.pl dostępna jest baza kontaktów ROD.

3.17. Nagrody dla sportowców

Termin składania wniosków - 31 grudnia danego roku.

Podstawa prawna: uchwała nr V/20/15 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 27 lutego 2015 r. w sprawie określenia szczególnych zasad, trybu przyznawania i pozbawiania oraz rodzajów i wysokości nagród i wyróżnień sportowych.

Nagrodzeni w 2019 (nagrody finansowe za rok 2018) zostały przyznane następującym osobom:

- Trener UKS CHROMIK - Koszykówka - Powołanie na trenera Kadry Polski - nagroda w wysokości 2.000,00 zł.
- Zawodnik MLKS Agros Żary - Zapasy – Złoty Medal na Ogólnopolskiej Olimpiadzie Młodzieży - nagroda w wysokości 2.100,00 zł.
- Zawodnik MLKS Agros Żary - Zapasy – członek Kadry Narodowej Juniorów w zapasach klasycznych - nagroda w wysokości 1.125,00 zł.
- Trener MLKS Agros Żary - Zapasy – podopieczna zdobyła Złoty Medal Mistrzostw Polski Młodziczek - nagroda w wysokości 2.000,00 zł.
- Trener MLKS Agros Żary - Zapasy – podopieczny zdobył Złoty Medal na Ogólnopolskiej Olimpiadzie Młodzieży - nagroda w wysokości 2.000,00 zł.
- Trener MLKS Agros Żary - Zapasy – podopieczny zdobył Złoty Medal na Ogólnopolskiej Olimpiadzie Młodzieży - nagroda w wysokości 2.000,00 zł.
- Zawodnik MLKS Agros Żary - Zapasy – zdobył Złoty Medal na Ogólnopolskiej Olimpiadzie Młodzieży - nagroda w wysokości 2.100,00 zł.
- Zawodniczka MLKS Agros Żary - Zapasy – zdobyła Złoty Medal Mistrzostw Polski Młodziczek - nagroda w wysokości 1.250,00 zł.
- Zawodniczka Żarskiego Klubu Sportów Walki - Kickboxing – zdobyła Brązowy Medal Mistrzostw Europy - nagroda w wysokości 1.250,00 zł.
- Trener Żarskiego Klubu Sportów Walki - Muaythai, Kickboxing – podopieczna zdobyła Brązowy Medal Mistrzostw Europy - nagroda w wysokości 2.000,00 zł.
- Zawodniczka Klubu Karate Kontra - Karate – zdobyła brązowy medal Mistrzostw Europy - Kumite indywidualne - nagroda w wysokości 2.100,00 zł.

Suma wypłaconych nagród: 19.925,00 zł

3.18. Żarski Dom Kultury

3.18.1. Podstawa prawna działalności i charakterystyka działalności statutowej

Statut Żarskiego Domu Kultury z dnia 27 kwietnia 2017 r., uchwałą nr XXX/60/17, nadany przez Radę Miejską w Żarach. Dom kultury prowadzi (zgodnie z ustawą) wielokierunkową działalność polegającą na tworzeniu, upowszechnianiu i ochronie kultury.

Dom kultury realizuje zadania w dziedzinie wychowania, edukacji i upowszechniania kultury na podstawie własnego programu.

3.18.2. Charakterystyka bazy lokalowej

1) Żarski Dom Kultury, ul. Wrocławska 7

Obiekt secesyjny z 1903 r. o powierzchni użytkowej 736 m². Wykonany remont elewacji z częściową wymianą okien, remont pomieszczeń na parterze i I piętrze z wymianą instalacji elektrycznej i teleinformatycznej, klatki schodowej i holi, piwnicy wraz z odwilgoceniem obiektu.

Charakter własności/władania - użytkowanie wieczyste gruntu, własność budynku.

W budynku mieszczą się:

- dyrekcja,
- administracja,
- dział organizacji i dokumentacji imprez,
- sala kameralna,
- pracownie specjalistyczne.

2) Sala widowiskowa ŻDK, ul. Okrzei 35

Sala widowiskowa na 210 miejsc. Obiekt przedwojenny po remontach, o powierzchni użytkowej 1.273 m². Wykonany remont garderób i zaplecza sceny oraz remont klatek schodowych i niektórych pomieszczeń na I piętrze oraz remont toalet i holi.

Charakter własności/władania - użytkowanie wieczyste gruntu, własność budynku.

W budynku mieszczą się:

- Sala widowiskowa,
- Mała Galeria ŻDK,
- pracownie specjalistyczne,
- filia Miejskiej Biblioteki Publicznej,
- świetlica środowiskowa Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

3) Filia ŻDK „Kunice”, ul. Grunwaldzka 3

Sala widowiskowa na 180 miejsc. Obiekt przekazany po dawnym klubie HSO „Kunice” o powierzchni 1.143 m². Wykonano remont dachu, instalacji c.o., wymieniono instalację elektryczną. Dokonano wymiany okien w obiekcie. Wyremontowano zaplecze sceny, salę widowiskową z wymianą foteli oraz toalety i hol. Remont pomieszczenia – e-klub. Nowa elewacja obiektu.

Charakter własności/władania - użytkowanie wieczyste.

W budynku mieszczą się:

- Sala widowiskowa,
- Galeria „Zaścianek” ŻDK,
- filia Miejskiej Biblioteki Publicznej.

4) Salon Wystaw Artystycznych ŻDK, ul. Chrobrego

Obiekt o powierzchni 102 m², remontowany na bieżąco.

Charakter własności/władania - dzierżawa lokalu komunalnego.

W budynku mieści się salon wystawienniczy.

5) Muszla koncertowa w Parku ŻDK przy ul. Wrocławskiej

Obiekt o powierzchni całkowitej 214,07 m².

W tym scena - 140,12 m², pom. gospodarcze i garderoba – 73,95 m².

Oddany do użytku w 2019 r. w ramach projektu „Rewitalizacja i zagospodarowanie terenu przy Żarskim Domu Kultury”.

3.18.3. Środki finansowe przeznaczone na działalność

Lp.	Przychody	Przychody przeznaczone na działalność statutową na dzień 31.12.2019
I	Dotacja podmiotowa z Gminy Żary o statusie miejskim	2.492.949,00
II	Przychody ze sprzedaży usług	123.275,24
1	składki członków sekcji	74.108,50
2	sprzedaż biletów na imprezy	28.659,28
3	wpłaty akredytacji, wpisowe, itp.	9.749,10
4	wpływy z lektoratu j. niemieckiego	3.739,84
5	przychody z działalności sekcji - koncerty	7.018,52
III	Przychody finansowe	2.324,86
IV	Pozostałe przychody operacyjne	111.949,36
1	wynajem pomieszczeń i sprzętu	101.273,87
2	provizja od biletów obcych	823,50
3	darowizny pieniężne i inne przychody	9.522,65
4	wynagrodzenie dla płatnika składek itp.	329,34
V	Równowartość amortyzacji środków trwałych	138.108,57
VI	Przychody ze sprzedaży gadżetów i tomików poezji	636,61
RAZEM PRZYCHODY		2.869.243,64
RAZEM DOTACJE CELOWE		373.027,45
Ogółem		3.242.271,09

3.18.4. Pozyskane środki pozabudżetowe

Nazwa zadania	Źródło finansowania	Kwota pozyskanych środków [zł]
Wojewódzki Konkurs Recytatorski (warsztaty)	ZG TKT w Warszawie	1.000,00
Opieka merytoryczna nad realizacją magisterskiej pracy wdrożeniowej	Uniwersytet Jagielloński w Krakowie	1950,00
Darowizny	żarskie firmy	7.000,00

3.18.5. Inwestycje, remonty, modernizacje

W roku 2019 zakończono realizację projektu pn. „Żarski Park Kultury i Nauki”- przebudowa z rozbudową instytucji kultury o wartości 1 546 490,09. Efektem realizacji w/w projektu jest:

- wybudowanie muszli koncertowej oraz ścieżki edukacyjnej,
- zakup wyposażenia ruchomego muszli koncertowej.
- położenie nawierzchni brukowej przy budynku ŻDK ul. Wrocławska 7,
- utworzenie e-Galerii.

W/w inwestycja była finansowana w 85% kosztów kwalifikowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego

- Lubuskie 2020 ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, 15% kosztów kwalifikowanych i niekwalifikowanych dotacją celową z Gminy Żary o statusie miejskim.

Dodatkowo wymieniono płot przy budynku ŻDK ul. Wrocławska 7 oraz wykonano daszki nad wejściem do pomieszczeń gospodarczych i garderób – scena plenerowa na kwotę 39.459,89.

3.18.6. Liczba osób uczestniczących i biorących udział w imprezach i sekcjach ŻDK w 2019 roku

W 2019 roku w Żarskim Domu Kultury zorganizowano 381 imprez, w których uczestniczyło 157.337 osób. W imprezach, projektach realizowanych przez ŻDK na terenie miasta (w obiektach ŻDK, w różnych miejscach plenerowych na terenie miasta, w ratuszu, parafiach żarskich itp.), w imprezach profesjonalnych oraz amatorskich, swój dorobek artystyczny i zainteresowania prezentowało 67 sekcji. W wyżej wymienionych sekcjach, kołach zainteresowań, klubach i zespołach artystycznych uczestniczyło w 2019 roku 1018 członków.

3.18.7. Znaczące imprezy, wydarzenia kulturalne i artystyczno-edukacyjne w 2019 r.

Impreza / Wydarzenie	Przykład
imprezy promujące ruch i twórczość amatorską	Powiatowy i Wojewódzki Przegląd 64 Ogólnopolskiego Konkursu Recytatorskiego; XXIX Wojewódzka Wystawa Fotograficzna; XXVIII Krajowy Salon Fotografii Artystycznej, XVIII Otwarte Szaradziarskie Mistrzostwa Żar; XIV Akcja fotograficzna „24 sierpnia ... w Żarach”; XLIII Wojewódzki Konkurs Plastyki „Salon Jesienny”; Teatralna premiera i spektakl „Czarownica, stara szafa i pięć światów” sekcji filmowej MIOT ŻDK; Premiera filmowa „Kukurydziany chłopiec” - sezon 2 sekcji filmowej MIOT; Polsko – niemieckie spotkania seniorów „Łączą nas pasje”; Koncert andrzejkowy „Wrocławska 7” akustycznie.
udział Teatrów Tańca i zespołów tanecznych w:	trzech spektaklach „Chwila” reż. B. Wróbel; Finale Lubuskiej Gali Tanecznej Pro Arte 2019 w Nowej Soli; Spektaklu tanecznym z okazji Dni Żar 2019; Powiatowym Przeglądzie Dziecięcych i Młodzieżowych Form Tanecznych Żary 2019; 3 Polsko-Niemieckim Festiwalu Tańca w Lubsku.
udział zespołów muzycznych i wokalnych w:	Ogólnopolskiej akcji „MotoKrew”; Widowskich wokalnych „Karnawał” i „Śpiewaj razem z nami” UTW ŻDK; Koncerty na Jarmarku Wielkanocnym; Żarskiej Majówce; 13 Festiwalu Piosenki biesiadnej w Czerwieńsku.
udział kabaretu „Oj! Tam, Oj! Tam” w:	Spektaklu „Wieczór panieński”; Koncercie piosenek kabaretu w trakcie Jarmarku Miodu i Wina.
udział Teatru Drewniana Kurtyna w:	Wojewódzkim i centralnym Przeglądzie 64. Ogólnopolskiego Konkursu recytatorskiego w Żarach i Ostrołęce; Koncercie poezji śpiewanej z okazji Międzynarodowych Plenerowych Spotkań ze Sztuką Żart. 2019; Performance „ODłączeni” w trakcie Międzynarodowych Plenerowych Spotkań ze Sztuką Żart. 2019; Warsztatach Sceny Plastycznej KUL Leszka Mądzika; Spektaklu „Zapach czasu” Teatru KTO z Krakowa.
udział Miejskiej Orkiestry Dętej między innymi w:	Dolnośląskim Przeglądzie Orkiestr Dętych w Legnicy; Dolnośląskim Festiwalu Orkiestr Dętych w Lubaniu; Żarskiej Majówce; Koncercie z okazji Dni Żar; Koncercie w trakcie Międzynarodowych Plenerowych Spotkań ze Sztuką Żart. 2019.
w ramach organizowanych wystaw wydano foldery:	XXVIII Krajowego Salonu Fotografii Artystycznej; Twórczości żarskich artystek - Pasje 2019; XXIX Wojewódzkiej Wystawy Fotograficznej; XLIII Wojewódzkiego Konkursu Plastyki „Salon Jesienny; XIV Akcji Fotograficznej „24 sierpnia... w Żarach”; Poplenerowej Wystawy Międzynarodowego Pleneru Malarstwa.
imprezy promujące region żarski:	Festiwal Filmu i Teatru; Międzynarodowy Śląski Festiwal Muzyczny „EuroSilesia”; 64 Ogólnopolski Konkurs Recytatorski (powiatowy i wojewódzki); Międzynarodowe Plenerowe Spotkania ze Sztuką – cykl imprez obejmujących spektakle plenerowe, koncerty plenerowe, warsztaty, pokazy plenerowe, akcje oraz wystawy; Akcja fotograficzna „24 sierpnia... w Żarach”; Dni Żar – koncerty, pokazy, warsztaty i animacje; Wojewódzki Konkurs Fotograficzny; Krajowy Salon Fotografii; Salon Jesienny – wojewódzki konkurs oraz wystawa plastyki; Spektakle znanych teatrów z Polski w ramach projektu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Teatr Polska”; Festiwal muzyczny „Przedśionek Raju”.

3.18.8. Współpraca z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi

Żarski Dom Kultury jako instytucja kultury realizując różne projekty kulturalne i edukacyjne współpracuje z wieloma instytucjami i stowarzyszeniami z terenu kraju, województwa i regionu, m.in.: Stowarzyszeniem Twórców Fotoklub Rzeczypospolitej Polskiej w Warszawie; Instytutem Teatralnym w Warszawie, z Narodowym Centrum Kultury w Warszawie, z Teatrem im. H. Modrzejewskiej w Legnicy, Fundacją Muzyki Dawnej „Canor” z Torunia, stowarzyszeniem muzycznym „Eurosilesia”, Wojewódzką Biblioteką Publiczną im. Norwida w Zielonej Górze oraz samorządowymi instytucjami kultury z terenu województwa.

W roku 2019 Żarski Dom Kultury zrealizował wiele imprez i przedsięwzięć we współpracy z organizacjami pozarządowymi. Do najistotniejszych współpracujących z ŻDK należą: żarskie parafie, Stowarzyszenie Klub Motocyklowy „Black Eagles”, PCK, Żarskie Towarzystwo Upiększania Miasta, Stowarzyszenie „Żar Serca”, Klub Kobieta i Pieniądze, Klub Młodego Programisty, Stowarzyszenie 42. Pułku Zmechanizowanego i 11. Brygady Zmechanizowanej, Stowarzyszenie „Pryzmat”, Lubuski Ruch na Rzecz Kobiet i Rodziny „Żar”, Fundacja „Pięknolesie”, Stowarzyszenie „Łaz – Zielony Las”, Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Radość Życia”, Stowarzyszenie Przyjaciół UTW ŻDK „Aktywny Senior”, oraz Stowarzyszenie Przyjaciół Teatrów Tańca ŻDK „TanArt”.

Zakres współpracy z wyżej wymienionymi jednostkami jest różnorodny. Niektóre z nich są inicjatorami poważnych imprez, które ŻDK pomaga realizować, w innych organizacje pozarządowe uczestniczą na zasadzie współorganizatora.

W 2019 r. Uniwersytet Trzeciego Wieku ŻDK we współpracy z Klubem Seniora z Weisswasser zrealizował Jubileusz XX-lecia Klubu Seniora z Weisswasser oraz X-lecie współpracy z UTW ŻDK.

Instytucja	Impreza / wydarzenie w ramach współpracy
Parafia p.w. św. Józefa Oblubieńca	Koncert Anity Lipnickiej z okazji Święta Konstytucji 3 Maja; Uroczysta Msza Święta z okazji Narodowego Święta Niepodległości - udział Miejskiej Orkiestry Dętej; Uroczystość pod Pomnikiem Żołnierza Polskiego i Pomnikiem Grobu Nieznanego Żołnierza; Msza Święta i procesja Bożego Ciała - udział Miejskiej Orkiestry Dętej.
Parafia p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny	Żarski Orszak Trzech Króli – nagłośnienie, oprawa akustyczna i obsługa techniczna; Festyn kościelny – koncert w ramach Promitz Tour - nagłośnienie i oprawa akustyczna; Koncert w ramach 29 Międzynarodowego Festiwalu Muzycznego „Eurosilesia”; Wieczór Poezji z Maciejem Jachowskim - nagłośnienie i oprawa akustyczna; Procesja Bożego Ciała - udział Miejskiej Orkiestry Dętej.
Klub Kobieta i Pieniądze	Cykliczne spotkania Klubu Kobieta i Pieniądze.
Klub Młodego Programisty	Cykliczne zajęcia z programowania i robotyki w grupach zainteresowań.
Polski Czerwony Krzyż	Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy; Zabezpieczenie imprez plenerowych przez Sztab Ratownictwa PCK; Żarska Majówka.
Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Radość Życia”	VI Integracyjny Żarski Przegląd Teatrów - oprawa akustyczna i oświetleniowa.
Stowarzyszenie 42. Pułku Zmechanizowanego i 11. Brygady Zmechanizowanej	Piknik Ułański – udział zespołu „Wrocławska 7” - nagłośnienie i oprawa techniczno-akustyczna.
Stowarzyszenie Klubu Motocyklowego „Black Eagles”	Finał WOŚP w Żarach; Moto Krew – udział zespołów rockowych ŻDK - oprawa akustyczna.
Towarzystwo Upiększania Miasta	Jarmark Miodu i Wina – udział kabaretu „Oj! Tam, Oj! Tam” ŻDK - oprawa akustyczna i oświetleniowa.
Stowarzyszenie „Żar Serca”	Spotkanie stowarzyszenia.
Klub Gospodyń Wiejskich Sieniawa Żarska	20-lecie zespołu „Jarzębina” z Sieniawy Żarskiej – udział sekcji tańca Flamenco ŻDK.

Instytucja	Impreza / wydarzenie w ramach współpracy
Stowarzyszenie Mirostowice Górne – Koło Gospodyń Wiejskich	Festyn rodzinny w Mirostowicach Górnych – udział zespołu tańca Flamenco ŻDK; Gminne Dożynki w Mirostowicach Górnych - udział zespołu tańca Flamenco ŻDK.
Stowarzyszenie „Pryzmat”	Cykliczne spotkania stowarzyszenia.
Stowarzyszenie Przyjaciół UTW ŻDK „Aktywny Senior”	Projekt „Pałace dolnośląskie – wspólne dziedzictwo kulturowe polskich i niemieckich seniorów”; „Łączą nas pasje” – polsko-niemieckie spotkanie seniorów.
Stowarzyszenie Przyjaciół Teatrów Tańca ŻDK „TanArt”	Ognisko integracyjne Teatrów Tańca ŻDK na rozpoczęcie sezonu tanecznego; Wyjazd Teatrów Tańca ŻDK do Teatru Lubuskiego na premierę spektaklu tanecznego „Projekt Friends” w reżyserii A. Charabin.
Łużyckie Stowarzyszenie Artystyczno – Kulturalne „Żaranin”	Bezpłatne użyczenie oświetlenia scenicznego.
Lubuski Ruch na Rzecz Kobiet i Rodziny „Żar”	Konferencja „Barwy dzieciństwa” - oprawa akustyczna i oświetleniowa.
Fundacja „Pięknolesie”	„Europejscy Seniorzy” spotkanie z prawnikiem.
Stowarzyszenie „Łaz – Zielony Las”	Spotkanie przy kawie z piosenkami kabaretu „Oj! Tam, Oj! Tam” ŻDK.

W ramach współpracy w obiektach ŻDK zorganizowane zostały pokazy dorobku artystycznego żarskich szkół i przedszkoli: Międzyprzedszkolny Festiwal Piosenki i Tańca; Festiwale Piosenki Obcojęzycznej; przedstawienie z okazji Dnia Patrona Szkoły; z okazji Dnia Mamy, Babci i Dziadka; z okazji Dnia Matki; z okazji Dnia Rodziny; z okazji pasowania na ucznia; Jasełka z udziałem dzieci i rodziców; koncerty Filharmonii; koncerty promujące PSM I stopnia; konkursy filmowe, piosenki, teatralne itp.; występy przedszkolaków; koncerty absolwentów szkół i przedszkoli.

Ponadto współorganizacja:

- z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych spektakli profilaktycznych oraz Przeglądu Teatrów Profilaktycznych,
- ze Związkiem Emerytów i Rencistów VI Wojewódzkiego Przeglądu Zespołów Ludowych.

3.18.9. Realizacja polityk, strategii i programów w ramach działalności

Żarski Dom Kultury w 2019 r. realizował zadania zgodnie ze strategią miasta Żary, województwa lubuskiego oraz programem ŻDK.

3.19. Miejska Biblioteka Publiczna

3.19.1. Podstawa prawna działalności i charakterystyka działalności statutowej

Biblioteka jest samorządową instytucją kultury, działająca na podstawie Statutu z dnia 26 lutego 2013 r. Wpisana do rejestru instytucji kultury Gminy Żary o statusie miejskim pod numerem 2, posiada osobowość prawną i jest samodzielna organizacyjnie.

Celem głównym Biblioteki jest zaspakajanie i rozwijanie potrzeb oświatowych, kulturalnych i informacyjnych społeczeństwa oraz upowszechnianie wiedzy i kultury oraz dorobku dziedzictwa narodowego.

Korzystanie z usług Biblioteki zgodnie z „Ustawą o bibliotekach” jest bezpłatne.

Do podstawowych zadań Biblioteki należą:

- gromadzenie, opracowanie, przechowywanie i upowszechnianie zbiorów bibliotecznych,
- obsługa czytelników i użytkowników poprzez udostępnianie na miejscu lub wypożyczenie na zewnątrz zbiorów,
- prowadzenie działalności informacyjnej, bibliograficznej, wystawienniczej, kulturalno-oświatowej oraz popularyzacyjnej książki i czytelnictwa, gromadzenie, udostępnianie informacji regionalnej dotyczącej miasta Żary i jego mieszkańców.

3.19.2. Charakterystyka bazy lokalowej

Nazwa	Stan na dzień 31.12.2019
Miejska Biblioteka Publiczna w Żarach - budynek główny	Zabytkowy budynek z przełomu XIX i XX wieku wpisany do rejestru zabytków. Budynek w stanie dobrym, po remoncie. Brak dostępu dla niepełnosprawnych ruchowo.
Filia nr 1	Filia usytuowana w budynku, którego administratorem jest ŻDK. Lokal po remoncie. Planowane inwestycje - wymiana mebli.
Filia nr 2	Filia usytuowana w budynku, którego administratorem jest ŻDK. Lokal po remoncie. W roku 2019 zakupiono nowe regały.
Filia nr 3	Lokal wynajmowany od Spółdzielni Mieszkaniowej. Jedyna agenda Biblioteki w pełni przystosowana dla niepełnosprawnych ruchowo. Planowane inwestycje - remont i wymiana regałów.
Punkt Biblioteczny przy Dziennym Domu Wsparcia - MOPS Żary	Punkt usytuowany w jednym z pomieszczeń DDW.

3.19.3. Środki finansowe przeznaczone na działalność

Dotacja podmiotowa z budżetu Gminy Żary o statusie miejskim, w roku 2019 r. wyniosła 1.385.000,00 zł.

3.19.4. Pozyskane środki pozabudżetowe

Lp.	Nazwa programu	Źródło finansowania	Kwota dofinansowania
1	Zakup nowości wydawniczych do biblioteki	Biblioteka Narodowa	13.103,00
2	O finansach w Bibliotece	Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego i Narodowy Bank Polski	300,00
3	DKK (3 kluby)	Instytut Książki	1200,00

Lp.	Nazwa programu	Źródło finansowania	Kwota dofinansowania
4	Międzyszkolny Turniej Pięknego Czytania Czyt*AS oraz „Wielka-nocny zajęczek” (zakup nagród dla dzieci biorących udział w konkursie)	Darowizna od żarskich przedsiębiorców	1200,00
5	Z książką na start	Mała książka – wielki człowiek Instytut Książki	Darmowe książeczki dla trzylatków i ich rodziców 117 wyprawek

3.19.5. Inwestycje, remonty, modernizacje

Zadanie 1: Remont biblioteki głównej – malowanie działów: Gromadzenie Zbiorów, Oddział dla Dzieci, Wypożyczalnia Ogólna, Sala Projekcyjna 3D, korytarze, sanitariaty - wykonano z dotacji podmiotowej i środków własnych.

Zadanie 2: Zakup regałów do Filii nr 2 - wykonano z dotacji podmiotowej i środków własnych.

Zadanie 3: Zakup klimatyzacji do Sali Projekcyjnej 3D - wykonano z dotacji podmiotowej.

Zadanie 4: Zakończenie zadania „Zmiana infrastruktury Parku przy MBP Żary”. Budowa naukowego placu zabaw, oświetlenie, monitoring, infrastruktura parkowa (kosze, ławki) - finansowane ze środków Gminy Żary o statusie

miejskim (wkład własny) oraz dofinansowanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Lubuskie 2020.

Zadanie 5: Wymiana wykładzin podłogowych na płytki wykładzinowe w pomieszczeniach Oddział dla Dzieci, Wypożyczalnia Ogólna i sekretariat- wykonano z dotacji podmiotowej i środków własnych.

Zadanie 6: Wymiana części zniszczonych podczas remontu elewacji budynku głównego szyb okiennych - ze środków od ubezpieczyciela wykonawcy.

Zadanie 7: Rewitalizacja ogrodu przy budynku głównym, wymiana nawierzchni, pielęgnacja i nasadzenia roślin - dotacja podmiotowa.

3.19.6. Stan sieci bibliotecznej

Nazwa	Adres	Informacje teleadresowe
Miejska Biblioteka Publiczna w Żarach - budynek główny	ul. Wrocławska 11	tel. 68 374 37 36 mbpzary@wp.pl, dyrektor@mbp.zary.pl mbp.zary.pl m.in.: z wykazem działów i kontaktów - dla wszystkich agend www.facebook.com/mbpzary
Filia nr 1	ul. Grunwaldzka 3	tel. 68 371 35 00 mbpzary.f1@wp.pl, filia1@mbp.zary.pl
Filia nr 2	ul. Okrzei 35	tel. 68 363 69 08 mbpzary.f2@wp.pl, filia2@mbp.zary.pl
Filia nr 3	ul. Moniuszki 36	tel. 68 363 69 17 mbpzary.f3@wp.pl filia3@mbp.zary.pl
Punkt Biblioteczny przy Dziennym Domu Wsparcia - MOPS Żary	ul. Bohaterów Getta 19	tel. 68 75 56 03 www.mops.zary.pl

3.19.7. E-usługi

- Użytkowany program biblioteczny – PROLIB Max Elektronik. Skomputeryzowane procesy biblioteczne - ewidencja zbiorów w systemie, czynności związane z rejestracją czytelników i dokonywanych przez nich transakcji wypożyczeń, zwrotów, prolongat i rezerwacji i zamówień.
- Rodzaje e-usług – katalog on-line- 12715 wejść.
- Pracownia Multimedialna –nieodpłatny dostęp do Internetu na 9 stanowiskach komputerowych, 1 stanowisko w Filii nr 1, 2 stanowiska w Filii nr 2 i 2 stanowiska w Filii nr 3 oraz 1 stanowisko w Oddziale dla Dzieci i 1 stanowisko w Wypożyczalni Ogólnej.

- Academica. Cyfrowa Wypożyczalnia Publikacji Naukowych.
- Legimi. Cyfrowa Wypożyczalnia – publikacje beletrystyczne (25 bezpłatnych kodów miesięcznie).
- Czytak PLUS jest to odtwarzacz cyfrowej książki mówionej dla osób niewidomych i słabowidzących.
- www.mbp.zary.com.pl - Biblioteka posiada stronę internetową, której liczba odwiedzin w 2019 wyniosła 170.210. Na liczbę odwiedzin wpływa również to, że zamieszczono na stronie wersję on-line „Info Żary”, do której na stronach www urzędów i instytucji miejskich w Żarach znajduje się link.
- Sala Projekcyjna 3D - w roku 2019 odbyło się 131 projekcji, w których uczestniczyło 1458 osób.

3.19.8. Zbiory i ich udostępnianie

KSIĘGOZBIORY				
Księgozbiory ogółem w wol.	Liczba wypożyczeń księgozbioru w wol.	Liczba zakupionych książek w wol. w 2019 r.		
		Ogółem	w tym ze środków	
			organizatora	Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego
97.338	95.543	1864	1314	550

POZOSTAŁE ZBIORY							
Zbiory specjalne w jedn. inw.		Liczba wypożyczeń zbiorów specjalnych w jedn. inw.		Liczba zakupionych zbiorów specjalnych w jedn. inw.	Licencjonowane zbiory elektroniczne, do których biblioteka opłaciła dostęp		
ogółem	w tym audiobooki	ogółem	w tym audiobooki		Liczba	Wartość w zł brutto	Liczba udostępnień (pobrań)
21.405	906	1117	768	87	28.000	3.013	2.118

3.19.9. Czytelniczy

Liczba czytelników - **5.291**.

Liczba czytelników na 100 mieszkańców - **14,11**.

Łączna liczba odwiedzin w bibliotece - **70.885**.

3.19.10. Działalność promocyjna i znaczące wydarzenia

Ogółem MBP w 2019 roku przeprowadziła 1069 form promocji książki i biblioteki. Uczestniczyło w nich 26.237 osób.

WYBRANE FORMY:

Czytelnia Ogólna	
Projekt „O finansach w bibliotece”	Cykl spotkań z uczestnikami szkoleń na temat bankowości elektronicznej i zagrożeń czyhających na seniorów w kontekście finansów.
Spotkania dla kobiet Fundacja Blżej kobiet	Cykl 5 spotkań z paniami poświęcony rozwojowi osobistemu - warsztaty.

Czytelnia Ogólna	
Spotkanie autorskie z cyklu „Młoda Fala” Teresa Jużko	Spotkanie z młodymi twórcami prozy i poezji dla młodzieży z żarskich szkół.
Spotkania autorskie	Spotkanie autorskie z: <ul style="list-style-type: none"> • Agnieszką Wojciechowską • Nadeżdą Myszlennik • Ewą Kołodziejczyk • Aleksandrą Sołusiak • Zofią Mąkosą • Jadwigą Rupietą • Autorami utworów nagrodzonych w konkursie O Laur Dziewina • Tanią Valko • Robertem Makłowiczem
Sejmik krajoznawczy Mijające Krajobrazy Ziemi Żarskiej	Imprezy organizowane we współpracy z PTTK oddział Żary poświęcone historii naszej małej ojczyzny (cykl wykładów dla młodzieży).
Świąteczne kolędowanie	Impreza literacko-muzyczna we współpracy ze Szkołą Muzyczną.

Pracownia Multimedialna	
Warsztaty komputerowe 11 warsztatów w ciągu roku projekt dla niepełnosprawnych	Zajęcia dla dzieci w wadami słuchu i mowy (budowa komputera, korzystanie z Internetu, gry komputerowe, kodowanie, grafika komputerowa, edycja tekstu i in.).
Turniej FIFA 2019	Rozgrywki piłkarskie – mini turniej dla dorosłych.
Pogotowie komputerowe	Dyżury informatyka, w czasie których pomagał mieszkańcom w uporaniu się z drobnymi problemami w zakresie wiedzy komputerowej, indywidualne konsultacje.

Oddział dla Dzieci	
Ferie i Wakacje w Bibliotece „Zimowe hece w Bibliotece” „Lato z Tuwimem”	Propozycja spędzenia wolnego czasu w Bibliotece przez dzieci w wieku 7-16 lat w okresie przerw od nauki. Ich program stworzony został w oparciu o literaturę dla dzieci i młodzieży.
Spotkania autorskie	<ul style="list-style-type: none"> • Renata Piątkowska • Ewa Kołodziejczyk • Pan Poeta • Waław Kozdrój
Międzyszkolny Turniej Pięknego Czytania czy*AS	Impreza cykliczna mająca na celu wspieranie ogłoszonego przez Fundację ABC 1 czerwca 2001 roku XXI Programu Zdrowia Emocjonalnego, w ramach którego rozpoczęto akcję „Cała Polska Czyta Dzieciom”. Każda szkoła zgłasza do udziału dwóch reprezentantów wyłonionych w eliminacjach międzyszkolnych. Nagrody fundują sponsorzy.
Projekt Wiedza bez Peselu	Spotkanie autorskie z Panem Poetą - autorem książek edukacyjnych dla najmłodszych czytelników. Ostry dyżur literacki - spotkanie miało charakter happeningu i przeznaczone było dla młodszych uczniów szkół podstawowych mających trudności w czytaniu.
Projekt Mała Książka – Wielki Człowiek (wyprawki)	Nasza biblioteka przyłączyła się do Ogólnopolskiej kampanii „Mała książka – Wielki Człowiek”, która skierowana była do dzieci urodzonych w latach 2013 - 2016 i ich opiekunów. Oddział dla Dzieci zaprosił dzieci wraz z rodzicami do udziału w akcji „Z książką na Start”. Każde dziecko, które przyszło do biblioteki, otrzymało w prezencie Wyprawkę Czytelniczą, a w niej: książkę „Pierwsze wiersze dla...” oraz Kartę Małego Czytelnika.

Wypożyczalnia Ogólna

Cykl spotkań dla młodzieży z Sybirakiem, Józefem Maciejewskim.	W ramach wystawy „INNY ŚWIAT? OBLICZA TOTALITARYZMU”, zorganizowanej przez Wypożyczalnię Ogólną Miejskiej Biblioteki Publicznej w Żarach, w związku z ustanowieniem roku 2019 Rokiem Gustawa Herlinga-Grudzińskiego, odbyły się spotkania uczniów z żarskich szkół średnich i podstawowych z panem Józefem Maciejewskim.
Śpiewając obrazy – wernisaż Dariusza Wróbla	Otwarcie wystawy malarstwa Dariusza Wróbla pt. „Śpiewając obrazy” w ramach cyklu „Człowiek z pasją”. Autor obrazów, utrzymany w estetyce impresjonizmu, to rodowity żaraniec, zafascynowany twórczością takich mistrzów jak Renoir, Manet, Degas, Van Gogh, Monet, ale również Vermeer, Caravaggio i Velazques.
„Wiedza bez PESELU”	W ramach zadania publicznego „Wiedza bez PESELU”, współfinansowanego przez Gminę Żary o statucie miejskim, Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Kulturalnych „Dwukropek” i MBP Żary przygotowały cykl spotkań dla mieszkańców Żar. Spotkanie dla dorosłych z Łukaszem Walewskim specjalistą od etykiety, miało miejsce 14 czerwca 2019 r.
Narodowe Czytanie 2019	Do tegorocznej akcji Para Prezydencka wybrała osiem polskich nowel. Z wybranymi tekstami zmierzyli się m.in. przedstawiciele władz samorządowych i Kościoła oraz postaci znane i zasłużone dla oświaty i kultury w naszym mieście.
Literackie Zaduszki	Podczas spotkania przypomniana została twórczość poetów, którzy odeszli w ostatnich latach: Agnieszki Ankudowicz, Zygmunta Kowalczuka, Wiesławy Sierki i Janusza Werstlera.

Sala Projekcyjna 3D

W roku sprawozdawczym odbyło się 131 różnych projekcji, w których uczestniczyło 1458 osób (filmy dokumentalne, fabularne, bajki dla dzieci).

3.19.11. Współpraca z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi

Miejska Biblioteka Publiczna współpracuje z miejskimi instytucjami kultury takimi jak ŻDK i Muzeum Pogranicza Śląsko Łużyckiego oraz z innymi jednostkami w zakresie tworzenia oferty kulturalnej, organizacji imprez miejskich, koordynacji działań na rzecz mieszkańców. Biblioteka jest także wydawcą INFO ŻARY, miesięcznika społeczno-kulturalnego, gdzie publikowane są informacje dotyczące zarówno jednostek miejskich jak i organizacji pozarządowych.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi

Lp.	Zakres zadania	NGO's (nazwa)	Wspólne działania w zakresie zadań określonych w art. 4 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie
1	Działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych	Sektor 3	Biblioteka jest także wydawcą INFO ŻARY, miesięcznika społeczno-kulturalnego, gdzie publikowane są informacje dotyczące zarówno jednostek miejskich jak i organizacji pozarządowych.
2	Działalność na rzecz kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego	Związek Literatów Polskich	Patronat nad Majowymi Spotkaniami Literackimi oraz nad konkursem literackim „O Laur Dziewina 2019”.
3	Działalność na rzecz kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego	Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich	Patronat nad akcją „Przegląd Pasji Twórczych Bibliotekarzy 2019 - Wystawa Krajowa” organizowaną przez MBP Żary.
4	Działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym oraz upowszechnianie i ochrona praw konsumentów	Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego	„O finansach... w bibliotece” to projekt umożliwiający dorosłym użytkownikom bibliotek z Żar skorzystanie z nowej oferty, jaką jest edukacja z zakresu finansów osobistych. Projekt jest realizowany z Narodowym Bankiem Polskim w ramach programu edukacji ekonomicznej.

Lp.	Zakres zadania	NGO's (nazwa)	Wspólne działania w zakresie zadań określonych w art. 4 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie
5	Działania na rzecz turystyki i krajoznawstwa	Klub Turystyki Aktywnej PTTK „Ryś” w Żarach	Współorganizacja imprez dla dzieci i dorosłych: 1. „Z książką można wszędzie”, 2. Nocny Marsz po Zielonym Lesie - „W pogoni za świetlikiem”, 3. Sejmik Krajoznawczy - Mijające krajobrazy, 4. Wystawa PTTK Oddział w Żarach i MBP Żary. Prezentowano kolekcje 11 osób związanych z turystyką, krajoznawstwem, historią, numizmatyką, przyrodą, fotografią.
6	Działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym oraz działalność na rzecz dzieci i młodzieży	Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Kulturalnych DWUKROPEK	Współorganizacja projektu „Wiedza bez PESELU” - spotkanie autorskie z Łukaszem Walewskim specjalistą od savoir-vivre oraz organizacja wydarzeń literackich dla dzieci „Ostry dyżur literacki” – happening i spotkanie z Panem Poetą.
7	Działalność na rzecz kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego	Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Kulturalnych DWUKROPEK	Kontynuacja akcji Wakacje z książką i Czytanie na czekanie. Współorganizacja akcji polegająca na wystawianiu i uzupełnianiu książek w szafach bookcrossingowych w mieście w okresie od maja do września oraz w trybie całorocznym w przychodniach lekarskich.
8	Działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych	Fundacja „Bliżej kobiet”	Cykl 5 spotkań z paniami poświęconych rozwojowi osobistemu - warsztaty.
9	Działalność na rzecz kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego	Żarskie Koło Sybiraków	Cykl spotkań dla młodzieży z Sybirakiem Józefem Maciejewskim w ramach wystawy „INNY ŚWIAT? OBLICZA TOTALITARYZMU”.

3.19.12. Realizacja polityk, strategii i programów w ramach działalności

Miejska Biblioteka Publiczna w Żarach realizuje program wieloletni „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa” na lata 2016-2020, który został ustanowiony Uchwałą nr 180/2015 Rady Ministrów z dnia 6 października 2015 r. Celem Programu jest poprawa stanu czytelnictwa w Polsce poprzez wzmocnienie roli bibliotek publicznych, szkolnych i pedagogicznych, jako lokalnych ośrodków życia społecznego, stanowiących centrum dostępu do kultury i wiedzy. MBP Żary pozyskała środki i uczestniczyła w roku 2019 w realizacji Priorytetu 1 – Zakup nowości wydawniczych do bibliotek publicznych.

3.20. Muzeum Pogranicza Śląsko-Łużyckiego

3.20.1. Podstawa prawna działalności i charakterystyka działalności statutowej

Muzeum zostało utworzone Uchwałą Rady Miejskiej w Żarach nr XXIV/21/13 z dnia 26 lutego 2013 roku i działa na podstawie Statutu nadanego Uchwałą Rady Miejskiej w Żarach nr XIV/138/19 z dnia 30 grudnia 2019 roku. Muzeum jest wpisane do Rejestru Gminnych Instytucji Kultury pod nr 3.

Główne zadania Muzeum zawarte są w ustawie o muzeach oraz w Statucie Muzeum Pogranicza Śląsko-Łużyckiego w Żarach. Są to:

- gromadzenie zbiorów muzealnych w statutowo określonym zakresie,
- katalogowania i naukowe opracowywanie zgromadzonych zbiorów,
- przechowywanie gromadzonych zabytków w warunkach zapewniających im właściwy stan zachowania i bezpieczeństwo oraz magazynowanie ich w sposób dostępny do celów naukowych,
- zabezpieczenie i konserwacja zbiorów oraz w miarę możliwości, zabezpieczanie zabytków archeologicznych nieruchomości oraz innych nieruchomości obiektów kultury materialnej i przyrody,
- urządzanie ekspozycji stałych i wystaw czasowych,
- prowadzenie działalności edukacyjnej,
- popieranie i prowadzenie działalności artystycznej i upowszechniającej kulturę,
- udostępnianie zbiorów do celów edukacyjnych i naukowych,
- zapewnianie właściwych warunków zwiedzania oraz korzystania ze zbiorów i zgromadzonych informacji,
- prowadzenie działalności wydawniczej,
- prowadzenie biblioteki z zakresu muzealnictwa i dyscyplin pomocniczych oraz historii regionalnej.

3.20.2. Charakterystyka bazy lokalowej

Muzeum otrzymało budynek na swoją siedzibę w użyczenie na czas nieoznaczony 20 maja 2014 roku. Budynek znajduje się na działce nr 389 o powierzchni 0,1924 ha (1924 m²), w tym budynek zajmuje ok. 300 m² i teren utwardzony ok. 410 m², a pozostała część to teren zielony. Oszacowana w 2014 roku wartość budynku wynosiła 618.080 PLN i terenu 371.370 PLN. Działka jest ogrodzona kamiennym murem w którym są: metalowa brama wjazdowa i barokowa (datowana na 1733 rok) ceglana brama z metalowymi wrotami. Budynek jest w stanie ogólnym dobrym, po kapitalnym remoncie parteru (ok. 279 m²) i I piętra (ok. 152 m²). Na tych poziomach zostały wyremontowane sanitariaty, podłogi i wymieniona instalacja elektryczna.

Do remontu i adaptacji pozostały dwa strychy o powierzchni ok. 150 m² i 127 m² oraz piwnice o powierzchni ok. 240 m².

W budynku są wszystkie niezbędne instalacje dotyczące prawidłowego i bezpiecznego funkcjonowania placówki. Instalacja elektryczna została wymieniona i spełnia współczesne wymogi, aktualne są wszystkie jej badania i certyfikaty urządzeń. Oświetlenie jest w systemie LED – lampy energooszczędne.

Instalacja odgromowa jest sprawna i ma aktualne badania techniczne.

Budynek podłączony jest do miejskiej sieci ciepłowniczej

z nową instalacją CO, wcześniejszy system z piecem węglowym został zlikwidowany. Instalacja wodna jest nowa, a kanalizacyjna częściowo wymieniona i sprawna. Na kapitalny remont oczekują sanitariaty w piwnicy. Wody opadowe z dachu i terenu utwardzonego są oddzielone od systemu kanalizacyjnego i odprowadzane do systemu burzowego.

W budynku dla bezpieczeństwa ludzi, obiektu i zbiorów funkcjonują systemy: ppoż. – hydrantowy i czujniki dymu, monitoringu wizualnego (terenu i wnętrza) i czujniki ruchu. Na poszczególnych kondygnacjach zamontowane są drzwi ppoż. i antywłamaniowe z atestowanymi zamkami. W oknach piwnicy (stałe) oraz parteru i I piętra zamontowane są stalowe kraty (otwierane). Drzwi wejściowe główne są także zabezpieczone kratą.

W obiekcie funkcjonuje instalacja telefoniczna i internetowa.

Muzeum otrzymało 21 października 2015 roku w użyczenie Wieżę Wartowniczą o wartości szacunkowej 354.000 PLN z działką nr 357, po obrysie Wieży, wartości 7.800 PLN i powierzchni 0,0078 ha.

Od roku 2018 prowadzone były prace przygotowawcze do realizacji projektu zagospodarowania Wieży na potrzeby ruchu turystycznego ze środków zewnętrznych z przyłączem elektrycznym.

Od 2019 roku w Wieży funkcjonuje wystawa stała dotycząca historii miasta Żary.

3.20.3. Środki finansowe przeznaczone na działalność

Łącznie środki finansowe przeznaczone na działalność w 2019 r. wyniosły 525.081,53 zł, dotacja celowa na wydatki majątkowe wyniosła 19.920,00 zł, co daje łącznie kwotę 545.001,53 zł.

3.20.4. Inwestycje, remonty, modernizacje

W 2019 roku dokonano wydatków inwestycyjnych z dotacji celowej w kwocie 19 920,00 zł na wykonanie badań archeologicznych i przygotowanie dokumentacji kosztorysowo-projektowej dotyczącej remontu i adaptacji piwnic budynku Muzeum.

3.20.5. Zasoby

• Środki trwałe	244.124,82 zł
• Pozostałe środki trwałe	229.353,08 zł
• Zbiory biblioteczne	10.934,56 zł
• Dzieła sztuki i eksponaty muzealne	160.852,24 zł
• Materiały pomocnicze do ekspozycji i wystaw	14.460,21 zł
• Wartości niematerialne i prawne	10.704,47 zł
Razem	670.429,38 zł

3.20.6. Liczba odwiedzających

W 2019 roku Muzeum odwiedziło 8.168 osób, w tym 6.681 osób indywidualnie oraz 1.487 osób w grupach zorganizowanych. Od otwarcia w 2013 roku Muzeum zwiedziło 36.939 osób. Wieżę Wartowniczą odwiedziło w okresie od 11 listopada do końca grudnia 2019 roku 406 osób, w tym 4 grupy zorganizowane (112 osób).

3.20.7. Działalność promocyjna, wydarzenia kulturalne

W 2019 roku Muzeum współorganizowało i zorganizowało ok. 120 wydarzeń kulturalnych, edukacyjnych i patriotycznych. W zbiorowych zajęciach warsztatowych uczestniczyło 49 grup (1274 osoby).

Muzeum systematycznie prowadzi działania promocyjne miasta i placówki poprzez uczestnictwo pracowników w wydarzeniach, informacje w prasie i mediach społecznościowych, stronie internetowej i współpracy z innymi muzeami oraz instytucjami kultury.

Ważniejsze zamierzenia zrealizowane w 2019 roku	
Najważniejsze imprezy	Żarska Noc Muzeów - 25.05.2019; Festyn i turniej rycerski - 26.05.2019; Festyn Średniowieczny - 29.06.2019.
Imprezy współorganizowane przez Muzeum:	IX Żarski Sejmik Krajoznawczy - 21.03.2019; Uroczyste Obchody Międzynarodowego Dnia Pamięci Ofiar Zbrodni Katyńskiej - 12.04.2019; Obchody uroczystości 74. rocznicy forsowania Nisy Łużyckiej przez II Armię Wojska Polskiego i 1. Korpus Pancerny oraz walk na Łużycach w 1945 r. - 16.04.2019; „100 lat PCK” - 08.05.2019.
Wystawy czasowe i prezentacje multimedialne	Twarze żarskich kamienic. Motywy twarzy w architekturze - wystawa; „Historia Pomnika Sybiraków w Żarach” - wystawa; „Maski z Mirostowic - konkurs na wykonanie maski naściennej lub stojącej wzorowanej na wyrobach Mirostowickich Zakładów Ceramicznych „CERAM” - wystawa pokonkursowa; „Kobiety Noblistki” - wystawa i prezentacja multimedialna; „100 lat PCK” - wystawa z okazji urodzin Henry’ego Dunanta - założyciela Czerwonego Krzyża.
Konkursy	Muzeum w 2019 r. zorganizowało 8 Konkursów Wiedzy Historycznej dla młodzieży z powiatu Żarskiego, m.in. „Polskie Państwo Podziemne i Państwo na uchodźctwie 1939 - 1990” - 03.01.2019; „Dzieje rzemiosła w Polsce” - konkurs z okazji 200. rocznicy śmierci Jana Kilińskiego - 31.01.2019; „Polacy na frontach II wojny światowej” - 22.02.2019; „Wiem wszystko o NATO” - 20.03.2019.

Ważniejsze zamierzenia zrealizowane w 2019 roku

Spotkania autorskie	Spotkanie autorskie z prof. Tomaszem Jaworskim – autorem książki „Reemigracja Polaków z Czechosłowacji do powiatu żarskiego w 1948 r” - 09.02.2019; Spotkanie autorskie z dr Wojciechem Konduszą – autorem książki „Tajemnice garnizonów radzieckich w Polsce” - 06.04.2019; Spotkanie autorskie z Haliną Barań – autorką książki „Świtanie” - 27.04.2019; Spotkanie autorskie z Danielem Wojtuckim autorem książek „Publiczne miejsca straceń na Dolnym Śląsku od XV do połowy XIX wieku”, „Kat i jego warsztat pracy na Śląsku, Górnych Łużycach i w hrabstwie kłodzkim od początku XVI do połowy XIX wieku” i „Rzemiosło katowskie i urzędnicy penitencjarne w Żarach, Żaganu i Szprotawie w okresie nowożytnym”. - 25.05.2019; Spotkanie autorskie z Haliną Majeryk i promocja publikacji „Ocalić od zapomnienia wieś Złotnik...” - 12.10.2019.
---------------------	---

3.20.8. Współpraca z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi

W 2019 roku Muzeum Pogranicza Śląsko – Łużyckiego w ramach swojej działalności statutowej współpracowało z placówkami muzealnymi i innymi instytucjami kultury oraz z szeregiem stowarzyszeń i organizacji pozarządowych w regionie. W 2019 roku Muzeum było organizatorem i współorganizatorem kilku zamierzeń:

Współpraca	
Stowarzyszenie Miłośników Żarskiej Porcelany	<ul style="list-style-type: none"> uzupełniono i odświeżono wspólnie z członkami Stowarzyszenia ekspozycje stałe żarskiej porcelany, które prezentowane są w żarskim Muzeum oraz w Ratuszu.
Stowarzyszenie 42. Pułku Zmechanizowanego i 11. Brygady Zmechanizowanej	<ul style="list-style-type: none"> współorganizowano zamierzenia o charakterze patriotycznym i rocznicowym: obchody rocznicy forsowania Nysy Łużyckiej i walk na Łużycach 2. Armii WP i 1. Korpusu Pancernego, obchody zakończenia II wojny światowej w Europie, obchody Dnia Żołnierza, Dnia Weterana, 80. rocznicy wybuchu II wojny światowej oraz Narodowego Święta Niepodległości, współpraca ze stowarzyszeniem w zakresie gromadzenia i opracowywania pamiątek i dokumentów dotyczących historii Garnizonu Żary oraz żarskich jednostek wojskowych i ich pracowników cywilnych i mundurowych.
Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Świetlica Klubu Abstynenta oraz Świetlica Środowiskowa „Piątka”	<ul style="list-style-type: none"> współpraca przy organizacji zimowych i letnich (wakacyjnych) warsztatów edukacyjnych.
Związek Kombatanów RP i Byłych Więźniów Politycznych. Koło Miejskie w Żarach	<ul style="list-style-type: none"> współpraca przy organizacji uroczystości o charakterze patriotyczno-rocznicowym: Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych, Dzień Weterana, Dzień Wojska Polskiego, rajd „Szlakiem bitew, Pomników, Cmentarzy Kresowych Żołnierzy 2. Armii Wojska Polskiego” (bezpłatny udział w rajdzie jest jedną z nagród dla uczestników konkursów wiedzy historycznej, które organizuje żarskie muzeum).
Kresowe Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze im. Orłąt Lwowskich w Żarach	<ul style="list-style-type: none"> współpraca podczas organizacji uroczystości rocznicowych i patriotycznych w Domu Kresowym, współpraca przy organizacji miejskich obchodów Międzynarodowego Dnia Pamięci Ofiar Zbrodni Katyńskiej.
Związek Sybiraków Koło nr 7 w Żarach	<ul style="list-style-type: none"> współpraca przy organizacji uroczystości patriotycznych przy Pomniku Sybiraka, udostępnienie pomieszczeń Muzeum na cele statutowe Związku, współpraca w organizowaniu miejskich obchodów Dnia Sybiraka, współpraca w organizowaniu obchodów 78 rocznicy pierwszej wywózki obywateli Rzeczypospolitej na Sybir, współpraca przy realizacji wystawy czasowej „Historia Pomnika Sybiraków w Żarach”, która była dostępna w siedzibie Muzeum w lutym 2019 roku.
Towarzystwo Polsko-Serbołużyckie Oddział w Żarach	<ul style="list-style-type: none"> udostępnianie pomieszczeń muzeum na cele statutowe towarzystwa.

Współpraca	
PTTK – Koło „Ryś” w Żarach	<ul style="list-style-type: none"> • użyczenie pomieszczeń Muzeum na cele statutowe PTTK, użyczenie Sali Konferencyjnej i pomoc w organizacji IX Żarskiego Sejmiku Krajoznawczego, pomoc w organizacji i realizacji imprez edukacyjnych, udostępnienie Sali Konferencyjnej na spotkanie podsumowujące wakacyjne działania Koła „Ryś”.
Stowarzyszenie „Żar Serca”	<ul style="list-style-type: none"> • współpraca podczas charytatywnego festynu i zbiórki pieniędzy na cele statutowe Stowarzyszenia.
Polski Czerwony Krzyż Oddział Rejonowy w Żarach	<ul style="list-style-type: none"> • współpraca w organizacji wystawy czasowej „100 lat PCK” z okazji urodzin Henry’ego Dunanta – założyciela Czerwonego Krzyża.
Klub Karate Kontra w Żarach	<ul style="list-style-type: none"> • realizacja wycieczki do Muzeum dla dzieci i młodzieży z Klubu Karate Kontra.

3.20.9. Realizacja polityk, strategii i programów w ramach działalności

Realizowana jest koncepcja funkcjonalno-użytkowa rozbudowy i modernizacji budynku Muzeum oraz terenu przyległego na potrzeby statutowe placówki. Działania te wpisują się w „Program Rewitalizacji dla Gminy Żary o statusie miejskim na lata 2016-2022”.

W 2019 roku w Muzeum kontynuowano realizację Programu Funkcjonowania Muzeum w latach 2014 – 2019. Działania te wpisują się w „Strategię rozwoju kultury województwa lubuskiego”.

3.21. Miejski Ośrodek, Sportu, Rekreacji i Wypoczynku w Żarach

3.21.1. Podstawa prawna działalności i charakterystyka działalności statutowej

MOSRIW jest zakładem budżetowym Gminy Żary o statusie miejskim. Podstawą prawną działalności jest Decyzja nr 5/89 Naczelnika Miasta w Żarach z dnia 28 czerwca 1989 roku powołująca Miejski Ośrodek Sportu, Rekreacji i Wypoczynku w Żarach.

MOSRIW działa w oparciu o Statut nadany Uchwałą Nr XIV/170/15 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 30 grudnia 2015 r. Przedmiotem działania MOSRIW jest zaspakajanie potrzeb mieszkańców miasta w zakresie sportu, kultury fizycznej i rekreacji oraz tworzenie odpowiednich warunków materialno-technicznych dla ich rozwoju. Do podstawowych zadań należy m.in.:

- utrzymanie obiektów sportowo-rekreacyjnych na terenie miasta Żary, uzupełnianie wyposażenia w urządzenia, sprzęt sportowy i rekreacyjny, rozbudowa i modernizacja obiektów,
- udostępnianie bazy sportowej i rekreacyjnej dla społeczności lokalnej,
- bieżące utrzymanie terenów zieleni miejskiej,
- dowóz uczniów niepełnosprawnych,
- realizacja własnego kalendarza imprez: Żarskie Igrzyska Młodzieży Szkolnej, Żarska Olimpiada Młodzieży, Otyliada, Majówka, itp.

3.21.2. Charakterystyka bazy lokalowej

Rodzaj obiektu	Rok		Cechy obiektu		Dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych		Liczba dni w roku 2019, w których obiekt był dostępny
	oddania do użytkowania	ostatniej modernizacji znacznie podnoszącej standard obiektu	Widownia	Liczba miejsc siedzących na widowni	dla ćwiczących	dla widzów	
Wielofunkcyjny Kompleks Basenowy ul. Źródłana							
Pływalnia otwarta o wymiarach od 25x12,5 do poniżej 50x25m	1972	2015	nie	-	tak	-	93
Boisko wielofunkcyjne	2018		nie	-	tak	-	93
Boisko do piłki siatkowej plażowej niepełnowymiarowe	2016		tak	32	tak	tak	93
Zjeżdżalnia rodzinna	2015		nie	-	nie	-	93
Zjeżdżalnia „ANAKONDA”	2015		nie	-	nie	-	93
Wiata grillowa / na ognisko	2016		tak	50	tak	tak	93
Obiekt SYRENA ul. Leśna							
Stadion piłkarsko - lekkoatletyczny	1945	2017	tak	200	tak	tak	365
Bieżnia okólna	1945	2017	tak	200	tak	tak	365
Boisko piłkarskie niepełnowymiarowe	-	2017	tak	40	tak	tak	365
Boisko piłkarskie niepełnowymiarowe	-	2017	tak	40	tak	tak	365
Boisko wielofunkcyjne	2017		nie	-	tak	-	365
Kort tenisowy otwarty	1984		tak	100	nie	nie	365
Siłownia zewnętrzna	2016		nie	-	nie	-	365
Wiata na ognisko, stoły	2017		tak	40	tak	tak	365
Budynek socjalno-szatniowy	-	2017	nie	-	nie	-	365

Rodzaj obiektu	Rok		Cechy obiektu		Dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych		Liczba dni w roku 2019, w których obiekt był dostępny
	oddania do użytkowania	ostatniej modernizacji znacznie podnoszącej standard obiektu	Widownia	Liczba miejsc siedzących na widowni	dla ćwiczących	dla widzów	
Pływalnia WODNIK ul. Telemanna 1							
Pływalnia kryta o wymiarach od 25x12,5m do poniżej 50x25m	2001	2015	tak	60	tak	nie	346
Siłownia	2001	2016	nie	-	tak	-	302
Sauna sucha	2001		nie	-	tak	-	346
Sauna mokra	2001		nie	-	tak	-	346
Łaźnia parowa	2006		nie	-	tak	-	346
Zjeżdżalnia	2001		tak	60	nie	nie	346
Obiekt PROMIEŃ ul. Zwycięzców 38							
Stadion piłkarski	1946	2017	tak	1804	nie	tak	365
Sala gimnastyczna o wymiarach od 24x12 m do poniżej 36x19 m	1946	2017	tak	200	nie	nie	365
Obiekt UNIA Al. Wojska Polskiego 56							
Stadion piłkarski	1946	2017	tak	200	nie	nie	365
Zaplecze socjalno-szatniowe	1946	2017	nie	-	tak	-	365
Altana ze stołami biesiadnymi	2016		tak	40	tak	tak	365
Obiekt OKRĄGLAK ul. Lubelska							
Boisko piłkarskie pełnowymiarowe	2014		tak	70	tak	tak	365
Bieżnia prosta	2014		tak	70	tak	tak	365
Zaplecze socjalno-sanitarne	2014		nie	-	tak	-	365
STRZELNICA ul. Czerwonego Krzyża							
Strzelnica sportowa (budynek)	1945	2017	nie	-	tak	-	365
Część palna (teren zewnętrzny)	1945	2018	nie	-	tak	-	365
ORLIK ul. Paderewskiego							
Boisko piłkarskie niepełnowymiarowe	2011		tak	40	tak	tak	358
Boisko uniwersalne - wielozadaniowe	2011		nie	-	tak	-	358
Zaplecze socjalno-szatniowe	2011		nie	-	tak	-	358
ORLIK ul. Zwycięzców							
Boisko piłkarskie niepełnowymiarowe	2012		nie	-	tak	-	358

Rodzaj obiektu	Rok		Cechy obiektu		Dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych		Liczba dni w roku 2019, w których obiekt był dostępny
	oddania do użytkowania	ostatniej modernizacji znacznie podnoszącej standard obiektu	Widownia	Liczba miejsc siedzących na widowni	dla ćwiczących	dla widzów	
Boisko uniwersalne - wielozadaniowe	2012		nie	-	tak	-	358
Zaplecze socjalno-szatniowe	2012		nie	-	tak	-	358
ORLIK ul. Sikorskiego							
Boisko piłkarskie niepełnowymiarowe	2013		nie	-	tak	-	358
Boisko uniwersalne - wielozadaniowe	2013		nie	-	tak	-	358
Zaplecze socjalno-szatniowe	2013		nie	-	tak	-	358
Park ul. Czerwonego Krzyża							
Miejsce na ognisko, stoły biesiadne	2018		nie	-	-	-	

3.21.3. Środki finansowe przeznaczone na działalność

Dotacja przedmiotowa.....	2.849.258,00 zł
Zrealizowane.....	4.623.066,75 zł
w tym:	
• wpływy z najmu i dzierżawy	88.415,58 zł
• wpływy z usług (m.in. wpływy z: Pływalni Wodnik, usług pielęgnacji zieleni miejskiej, zarządzania kompleksem basenowym, realizacji programów MKRPA, dowozu uczniów, inne)	4.522.668,93 zł
• wpływy ze sprzedaży składników majątkowych	2.577,24 zł
• wpływy z pozostałych odsetek	2.852,18 zł
• wpływy z tytułu odszkodowań	1780,92 zł
• pozostałe	4.771,90 zł
RAZEM.....	7.472.324,75 zł

3.21.4. Inwestycje, remonty i modernizacje

Lp.	Lokalizacja	Zadanie	Wartość zł brutto
1	Kompleks Sportowy „Syrena” ul. Leśna 34, Żary	• wykonanie nawodnienia dwóch boisk piłkarskich,	186 972,96
		• modernizacja zasilania głównego i oświetlenia terenu sportowo-rekreacyjnego,	94 314,68
		• wykonanie nawierzchni z trawy sztucznej przy rzutniach i skoczniach wraz z zakupem wyposażenia lekkoatletycznego,	59 860,64
		• bieżąca konserwacja dwóch boisk piłkarskich: skaryfikacja, areacja, nawożenie, dosiew trawy odchwaszczanie murawy boiska,	33 177,60
2	Kompleks Sportowy „PROMIEŃ” ul. Zwycięzców 38, Żary	• remont betonowych murów oporowych	31 378,77
		• bieżąca konserwacja boiska piłkarskiego: skaryfikacja, areacja, nawożenie, dosiew trawy odchwaszczanie murawy boiska.	16 329,60

Lp.	Lokalizacja	Zadanie	Wartość zł brutto
3	Stadion „UNIA Kunice” Al. Wojska Polskiego, Żary	<ul style="list-style-type: none"> wykonanie nawodnienia boiska piłkarskiego remont budynku spikerki bieżąca konserwacja boiska piłkarskiego: skaryfikacja, areacja, nawożenie, dosiew trawy, odchwaszczanie murawy boiska 	61 211,38 6 150,00 16 329,60
4	Pływalnia „WODNIK” ul. Telemanna 1, Żary	<ul style="list-style-type: none"> zakup i wymiana złoża filtracyjnego remont dwóch saun (zakup boazerii) zakup urządzeń do pomieszczeń siłowni (bieżnia – 3 szt., orbitrek – 2 szt., rower – 1 szt.) 	33 153,86 7 143,00 59 040,00
5	Strzelnica ul. Czerwonego Krzyża, Żary	<ul style="list-style-type: none"> wykonanie przechwytyacza wraz z modernizacją elewacji strzelnicy broni palnej odnowienie muralu z remontem części muru 	39 626,70 16 192,00
6	Sala magazynowa ul. G. Zapolskiej, Żary	<ul style="list-style-type: none"> wykonanie dojazdu wraz z przebudową wejść do magazynów 	49 930,62
7	Boisko „Okrągłak” ul. Lubelska Żary	<ul style="list-style-type: none"> bieżąca konserwacja boisk: czyszczenie nawierzchni, rozluźnianie i spulchnianie, szczotkowanie 	pracownicy MOSRiW
8	ORLIK 2012 ul. Zwycięzców ul. Paderewskiego ul. Sikorskiego	<ul style="list-style-type: none"> bieżąca konserwacja boisk: czyszczenie nawierzchni, rozluźnianie i spulchnianie, szczotkowanie 	pracownicy MOSRiW
9	Żarskie Rowery Miejskie	<ul style="list-style-type: none"> zakup Żarskich Rowerów Miejskich (zakup systemu z 30 szt. rowerów, uruchomienie 5 stacji bazowych) 	124 845,00

3.21.5. Zasoby

FINANSOWE

Zakład w 2019 roku na realizację zadań posiadał środki w wysokości 7.472.324,75 zł.

RZECZOWE

Zakład dysponuje mieniem, które zgodnie z zapisami nadanego statutu jest mieniem Gminy Żary o statusie miejskim. Jego skład stanowią obiekty, urządzenia sportowe, urządzenia rekreacyjne i inne będące własnością miasta Żary przekazane zakładowi w trwały zarząd, administrowanie lub w inne formy władania.

W 2019 roku zwiększono posiadane zasoby, w tym o sfinansowane z dotacji celowej:

- wykonane nawodnienia boisk: Stadion Syrena i Stadion Unia Kunice,
- zakupione urządzenia do siłowni na Pływalni Wodnik,

- zakupione Żarskie Rowery Miejskie,
- zakupione wyposażenie stadionu lekkoatletycznego na Stadionie Syrena,
- zakupioną kosiarkę samojezdną – traktorek.

Dodatkowo w ramach środków z dotacji celowej przeprowadzono prace i modernizacje na obiektach: Strzelnica ul. Czerwonego Krzyża, Sala przy ul. Zapolskiej, Stadion Syrena.

LUDZKIE

Średnioroczne zatrudnienie w 2019 roku wynosiło 66,08 etatu, w tym pracownicy administracyjni - 8 etatów.

INFORMACYJNE

Zakład posiada stronę www, bip - na których umieszcza informacje o postępowaniach przetargowych, cenniki korzystania z obiektów, informacje o imprezach, itp.

3.21.6. Liczba korzystających z poszczególnych obiektów

- Pływalnia WODNIK 158.037 osób
- Kompleks Basenowy 55.207 osób

3.21.7. Organizowane imprezy i przedsięwzięcia

Miejski Ośrodek Sportu, Rekreacji i Wypoczynku w Żarach w roku 2019 zorganizował wiele imprez m.in.:

Lp.	Nazwa imprezy	Data	Miejsce
1	Pływackie Zawody WOŚP	13.01.2019 r.	Pływalnia WODNIK
2	VI Ogólnopolski Nocny Maraton Pływacki „OTYLIADA 2019”	16-17.03.2019 r. godz. 18.00 do 6.00	Pływalnia WODNIK
3	Mityng Ogólnopolski LA na „Syrenie” i XVI Memoriał Ślusarskiego	16.05.2019 r.	Stadion „Syrena”
4	Igrzyska Dzieci i Młodzieży Szkolnej 2019	wg harmonogramu	Obiekty MOSRiW i szkoły
5	Mikołajkowe Zawody Pływackie	08.12.2019 r.	Pływalnia WODNIK
6	„Mikołajkowy Turniej Piłki Nożnej” dla Szkół Podstawowych	03-05.12.2019 r.	Sala „PROMIEŃ”

oraz współorganizował liczne przedsięwzięcia wraz z Urzędem Miejskim w Żarach oraz innymi podmiotami, jak np.:

1. **14.04.2019** Dycha po Żarach
2. **02.06.2019** Dzień Dziecka
3. **23-25.08.2019** Dni Żar - al. Jana Pawła II
4. **10.09.2019** Olimpiada Specjalna - Syrena
5. **29.09.2019** MTB IX etap wyścigu Zielony Las
6. **20.10.2019** Cross Górski - Zielony Las

3.21.8. Współpraca z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi

Miejski Ośrodek Sportu, Rekreacji i Wypoczynku w Żarach współpracuje z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, a także wolontariatem. Współpraca polega przede wszystkim na bezpłatnym udostępnianiu obiektów zarządzanych przez MOSRiW w Żarach, sprzętu będącego na wyposażeniu oraz na współorganizacji różnego rodzaju zawodów sportowych, imprez, festynów itp.

W zależności od klubu czy organizacji współpraca dotyczy:

1. KS „Promień”, UKS „Promień”, Unia” Kunice. Kluby korzystają z boisk na ul. Zwycięzców 38, z boiska „Okrągłak”, z boisk przy ul. Leśnej 34 (Stadion „Syrena”) oraz na al. Wojska Polskiego (stadion piłkarski). Trenerzy klubów przeprowadzają tam treningi oraz rozgrywają sparingi i ligowe mecze piłkarskie. Korzystają również z zaplecza socjalno-sanitarnego na w/w obiektach. Zarówno boiska jak i zaplecze socjalno-sanitarne przygotowywane jest przez pracowników MOSRiW w Żarach. Oprócz tego w/w kluby korzystają z kompleksów boisk „ORLIK 2012” przy ul. Zwycięzców 38 oraz przy ul. Sikorskiego i ul. Paderewskiego.
2. Stowarzyszenia piłkarskie: Fundacja Młody Talent, UKS Promień, Oldboy Hajduk, Lubuska Federacja Rozwoju Sportowego Internationale Schule Fussball Żary, KS Grabik. Stowarzyszenia te korzystają w ramach współpracy z boisk oraz zaplecza na ul. Leśnej 34 (Syrena)

oraz z kompleksu boisk „ORLIK 2012” przy ul. Paderewskiego, Sikorskiego i Zwycięzców. Wspólnie z trenerami, animatorzy zatrudnieni przez MOSRiW w Żarach przeprowadzają różnego rodzaju treningi, turnieje i mecze piłkarskie.

3. „Basket Club Swiss Krono”. Klub korzysta z sali przy ul. Zwycięzców 38 oraz z kompleksu „ORLIK 2012” przy ul. Zwycięzców. Organizuje tam zajęcia treningowe jak również mecze ligowe oraz wszelkiego rodzaju turnieje w piłkę koszykową.
4. MLKS „AGROS”. W ramach współpracy z klubem udostępniane są sala „Pilawa” oraz stadion „Syrena” wraz z zapleczem socjalno-sanitarnym. Na obiektach odbywają się różnego rodzaju zawody zapaśnicze oraz lekkoatletyczne. Zawodnicy mają możliwość trenowania i startowania na obiektach, które są przygotowywane przez pracowników MOSRiW w Żarach. W ramach współpracy partnerskiej MOSRiW wraz z trenerami Agrosu współorganizuje program dla mieszkańców Żar „Biegam Bo Lubię” realizowany raz w tygodniu na stadionie „Syrena” od kwietnia do końca października. Od roku 2019 MOSRiW i MLKS „AGROS” ściśle współpracują przy organizacji największego w naszym regionie Ogólnopolskiego Mityngu Lekkoatletycznego dla dzieci i młodzieży oraz Memoriału Skoku o Tyczcze „Tadeusza Ślusarskiego” rozgrywanego na stadionie „Syrena”.

5. WOPR w ramach współpracy użycza 2 razy w tygodniu wyznaczone tory na basenie „Wodnik” w celu przeprowadzenia przez WOPR treningów pływacko-ratowniczych dla członków WOPR. WOPR angażuje się i współorganizuje z MOSRiW różnego rodzaju imprezy, które odbywają się zarówno na pływalni Wodnik i basenie Wielofunkcyjnym (różnego rodzaju zawody pływackie) jak również na innych obiektach zabezpieczając medycznie imprezy (np. festyny rodzinne, ferie, zawody pływackie, WOŚP, Igrzyska Dzieci i Igrzyska Młodzieży Szkolnej). Czynnici uczestniczą również w imprezach organizując zawody z zakresu ratownictwa i pierwszej pomocy.
6. Liga Obrony Kraju korzysta z obiektu przy ul. Czerwonego Krzyża 27 – STRZELNICA SPORTOWA. Stowarzyszenie prowadzi cykliczne zajęcia treningowe dla mieszkańców Żar oraz przeprowadzają zawody mistrzowskie i okolicznościowe.
7. Stowarzyszenie ŻARY RUNNERS TEAM – organizator biegów Dycha po Żarach i Cross Górski po Zielonym Lesie korzysta nieodpłatnie z obiektu Syrena oraz wyposażenia do zabezpieczenia technicznego organizowanych biegów.
8. W ramach współpracy z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych animatorzy zatrudnieni przez MOSRiW na Orlikach zobligowani są do wdrożenia programu profilaktycznego oraz przeprowadzenia sportowo-rekreacyjnych zajęć pozalekcyjnych dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych przychodzących na kompleksy boisk „ORLIK 2012” (Paderewskiego, Sikorskiego, Zwycięzców). Animatorzy w zakresie swoich zadań organizują różnego rodzaju gry i zabawy, turnieje, zawody z okazji Dni Żar, 1-3 maja, festyny rodzinne, zajęcia półkolonijne na ferie itp. Animatorzy na wszystkich trzech orlikach (obiekty przy ul. Paderewskiego, ul. Zwycięzców oraz ul. Sikorskiego w Żarach), ściśle współpracują również z organizacjami pozarządowymi jednostkami miejskimi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Obiekty te są udostępniane m.in. dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych, miejskich przedszkoli, Świetlicy Środowiskowej, KS „Promień”, UKS „Promień”, Internationale Schule Fussball Żary, Młody Talent, zespołów młodzieżowych; KS Grabik, Zespołu Szkół z Grabika, Niepublicznego Przedszkola „Groszki”; Zespołu Szkół Specjalnych, Parafii p.w. św. Józefa Oblubieńca, zakładów pracy (Saint Gobain Sp. z o.o., Krono Swiss Sp. z o.o., Adamek). Z obiektów ko-

rzystają również Komenda Powiatowa Policji, Komenda Powiatowa Straży Pożarnej. Te wszystkie podmioty korzystają również ze wszystkich obiektów, którymi zarządza MOSRiW (Okraglak, Promień, Syrena, Pływalnia Wodnik, Unia Kunice, Kompleks Basenowy przy ul. Źródlanej, strzelnica sportowa).

Miejski Ośrodek Sportu Rekreacji i Wypoczynku od 1995 roku współpracuje z Powiatowym Urzędem Pracy w celu pozyskiwania pracowników do pracy w Ośrodku. Są to pracownicy zatrudniani na różnych stanowiskach pracy i o różnych predyspozycjach zawodowych; instruktorzy sportu, pracownicy gospodarczy, robotnicy, konserwatorzy czy pomoc administracyjno-biurowa. W 2019 roku Ośrodek korzystał z zatrudnienia bezrobotnych w formie prac interwencyjnych. Bezrobotni korzystali z różnych projektów, również unijnych: „Aktywizacja zawodowa osób młodych pozostających bez pracy w powiecie żarskim”, „Regionalny program operacyjny - Aktywni mogą więcej”, czy „Aktywna wieś”. W 2019 r. dzięki w/w programom zatrudniliśmy 8 osób.

Korzyści dla pracodawcy są duże; naborem na wolne stanowiska zajmuje się PUP (pracodawca ma prawo wyboru spośród skierowanych kandydatów), każde stanowisko jest refundowane (są to kwoty różne, w zależności od programu), refundowana jest częściowo składka ZUS, pracodawca nie opłaca również składki na Fundusz Pracy (najczęściej jest to okres 12 m-cy). Dzięki wieloletniej, dobrej współpracy z PUP pozyskaliśmy dobrych pracowników, którzy pracują do dzisiaj.

MOSRiW jako podmiot wyznaczony przez Gminę Żary o statusie miejskim przyjmuje skazanych obywateli przez Sąd Rejonowy w Żarach w celu odpracowania godzin wyznaczonych w wyroku. Są to prace społecznie użyteczne (Rozporz. Ministra Sprawiedliwości z 1.06.2010 r. – Dz. U. 98, poz. 634). W 2019 roku w MOSRiW pracowało 96 osób, z różną ilością godzin do przepracowania (średnio to 30 godzin miesięcznie). Prace wykonywane były na wszystkich obiektach i w różnych okresach.

W ramach współpracy z Organizacją Pracodawców Ziemi Lubuskiej w 2019 roku zorganizowaliśmy staż dla 1 uczeni- nicy z Zespołu Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Żarach. Praktyki trwały 2 miesiące i odbywały się na terenach zielonych.

4. RODZINA, OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA

4.1. Rodzina

4.1.1. Żłobki

Zgodnie z prowadzonym Rejestrem Żłobków i Klubów Dziecięcych na terenie miasta Żary w roku 2019 opiekę nad dziećmi w wieku do lat 3 świadczyły cztery żłobki niepubliczne oraz dwa żłobki samorządowe. Łącznie placówki dysponowały 326 miejscami.

Opieka nad dziećmi w wieku do lat 3 jest zadaniem własnym gminy, a zasady jej organizowania i funkcjonowania określa ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3.

W roku 2019 w ramach ww. zadania podjęto następujące działania:

- w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia udzielono trzem podmiotom niepublicznym prowadzącym żłobki na terenie miasta Żary oraz od 1 marca do 31 grudnia czterem podmiotom niepublicznym prowadzącym żłobki na terenie miasta Żary dotację celową przeznaczoną na sprawowanie opieki nad dzieckiem, mieszkańcem naszej Gminy. Dotacji udzielono w wys. 250 zł na jedno dziecko za pełen miesiąc świadczonej opieki. Łącznie przekazano na ten cel 326 271,09 zł. Dotacją objęto średnio miesięcznie 115 dzieci, w tym 31 dzieci z terenu gminy wiejskiej;
- na podstawie zawartego porozumienia z dnia 12 września 2013 r. Gmina Żary o statusie wiejskim w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia dokonała na rzecz naszej Gminy zwrotu należności w wys. 86 514,92 zł. Przed-

miotowa należność stanowiła refundację dotacji przekazanej przez naszą Gminę z tyt. opieki nad dziećmi z terenu Gminy Żary (wiejskiej);

- w 2019 r. zwiększono liczbę miejsc o 6 w Żłobku Miejskim nr 3 oraz o 40 w Żłobku Niepublicznym „Chatka Puchatka”; ponadto 19.02.2019 r. powstał nowy Niepubliczny Żłobek „Bajkowy Miś” z liczbą miejsc 45;
- w żłobkach samorządowych podniesiono opłatę za wyżywienie do wys. 4,95 zł/dzień oraz opłatę za pobyt do wys. 4,95 zł/dzień, przy czym maksymalną opłatę za całodienne wyżywienie dziecka oraz opłatę za pobyt dziecka określa się na poziomie 0,22% minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalonego zgodnie z przepisami o minimalnym wynagrodzeniu za pracę;
- przeprowadzono czynności nadzorcze w żłobkach prowadzonych na terenie naszego miasta. Kontrolą objęto dwa żłobki publiczne, tj. Żłobek Miejski nr 1 i Żłobek Miejski Nr 3 oraz cztery żłobki niepubliczne, tj. Żłobek Chatka Puchatka, Żłobek Zakątek, Żłobek Radosny Szkrab i Żłobek Bajkowy Miś. Zakres kontroli obejmował warunki oraz jakość świadczonej przez żłobki opieki, ze szczególnym uwzględnieniem składu personelu zatrudnionego w żłobku, kwalifikacji dyrektora oraz opiekunów dzieci, warunków lokalowych i sanitarnych, w tym spełnienie wymagań przeciwpożarowych i sanitarno-lokalowych. Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

INFORMACJA NA TEMAT ŻŁOBKÓW SAMORZĄDOWYCH

Nazwa żłobka	Liczba dzieci uczęszczających do żłobka ¹	Liczba oddziałów	Liczba etatów	Wydatki na żłobek (w PLN) ²	Średni miesięczny koszt utrzymania dziecka (w PLN) ²	Wydatki poniesione na remonty bieżące i wyposażenie (w PLN)
Żłobek Miejski nr 1 ul. Okrzei 13	75	3	20	1.141.200,71	1324	25.939,76
Żłobek Miejski nr 3 ul. Broni Panczernej 10	80	3	17,5	1.033.352	1131,90	34.125,93

¹ kolumna zawiera informacje nt. średniej miesięcznej liczby dzieci uczęszczających do żłobka

² w koszty nie wliczono remontów bieżących oraz kosztów związanych z wyposażeniem żłobków

INFORMACJA NA TEMAT ŻŁOBKÓW NIEPUBLICZNYCH

Nazwa żłobka	Liczba miejsc	Liczba oddziałów	Średnia liczba dzieci objętych dotacją ¹	Wysokość przyznanej dotacji (w PLN)	Średnia miesięczna wysokość dotacji przyznanej na 1 dziecko (w PLN)
Żłobek Niepubliczny „Chatka Puchatka” ul. Czerwonego Krzyża 25 B	70	4	40	107.687,53	242
Mini Żłobek „Zakątek” ul. Czerwonego Krzyża 25 A	15	1	14	40.166,00	239
Żłobek „Radosny Szkrab” ul. Grunwaldzka 17	29	4	27	79.191,27	244
Niepubliczny Żłobek „Bajkowy Miś” ul. Hutnicza 1 A	45	3	42	102.226,29	203

¹ dotacji udzielono na dziecko zamieszkałe na terenie Gminy Żary o statusie miejskim oraz na terenie Gminy Żary

Realizacja uchwał Rady Miejskiej w Żarach w sprawie funkcjonowania żłobków:

1. uchwały nr XV/4/16 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 19 lutego 2016 r. w sprawie ustalenia wysokości opłat w żłobkach miejskich prowadzonych przez Gminę Żary o statusie miejskim,
2. uchwały nr VIII/95/11 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie przyjęcia planu nadzoru nad żłobkami, klubami dziecięcymi oraz opiekunami dziennymi,
3. uchwały Nr XXXIX/10/18 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 28 lutego 2018 r. w sprawie wysokości i zasad ustalania oraz rozliczania dotacji celowej dla podmiotów prowadzących żłobek lub klub dziecięcy na terenie Gminy Żary o statusie miejskim – obowiązująca od 1 kwietnia 2018 r.
4. uchwała nr XLVII/92/18 Rady Miejskiej w Żarach z 28 września 2019 r. w sprawie ustalenia statutu Żłobka Miejskiego nr 3 w Żarach,
5. uchwała nr XLVII/91/18 Rady Miejskiej w Żarach z 28 września 2019 r. w sprawie ustalenia statutu Żłobka Miejskiego nr 1 w Żarach.

4.1.2. Karta Dużej Rodziny

4.1.2.1. Krajowa Karta Dużej Rodziny

Prawo do Karty Dużej Rodziny ustala Burmistrz Miasta Żary na podstawie ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny osobom zamieszkałym na terenie naszego miasta. Jest to zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej.

Kartę Dużej Rodziny otrzymują członkowie rodzin wielodzietnych, tj. posiadających na utrzymaniu co najmniej troje dzieci w wieku do 25 r. ż. oraz bez ograniczeń wiekowych w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności.

Osoby posiadające kartę korzystają z uprawnień/ulg polegających na przyznaniu korzystniejszego od ogólnie obowiązującego dostępu do towarów, usług lub innych form

działalności. Wykaz uprawnień oraz instytucji je przyznających jest publikowany przez właściwego ministra do spraw rodziny.

Od roku 2014 **na terenie naszej gminy przyznano karty dla 690 rodzin, w tym: w roku 2019 dla 332 rodzin.**

Program jest finansowany ze środków budżetu państwa. Za realizację zadania Gmina otrzymuje 13,89 zł za obsługę jednej rodziny wielodzietnej, 5,45 zł za obsługę jednej rodziny składającej się wyłącznie z rodziców oraz 1,40 zł za "domówienie" drugiego nośnika Karty lub wydania jej duplikatu. Łącznie w roku 2019 Lubuski Urząd Wojewódzki z tego tytułu przekazał na rzecz Gminy środki w wysokości 2 201,37 zł.

4.1.2.2. Karta „Żary Miasto Przyjazne Rodzinie”

Rada Miejska w Żarach w roku 2014 wprowadziła na terenie gminy program p.n. „Żary Miasto Przyjazne Dużej Rodzinie”. W ramach programu żarskie rodziny posiadające na utrzymaniu troje i więcej dzieci w wieku do 25 r.ż.

oraz bez ograniczenia wieku w przypadku dzieci niepełnosprawnych mogą ubiegać się o kartę „Żary Miasto Przyjazne Rodzinie”.

Program jest elementem **Strategii rozwiązywania pro-**

blemów społecznych w Gminie Żary o statusie miejskim na lata 2014-2020 i ma na celu promocję dużej rodziny, wzmocnienia jej kondycji, poprawę warunków życia żarskich dużych rodzin, zwiększenia szans rozwojowych i życiowych dzieci i młodzieży wychowujących się w rodzinach wielodzietnych oraz kształtowanie pozytywnego wizerunku takiej rodziny.

Posiadacze Karty są uprawnieni do ulg i zwolnień oferowanych przez jednostki organizacyjne i osoby prawne podległe Gminie oraz inne podmioty oferujące swoje partnerstwo w programie. Między innymi posiadacze Karty otrzymują 50% zniżki w opłatach za żłobek, 50% zniżki w opłatach za

wstęp na basen, 20% zniżki w opłatach za odprowadzanie ścieków i doprowadzanie wody. **Wykaz uprawnień oraz podmiotów je przyznających opublikowano na stronie www.zary.pl /PL/897/KARTA_DUZEJ_RODZINY/.**

Od roku 2014 objęto programem 347 żarskich rodzin wielodzietnych, z czego **w roku 2019 kartę wydano 27 rodzinom.**

W ramach przyznanych ulg w roku 2019 dopłaty do wody i ścieków otrzymały 140 (średnio) rodziny na łączną kwotę 55 296,76 zł. Ponadto z 50% zniżki w opłatach za żłobek skorzystało 32 rodziny.

Realizacja uchwał Rady Miejskiej w Żarach w sprawie programu dla rodzin wielodzietnych:

1. uchwały nr XLII/81/14 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 6 listopada 2014 r. w sprawie wprowadzenia gminnego programu dla rodzin wielodzietnych,
2. uchwały nr VIII/50/15 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 12 czerwca 2015 r. zmieniająca uchwałę w sprawie wprowadzenia gminnego programu dla rodzin wielodzietnych,
3. uchwały nr XIV/169/15 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 30 grudnia 2015 r. zmieniająca uchwałę w sprawie wprowadzenia gminnego programu dla rodzin wielodzietnych.

4.1.3. Karta Seniora

Na terenie Gminy od roku 2016 realizowany jest program p.n. Żarska Karta Seniora. Adresatami programu są mieszkańcy Żar w wieku pow. 65 r. ż.

Program jest jednym z elementów polityki społecznej realizowanej przez naszą Gminę i obejmuje system zniżek, ulg, preferencji i uprawnień skierowanych do żarskich seniorów.

Celem programu jest ułatwienie seniorom dostępu do dóbr kultury, sportu i rozrywki, kształtowanie ich pozytywnego wizerunku, wzmocnienie kondycji fizycznej, podniesienie ak-

tywności i sprawności.

W ramach programu Żarski Dom Kultury, Miejska Biblioteka Publiczna, Muzeum Pogranicza Śląsko – Łużyckiego oraz Miejski Ośrodek Sportu Rekreacji i Wypoczynku udzielają ulg posiadaczom Żarskiej Karty Seniora. Informacja nt. wysokości ulg oferowanych przez nasze jednostki oraz rodzaju i wysokości ulg oferowanych przez pozostałych partnerów programu publikowana jest na stronie www.zary.pl.

Od początku trwania programu, tj. od roku 2016 wydano 1753 Żarskie Karty Seniora, w tym: w roku 2019 - 404 karty.

Realizacja uchwał Rady Miejskiej w Żarach w sprawie programu Żarska Karta Seniora:

1. uchwały nr XXI/73/16 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 9 września 2016 r. w sprawie przyjęcia i realizacji programu Żarska Karta Seniora,
2. uchwały nr XXVIII/32/17 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 24 lutego 2017 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie przyjęcia programu Żarska Karta Seniora.

4.1.4. Świadczenia rodzinne, z funduszu alimentacyjnego, wychowawcze, dobry start

Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, świadczenia wychowawcze oraz świadczenia dobry start stanowią system zabezpieczenia społecznego rodzin. Wymienione świadczenia stanowią zadania zlecone gminom z zakresu administracji rządowej. Ich finansowanie w całości pokrywane jest z budżetu państwa – dotacja celowa. Zadania realizowane są na podstawie: ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja

2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”.

System świadczeń wychowawczych oraz rodzinnych ma na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka oraz częściowe pokrycie wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osobie w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Środki z funduszu alimentacyjnego stanowią podstawowe wsparcie osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej z powodu niemożności wyegzekwowania należnych alimentów.

Rodzaj wypłaconych świadczeń oraz liczbę żarskich rodzin korzystających z tej formy pomocy w 2019 r. przedstawiono w poniższej tabeli.

Lp.	Forma pomocy / świadczenia	liczba wypłaconych świadczeń	liczba rodzin pobierających świadczenia	liczba dzieci / osób korzystających ze świadczeń (średnia)	% liczba mieszkańców gminy korzystających ze świadczeń*
1	Zasiłki rodzinne	24.296	537	1267	3,46
2	Zasiłki pielęgnacyjne	18.770	1565	1565	4,27
3	Świadczenia pielęgnacyjne	2.052	171	171	0,46
4	Specjalne zasiłki opiekuńcze	624	52	52	0,14
5	Zasiłki dla opiekunów	430	36	36	0,09
6	Świadczenia rodzicielskie	807	68	68	0,18
7	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	195	195	195	0,53
8	Świadczenia alimentacyjne	3.758	205	308	0,84
9	Świadczenia wychowawcze	48.536	3.631	5.725	15,64
10	Świadczenia Dobry Start	3.986	2.926	3.986	10,88

* stan mieszkańców na dzień 31 grudnia roku 2019 – **36.604**

Łącznie w roku 2019 na podstawie 2 173 wydanych decyzji administracyjnych przyznających prawo do świadczenia oraz 6 756 informacji o przyznanych świadczeniach wychowawczych oraz świadczeniach Dobry Start **Gmina wypłaciła z budżetu kwotę w wys. 40 195 781,15 zł.**

Gmina na realizację ww. zadań **otrzymała w roku 2019 z budżetu państwa środki finansowe w wys. 761.335,61 zł** stanowiące należne Gminie koszty obsługi, tj:

- 3% otrzymanej dotacji na wypłatę świadczeń rodzinnych,
- 30,00 zł od wydanej decyzji administracyjnej w sprawie świadczenia rodzicielskiego,
- 3% otrzymanej dotacji na świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
- 1,5% do 30.06.2019 r. otrzymanej dotacji na świadczenia wychowawcze,
- 1,2% od 01.07.2019 r. otrzymanej dotacji na świadczenia wychowawcze,
- 10,00 zł za jedno dziecko, na które ustalone jest prawo do świadczenia dobry start.

4.1.5. Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych

Zgodnie z ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów Gmina jest zobowiązana do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, tj. osób zobowiązanych do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego, przeciwko którym egzekucja stała się bezskuteczna, a dokonywane są wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Na dzień 31 grudnia 2019 r. zobowiązania wobec skarbu państwa z tyt. wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wyniosły 14.258.228,95 zł plus odsetki ustawowe (narastająco od października 2008 r.).

Zobowiązania posiadało 582 dłużników alimentacyjnych. Dochodzenie należności prowadzone było przez Burmistrza **jako organu właściwego wierzyciela**, tj. organu wypłacającego świadczenia z funduszu alimentacyjnego. W ramach tych działań od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r.:

- wyegzekwowano należności w wysokości 622.360,64 zł, z czego: 508.247,48 zł przekazano do budżetu pań-

stwa, a 114.113,16 zł pozostawiono na dochodach Gminy;

- wystawiono 314 wniosków egzekucyjnych;
- wystawiono 122 zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa o nie alimentacji;
- przekazano 582 informacje o zobowiązaniach dłużników do wszystkich biur informacji gospodarczej.

Ponadto w stosunku do 152 dłużników alimentacyjnych Burmistrz **jako organ właściwy dłużnika**, tj. organ na terenie którego dłużnik zamieszkuje, przeprowadził:

- 97 wywiadów w celu ustalenia sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika;
- skierował 23 dłużników do aktywizacji zawodowej;
- wobec 28 dłużników złożył wnioski do prokuratury o ściganie z art. 209 kk;
- wobec 10 dłużników złożył wnioski o zatrzymanie prawa jazdy.

4.1.6. Dodatki mieszkaniowe

Zasady, tryb przyznawania, ustalenia wysokości i wypłacania dodatków określa ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych.

Dodatki mieszkaniowe są zadaniem własnym Gminy finansowanym ze środków własnych. Stanowią szczególne świadczenie pieniężne wypłacane przez Gminę na rzecz wskazanych w ustawie osób o niskich dochodach, którym przysługuje tytuł prawny do zajmowanego lokalu. Celem dodatku jest pomoc osobom w regulowaniu bieżących opłat mieszkaniowych. Dodatek mieszkaniowy przyznawany jest na okres 6 miesięcy w kwocie, ustalonej indywidualnie dla każdego wnioskodawcy, do wysokości 70%

faktycznych wydatków ponoszonych za lokal mieszkalny, jeżeli powierzchnia tego lokalu jest mniejsza lub równa normatywnej powierzchni określonej w ustawie.

Do wydatków zaliczamy: czynsz, opłaty związane z eksploatacją i utrzymaniem nieruchomości w częściach przypadających na lokale mieszkalne w spółdzielni mieszkaniowej, zaliczki na koszty zarządu nieruchomością wspólną, odszkodowanie za zajmowanie lokalu bez tytułu prawnego, opłaty za energię ciepłą, wodę, odbiór nieczystości stałych i płynnych, wydatek stanowiący podstawę obliczania ryczałtu na zakup opału. Do wydatków nie jest wliczany koszt energii elektrycznej i gazu.

Rodzaj lokalu	Liczba decyzji przyznających prawo do dodatku mieszk.	Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych	Kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych (w PLN)
	2019	2019	2019
Gminne	562	2.291	456.108
Inne	12	58	17.273
Prywatne	7	30	7.916
Spółdzielcze	167	665	103.231
TBS	2	10	813
Wspólnota mieszkaniowa	260	1057	187.263
OGÓŁEM	1010*	4.111	772.604

* dodatek mieszkaniowy przyznawany jest na okres 6 miesięcy w związku z czym wartość zawiera 328 decyzji wystawionych w roku 2018, na podstawie których wypłata była realizowana jeszcze przez kilka miesięcy roku 2019.

W roku 2019 średnio miesięcznie z dodatku korzystały 343 żarskie rodziny. Najniższy wypłacony w roku ubiegłym dodatek wyniósł 23,93 zł, a najwyższy 583,38 zł.

Łącznie w roku 2019 rozpatrzono 703 wnioski o przyznanie dodatku mieszkaniowego, w tym wydano 682 decyzje przyznające prawo do dodatku, 7 odmawiających prawa, 13 wniosków pozostawiono bez rozpatrzenia, a 1 postępowanie zostało umorzone.

4.1.7. Dodatki energetyczne

Prawo do dodatku energetycznego ustalane jest na podstawie ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne. Wypłata tego świadczenia jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej. Zadanie finansowane jest z budżetu państwa (dotacja celowa).

Na obsługę dodatków Gmina otrzymuje 2% kwoty wypłaconych świadczeń. Środki przekazywane Gminie na obsługę zadania nie pokrywają wydatków związanych z jego realizacją.

Warunkiem otrzymania dodatku energetycznego jest posiadanie prawa do dodatku mieszkaniowego, posiadanie umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej, zamieszkiwanie w miejscu dostarczania energii elektrycznej.

Wysokość dodatku energetycznego jest ustalana na rok

i od 1 maja 2019 r. obowiązuje: 11,37 zł miesięcznie – dla gospodarstw 1-osobowych; 15,80 zł miesięcznie – dla gospodarstw 2-4 osobowych; 18,96 zł miesięcznie – dla gospodarstw składających się z 5 lub więcej osób.

W roku 2019 Gmina wypłaciła 2 459 dodatków energetycznych na kwotę 33.686,25 zł, z tego dla gospodarstw:

- 1-osobowych - 1268 dodatków na kwotę 14.409,34 zł,
- 2-4-osobowych - 1042 dodatki na kwotę 16.453,91 zł,
- 5-osobowych lub więcej - 149 dodatków na kwotę 2.823,00 zł.

Łącznie złożono 440 wniosków, w tym wydano 424 decyzje przyznające prawo do dodatku, 6 odmawiających prawa i 10 wniosków pozostawiono bez rozpatrzenia.

Na koszty obsługi zadania Gmina otrzymała środki finansowe w wysokości 669,99 zł.

4.2. Ochrona zdrowia

4.2.1. Programy polityki zdrowotnej

Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych do zadań własnych Gminy w zakresie zapewnienia równego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej należy między innymi opracowywanie i realizacja programów polityki zdrowotnej wynikających z rozpoznanych potrzeb zdrowotnych mieszkańców Gminy. Podstawą opracowania projektu programu polityki zdrowotnej jest „Mapa regionalna potrzeb zdrowotnych” sporządzona dla obszaru naszego województwa oraz Ogólnopolska Mapa

Potrzeb Zdrowotnych.

Program może być realizowany w okresie jednego roku albo wielu lat po uprzednim uzyskaniu pozytywnej lub warunkowo pozytywnej opinii Prezesa Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji.

Wyboru realizatora (podmiotu leczniczego) programu polityki zdrowotnej dokonuje się w drodze konkursu ofert.

W poniższej tabeli przedstawiono programy zdrowotne realizowane na terenie naszej Gminy w roku 2019.

Lp.	Nazwa programu profilaktyki zdrowotnej	Planowana liczba beneficjentów programu	Faktyczna liczba uczestników programu	% udział uczestników w programie
1	Program profilaktyki próchnicy dla dzieci z klas I-II szkół podstawowych w mieście Żary	750	722	96
2	Program profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego HPV w mieście Żary	225	222	99
3	Program szczepień profilaktycznych przeciwko grypie dla osób po 65 r.ż. z terenu miasta Żary	1000	840	84
4	Program rehabilitacji dla mieszkańców Gminy Żary o statusie miejskim w wieku powyżej 65 r.ż. i poniżej 18 r.ż.	342	586	171
5	Program profilaktyki zakażeń pneumokokowych dla mieszkańców miasta Żary powyżej 65 r.ż. z przewlekłymi chorobami płuc	100	39	39

W ramach programu profilaktyki próchnicy lekarze stomatolodzy przeprowadzili między innymi spotkania edukacyjno-informacyjne z rodzicami/opiekunami dzieci z klas I-II żarskich szkół podstawowych. Ponadto wykonali badania lekarskie stomatologiczne, wypełnili karty medyczne zawierające ocenę stanu jamy ustnej, zgryzu, oznaczenia wskaźnika puw oraz przekazali informację rodzicom/opiekunom dzieci wraz z zaleceniami. Źródłem finansowania programu były środki własne gminy w wysokości 40.286,00 zł oraz środki pozyskane z NFZ w wysokości 13.434,00 zł. Łączny koszt programu to 53.720,00 zł.

W zakresie programu profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego HPV w roku 2019 realizator programu przeprowadził konferencję edukacyjno-zdrowotną skierowaną do uczestników programu, tj. rodziców i dzieci z rocznika 2004 i 2005. Ponadto przeprowadzono badania lekarskie kwalifikujące dziewczęta do szczepień oraz podano 3 dawki szczepionki w schemacie 0-2-6 miesięcy. Źródłem finansowania programu były środki własne gminy w wys. 138.158,64 zł.

Beneficjenci programu szczepień przeciwko grypie zostali przez realizatora programu objęci badaniem lekarskim poprzedzającym podanie szczepionki. Szczepienie przeprowadzono wg przyjętego schematu, zgodnie ze wskazaniami producenta szczepionki oraz zaleceniami Światowej

Organizacji Zdrowia. Źródłem finansowania programu były środki własne gminy w wys. 26.040,00 zł.

W ramach programu szczepień przeciwko pneumokokom beneficjenci zostali przez realizatora programu objęci badaniem lekarskim poprzedzającym podanie szczepionki. Ponadto w ramach programu zorganizowano konferencję edukacyjno-informacyjną oraz przygotowano materiały informacyjne i edukacyjne. Źródłem finansowania programu były środki własne gminy w wys. 16.700,00 zł.

Działania podejmowane w ramach programu rehabilitacji ukierunkowane zostały na zahamowanie lub ograniczenie skutków procesów chorobowych wśród populacji powyżej 65 r.ż. i poniżej 18 r.ż. posiadających dolegliwości ze strony narządu ruchu. Rehabilitację prowadzono w warunkach ambulatoryjnych. Świadczenia udzielane były mieszkańcom Żar dobrowolnie i bezpłatnie do wysokości środków finansowych przeznaczonych na realizację zadania w budżecie. Źródłem finansowania programu były środki własne gminy w wysokości 71.995,98 zł oraz środki pozyskane z NFZ w wys. 47.997,32 zł. Łączny koszt programu to 119.993,30 zł.

Każdy z podmiotów leczniczych realizujących w roku 2019 ww. programy został wyłoniony w drodze konkursu ofert z zachowaniem przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz Kodeksu cywilnego.

Realizacja: (wykaz uchwał Rady Miejskiej w Żarach dotyczących przyjęcia i realizacji programów zdrowotnych):

1. uchwały nr V/26/19 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie przyjęcia programu polityki zdrowotnej z zakresu profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV)
2. uchwały nr XXXII/88/17 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 29 czerwca 2017 r. w sprawie przyjęcia programu polityki zdrowotnej z zakresu profilaktycznych szczepień przeciwko grypie na lata 2017-2019,
3. uchwały nr XXXII/89/17 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 29 czerwca 2017 r. w sprawie przyjęcia programu polityki zdrowotnej z zakresu profilaktyki próchnicy na lata 2017-2019,
4. uchwały nr X/77/19 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 29 sierpnia 2019 r. w sprawie przyjęcia programu polityki zdrowotnej z zakresu szczepień profilaktycznych przeciwko pneumokokom dla osób powyżej 65 r.ż.
5. uchwały nr XLVI/85/18 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 24 sierpnia 2018 r. w sprawie przyjęcia programu polityki zdrowotnej z zakresu rehabilitacji.

4.2.2. Hospicjum (zakład pielęgnacyjno-leczniczy)

Od roku 2015 Gmina przekazuje na rzecz Koła Żarskiego Towarzystwa Pomocy im. św. Brata Alberta w Żarach dotację celową na zadanie pn.: wspieranie działań na rzecz osób objętych stacjonarną opieką paliatywno-hospicyjną nie będących świadczeniami medycznymi. Podstawą przekazania dotacji jest art. 13 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

W 2019 r. stowarzyszenie na realizację tego zadania otrzymało wsparcie w wys. 60 000,00 zł. Dotacja przeznaczona

na jest na pokrycie kosztów zakup środków medycznych oraz drobnego sprzętu medycznego i rehabilitacyjnego, wynagrodzenie terapeutów i psychologów, koszty eksploatacyjne lokalu (gaz, energia elektryczna, woda, ścieki, ogrzewanie, wywóz nieczystości), koszty administracyjne (koszty obsługi księgowej, materiały biurowe, sprzętanie), inne niezbędne do realizacji zadania, tj. paliwo, usługi pralnicze, odbiór odpadów medycznych z transportem, środki czystości, catering, środki czystości.

4.2.3. Przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych Gminy (ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi). Do zadań własnych gminy należy również przeciwdziałanie narkomanii (ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii).

Działania prowadzone przez Gminę, w zakresie realizacji tych zadań, obejmują w szczególności:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem od alkoholu i narkotyków i ich rodzin,
- udzielenie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkotykowe pomocy psychospołecznej i prawnej oraz ochrony przed przemocą w rodzinie,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkotykowych i innych uzależnień, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci, uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkotykowych,
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dot. reklamy i promocji oraz sprzedaży i podawania napojów alkoholowych,
- wspieranie zatrudnienia socjalnego (CIS).

Realizacja zadań była prowadzona w 2019 r. w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Żarach na rok 2019 r., Program uwzględniał między innymi cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii określone w Narodowym Programie Zdrowia i stanowił część Gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Zadania określone w tym Programie były finansowane w całości z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Łącznie w roku 2019 wydatkowano na ten cel kwotę w wysokości 1 001 404,18 zł.

W ramach realizacji Programu w roku ubiegłym podpisano 51 umów i porozumień, w tym:

- przeprowadzono 2 konkursy w trybie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o pożytku publicznym i o wolontariacie i podpisano w tym zakresie 7 umów,
- przeprowadzono 5 trybów pozakonkursowe na podstawie art. 19a ustawy o pożytku publicznym i o wolontariacie i podpisano w tym zakresie 5 umów,
- przeprowadzono 2 konkursy w trybie ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym i podpisano w tym zakresie 17 umów,
- przeprowadzono 1 tryb konkursowy na podstawie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych i podpisano 2 umowy w tym zakresie,
- podpisano 3 polecenia z MOSRiW w Żarach w sprawie przeprowadzenia pozalekcyjnych zajęć sportowych i programów profilaktycznych na obiektach Orlik,
- podpisano 2 polecenia z MOSRiW w Żarach w sprawie przeprowadzenia zajęć sportowych i programów

profilaktycznych w okresie ferii zimowych na basenie „Wodnik” i kompleksie sportowo-rekreacyjnym przy ul. Źródlanej,

- podpisano 1 porozumienie w sprawie udzielenia dotacji celowej Komendzie Powiatowej Policji w Żarach na realizację programów profilaktycznych,
- podpisano 1 porozumienie z Powiatem Żarskim w sprawie udzielenia pomocy finansowej na realizację programów profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży z placówek oświatowo-wychowawczych, dla który organem prowadzącym jest Powiat Żarski,
- podpisano 2 umowy na realizację programów profilaktycznych w Ochotniczym Hufcu Pracy w Żarach,
- podpisano 1 umowę z Miastem Zielona Góra w sprawie udzielenia pomocy finansowej w zakresie przyjmowania do Izby Wyrzeźwień osób nietrzeźwych będących mieszkańcami miasta Żary,
- podpisano 1 porozumienie w oparciu o ustawę o zatrudnieniu socjalnym w sprawie przekazania dotacji celowej z przeznaczeniem na działalność Centrum Integracji Społecznej,
- podpisano 1 porozumienie na bezpłatne świadczenie usług z zakresu profilaktyki na rzecz mieszkańców miasta Żar w zamian za pokrycie kosztów szkolenia,
- podpisano 8 umów na podstawie regulaminu zamówień publicznych.

Szczegółową charakterystykę wykonanych zadań oraz ich adresatów za rok 2019 przedstawiono w sprawozdaniu z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Żarach, który zostanie przedłożony Radzie Miejskiej w Żarach w miesiącu kwietniu bieżącego roku.

Kluczową rolę w inicjowaniu działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz

ich koordynowaniem pełni Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powołana przez Burmistrza. W skład komisji wchodzi 7 członków, w tym: 3 przedstawiciele Burmistrza, 1 przedstawiciel NZOZ, 1 przedstawiciel Zespołu Kuratorskiego Służby Sądowej w Żarach, 1 przedstawiciel Zespołu Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej Powiatu Żarskiego i 1 przedstawiciel Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żarach. Siedziba Komisji znajduje się w Żarach Pl. Rynek 17, a jej obsługę administracyjną prowadzi pracownik Wydziału Spraw Społecznych. Szczegółowy tryb działania Komisji określono w Regulaminie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Żarach, ustalonym zarządzeniem Burmistrza. Członkowie Komisji obradują na posiedzeniach (min. raz w miesiącu), a dyżury w biurze Komisji pełni jej przewodniczący min. 16 godz. tygodniowo. W roku 2019 dyżury pełnione były w poniedziałek od godz. 12.00 do 16.00, w środę od godz. 11.30 do 15.30 oraz w czwartek od godz. 7.30 do 15.30.

Komisja jako jedyna ma umocowanie ustawowe do podejmowania czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec uzależnionych od alkoholu mieszkańców Żar obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego. W roku 2019 przeprowadzono w przedmiotowej sprawie 50 postępowań. Na mocy upoważnienia Burmistrza członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadzili kontrolę przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie naszej Gminy. Zakres przedmiotowy kontroli określa wyżej przytoczona ustawa o wychowaniu w trzeźwości, a tryb jej prowadzenia zarządzenie Burmistrza. W roku 2019 kontrolą objęto 19 punktów sprzedaży. Każdorazowo przed wydaniem przez Burmistrza zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych członkowie Komisji wydają opinię w zakresie zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z obowiązującą uchwałą. W roku 2019 Komisja wydała w przedmiotowej sprawie 75 postanowień.

Realizacja: (wykaz uchwał Rady Miejskiej w Żarach dotyczących realizacji zadań przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii):

1. uchwały nr III/16/18 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 28 grudnia 2018 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Żarach na 2019 rok;
2. uchwała nr III/15/18 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 28 grudnia 2018 r., w sprawie ustalenia kwoty dotacji przypadającej w roku 2019 na jedną osobę będącą uczestnikiem lub pracownikiem Centrum Integracji Społecznej w Żarach;
3. uchwały nr IV/5/19 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 31 stycznia 2019 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla Miasta Zielona Góra na realizację zadania w zakresie przyjęcia do Izby Wyrzeźwień w Zielonej Górze osób nietrzeźwych zatrzymanych na terenie Gminy Żary o statusie miejskim;
4. uchwała nr X/78/19 z dnia 29 sierpnia 2019 r. zmieniająca uchwałę w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla Miasta Zielona Góra na realizację zadania w zakresie przyjęcia do Izby Wyrzeźwień w Zielonej Górze osób nietrzeźwych zatrzymanych na terenie Gminy Żary o statusie miejskim;
5. Uchwała nr VI/25/19 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Żarskiemu na realizację zadania w zakresie przeprowadzenia programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży z placówek oświatowo-wychowawczych, dla których organem prowadzącym jest Powiat Żarski.

4.3. Pomoc społeczna

Pomoc społeczna jest częścią polityki społecznej Gminy. Jej zasadniczym celem jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna to wspólne działania Gminy z administracją rządową, organizacjami społecznymi i pozarządowymi, osobami fizycznymi i prawnymi oraz kościołami i związkami wyznaniowymi zmierzające do zapewnienia mieszkańcom Żar życia w warunkach odpowiadających godności człowieka.

4.3.1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

4.3.1.1. Podstawa prawna działalności i charakterystyka działalności statutowej

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Żarach, jest jednostką organizacyjną Gminy Żary o statusie miejskim, nie posiadającą osobowości prawnej, działającą jako wyodrębniona jednostka budżetowa podległa Radzie Miejskiej w Żarach.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Żarach działa na podstawie:

- ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2019r. poz. 506 z późn zm.),
- ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2019r. poz. 1507 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2019r. poz.869 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2019r. poz. 1373 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2019 r. poz. 1482 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2020 r., poz. 511 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2020 r., poz. 218 t.j.),
- ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2019 r., poz. 1111 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o pożytku publicznym i wolontariacie (Dz.U. z 2019 r. poz. 688 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2019 r. poz. 473 z późn. zm.)
- uchwały Nr XLIII/51/18 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie nadania Statutu Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Żarach (Dz. Urz. Województwa Lubuskiego z 2018 r., poz. 1408).
- uchwały nr VI/44/19 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 28 marca 2019 r. w sprawie zmiany Statutu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żarach (Dz. Urz. Województwa Lubuskiego z 2019 r., poz. 1066).

Do podstawowych zadań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żarach należy między innymi:

- realizacja zadań własnych Gminy Żary o statusie miejskim oraz zadań zleconych z zakresu administracji rządowej określonych w Ustawie o pomocy społecznej,
- wspieranie i koordynowanie działalności innych podmiotów i organizacji działających w zakresie pomocy społecznej na terenie miasta Żary, przy zachowaniu ich samodzielności statutowej,
- koordynowanie realizacji Strategii rozwiązywania problemów społecznych Gminy Żary o statusie miejskim,
- organizowanie pracy z rodziną w zakresie zapewnienia rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
- ustanawianie rodzin wspierających oraz zawieranie i rozwiązywanie z nimi umów określających zasady zwrotu kosztów związanych z udzielaniem przez nie pomocy,
- prowadzenie postępowań w sprawach z zakresu wspierania rodziny oraz wydawanie w tych sprawach decyzji,
- realizacja programu rządowego „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania”,
- obsługa organizacyjno-techniczna Zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- realizacja zadań w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi,
- potwierdzanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- realizacja innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznanych potrzeb Gminy,
- udzielanie wsparcia, o którym mowa w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

4.3.1.2. Charakterystyka bazy lokalowej

Główna siedziba Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej znajduje się w Żarach przy ul. Domańskiego 1. Ponadto w celu realizacji zadań MOPS dysponuje następującymi budynkami i lokalami:

- budynek przy ul. Okrzei 70a (Rejon Pracy Socjalnej, stołówka),
- budynek przy ul. Parkowej 8 (Dzienny Dom Senior+),
- lokal przy ul. Okrzei 35 (Świetlica Środowiskowa),
- lokal przy ul. Boh. Getta 9 (noclegownia),
- budynek przy ul. Boh. Getta 19 (siedziba DDW, WTZ),
- lokal przy ul. Boh. Getta (wypożyczalnia sprzętu),
- mieszkanie przy ul. Powst. Wlkp.17/2 (mieszkanie readaptacyjne),
- mieszkanie przy ul. Szkolnej 5/11 (mieszkanie readaptacyjne),
- mieszkanie przy ul. Moniuszki 32/2 (mieszkanie readaptacyjne),
- mieszkanie przy ul. Szkolnej 5/8 (mieszkanie readaptacyjne),
- mieszkanie przy ul. Piastowskiej 6/1 (mieszkanie chronione),
- mieszkanie przy ul. Moniuszki 21/1 (mieszkanie chronione).

4.3.1.3. Środki finansowe przeznaczone na działalność

W 2019 r. zrealizowano budżet MOPS w zakresie wydatków na kwotę **14.228.044,84 zł**. Szczegółowy opis wydatków zawiera poniżej przedstawiona tabela.

KLASYFIKACJA	OPIS	Plan	Wydatki
DFP	Dofinansowanie z Funduszu Pracy	34 407,00	34 275,32
DFP-855	Rodzina	34 407,00	34 275,32
DFP-855-85504	Wspieranie Rodziny	34 407,00	34 275,32
DZW	Dofinansowanie zadań własnych	370 000,00	369 082,62
DZW-852	Pomoc społeczna	370 000,00	369 082,62
DZW-852-85220	Poradnictwo specjalistyczne mieszkania chronione	370 000,00	369 082,62
WTZ_K	Finansowanie WTZ Kluby - PCPR	52 800,00	52 799,22
WTZ_K-852	Pomoc społeczna	52 800,00	52 799,22
WTZ_K-852-85295	Pozostała działalność	52 800,00	52 799,22
WTZ_P	Finansowanie WTZ - PCPR	542 880,00	542 856,98
WTZ_P-852	Pomoc społeczna	542 880,00	542 856,98
WTZ_P-852-85295	Pozostała działalność	542 880,00	542 856,98
WTZ_S	Finansowanie WTZ - Starostwo	60 320,00	60 318,64
WTZ_S-852	Pomoc społeczna	60 320,00	60 318,64
WTZ_S-852-85295	Pozostała działalność	60 320,00	60 318,84
ZW	Zadania własne	13 736 530,00	13 127 993,92

KLASYFIKACJA	OPIS	Plan	Wydatki
ZW-851	Ochrona zdrowia	65 468,00	64 812,48
ZW-851-85154	Przeciwdziałanie alkoholizmowi	65 468,00	64 812,48
ZW-852	Pomoc społeczna	12 945 764,00	12 374 754,48
ZW-852-85202	Dom Pomocy Społecznej	3 205 050,00	3 196 143,12
ZW-852-85203	Ośrodki wsparcia	490 848,00	477 378,72
ZW-852-85205	Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy	3 780,00	3 479,88
ZW-852-85213	Składki na ubezpieczenia zdrowotne	183 300,00	181 541,16
ZW-852-85214	Zasiłki i pomoc w naturze	1 020 400,00	983 208,20
ZW-852-85216	Zasiłki stałe	2 197 650,00	2 189 422,85
ZW-852-85219	Ośrodki pomocy społecznej	3 381 217,00	3 350 908,69
ZW-852-85220	Poradnictwo specjalistyczne mieszkania chronione	61 358,00	47 464,28
ZW-852-85230	Pomoc w zakresie dożywiania	1 130 463,00	1 125 495,96
ZW-852-85295	Pozostała działalność	1 272 071,00	819 711,62
ZW-853	Pozostałe zadania z polityki społecznej	400,00	320,80
ZW-853-85395	Pozostała działalność	400,00	320,80
ZW-855	Rodzina	724 988,00	688 106,16
ZW-855-85504	Wspieranie Rodziny	236 988,00	208 534,91
ZW-855-85508	Rodziny zastępcze	215 000,00	209 073,90
ZW-855-85510	Placówki opiekuńczo-wychowawcze	273 600,00	270 497,35
ZZ	Zadania zlecone § 2010	40 744,00	40 718,12
ZZ-852	Pomoc społeczna	12 710,00	12 710,00
ZZ-852-85219	Ośrodki pomocy społecznej	12 710,00	12 710,00
ZZ-855	Rodzina	28 034,00	28 008,12
ZZ-855-85501	Świadczenia wychowawcze „500+”	28 034,00	408,12

4.3.1.4. Remonty, modernizacje oraz rozpoczęte inwestycje w 2019 r.

W 2019 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej przeprowadził remonty w administrowanych lokalach. Szczegółowy opis zadań przedstawia niżej zamieszczona tabela.

Lp.	Nazwa zadania	Nazwa wykonawcy	Wartość zadania
1	Ocieplenie ściany zewnętrznej w budynku Noclegowni przy ul. Boh. Getta 9	Prospekt-Bud Krystian Zajączkowski, ul. Św. Brata Alberta 3/2 68-200 Żary	11 400,00 zł
2	Remont dachu sali gimnastycznej MOPS Żary przy ul. Parkowej 8	Zakład Produkcyjno-Usługowo-Handlowy Buca Jerzy, ul. Okrzei 49B/6, 68-200 Żary	600,00 zł
3	Usunięcie usterek oraz wymiana i konserwacja konstrukcji drewnianej ekranu osłonowego na budynku Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żarach przy ul. Bohaterów Getta 19	Zakład Produkcyjno-Usługowo-Handlowy Buca Jerzy, ul. Okrzei 49B/6, 68-200 Żary	16 500,00 zł
4	Przebudowa i remont budynku. Budowa windy, zadaszenia ogrodu zimowego, schodów zewnętrznych wraz z pochylnią dla osób niepełnosprawnych. Przebudowa części dachu z dwuspadowego na jednospadowy, przy ul. Parkowej 8 w Żarach.	„AL.FACH-BUD” Langier Andrzej, ul. Kusocińskiego 58, 68-200 Żary	1 399 530,89

4.3.1.5. Działalność promocyjna, w tym wydarzenia kulturalne, organizowane imprezy

Bieg szlakiem żarskich uliczek

W partnerstwie ze Stowarzyszeniem „Serwus”, w dniu **18 czerwca 2019 r.** odbył się „**VI Bieg Szlakiem Żarskich Uliczek**”. „Bieg” odbywa się corocznie począwszy od 2014 roku, jako innowacyjna forma integracji osób z niepełnosprawnością intelektualną ze środowiskiem lokalnym, edukacji oraz promocji miasta Żary. Od początku impreza spotkała się z dużą aprobatą zarówno wśród osób niepełnosprawnych, zaproszonych gości jak i lokalnej społeczności. Wydarzenie to zostało zauważone ze względu na niewykorzystywaną do tej pory w województwie lubuskim (w stosunku do osób z niepełnosprawnością intelektualną) formułę biegu patrolowego. Nadmienić należy, że w imprezie brały udział zaprzyjaźnione Warsztaty Terapii Zajęciowej oraz Ośrodki zajmujące się wsparciem osób niepełnosprawnych działające nie tylko na gruncie lokalnym, ale również z terenu województwa lubuskiego. Uczestnicy imprezy mieli sposobność zweryfikować swoją wiedzę, umiejętności i sprawność fizyczną.

W realizację zadania zaangażowani byli również mieszkańcy Żar, biorąc aktywny udział w zabawie. Impreza rokrocznie nie tylko cieszy się coraz większą popularnością przyczyniając się nie tylko do poprawy wizerunku osób niepełnosprawnych, ale również wpływając pozytywnie na promocje poszczególnych ośrodków i organizacji działających na rzecz osób z niepełnosprawnością.

Lubuski Tydzień Seniora

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Żarach czynnie włączył się do organizacji Lubuskiego Tygodnia Seniora na terenie miasta Żary. W ramach obchodów Lubuskiego Tygodnia Seniora w dniu **7 października 2019 r.** został zorganizowany Dzień Otwarty Dziennego Domu Wsparcia. W trakcie trwania dnia otwartego przygotowano wystawę prac artystycznych uczestników DDW, którą zaprezentowano podczas imprezy. Uczestnicy DDW wraz z seniorami RDS „Leśne Zacisze” oraz dziećmi ze świetlicy środowiskowej „Piątka”, wspólnie się bawili przy muzyce zespołu „Krokus” z Lipnej.

Wigilia dla mieszkańców Żar

W dniu **22 grudnia 2019 r.** odbyła się w Rynku Wigilia dla mieszkańców Żar zorganizowana przy współpracy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, podczas której wydawano posiłki dla 1000 osób, które przygotował Jadłodajnia-Bar Mleczny „Hades” w Żarach, wyłoniony w wyniku zapytania ofertowego. W Wigilii uczestniczyli podopieczni MOPS, osoby samotne i bezdomne, które miały możliwość wspólnie przeżywać czas świąt Bożego Narodzenia z mieszkańcami miasta. Była również przygotowana Wigilia dla dzieci wraz ze specjalnie przygotowanym menu dla najmłodszych i wyodrębnionym miejscem spożywania posiłku. Ponadto w trakcie wydawanego posiłku wigilijnego, zorganizowano dla mieszkańców Żar „muzyczną ucztę”, którą swoim występem uświetniła kapela górska „Dolina Nowego Sołóńca” ze Złotnika.

Szczegółowe informacje z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej przedstawione zostały w sprawozdaniu merytorycznym z realizacji zadań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej za rok 2019 oraz Ocenie Zasobów Pomocy Społecznej za rok 2019 dla Gminy Żary o statusie miejskim.

4.3.1.6. Współpraca z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Żarach rozwiązując problemy społeczności naszego miasta, w 2019 roku współpracował z wieloma organizacjami pozarządowymi, w szczególności w realizacji poniżej wymienionych zadań pomocy społecznej.

Pomoc rzeczowa

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej współpracował z Parafialnymi Zespołami Caritas działającymi na terenie miasta Żary, tj. PZC przy parafii p.w. św. Józefa Oblubieńca w Żarach, PZC przy parafii Miłosierdzia Bożego, PZC przy parafii Najświętszego Serca Pana Jezusa, PZC przy parafii Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny i PZC przy parafii Matki Bożej Szkaplerznej. Współpraca polegała na kierowaniu osób, które wymagały wsparcia, do otrzymania paczki żywnościowej w ramach **Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa współfinansowana z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD) 2014-2020**. Od miesiąca sierpnia 2019 r. pracownicy socjalni wydawali skierowania uprawniające do odbioru paczek żywnościowych. Łącznie wydano 515 skierowań. Z pomocy skorzystało łącznie 883 osoby.

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania klienta

Burmistrz Miasta Żary w ramach realizacji zadania z zakresu pomocy społecznej w formie świadczenia usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych, które zgodnie z ustawą o pomocy społecznej przysługują osobie samotnej lub osobie w rodzinie, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, ogłosił na rok 2019 otwarty konkurs ofert na realizację ww. zadania, pn.: „**Świadczenie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania klienta na terenie miasta Żary w okresie od 1 stycznia 2019 do 31 grudnia 2019 r. na kwotę 1.499.760,00 zł.**”

Konkurs wygrał Lubuski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża z siedzibą w Zielonej Górze, a realizatorem usług był Punkt Opieki PCK w Żarach.

W roku 2019 usługami opiekuńczymi świadczonymi w miejscu zamieszkania klienta na terenie miasta Żary objęto ogółem 189 świadczeniobiorców, na łączną kwotę 1.319.351,37 zł, w tym kwota 1.120.670,94 zł była finansowana ze środków gminy Żary o statusie miejskim, a pozostała kwota w wys. 198.680,43 zł, wynikała z odpłatności świadczeniobiorców. W roku 2019 nie świadczone specjalistycznych usług opiekuńczych.

Noclegownia dla osób bezdomnych

W dniu 22.11.2018 r. został ogłoszony konkurs z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym, ochrony i promocji zdrowia, w obszarze „Przeprowadzenia programów profilaktyki uzależnień oraz zapewnienia schronienia osobom bezdomnym w Noclegowni oraz możliwości skorzystania z łaźni w roku 2019”. Konkurs wygrała Fundacja „Pogodna Jesień Seniora”.

Na realizację powyższego zadania od 1.01.2019 r. do 31.12.2019 r. przeznaczono środki publiczne w wysokości ogółem 159.972,00 zł. Zadanie zostało wykonane na kwotę ogółem 159.958,37 zł. W ciągu roku 2019 z Noclegowni skorzystało łącznie 79 osób, średnio na dobę w placówce przebywało 18 osób.

Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych i chorych

W zakresie wspomagania osób niepełnosprawnych i chorych Dzienny Dom Wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żarach współpracował z licznymi organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych, starszych i chorych.

W ramach współpracy nawiązano kontakty m.in. Stowarzyszeniem na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Radość Życia”, którego siedziba mieści się w budynku MOPS przy ul. Boh. Getta 19. W budynku tym Stowarzyszenie prowadzi swoją działalność statutową. W minionym roku Stowarzyszenie prowadziło działania o charakterze cyklicznym m. in. Integracyjną Świetlicę „Radość” z sekcją teatralną - grupa „Trzy Trzmielce”.

Warsztat Terapii Zajęciowej realizował swoje cele m.in. poprzez udział w realizacji różnego rodzaju projektów przy znaczącym wsparciu Stowarzyszenia „Serwus”, z którym współpracuje od 2014 roku.

W ramach współpracy, w dniu 18.06.2019r. odbył się „VI Bieg Szlakiem Żarskich Uliczek”.

W minionym roku Stowarzyszenie „Serwus” zostało nominowane do nagrody w czwartej edycji konkursu „Lubuski Włócznik. Lider Biznesu Społecznego. Wyróżnienie w konkursie przyznano „Stowarzyszeniu Serwus”, które wspiera Warsztat Terapii Zajęciowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żarach poprzez działania promująco-wspierające WTZ. Inicjatywy powstałe przy współpracy Stowarzyszenia tj. warsztaty, wyjazdy rozwijają kompetencje społeczne i zawodowe uczestników w ramach rehabilitacji społecznej i zawodowej.

- W dniu 13.08.2015r. WTZ podpisał Umowę Współpracy Partnerstwa na Rzecz Rozwoju Ekonomii Społecznej w Gminie Żary i Powiecie Żarskim zawartą pomiędzy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Fundacją Rozwoju Demokracji Lokalnej w Zielonej Górze, Stowarzyszeniem „Serwus”, Lasami Państwowymi – Nadleśnictwem Lipinki oraz Państwem Anną i Eugeniuszem Ślaskimi właścicielami Piekarni w Lipinkach Łużyckich. Fakt ten owocuje współpracą i realizacją wielu projektów. Uczestnicy Warsztatu Terapii Zajęciowej w ramach zajęć z uzawodowienia na pracowni ogrodnictwa biorą udział w akcji zalesiania Lasów Państwowych. W zamian otrzymujemy materiały i gadżety przeznaczone na nagrody podczas organizowanego w miesiącu czerwcu „Biegu Szlakiem Żarskich Uliczek”.
- Od roku 2012 kadra WTZ przynależy do Stowarzyszenia Olimpiady Specjalne Polska - Klub „Synergia”, co umożliwia udział naszych uczestników w zawodach sportowych wielu dyscyplin na gruncie regionalnym i ogólnopolskim. Celem nadrzędnym Klubu jest upowszechnianie kultury fizycznej i sportu u osób z niepełnosprawnością intelektualną poprzez popularyzację i uczestnictwo w zawodach sportowych, rehabilitacji ruchowej, hydroterapii i innych formach mających wpływ na doskonalenie sprawności fizycznej psychofizycznej naszych podopiecznych.

Działalność na rzecz seniorów

W październiku 2019 r. MOPS współpracował m.in. z ŻDK, PCK, PTTK, MBP, Polskim Związkiem Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Uniwersytetem Trzeciego Wieku, Muzeum Pogranicza Śląsko- Łużyckiego, RDS „Leśne Zacisze” i Kinem Pionier w organizacji XXI Lubuskiego Tygodnia Seniora.

Działalność na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Żarach współpracuje z Fundacją Centrum Rozwoju Społeczno-Edukacyjno-Gospodarczego w Żarach z siedzibą w Żarach przy ul. Al. Jana Pawła II w zakresie kierowania osób zagrożonych wykluczeniem społecznym do uczestnictwa w zajęciach prowadzonych w ramach Centrum Integracji Społecznej. Centrum Integracji Społecznej w Żarach zostało utworzone 17 listopada 2015 r. natomiast prowadzone jest od 01 września 2016 r. W 2019 r. pracownicy socjalni monitorowali łącznie 24 osoby, które uczestniczyły w zajęciach w CIS. Uczestnicy w trakcie zajęć kształtowali umiejętności pozwalające na pełnienie ról społecznych i osiągnięcie pozycji społecznych dostępnych osobom niepodlegającym wykluczeniu społecznemu.

Wykaz dotacji przekazanych organizacjom pozarządowym w 2019 r. w zakresie pomocy społecznej oraz w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym, ochrony i promocji zdrowia

Nazwa oferenta	Nazwa realizowanego zadania - zgodnie z zawartą umową	Liczby osób zaangażowanych w realizację zadań publicznych (w tym wolontariuszy)	Liczby osób, które były adresatami różnych działań publicznych	Środki finansowe organizacji	Kwota przyznana / kwota wykorzystana	Powierzenie / wsparcie realizowanego zadania
Lubuski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża z siedzibą w Zielonej Górze Punkt Opieki PCK w Żarach	Świadczenie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania klienta na terenie miasta Żary	45	189	0	1.499.760,00 zł (ogłoszony konkurs). Przekazana dotacja: 1.319.351,37 zł Wykorzystana 1.319.351,37 zł	powierzenie
Fundacja „Pogodna Jesień Seniora” z siedzibą w Żarach	Prowadzenie programów profilaktyki uzależnień oraz zapewnienie schronienia osobom bezdomnym w Noclegowni oraz skorzystania z łaźni w roku 2019	5	79	0	160.000,00 zł (ogłoszony konkurs) Przekazana dotacja: 159.972,00 zł Wykorzystana 159.958,37 zł	powierzenie

4.3.1.7. Realizacja polityk, strategii, programów i uchwał w ramach działalności

Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa (FEAD) 2014 – 2020 współfinansowany jest z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. W 2019 r. w edycji programu 2018/2019, w okresie od stycznia do czerwca pracownicy socjalni wydali 515 skierowań do otrzymania paczki żywnościowej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa FEAD 2014-2020. Z tej formy pomocy skorzystało łącznie 883 osoby. Realizatorem tej formy pomocy były Parafialne Zespoły Caritas przy żarskich parafiach.

Wieloletni Program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019–2023 to wsparcie dla najuboższych mieszkańców. MOPS przy aktywnym współudziale placówek oświatowych oraz firmy cateringowej zapewnia potrzebującym gorący posiłek.

W 2019 roku uprawnionych do korzystania z posiłku w ramach Programu „Posiłek w szkole i w domu” było: 60 dzieci do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej, 127 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej lub ponadgimnazjalnej oraz 129 pozostałych osób otrzymujących pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej.

Łącznie zrealizowano 46.665 świadczeń (posiłków) na kwotę 264.520,00 zł.

W 2019 roku uprawnionych do świadczenia pieniężnego w ramach Programu „Posiłek w szkole i w domu” było: 128 dzieci do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej, 154 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej lub ponadgimnazjalnej oraz 577 pozostałych osób otrzymujących pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej. Łącznie wypłacono 3582 świadczeń na łączną kwotę 860.700,00 zł.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych w gminie Żary o statusie miejskim

Uchwałą Rady Miejskiej w Żarach nr XXXVI/7/14 z dnia 27 lutego 2014 roku przyjęto „Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Żary o statusie miejskim na lata 2014-2020”. Zarządzeniem Burmistrza Miasta Żary nr 225/14 z dnia 22.10.2014r. powołany został Zespół merytoryczny ds. wdrażania i monitoringu w/w Strategii, w skład którego weszli przedstawiciele lokalnych instytucji i organizacji działających w sferze polityki społecznej. Zespół realizował swoje zadania poprzez zebrania oraz kontakt drogą elektroniczną. Sprawozdanie z realizacji „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Żary o statusie miejskim na lata 2014-2020” za lata 2017-2018 zostało przedłożone Radzie Miejskiej w Żarach w listopadzie 2019 r. wraz z rekomendacjami Zespołu ds. wdrażania i monitoringu Strategii do realizacji na 2020 r.

Projekt „Nowy standard pracy w MOPS Żary”

W okresie od 1 maja 2019 r. do 31 maja 2020 r., w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.5 Skuteczna pomoc społeczna, realizowany był Projekt „Nowy standard pracy w MOPS Żary”. Projekt zakładał wdrożenie usprawnień organizacyjnych polegających na oddzieleniu pracy administracyjnej od pracy socjalnej oraz usług socjalnych. Celem Projektu jest poprawa obsługi osób zgłaszających się do Ośrodka poprzez zmianę organizacji jego pracy, obejmującą wprowadzenie rozwiązań optymalizujących wykorzystanie kompetentnej kadry. Działania w projekcie przewidują głównie zmianę organizacji pracy pracowników socjalnych Ośrodka i jego struktury organizacyjnej. W wyniku realizacji projektu zmianie uległ więc Regulamin Organizacyjny MOPS w Żarach. W celu przybliżenia Modelu realizacji usług założonym w projekcie 29 pracowników MOPS w Żarach wzięła udział w dwudniowych warsztatach.

W ramach projektu utworzone zostały zespoły do konkretnych zadań, tj.

- stanowisko ds. pierwszego kontaktu – 1 pracownik socjalny,
- zespół ds. pracy socjalnej – 2 pracowników socjalnych,
- zespół ds. usług – 6 pracowników socjalnych,
- zespół ds. świadczeń przyznawanych decyzją – 13 pracowników socjalnych.

Ponadto dzięki pozyskanej kwocie na realizację projektu „Nowy standard pracy w MOPS Żary” zakupiono 4 laptopy dla pracowników socjalnych oraz 24 urządzenia antynapadowe dla pracowników socjalnych i asystentów rodzin (urządzenia antynapadowe są urządzeniami GPS nadawczo-odbiorczymi służącymi do gromadzenia i przesyłania danych do stacji monitorowania alarmów SMA o położeniu urządzenia GPS w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia pracownika).

Środki finansowe jakimi dysponuje MOPS w Żarach na realizację ww. projektu, płatne z Europejskiego Funduszu Społecznego wynoszą 418.379,10 PLN.

Program „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2019”

Po raz kolejny Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Żarach składał wniosek na dofinansowanie kosztów zatrudnienia asystentów rodzin w ramach Programu ogłoszonego przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej pt.: „Program asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2019”. MOPS w Żarach otrzymał dofinansowa-

nie w kwocie: 43.300,01 zł. Dzięki pozyskanym środkom finansowym opieką i wsparciem objęto większą ilość rodzin z terenu miasta Żary, która ma problemy w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wobec swoich dzieci.

Projekt „Zajęcia klubowe w WTZ”

W roku 2019 Warsztat Terapii Zajęciowej przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Żarach przystąpił do realizacji Programu „Zajęcia klubowe w WTZ” na okres II 2019r. – I 2020r. Zajęcia klubowe prowadzone przez Warsztat przeznaczone były dla osób z upośledzeniem umysłowym i innymi, współistniejącymi dysfunkcjami, które:

- były uczestnikami Warsztatu i opuściły go w związku z podjęciem zatrudnienia,
- znajdowały się na prowadzonej przez podmiot prowadzący Warsztat liście osób, których zgłoszenie do uczestnictwa w zajęciach klubowych zostało zatwierdzone i które nie rozpoczęły terapii w Warsztacie.

Łącznie z zajęć w okresie II-XII 2019r. skorzystało 11 osób. Zajęcia klubowe miały na celu wspieranie osób niepełnosprawnych w utrzymaniu samodzielności i niezależności w życiu społecznym i zawodowym. Swym zakresem obejmowały również aktywne formy wspierania osoby niepełnosprawnej w podjęciu lub utrzymaniu zatrudnienia.

„Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla miasta Żary na lata 2014 - 2020”, (Uchwała Nr XLII/82/14 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 6 listopada 2014 r.)

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Żarach prowadził obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego.

Zespół Interdyscyplinarny w Żarach realizuje określone działania ujęte w „Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla miasta Żary na lata 2014 - 2020”, który został podjęty Uchwałą Nr XLII/82/14 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 6 listopada 2014 r.

Zespół Interdyscyplinarny tworzy grupa 12 specjalistów z różnych dziedzin, łącząc swoją wiedzę, umiejętności oraz możliwości wynikające z instytucji, którą reprezentują oraz podejmują skoordynowane działania mające na celu niesienie pomocy osobom dotkniętym przemocą, jak również przeciwdziałanie temu zjawisku na terenie Gminy Żary o statusie miejskim.

W skład ZI wchodzi przedstawiciele: Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żarach, Wydziału Spraw Społecznych, Wydziału Oświaty, Kultury i Sportu, Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Urzędu Miejskiego w Żarach, Komendy Powiatowej Policji w Żarach, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Żarach, Sądu Rejonowego w Żarach Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej oraz 105 Kresowego Szpitala Wojskowego z Przychodnią SP ZOZ w Żarach.

W realizacji Programu, Zespół współpracował ze specjalistami różnych instytucji publicznych m.in. pracownikami socjalnymi, psychologami, terapeutami ds. uzależnień, asystentami rodzin, prawnikiem, przedstawicielami oświaty (wychowawcy, pedagodzy), kuratorami sądowymi, dzielnicowymi KPP, przedstawicielami MKRPA, przedstawicielami służby zdrowia oraz z organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie naszego miasta m.in. Lubuskim Ruchem Na Rzecz Kobiet i Rodziny „ŻAR” oraz Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Żarach.

Ponadto członkowie ZI oraz grup roboczych współpracowali z Lubuskim Ruchem na Rzecz Kobiet i Rodziny „ŻAR” w ramach prowadzonego „Programu osób pokrzywdzonych przestępstwem realizowanego ze środków Funduszu Sprawiedliwości, którego dysponentem był Minister Sprawiedliwości, a realizatorem Lubuski Ruch na Rzecz Kobiet i Rodziny „ŻAR”.

Sprawozdanie z realizacji „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla miasta Żary zostało przedłożone Radzie Miejskiej w Żarach w marcu 2020 r.

Gminny Program wspierania rodziny dla gminy Żary o statusie miejskim na lata 2019-2021

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Żarach realizował również zadania wynikające z innych uregulowań prawnych niż ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, pośrednio przyczyniając się jednak do realizacji jej celów. Zadania te zawarte były w przyjętym przez Radę Miasta w Żarach „PROGRAMIE WSPIERANIA RODZINY DLA GMINY ŻARY O STATUSIE MIEJSKIM NA LATA 2019-2021”.

Program skierowany był do rodzin mieszkających na terenie miasta Żary, wśród których istnieje duże prawdopodobieństwo niewydolności opiekuńczo-wychowawczej i bezradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego, co z kolei zagraża odebraniem lub ograniczeniem władzy rodzicielskiej lub umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej.

Celem strategicznym programu było stworzenie efektywnego systemu wspierania rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz ochrona dzieci przed skutkami niewydolności życiowej rodziców i tworzenie warunków umożliwiających dziecku wychowanie w rodzinie biologicznej.

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny w Gminie Żary o statusie miejskim w 2019 roku przedłożone zostało Radzie Miejskiej w Żarach w marcu 2020 r.

4.3.2. Środowiskowy Dom Samopomocy w Żarach

4.3.2.1. Podstawa prawna działalności i charakterystyka działalności statutowej

Środowiskowy Dom Samopomocy działa w oparciu o obowiązujące akty prawne:

- ustawę z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2017r. poz. 882, poz. 2439, poz.2245 oraz z 2018 r. poz.138);
- ustawę z dnia 12 marca 2010 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2017 poz.1769, poz. 38, poz.1895, poz. 1428 oraz poz.1292);
- ustawę z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r., poz.1875, poz.2232 oraz z 2018 r., poz.130);
- ustawę z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r., poz. 395);
- rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz. U. Nr. 238, poz. 1568 oraz Dz. U z 2014 r., poz.1752);
- uchwałę nr XL/32/18 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie nadania statusu Środowiskowego Domu Samopomocy w Żarach.

Środowiskowy Dom Samopomocy z dniem 1 stycznia 2015 r. rozpoczął działalność jako samodzielna organizacyjnie jednostka budżetowa Gminy. Uchwała nr XXXIX/57/14 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 27 czerwca 2014 r. w sprawie utworzenia i nadania statutu Środowiskowemu Domu Samopomocy w Żarach.

Celem działania Środowiskowego Domu Samopomocy w Żarach jest:

- realizacja zadań zleconych z zakresu administracji rządowej mających na celu ochronę zdrowia psychicznego poprzez udzielanie oparcia społecznego osobom z zaburzeniami psychicznymi;
- udzielanie wsparcia w formie mieszkań chronionych dla osób, które ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność, chorobę potrzebują wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

4.3.2.2. Charakterystyka bazy lokalowej

Główna siedziba jednostki znajduje się przy ul. Bohaterów Getta 19 w Żarach. Ponadto jednostka dysponuje lokalem do zajęć dziennych przy ul. Żagańskiej 34/2-3 w Żarach.

Dom dysponuje 40 miejscami pobytu dziennego z podziałem na dwa typy, tj:

- Dom Typ A – dla osób chorych psychicznie
- Dom Typ B – dla osób niepełnosprawnych intelektualnie

W strukturach Środowiskowego Domu Samopomocy w Żarach utworzono przy ul. Żagańskiej dwa mieszkania chronione dla osób z zaburzeniami psychicznymi, tj:

- 1 mieszkanie dla kobiet
- 1 mieszkanie dla mężczyzn

Łącznie oba mieszkania mogą udzielać wsparcia dla 6 osób z zaburzeniami psychicznymi.

Mieszkania chronione przeznaczone są dla osób, które ze względu na trudną sytuację życiową, niepełnosprawność, w tym niepełnosprawność intelektualną, chorobę psychiczną, epilepsję wymagają wsparcia w codziennym życiu.

W mieszkaniach chronionych świadczone jest wsparcie dla osób niepełnosprawnych przez pracowników jednostki w wymiarze nie mniejszym niż 3 godziny dziennie przez 7 dni w tygodniu.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Żarach ma możliwość kierowania do jednostki osób nie będących mieszkańcami Miasta Żary dzięki zawartym porozumieniom międzygminnym tj.:

- porozumienie z Gminą Żary;
- porozumienie z Gminą Lipinki Łużyckie;
- porozumienie z Gminą Trzebień;

Zgodnie z ww. porozumieniami do Ośrodka przyjmowane są osoby z innych gmin tylko w sytuacji braku kandydatów z terenu miasta Żary. Pierwszeństwo w kierowaniu do ŚDS w Żarach mają zawsze mieszkańcy naszego miasta.

4.3.2.3. Środki finansowe przeznaczone na działalność

Środowiskowy Dom Samopomocy w Żarach realizuje zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, w 100 % finansowane z budżetu Wojewody Lubuskiego (koszty utrzymania ośrodka dziennego).

W ramach realizacji zadań własnych – prowadzone w strukturach ŚDS mieszkalnictwa chronionego dysponuje również środkami własnymi Gminy Żary.

Lp.	Dział	Rozdział	Nazwa zadania	Środki przeznaczone na działalność w 2019 r.
1	852	85203	Koszty dotyczące: <ul style="list-style-type: none"> Pracownika zatrudnionego w ramach programu „RM - 2019 Dłużnicy Alimentacyjni” Zlecenia wykonania projektu budowlanego w związku ze zwiększeniem powierzchni użytkowej ŚDS w Żarach Szkolenia pracownika – refundacja kosztów ze środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego 	7 740,40
2	852	85203	Działalność Środowiskowego Domu Samopomocy - zadania zlecone	889 154,04
3	852	85203	Działalność - Mieszkania chronione - zadania własne	76 014,07
RAZEM				972 908,51

4.3.2.4. Działalność promocyjna, w tym wydarzenia kulturalne, organizowane imprezy

W dniach 9-13 września 2019 r. zorganizowano III Żarski Tydzień Zdrowia Psychicznego, w ramach którego odbyła się I Olimpiada Osób Niepełnosprawnych SYRENADA, Dzień Otwarty Środowiskowego Domu Samopomocy, konsultacje psychologiczne, konferencja (wystąpienie specjalisty psychiatrii, psychoterapeuty Adama Moniakowskiego „Czy sport to także zdrowie psychiczne” i Psychologa I Klasy Polskiego Towarzystwa Psychologicznego Justyny Macur „Trening mentalny jako forma pracy nad rozwijaniem własnego kapitału”). Uczestnikami Olimpiady byli zawodnicy ze Środowiskowych Domów Samopomocy (8), Warsztatów Terapii Zajęciowej (4), Powiatowych Ośrodków Wsparcia (2), Zespołu Szkół Specjalnych, Dziennego Domu Wsparcia, Domu Pomocy Społecznej, Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego oraz Ośrodka dla Dzieci z Wadami Słuchu i Mowy z województwa lubuskiego. Mieli oni możliwość brania udziału w takich konkurencjach jak: bieg na 100 m., bieg na 200 m., skok w dal, rzut piłeczką palantową, boccia. Podczas Olimpiady pomoc swoją okazali wolontariusze z MLKS Agros Żary oraz z żarskich szkół.

5. ZADANIA W ZAKRESIE POPRAWY PORZĄDKU I BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO

STRAŻ MIEJSKA

5.1. Podstawa prawna i zadania Straży Miejskiej

Żarska Straż Miejska została powołana Zarządzeniem Burmistrza Miasta Żary z 26 marca 1992 r. Na podstawie ówczesnie obowiązujących zapisów Ustawy o Policji z 1990 r. Straży nadano statut, w którym określono szczegółowy zakres zadań, obowiązków i uprawnień, a także strukturę, umundurowanie i dystynkcje.

W dniu 24.06.1999 r. Uchwałą Rady Miejskiej w Żarach Nr IX/38/99 nadano Regulamin organizacyjny Straży Miejskiej w Żarach. Wprowadzenie Regulaminu związane było z wejściem w życie ustawy z 1997 roku o strażach gminnych. Straż Miejska, jako samorządowa umundurowana formacja pełniąca służebną rolę wobec społeczności lokalnej, realizuje wyznaczone zadania z zakresu zapewnienia stanu porządku i bezpieczeństwa w miejscach publicznych, głównie poprzez zapobieganie zagrożeniom oraz inicjowanie działań mających na celu przeciwdziałanie popełnianiu wykroczeń (działania prewencyjne).

Zadania straży miejskiej wynikają wprost z ustawy o strażach gminnych art. 11 ust. 1, a mianowicie:

- ochrona spokoju i porządku w miejscach publicznych;
- czuwanie nad porządkiem i kontrola ruchu drogowego – w zakresie określonym w przepisach o ruchu drogowym;
- kontrola publicznego transportu zbiorowego w zakresie określonym w art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 2136 i 2371 oraz z 2018 r. poz. 317 i 650);
- współdziałanie z właściwymi podmiotami w zakresie ratowania życia i zdrowia obywateli, pomocy w usuwaniu awarii technicznych i skutków klęsk żywiołowych oraz innych miejscowych zagrożeń;

5.2. Podjęte czynności w roku 2019

Miejsca przeprowadzanych kontroli jak również lokalizacja patroli Straży Miejskiej to przede wszystkim te rejony miasta, które charakteryzują się dużą częstotliwością popełnianych czynów zabronionych. Do szczególnej kontroli w zakresie prewencyjnym zostały wyznaczone rejony, w których są zlokalizowane mieszkania socjalne i komunalne, w szczególności przy ulicach: Okrzei, Średniej, Szkolnej, Powstańców Wlkp., jak również w rejonie ulic Podwale, Żagańska, Witosa oraz rejon dzielnicy Kunice.

Główny nacisk w działaniach został położony na prewen-

- zabezpieczenie miejsca przestępstwa, katastrofy lub innego podobnego zdarzenia albo miejsc zagrożonych takim zdarzeniem przed dostępem osób postronnych lub zniszczeniem śladów i dowodów, do momentu przybycia właściwych służb, a także ustalenie, w miarę możliwości, świadków zdarzenia;
- ochrona obiektów komunalnych i urzędzeń użyteczności publicznej;
- współdziałanie z organizatorami i innymi służbami w ochronie porządku podczas zgromadzeń i imprez publicznych;
- doprowadzanie osób nietrzeźwych do izby wytrzeźwień lub miejsca ich zamieszkania, jeżeli osoby te zachowaniem swoim dają powód do zgorszenia w miejscu publicznym, znajdują się w okolicznościach zagrażających ich życiu lub zdrowiu albo zagrażają życiu i zdrowiu innych osób;
- informowanie społeczności lokalnej o stanie i rodzajach zagrożeń, a także inicjowanie i uczestnictwo w działaniach mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami społecznymi;
- konwojowanie dokumentów, przedmiotów wartościowych lub wartości pieniężnych dla potrzeb gminy.

Dyslokacja służb patrolowych wynika z realizacji codziennych zadań stawianych funkcjonariuszom, z prowadzonego rozpoznania i identyfikowania miejsc najbardziej zagrożonych na podstawie własnych obserwacji i informacji otrzymywanych od mieszkańców, zgłoszonych do dyżurnego Komendy Straży Miejskiej.

cyjne przeciwdziałanie wykroczeniom najbardziej dokuczliwym z punktu widzenia mieszkańców Żar (np. parkowanie pojazdów w niedozwolonym miejscu, spalanie odpadów, zanieczyszczanie publicznej przestrzeni przez psie odchody, niewywiązywanie się z obowiązków nałożonych w regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Żary o statusie miejskim). Równolegle, prowadzone są zdecydowane działania restrykcyjne względem sprawców naruszających prawo, których zachowanie bezpośrednio może zagrażać bezpieczeństwu mieszkańców, a także po-

wodować negatywny odbiór społeczny, m. in.: zakłócanie porządku publicznego, spożywanie alkoholu w miejscach zabronionych czy niszczenie mienia. W tym celu realizowane są codzienne dwugodzinne patrole piesze wszystkich ulic miasta.

Jednym z kryteriów odzwierciedlających stan porządku i bezpieczeństwa w mieście jest ilość zgłoszeń od mieszkańców i instytucji kierowanych do żarskiej straży, które są przyjmowane przez dyżurnego. Tematyka zgłoszeń jest bardzo zróżnicowana. Do najczęściej występujących zgłoszeń należy zaliczyć: parkowanie pojazdów w miejscach niedozwolonych, pozostawianie psów bez dozoru, czy też spożywanie alkoholu w miejscach objętych zakazem.

W 2017 r. przyjęto i zrealizowano 2772 zgłoszenia, funk-

cjonariusze nałożyli 330 mandatów karnych na kwotę 33455,00 złotych, 811 razy zastosowali środek wychowawczy w postaci pouczenia oraz skierowali 8 wniosków o ukaranie do Sądu Rejonowego w Żarach.

W 2018 r. przyjęto i zrealizowano 2221 zgłoszeń, funkcjonariusze nałożyli 290 mandatów karnych na kwotę 28610,00 złotych, 877 razy zastosowali środek wychowawczy w postaci pouczenia oraz skierowali 3 wnioski o ukaranie do Sądu Rejonowego w Żarach.

W 2019 r. przyjęto i zrealizowano 2293 zgłoszenia, funkcjonariusze nałożyli 292 mandaty karne na kwotę 25660,00 złotych, 683 razy zastosowali środek wychowawczy w postaci pouczenia, nie skierowano wniosku o ukaranie do Sądu Rejonowego.

Najczęściej podejmowanymi interwencjami w wybranych zakresach były:

BEZPIECZEŃSTWO I PORZĄDEK W KOMUNIKACJI			
DZIAŁANIA	2017	2018	2019
Ilość zrealizowanych interwencji	548	742	596
Pouczono	437	656	508
Mandat karny	107	83	88
Wniosek do sądu	3	2	

BEZPIECZEŃSTWO OSÓB I MIENIA			
DZIAŁANIA	2017	2018	2019
Ilość zrealizowanych interwencji	90	66	61
Pouczono	42	27	25
Mandat karny	48	38	36
Wniosek do sądu		1	

PORZĄDEK I SPOKÓJ PUBLICZNY			
DZIAŁANIA	2017	2018	2019
Ilość zrealizowanych interwencji	46	35	10
Pouczono	26	10	6
Mandat karny	17	25	4
Wniosek do sądu	3		

PRZECIWKO URZĄDZENIOM UŻYTKU PUBLICZNEGO			
DZIAŁANIA	2017	2018	2019
Ilość zrealizowanych interwencji	132	117	126
Pouczono	75	60	70
Mandat karny	56	57	56
Wniosek do sądu	1		

WYCHOWANIE W TRZEŹWOŚCI I PRZECIWDZIAŁANIE ALKOHOLIZMOWI

DZIAŁANIA	2017	2018	2019
Ilość zrealizowanych interwencji	134	108	98
Pouczono	80	60	34
Mandat karny	54	48	64
Wniosek do sądu			

OCHRONA ZDROWIA PRZED NASTĘPSTWAMI PALENIA TYTONIU

DZIAŁANIA	2017	2018	2019
Ilość zrealizowanych interwencji	19	15	6
Pouczono	15	7	3
Mandat karny	4	8	3
Wniosek do sądu			

UTRZYMANIE CZYSTOŚCI I PORZĄDKU W GMINIE

DZIAŁANIA	2017	2018	2019
Ilość zrealizowanych interwencji	99	30	18
Pouczono	91	23	15
Mandat karny	7	10	3
Wniosek do sądu	1		

USTAWA O ODPADACH

DZIAŁANIA	2017	2018	2019
Ilość zrealizowanych interwencji	65	36	37
Pouczono	36	21	12
Mandat karny	29	15	25
Wniosek do sądu			

Do najpowszechniej popełnianych czynów zabronionych na terenie miasta Żary należy zaliczyć wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji. Ogólnie w minionym roku strażnicy podjęli 596 interwencji związanych z egzekwowaniem bezpieczeństwa i porządku w komunikacji. W wyniku podjętych działań:

- 88 sprawców wykroczeń ukarano mandatami karnymi na kwotę 9900,00 zł,
- pouczono 508 kierowców.

Pomimo powszechnej znajomości ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, wzrosła liczba interwencji wobec osób popełniających wykroczenie z art. 43` „Kto spożywa napoje alkoholowe wbrew zakazom określonym w art. 14 ust. 1 i 2a-6 albo nabywa lub spożywa napoje alkoholowe w miejscach nielegalnej sprzedaży, albo spożywa napoje alkoholowe przyniesione

przez siebie lub inną osobę w miejscach wyznaczonych do ich sprzedaży lub podawania, podlega karze grzywny”.

W ramach podejmowanych działań strażnicy miejscy: wylegitymowali 98 osób spożywających alkohol w miejscach publicznych w tym: pouczyli 34 osoby, nałożyli 64 mandaty karne na kwotę 6350,00 zł za spożywanie napojów alkoholowych w miejscach zabronionych, przewieźli 20 osób nietrzeźwych do izby wytrzeźwień lub miejsca zamieszkania. W trakcie przeprowadzanych czynności zaobserwowano, że po wysokoprocentowy alkohol sięgają również osoby nieletnie znajdujące się na terenie miasta.

W związku ze stwierdzonym zagrożeniem Straż Miejska w Żarach podjęła czynności profilaktyczno-edukacyjne przeprowadzając cykl spotkań z uczniami żarskich placówek oświatowych. Ponadto wspólnie z członkami Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prze-

prowadzono kontrole miejsc, w których jest sprzedawany alkohol pod kątem przestrzegania zapisów Ustawy o Wychowaniu w Trzeźwości i Przeciwdziałaniu Alkoholizmowi.

Kolejną kategorią pod kątem najczęściej popełnianych wykroczeń ujawnianych są czyny, które unormowane są w zapisach rozdziału bezpieczeństwa osób i mienia art. 77 Kodeksu wykroczeń oraz Uchwale Rady Miejskiej w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Żary o statusie miejskim. Pomimo wzrostu świadomości mieszkańców Żar odnośnie obowiązków ciążących na właścicielach psów, mając na uwadze zmniejszoną liczbę psów niezaszczepionych przeciwko wściekliźnie oraz wypuszczanych bez dozoru, problem sprzątanania po nich oraz oznakowanie pupila w sposób umożliwiający identyfikację jego właściciela ciągle jeszcze nie jest na poziomie zadowalającym. Strażnicy miejscy przeprowadzają cykliczne, akcje prewencyjne tj. „Pupil” mające na celu uświadamianie właścicieli psów o ciążących na nich obowiązkach ustawowych. Wobec właścicieli zwierząt, w wyniku zgłoszonych w 2019 r. 201 interwencji, zostały przeprowadzone przez funkcjonariuszy Straży Miejskiej czynności służbowe. W trakcie przeprowadzonych czynności 36 właścicieli zwierząt ukarano mandatami na kwotę 2150,00 zł, natomiast 25 pouczone w związku z nie przestrzeganiem obowiązujących zasad.

Pozostałe wykroczenia:

- wykroczenia przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu; 112 interwencji, pouczone 6 osób, ukarano mandatami karnymi 4 sprawców na kwotę 170,00 zł.
- wykroczenia przeciwko obyczajności publicznej; 12 interwencji, ukarano mandatami karnymi 4 sprawców na kwotę 250,00 zł.
- wykroczenia przeciwko urządzeniom użytku publicznego; 145 interwencji, pouczone 70 osób, ukarano mandatami karnymi 56 sprawców na kwotę 3770,00 zł.
- ustawie o ochronie zdrowia przed następstwami palenia tytoniu; 17 interwencji, pouczone 3 osoby, ukara-

no mandatem karnym 3 sprawców na kwotę 120,00 zł.

- ustawie o odpadach; 133 interwencji, pouczone 12 osób, ukarano mandatami karnymi 25 sprawców na kwotę 2080,00 zł.
- ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach; 227 interwencji, pouczone 15 osób, ukarano mandatem karnym 3 sprawców na kwotę 250,00 zł.
- wykroczenia przeciwko szkodnictwu leśnemu, polnemu i ogrodowemu; 18 interwencji, pouczone 10 osób, ukarano mandatami karnymi 6 sprawców na kwotę 350,00 zł.

Funkcjonariusze Straży Miejskiej w trakcie patroli przeprowadzili kontrole w sprawach porządkowo-technicznych, w wyniku których stwierdzono 974 uwagi, które zostały przekazane do:

- Wydziału Infrastruktury Technicznej i Ochrony Środowiska
- Przedsiębiorstwa Komunalnego PEKOM
- Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej
- Zarządu Dróg Powiatowych
- Spółdzielni Mieszkaniowych - Wspólnot mieszkaniowych
- Nieruchomości prywatnych.

Przeprowadzona została także lustracja obiektów, w szczególności użyteczności publicznej, jak również nieruchomości znajdujących się w rękach osób prawnych i fizycznych, pod kątem zagrożeń występujących w okresie zimowym tj. występująca śliskość na drogach, zwisające z dachów budynków nawisy śnieżno-lodowe, sople, a także w związku z nadmierną ilością śniegu zalegającego na dachach.

W 2019 r. podjętych zostało 319 interwencji, których przedmiotem były różnego rodzaju stwierdzone awarie, takie jak wodociągowe, kanalizacyjne, energetyczne itp. zaistniałe na terenie miasta. Miejsce awarii w razie potrzeby było zabezpieczane, a następnie informacja przekazywana była do zarządcy sieci:

- telekomunikacyjnej
- wodnokanalizacyjnej
- energetycznej.

Pozostałe przykładowe zgłoszenia, przekazywane do realizacji przez zgłaszających w poszczególnych latach (2017 - 2019):

TEMAT ZGŁOSZENIA	2017	2018	2019
zakłócenia porządku publicznego i spokoju	89	98	93
zagrożenia w ruchu drogowym	605	187	232
ochrona środowiska i gospodarka odpadami	842	306	222
zagrożenia życia i zdrowia	124	117	204
zagrożenia pożarowe (katastrofy)	3	6	5
awarie techniczne	47	267	319
zwierzęta	18	195	159
pozostałe zgłoszenia	1050	1045	1059

Inne czynności wykonane przez Straż Miejską w Żarach w 2019 r.:

- konwojowanie dokumentów, przedmiotów wartościowych lub wartości pieniężnych na potrzeby gminy 163;
- nadzór nad strefą płatnego parkowania, wystawiono 112 zawiadomień do opłaty dodatkowej w strefie płatnego parkowania;
- pojazdy unieruchomione przez zastosowanie urządzenia do blokowania kół: 10 szt.;
- zabezpieczenie miejsca przestępstwa, katastrofy lub innego podobnego zdarzenia albo zagrożonego takim zdarzeniem: 147.

5.3. Zabezpieczenie imprez i uroczystości

Funkcjonariusze Straży Miejskiej w Żarach brali czynny udział w zabezpieczaniu ładu i porządku publicznego podczas imprez kulturalnych, sportowych, religijnych i zgromadzeń odbywających się na terenie miasta. W 2019 roku funkcjonariusze Straży Miejskiej w Żarach zabezpieczali między innymi:

- **6.01.2019 r.** zabezpieczenie trasy przejścia „Orszaku Trzech Króli”,
- **13.01.2019 r.** zabezpieczenie imprezy „24 Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy”,
- **18.01.2019 r.** zabezpieczenie zgromadzenia pl. Rynek,
- **19.01.2019 r.** zabezpieczenie zgromadzenia pl. Rynek,
- **20.01.2019 r.** zabezpieczenie zgromadzenia pl. Rynek,
- **20.02.2019 r.** powołano Sztab Zarządzania Kryzysowego w związku z wykopaniem na ul. Sienkiewicza pociągu lotniczego,
- **21.02.2019 r.** ewakuacja ludności z zagrożonego rejonu w związku z wykopaniem na ul. Sienkiewicza pociągu lotniczego,
- **5.04.2019 r.** zabezpieczenie Drogi Krzyżowej,
- **14.04.2019 r.** zabezpieczenie biegu ulicznego „II Dycha po Żarach”,
- **1-3.05.2019 r.** zabezpieczenie imprezy „Żarska Majówka 2019 r.”,
- **6.06.2019 r.** zabezpieczenie Happeningu „Zdrowi – wolni od uzależnień”,

- **9.06.2019 r.** zabezpieczenie trasy przejazdu „Polska na rowery”,
  - **28.06.2019 r.** Zabezpieczenie procesji „Boże Ciało”,
  - **28.06.2019 r.** zabezpieczenie zgromadzenia pl. Rynek,
  - **23-25.08.2019 r.** zabezpieczenie imprezy „Dni Żar 2019 r.”,
  - **24.08.2019 r.** zabezpieczenie zgromadzenia ul. Spokojna,
  - **15.09.2019 r.** zabezpieczenie imprezy masowej Stadion SYRENA ul. Leśna,
  - **20.09.2019 r.** zabezpieczenie zgromadzenia pl. Rynek,
  - **29.09.2019 r.** zabezpieczenie trasy przejazdu wyścigu rowerowego MTB ul. Źródłana,
  - **4.10.2019 r.** zabezpieczenie zgromadzenia ul. Chrobrego,
  - **13.10.2019** zabezpieczenie wyborów do Sejmu i Senatu RP,
  - **1.11.2019 r.** zabezpieczenie święta „Dnia Wszystkich Świętych 2019 r.”,
  - **14.11.2019 r.** zabezpieczenie zgromadzenia pl. Rynek,
  - **31.12.2019 r.** zabezpieczenie imprezy „Sylwester 2019 r.”.
- Przeprowadzono szereg pogadarek o tematyce związanej z bezpieczeństwem w przedszkolach i szkołach: „Bezpieczne ferie”, „Bezpieczne wakacje”, „Bezpieczna droga do szkoły”, „Bezpieczne fajerwerki”.

5.4. Współpraca z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi

Straż Miejska, podobnie jak inne instytucje, w swoich katalogach uprawnień nie posiada wszystkich kompetencji i uprawnień do kompleksowego zrealizowania występujących naruszeń prawa, dlatego też współdziała z właściwymi podmiotami w celu kompetencyjnego przekazywania spraw do realizacji, wyeliminowania stanów zagrożenia, przeprowadzania wspólnych działań, kontroli, jak również wymiany informacji.

Straż Miejska w Żarach współpracuje z Komendą Powiatową Policji w Żarach, Komendą Wojewódzką Policji w Gorzowie Wlkp., Komendą Powiatową Państwowej Strażą Pożarną w Żarach, Ochotniczą Strażą Pożarną w Żarach, Strażą Graniczną, Strażą Leśną, Oddziałem Pomocy Doraźnej, Państwową Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną, Powiatowym Inspektorem Nadzoru Budowlanego, Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Środowiska, Państwową Inspekcją Handlową, Oddziałem Pomocy Doraźnej, Prokuraturą, Sądem Rejonowym w Żarach, Szkołami i Przedszkolami, Parafiami Kościelnymi, Polskim Związkiem Działkowców, Wodnym Ochotniczym Pogotowiem Ratun-

kowym, Generalną Dyрекcją Dróg Krajowych i Autostrad, firmami ochroniarskimi, Polskim Czerwonym Krzyżem, Przedsiębiorstwem Komunalnym PEKOM, Zakładem Wodociągów i Kanalizacji, Zakładem Oczyszczania Miasta, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Żarskim Domem Kultury, Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Polskim Towarzystwem Turystyczno-Krajoznawczym, itp.

Za przykład można podać współpracę z Policją: w 2019 r. odbyło się 26 wspólnych służb, między innymi w celu zabezpieczenia imprez o charakterze publicznym. W ramach współpracy realizowane są wspólne inicjatywy i programy profilaktyczne skierowane do dzieci i młodzieży, tj. Bezpieczna zerówka, Obóz detektywistyczny, Festyn aktywności rodzinnej, Program profilaktyczno-edukacyjny opracowany przez Straż Miejską w Żarach.

5.5. Realizacja polityk, strategii, programów i uchwał w ramach działalności

Straż Miejska w Żarach w 2019 roku prowadziła działania profilaktyczne w żarskich szkołach i placówkach oświatowych. Podstawową formą działań były pogadanki i dyskusje z najmłodszymi mieszkańcami, pokazy i scenki sytuacyjne. W ramach współpracy ze służbami mundurowymi, do przeprowadzenia spotkań zapraszani byli przedstawiciele Komendy Powiatowej Policji w Żarach, Państwowej Powia-

towej Straży Pożarnej oraz Nadleśnictwa Lipinki i Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego w Żarach. Na podstawie dostępnych środków masowego przekazu stwierdza się, że spotkania z najmłodszymi mieszkańcami miały wpływ na ich bezpieczeństwo. Kierownicy szkół i placówek oświatowych, jak też sami uczestnicy, sposób współpracy oceniają w sposób pozytywny.

SZKOŁY PODSTAWOWE

Czerwiec 2019 r.

„Baw się bezpiecznie - bezpieczne wakacje”

Celem zakresu tematycznego było budowanie schematów i zachowania jakimi należy kierować się aby bezpiecznie spędzić czas letnich wakacji. Przede wszystkim uświadomiono najmłodszych o konieczności zachowania bezpieczeństwa w każdym miejscu wypoczynku: dom, las, woda, góry i droga. Uczono przyjmowania postawy asertywnej w przypadku namowy grupy rówieśniczej do spróbowania niebezpiecznych używek w postaci papierosa, e-papierosa, alkoholu, czy środka odurzającego, namowy na zachowanie w sposób niezgodny z prawem, lub ogólnie przyjętymi zasadami. Uczulono na poszanowanie środowiska naturalnego w miejscu wypoczynku. Każdy uczeń z klasy drugiej otrzymał książeczkę kolorowanek pt. „STRAŻ MIEJSKA W MOIM MIEŚCIE”. Jest to zbiór prac konkursowych uczniów żarskich szkół podstawowych i gimnazjów.

„Płytką wyobraźnia to kalectwo”

Celem zakresu tematycznego było przypomnienie uczniom zasad bezpieczeństwa nad wodą oraz kształtowanie nawyków dbania o bezpieczeństwo swoje i innych osób podczas pobytu nad wodą. Uświadomiono o związku między skokiem do wody a niepełnosprawnością. Uwrażliwiono na obowiązek niesienia pomocy ofiarom wypadków, w tym także nieprzemysłanych skoków do wody. Uczulono na korzystanie z akwenów wodnych strzeżonych. Zaprezentowano sposób w jaki można udzielić pierwszej pomocy osobie tonącej.

„Bezpieczny użytkownik ruchu drogowego”

Celem zakresu tematycznego było budowanie bezpieczeństwa wśród uczestników ruchu drogowego - użytkowników rowerów oraz pieszych. Przedstawiono warunki i wymagania do uzyskania uprawnień do kierowania rowerem, wpojono podstawowe zasady korzystania z drogi publicznej oraz uświadomiono o zagrożeniach wynikających z nieprawidłowego korzystania z drogi przez jej użytkowników. Uzmysłowano o obowiązkowym zakładaniu elementów odblaskowych podczas poruszania się po drodze w porze wieczorowo-nocnej oraz przy ograniczonej widoczności powietrza na terenie niezabudowanym. Zaapelowano do uczniów aby elementy odblaskowe nosili również na terenie zabudowanym, co przyczynia się do zwiększenia ich bezpieczeństwa.

„Niebezpieczne cukierki”

Celem zakresu tematycznego było wyjaśnienie pojęcia „środek uzależniający” oraz uświadomienie jak bardzo niebezpieczne są kontakty z nim. Uświadomienie, że środki uzależniające mają różnego rodzaju kształty i wygląd kuszący do spróbowania jako coś pozytywnego. Uzmysłowanie, że wszystkie środki uzależniające, w tym papierosy, e-papierosy, wyroby tytoniowe oraz alkohol powodują negatywne skutki zdrowotne, społeczne i rodzinne.

„Uwaga obcy”

Celem zakresu tematycznego było wyjaśnienie pojęcia „obcy, nieznajomy”, budowanie poczucia własnego bezpieczeństwa, schematów zachowania i nawyków w kontaktach z ludźmi. Uświadomienie na jakie niebezpieczeństwa nieletni mogą być narażeni w kontakcie werbalnym i rzeczowym z osobami nieznanymi.

Październik 2019 r.

„Bezpieczeństwo w drodze do szkoły”

Celem zakresu tematycznego było budowanie schematów i zachowań, jakimi należy kierować się, aby bezpiecznie przejść drogę do szkoły i do domu, poprawnego zabezpieczenia mieszkania, uzmysłowienie, jakie sytuacje i miejsca są niebezpieczne. Przede wszystkim uczulono na: nie korzystanie z drogi do szkoły na tzw. skróty, niedoświetlonej i mało uczęszczanej przez ludzi; nienawiązywanie kontaktów z osobami nieznanymi, ponieważ wśród ludzi mogą być osoby, które mają złe zamiary wobec dziecka; niezbliżanie się do bezpańskich zwierząt wałęsających się po mieście. Uzmysłono

wiono jak bardzo ważnym jest bezpieczne zachowanie się podczas drogi do szkoły i do domu-korzystanie z oznakowanych przejść dla pieszych i zachowanie szczególnej ostrożności podczas przejścia w innym miejscu. Przypomniano podstawowe zasady poruszania się po drodze, uzmysłowiono jakie miejsca i sytuacje są niebezpieczne m.in. ruiny budowli, niestrzeżone akwenty wodne, zabawa otwartym ogniem. Utrwalono jak bardzo ważną sprawą jest ochrona środowiska naturalnego i przyrody. Pierwszoklasiści otrzymali kamizelki odblaskowe, natomiast uczniowie klas II-VI, VIII otrzymali gadżety z elementami odblaskowymi. Uczniowie klas VII otrzymali książeczki „Poradnik dla rowerzysty i motorowerzysty”. Po raz kolejny przypomniano o obowiązku noszenia elementów odblaskowych na terenie niezabudowanym w warunkach utrudnionej widoczności oraz zaapelowano o noszenie tych elementów również na terenie zabudowanym, co powoduje zwiększenie ich bezpieczeństwa, mając na uwadze to, że z każdym rokiem zwiększa się znacznie ruch kołowy i występuje brak sygnalizacji świetlnej na stanowczej większości przejść dla pieszych.

„Agresja i przemoc w szkole”

Celem zakresu tematycznego było wyjaśnienie pojęcia agresji i przemocy. Przedstawiono formy agresji i przemocy w szkole, opisano charakterystykę agresora, sposób rozpoznania ofiary przemocy, budowano poczucie własnego bezpieczeństwa, wskazano bodźce wywołujące agresję i przemoc u człowieka od najmłodszych lat życia (m.in. poczucie niesprawiedliwości i niższości). Uzmysłowiono, że zwykłe zaczepki, kopnięcia, plucie, przepychanki, wyzwiska, utarczki słowne czy też dewastowanie w szkole na ulicy należą do formy agresji i przemocy. Uczulono na zgłaszanie szkole lub rodzicom przypadków wymuszeń ze strony starszych uczniów lub zmuszania do zachowania niezgodnego z wolą zmuszanego. Uzmysłowiono uczniom, że nauczyciel ma status funkcjonariusza publicznego w trakcie wykonywania czynności służbowych.

„Rola i zadania Straży Miejskiej”, „Strażnik Miejski moim przyjacielem”

Celem zakresu tematycznego było zaprezentowanie Straży Miejskiej jako umundurowanej formacji dbającej o bezpieczeństwo, ład i porządek publiczny oraz pełniącej rolę służebną wobec społeczności lokalnej. Przedstawiono rolę i zadania Straży Miejskiej. Uświadomiono, że każdy obywatel, bez względu na wiek, może zwrócić się do Straży Miejskiej o pomoc, poradę lub zgłosić interwencję. Przypomniano najważniejsze numery alarmowe.

Grudzień 2018 r.

„Bezpieczeństwo a materiały pirotechniczne”

Celem zakresu tematycznego było budowanie wśród uczniów poczucia odpowiedzialności za bezpieczeństwo własne i innych osób, uzmysłowienie o niebezpieczeństwie płynącym z nieostrożnego obchodzenia się ze środkami pirotechnicznymi. Uzmysłowiono, że materiały pirotechniczne są niebezpieczne bez względu na wielkość, ponieważ zbudowane są z substancji chemicznych wywołujących iskrę lub wybuch, co może skutkować poparzeniem i uszkodzeniem ciała lub wywołać pożar budynku. Uświadomiono, że sprzedaż wyrobów pirotechnicznych osobie niepełnoletniej stanowi przestępstwo. Wskazano, że na terenie miasta Żary wyrobów pirotechnicznych można używać w dniu 31 grudnia, 1 stycznia i podczas Świąt Wielkanocnych. Zaapelowano do uczniów o odchodzenie od tradycji żegnania starego roku i witania nowego roku fajerwerkami ze względu na zwierzęta i ptaki, dla których jest to czas stresu i traumy. Odpalane fajerwerki mają wpływ na pogorszenie stanu środowiska naturalnego, głównie powietrza.

„Bezpieczne ferie zimowe”

Ze względu na to, iż m.in. województwo lubuskie ferie zimowe rozpoczęło w pierwszym terminie ustalonym przez MEN tj. 27 stycznia do 7 lutego 2020 r., przeprowadzono tematyczną pogadankę z uczniami w miesiącu grudniu 2019 r.

Celem zakresu tematycznego było budowanie schematów i zachowań jakimi należy kierować się aby bezpiecznie spędzać czas ferii zimowych. Uświadomiono o miejscach bezpiecznych, w których mogą się bawić. Pomimo tego, że w strefie geograficznej, w jakiej położona jest Polska, od kilku lat w naszym regionie ferie zimowe są beśśnieżne, to jednak uczniowie wypoczywają w różnych miejscach, również w tych ze śniegiem. W związku z tym przypomniano uczniom o zagrożeniach wynikających z zabaw na śniegu w sąsiedztwie dróg i toczącego się ruchu pojazdów, niewłaściwego zachowania podczas zjazdów na sankach ze wzniesień i górki. Uczulono na niebezpieczeństwo związane z zabawą na lodzie niestrzeżonego akwenu wodnego.

„Pies przyjaciel czy wróg, pies to nie zabawka”

Celem programu było budowanie poczucia bezpieczeństwa i obowiązku oraz bezpiecznego zachowania podczas zabaw i innych kontaktów z psem. Tworzono schematy, jakimi należy kierować się w przypadku ataku ze strony agresywnego psa i innego zwierzęcia. Zobrazowano uczniom, jakie obowiązki mają właściciele czworonogów względem swoich zwierząt- aspekt prawny i moralny.

„Bezpieczny Internet”

Celem zakresu tematycznego było budowanie wśród uczniów bezpiecznych form korzystania z komputera oraz unikanie zagrożeń wynikających z korzystania z portali społecznościowych. Uświadomiono o zagrożeniach wynikających z przedstawiania na portalach społecznościowych osobistych informacji o sobie czy też rodzinie. Uczulono na grożące

skutki prawne w przypadku umieszczania na portalach społecznościowych komentarzy wulgarnych i ośmieszających inne osoby.

Wyjaśniono uczniom czym jest:

- cyberprzemoc, skutki cyberprzemocy dla ofiary oraz sprawcy, jak radzić sobie z cyberprzemocą oraz jak jej zapobiegać,
- grooming, jak chronić się przed tym zjawiskiem oraz co robić w sytuacji stania się ofiarą groomingu.

Wyciągając wnioski z przebiegu spotkań z uczniami szkół podstawowych stwierdza się, że ta grupa wiekowa mieszkańców doskonale zapamiętuje przekazywaną wiedzę w zakresie bezpieczeństwa i wykorzystuje ją w różnych sytuacjach. Dowodem tego jest fakt, że w Żarach, w kolejnym 2019 roku, w zdarzeniach drogowych nie było poszkodowanych z tej grupy wiekowej. Potrafią też zachować się asertywnie. Większość uczniów korzysta z dostępu do internetu. Wiedzą, że każdy komputer ma swój numer id, i w przypadku stosowania cyberprzemocy mogą zostać ujawnieni i ponieść konsekwencje prawne. Również wykazują się znaczną wiedzą przy korzystaniu z drogi publicznej. Uczniowie posiadają wiedzę z zakresu ochrony środowiska oraz gospodarki odpadami. Największą aktywność, jak wynika z wieloletniego doświadczenia, wykazują się uczniowie z klasy I-IV. Łącznie we wszystkich szkołach w każdym ze spotkań wzięło udział około 3.000 uczniów.

PRZEDSZKOLA

16.02.2019 r. - Temat przewodni w przedszkolu „Bezpieczny Przedszkolak”

Celem zakresu tematycznego było przedstawienie roli i zadań Straży Miejskiej jako umundurowanej formacji dbającej o bezpieczeństwo i porządek publiczny. Wyłumaczono maluchom jak ważne jest właściwe zachowanie w sytuacjach zagrożeń występujących w domu, przedszkolu i na drodze oraz na placu zabaw. Rozmawiano o bezpieczeństwie dziecka w czasie wolnym od zajęć przedszkolnych oraz w kontaktach z osobami obcymi. Uczono „pokojowego” rozwiązywaniu konfliktów bez użycia przemocy. Zapoznano z zasadami bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Objasniono treści znaków i działanie sygnalizacji świetlnej, niezbędnych do przemieszczania się dzieci po drodze. Wpojono w nawyk dobre obyczaje, poszanowanie środowiska natu-

ralnego. Uzmysłowano o ważnej roli zwierząt w życiu dorosłego i dziecka.

Spotkanie odbyło się w Miejskim Przedszkolu nr 10 filia przy ul. Częstochowskiej. Analizując przebieg z najmłodszą grupą mieszkańców należy wyciągnąć bardzo pozytywne wnioski co do odbioru prowadzonych prelekcji. Dzieci posiadają bogatą wiedzę z zakresu bezpieczeństwa i ochrony środowiska. Znają formację Straży Miejskiej oraz jej rolę. Potrafią podać numery telefonów alarmowych. Dzieci znają swoje dane personalne i posiadają wiedzę w jaki sposób postępować w przypadku zagubienia się. Przekazywaną wiedzę przyswajają bardzo szybko i potrafią wykorzystać w praktyce. Można wywnioskować, że potrafią unikać sytuacji stwarzających zagrożenie oraz zachować się w sposób asertywny. Przedszkolaki otrzymały prezent w postaci bużki odblaskowej.

ŻŁOBKI

28.03.2019 r. „Bezpieczny maluch”

Na zaproszenie kierownictwa Miejskiego Żłobka nr 1 przy ul. Okrzei w Żarach Strażnicy Miejscy w formie zabawy przeprowadzili z maluszkami (2 i 3 latkami) pogadankę o bezpieczeństwie. Okazuje się, że najmłodsi doskonale wchłaniają wiedzę o tematyce podstawowych zagadnień z zakresu bezpieczeństwa. Dzieci były bardzo aktywne i prześcigały się pomiędzy sobą w odpowiedziach na zadawane pytania o bezpieczeństwie. Ponadto „żłobkownicy” wykazali się znaczną wiedzą o agresji i złodziejstwie: nie wolno gryźć i bić kolegów, nie wolno zabierać zabawek należących do innych dzieci.

Znają magiczne słowa: proszę, dziękuję, przepraszam. Wiedzą, że należy szanować środowisko naturalne: nie wolno niszczyć listków i kwiatków, nie wolno śmiecić, trzeba dużo spacerować i nie jeździć autem, papierki trzeba wyrzucać do kosza. Znają zasady kontaktu ze zwierzętami oraz to, że po piaskach trzeba posprzątać. Dzieci, opiekunowie i kierownictwo żłobka wyrazili zadowolenie ze spotkania. Nauka w formie zabawy pozwala dzieciom na zapamiętywanie i logiczne myślenie. Dzieci uczestniczące w spotkaniu otrzymały gadżet w postaci „bużki odblaskowej”. Spotkanie miało na celu przedstawienie funkcjonariusza publicznego dbającego o ład i porządek publiczny oraz bezpieczeństwo mieszkańców.

W 2019 r. Straż Miejska zarówno brała udział jak i też współuczestniczyła w działaniach związanych z bezpieczeństwem dzieci i młodzieży szkolnej podczas ferii zimowych

3.07.2019 r., 19.07.2019 r. Świetlica Środowiskowa ul. Podchorążych 1. Półkolonia, uczestnicy: dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym. „Baw się bezpiecznie - bezpieczne wakacje”.

Na zaproszenie organizatorów półkolonii TPD funkcjonariusze przeprowadzili pogadankę z uczestnikami półkolonii, którymi byli uczniowie szkół podstawowych. Ogólnym celem programu i zakresu tematycznego było budowanie schematów i zachowań, jakimi należy kierować się, aby bezpiecznie spędzić czas letnich wakacji. Uczestnicy otrzymali

gadżety odblaskowe i przypominano im żeby używali je w czasie zmniejszonej przejrzystości powietrza są elementem chroniącym pieszego uczestniczącego w ruchu drogowym.

W 2019 r. Straż Miejska brała udział i współuczestniczyła w turniejach o zasięgu powiatowym związanych z bezpieczeństwem dzieci

26.11.2019 r.. Sala konferencyjna Urzędu Miejskiego w Żarach - Turniej Wiedzy o Bezpieczeństwie „Bezpieczna Zerówka”.

Po raz 15. odbył się Turniej Wiedzy o Bezpieczeństwie „BEZPIECZNA ZERÓWKA” organizowany przez Komendę Powiatową Policji w Żarach. Przewodnym tematem turnieju, w którym udział wzięły dzieci z terenu powiatu żarskiego w wieku 5,6 lat, było szeroko pojęte bezpieczeństwo.

Cel turnieju to w szczególności edukacja dzieci w wieku przedszkolnym w zakresie bezpiecznego zachowania i ograniczenia zjawisk społecznie szkodliwych, ukierunkowanie działań dzieci na pomoc rówieśnikom w sytuacjach kryzysowych, a przede wszystkim sprawdzenie wiedzy wśród tej grupy wiekowej. W składzie komisji konkursowej znajdował się funkcjonariusz Straży Miejskiej. Uczestnicy turnieju otrzymali od organizatora nagrody, natomiast od Straży Miejskiej gadżety z elementami odblaskowymi.

5.6. Działalność promocyjna, w tym wydarzenia kulturalne, organizowane przedsięwzięcia

W zakresie szeroko pojętego bezpieczeństwa, w 2019 r. Straż Miejska realizowała zajęcia w zakresie samoobrony kobiet i dziewcząt.

8.03-24.04.2019 r. zajęcia z samoobrony dla kobiet w formie praktycznej i teoretycznej „BEZPIECZNE ŻARY, BEZPIECZNA ŻARANKA” i „BEZPIECZNE ŻARY, BEZPIECZNA GIMNAZJALISTKA”

Straż Miejska dostrzegła w naszym mieście przypadki przemocy fizycznej i psychicznej, również wobec kobiet. Tym bardziej, że formy przemocy i agresji najczęściej stosowane są przez osoby uzależnione od alkoholu, w stanie po użyciu alkoholu lub innych środków psychoaktywnych oraz pod wpływem ludzkiej złośliwości. Zdarzają się przypadki, w których kobiety zwracają się do Straży Miejskiej. Również dostrzeżono symptomy agresji i przemocy wobec nieletnich dziewcząt. Stąd też uznano, że działania profilaktyczne ukierunkowane na przedstawione zagadnienia problemowe wpłyną korzystnie na bezpieczeństwo mieszkanek. Zorganizowano III Edycję dla kobiet pełnoletnich i gimnazjalistek cyklu praktycznych i teoretycznych zajęć z zakresu bezpieczeństwa pod hasłem „Bezpieczne Żary bezpieczna żaranka” i „Bezpieczne Żary, bezpieczna gimnazjalistka”. Straż Miejska była realizatorem przedsięwzięcia przy współudziale MKRPA w Żarach. W zajęciach teoretycznych i praktycznych udział wzięło 30 kobiet i 30 gimnazjalistek. Zajęcia praktyczne prowadzone były przez specjalistę z zakresu ćwiczeń samoobronnych, natomiast zajęcia teoretyczne prowadzone były również przez specjalistów.

W 2019 r. w zakresie szeroko pojętego bezpieczeństwa dla środowiska naturalnego i człowieka Straż Miejska uczestniczyła w akcjach o zasięgu lokalnym, ogólnokrajowym i międzynarodowym

23.09.2019 r. Europejski Tydzień Zrównoważonego Transportu

W trosce o czystość środowiska naturalnego w dniu 23.09.2019r. Straż Miejska po raz kolejny aktywnie włączyła się w akcję o zasięgu europejskim pod hasłem Europejski Tydzień Zrównoważonego Transportu. W tym dniu promowano mieszkańcom korzystanie ze środków lokomocji alternatywnych do własnych pojazdów spalinowych, którymi na co dzień przemieszczają się. Mieszkańcom korzystającym z innych środków lokomocji wręczano gadżety z elementami odblaskowymi. Do akcji przyłączyły się dzieci z pobliskich przedszkoli, które przemieszczając się ulicami miasta zachęcali hasłami mieszkańców do korzystania z ekologicznych środków transportu.

14.11.2019 r. Akcja ogólnopolska „Dzień Czystego Powietrza”

W dniu 14.11.2019 r. w trosce o czyste powietrze Urząd Miejski w Żarach - Wydział Infrastruktury Technicznej i Ochrony Środowiska, przyłączył się do akcji o zasięgu ogólnopolskim „Dzień Czystego Powietrza”. Celem akcji jest walka o czyste powietrze, uświadomienie społeczeństwu jak poważne konsekwencje dla zdrowia i środowiska naturalnego niesie palenie w piecach domowych śmieci, odpadów meblowych czy odpadów węglowych. Od wielu lat w sezonie grzewczym poprzez używanie niewłaściwego opału do płuc człowieka i środowiska naturalnego wnikają niebezpieczne pyły i gazy. Funkcjonariusze Straży Miejskiej w tym dniu apelowali do zgromadzonych mieszkańców, aby wykorzystywali do ogrzewania mieszkań i pomieszczeń paliwa zmniejszające lub eliminujące zanieczyszczenie powietrza.

W kwestii bezpieczeństwa najmłodszych mieszkańców miasta

2.06.2019 r. Miejski Dzień Dziecka

Straż Miejska uczestniczyła w imprezie miejskiej dla najmłodszych mieszkańców pn. „Miejski Dzień Dziecka” zorganizowanej przez Urząd Miejski w Żarach. Na imprezie wystawiono stoisko z gadżetami i materiałami edukacyjnymi. Przeprowadzono konkursy i quizy z zakresu bezpieczeństwa. Dzieci i młodzież bardzo chętnie w nich uczestniczyli.

Za poprawne wykonanie zadań otrzymywali gadżety. Urządzono również „Miasteczko Ruchu Drogowego”, które cieszyło się dużym zainteresowaniem, najbardziej wśród najmłodszych uczestników imprezy.

2.12.2019 r. „Żarskie Mikołajki”.

Straż Miejska uczestniczyła w imprezie pn. „Żarskie Mikołajki” zorganizowanej przez Urząd Miejski w Żarach. Głównym zadaniem było zabezpieczenie ładu i porządku publicznego, czuwanie nad bezpieczeństwem najmłodszych mieszkańców miasta.

W 2019 r, w zakresie szeroko pojętego bezpieczeństwa, Straż Miejska uczestniczyła w Integracyjnych Festynach Środowiskowych organizowanych przez instytucje i stowarzyszenia.

24.05.2019 r. Komenda Powiatowa Policji w Żarach „Turniej Piłki Nożnej” połączony z „Festynem Charytatywnym”. ul. Aleja Wojska Polskiego, Stadion Unia Kunice

Z okazji 100-Lecia powstania Policji Państwowej Komenda Powiatowa Policji w Żarach zorganizowała Turniej Piłki Nożnej połączony z Festynem Charytatywnym. Na zaproszenie Organizatora, w imprezie uczestniczyła Straż Miejska. Wystawiono stoisko z gadżetami i materiałami edukacyjnymi. Przeprowadzono konkursy i quizy z zakresu bezpieczeństwa. Uczestnicy w nagrodę otrzymywali drobne upominki.

17.08.2019 r. Stowarzyszenie 42 Pułku ZMECHANIZOWANEGO i 11 Brygady Zmechanizowanej w Żarach. „Piknik Ułański” ul. Zawiszy Czarnego

Na zaproszenie Komitetu Organizacyjnego Straż Miejska wzięła udział w Pikniku Ułańskim organizowanym dla mieszkańców miasta. Ustawiono stoisko z gadżetami odblaskowymi i edukacyjnymi. Przeprowadzono szereg pogadań na temat bezpieczeństwa i ochrony środowiska. Uczestnicy w różnym wieku chętnie brali udział w konkursach i quizach. Za wykonanie zadania otrzymali drobne upominki.

2.09.2019 r. Ochotnicza Straż Pożarna w Kunicach Festyn Strażacki

W dniu 02.09.2019 r. Straż Miejska wzięła udział w Festynie Strażackim. Na imprezie przeprowadzono szereg pogadań na temat bezpieczeństwa, ochrony środowiska, konkursy i quizy. Zostało również ustawione stoisko z gadżetami i elementami odblaskowymi. Stoisko nasze było oblegane przez wszystkie grupy wiekowe uczestników imprezy.

Rok 2019 zaowocował w Straży Miejskiej w konkurs rysunkowy z zakresu ochrony środowiska i bezpieczeństwa najmłodszych mieszkańców

W listopadzie 2019 r. w ramach działań profilaktycznych, z zakresu bezpieczeństwa oraz ochrony środowiska, został ogłoszony przez Urząd Miejski w Żarach konkurs ekologiczny i plastyczny pod hasłem „Nie spalaj odpadów i śmieci szanuj zdrowie dorosłych i dzieci” skierowanego do uczniów żarskich szkół podstawowych. Realizatorem konkursu była Straż Miejska. Finał konkursu nastąpił w dniu 1.02.2019 r.

W roku 2019 Straż Miejska mając na uwadze bezpieczeństwo najmłodszych mieszkańców, przeprowadziła tematyczne akcje w rejonie szkół, placówek oświatowych oraz miejsc wypoczynku na terenie miasta Żary

14-25.02.2019 r. „Bezpieczne ferie zimowe”

Celem akcji były działania skierowane do uczniów placówek oświatowych znajdujących się na terenie miasta Żary. Na uwadze było zapewnienie bezpieczeństwa najmłodszym mieszkańcom podczas odbywających się ferii, przeciwdziałanie zabawom zimowym na drogach, w miejscach stwarzających niebezpieczeństwo oraz zachowaniu niezgodnym z ogólnie przyjętymi normami.

21-27.06.2019 r. „Bezpieczne zakończenie roku szkolnego”

Celem akcji były działania związane z kontrolą miejsc sprzyjających gromadzeniu się młodzieży szkolnej w aspekcie zachowania bezpieczeństwa wśród uczniów kończących rok szkolny, zapobiegania spożywaniu przez nich napojów alkoholowych i innych środków odurzających.

24.06-29.08.2019 r. „Przestrzegania zakazu kąpieli”

Celem akcji były działania polegające na kontroli przestrzegania zakazu kąpieli w rejonach niestrzeżonych zbiorników wodnych. Akcja również miała na celu eliminowanie zakłócania spokoju oraz zaśmiecania terenów wokół zbiorników wodnych przez młodzież i dorosłych gromadzących w ciepłe dni.

26.08-06.09.2019 r. „Bezpieczna droga do szkoły”

Celem akcji było zapewnienie bezpiecznej drogi do szkoły, kontrola pod kątem prawidłowości oznakowania oraz stanu technicznego znaków drogowych i urządzeń zabezpieczających w okolicy przedszkoli i szkół. Ponadto kontrole związane były z bezpieczeństwem w ruchu drogowym, w szczególności w stosunku do uczniów przemieszczających się do szkół, niechronionych uczestników ruchu drogowego. Uczniom rozdawano gadżety odblaskowe.

6. SPRAWY OBYWATELSKIE, ZARZĄDZANIE KRYZYSOWE I BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Sprawy obywatelskie realizowane są jako zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, a także z zakresu organizacji przygotowań i przeprowadzenia wyborów powszechnych oraz referendów.

6.1. Dowody osobiste

Na podstawie art. 8 pkt. 1 ustawy o dowodach osobistych z dnia 6 sierpnia 2010 roku dowody osobiste wydają na wniosek organy gmin.

Statystyka wydanych dowodów w latach 2017-2019

Rok	Liczba wydanych dowodów osobistych	Wniosek o dowód osobisty niedopuszczony do produkcji	Wniosek o dowód osobisty zakończony odmownie	Wniosek o dowód osobisty pozostawiony bez rozpoznania	Liczba unieważnionych dowodów osobistych
2017	6 464	0	0	7	642
2018	3 677	0	0	8	797
2019	3 258	0	0	0	849

6.2. Ochotnicza Straż Pożarna

Na terenie miasta Żary działa jedna jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej – OSP Żary-Kunice. Jednostka została włączona do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego decyzją Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej w dniu 28 marca 2001 roku. Obecnie jednostka zrzesza 35 członków OSP, z tego 22 wchodzących w skład tzw. grupy bojowej uprawnionych do działań ratowniczo-gaśniczych. Jednostka funkcjonuje w oparciu o przepisy ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. – Prawo o stowarzyszeniach oraz ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej, a jej szczegółowe zadania oraz organizację określa własny statut.

W 2019 roku jednostka OSP Żary-Kunice była dysponowana do działań ratowniczo-gaśniczych przez Powiatowe Stowowisko Kierowania Państwowej Straży Pożarnej w Żarach 98 razy.

Jednostka wyposażona jest w dwa specjalistyczne samochody pożarnicze:

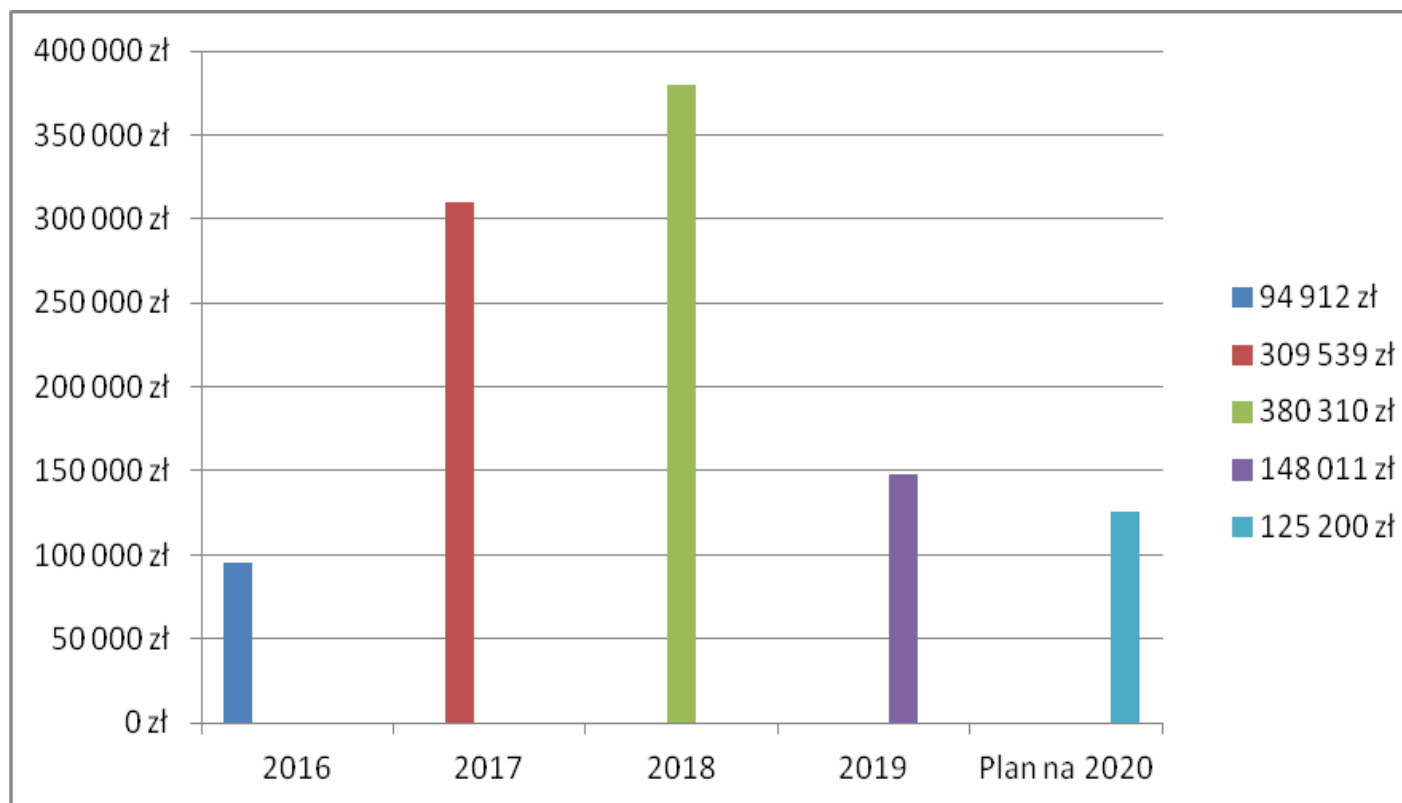
- **średni samochód ratowniczo-gaśniczy na podwoziu Mercedes Atego** – rok produkcji 2006 – zakupiony z Projektu „Poprawa stanu bezpieczeństwa przeciwpożarowego, tworzenie transgranicznego systemu ratownictwa i ochrony – etap I” w ramach realizacji Programu Interreg III A (województwo lubuskie) – Kraj Związkowy Brandenburgia 2000-2006 oraz
- **lekki samochód ratowniczo-gaśniczy na podwoziu Peugeot Boxer** – rok produkcji 2016 – zakupiony ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020, Oś Priorytetowa 4 – Środowisko i kultura, Działanie: 4.1 Przeciwdziałanie katastrofom naturalnym i ich skutkom, typ projektu I: Wsparcie służb ratownictwa technicznego i przeciwpowodziowego.

Stan wyszkolenia strażaków OSP

Dowódcy OSP	Naczelnicy OSP	Strażacy ratownicy OSP	Kierowcy konserwatorzy sprzętu ratowniczego	Z zakresu ratownictwa technicznego	Z zakresu KPP	Z zakresu współpracy z LPR
7	6	22	7	10	9	6

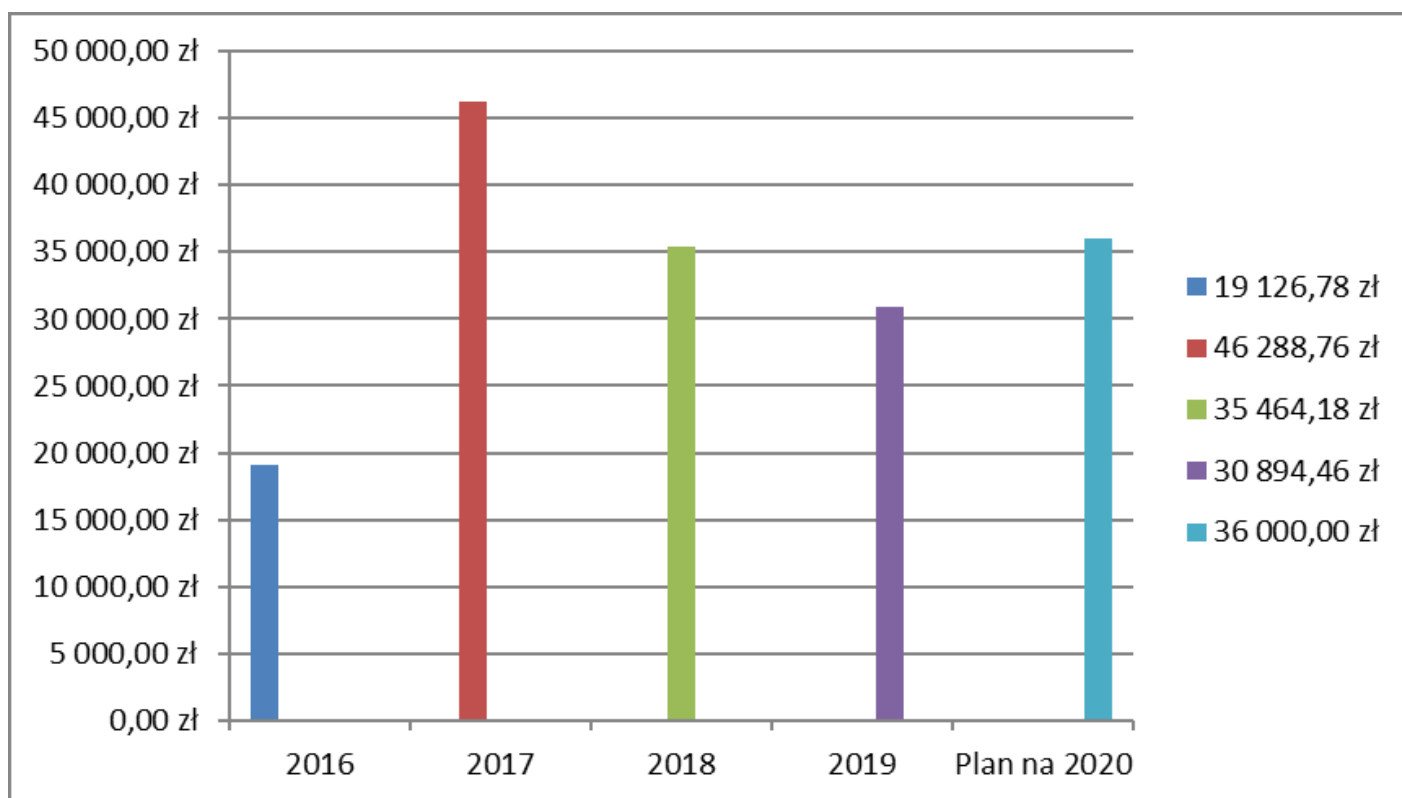

Wydatki gminy na OSP

Każdy ochotnik straży pożarnej, który uczestniczył w działaniu ratowniczym oraz szkoleniu pożarniczym organizowanym przez Państwową Straż Pożarną lub gminę, otrzymuje ekwiwalent pieniężny. Wysokość ekwiwalentu ustala Rada Miejska w drodze uchwały.

Wydatki gminy na ekwiwalent dla strażaków OSP

6.3. Miejski Zespół Zarządzania Kryzysowego

Miejski Zespół Zarządzania Kryzysowego, powołany został jako organ pomocniczy Burmistrza Miasta Żary właściwy w sprawach zapewnienia wykonywania zadań w zakresie zarządzania kryzysowego. W skład zespołu wchodzi osoby powołane spośród osób zatrudnionych w Urzędzie Miejskim w Żarach oraz przedstawiciele służb z terenu miasta (obecnie 26 osób).

Zespół współdziała między innymi z:

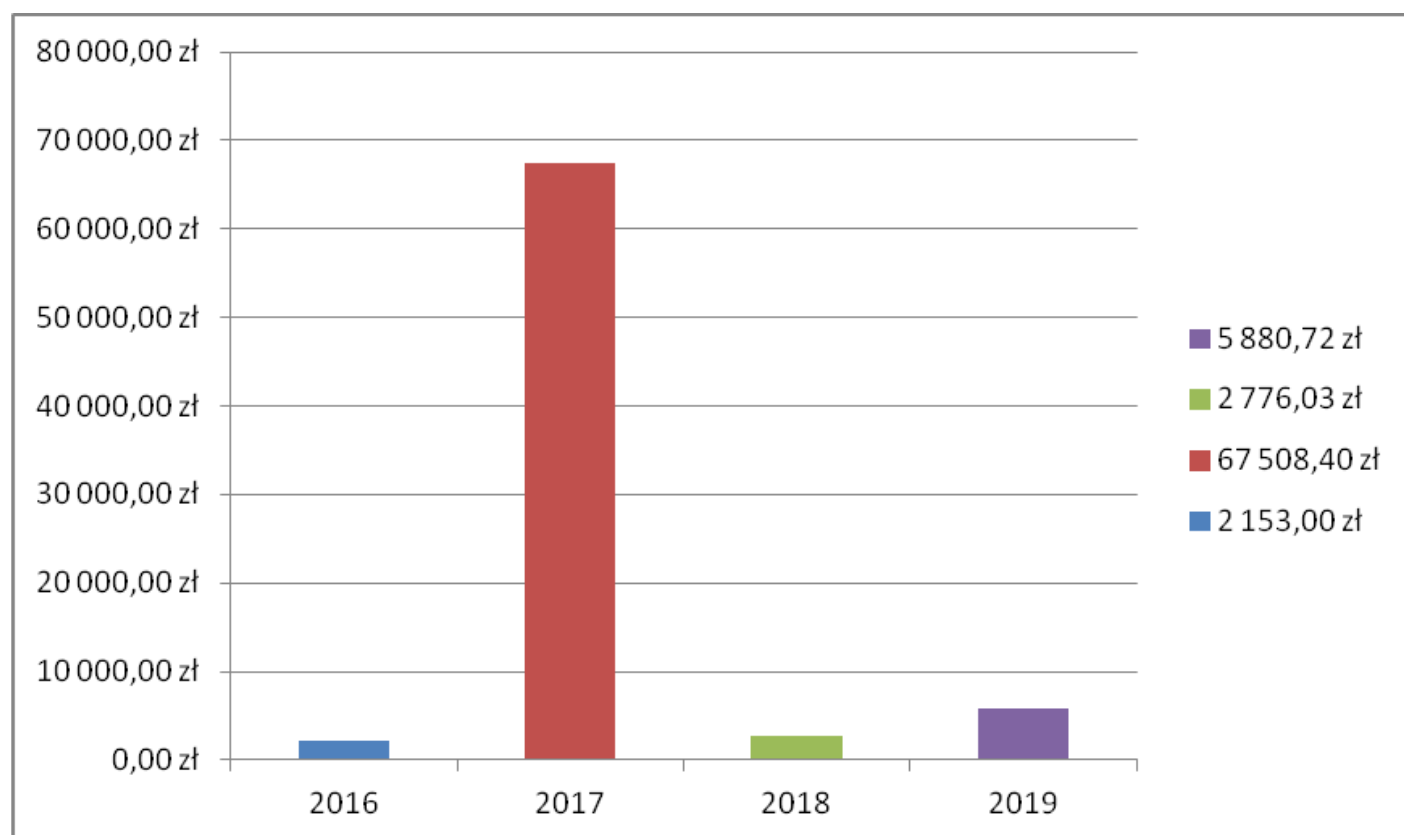
- Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Żarach,
- Komendą Powiatową Policji w Żarach,
- Ochotniczą Strażą Pożarną w Żarach-Kunicach,
- Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Żarach,
- Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Żarach,
- Komendą Straży Miejskiej w Żarach,
- Wodnym Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym w Żarach,
- Polskim Czerwonym Krzyżem - Oddziałem Rejonowym w Żarach.

Do zadań zespołu należy w szczególności:

- Ocena występujących i potencjalnych zagrożeń mogących mieć wpływ na bezpieczeństwo publiczne i prognozowanie tych zagrożeń.
- Przygotowanie propozycji działań i przedstawienie burmistrzowi wniosków dotyczących wykonania, zmiany lub zaniechania działań ujętych w Miejskim Planie Zarządzania Kryzysowego.
- Przekazywanie do wiadomości publicznej informacji związanych z zagrożeniami.
- Opracowanie i aktualizacja planu zarządzania kryzysowego.
- Koordynowanie działania sił i środków otrzymanych z zewnątrz.

Posiedzenia zespołu zwołuje przewodniczący zespołu (Burmistrz) nie rzadziej niż dwa razy w roku. W przypadkach wymagających natychmiastowej pracy zespołu, przewodniczący może zarządzić posiedzenie zespołu w trybie nadzwyczajnym.

Wydatki gminy na realizację zadań z zakresu zarządzania kryzysowego

Miejski Zespół Zarządzania Kryzysowego uczestniczy w szkoleniach obronnych zgodnie z planem szkoleń obronnych zatwierdzonym przez Wojewodę Lubuskiego. Wydział Spraw Obywatelskich i Zarządzania Kryzysowego organizuje ćwiczenia we współpracy ze służbami mundurowymi tj.: Komendą Powiatową Policji w Żarach, Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Żarach, Strażą Miejską, Wojskową Komendą Uzupełnień w Żaganiu, Wojewódzkim Sztabem Wojskowym w Zielonej Górze, 34. Brygadą Kawalerii Pancernej w Żaganiu, OSP Żary-Kunice.

6.4. Obrona Cywilna

Obrona cywilna ma na celu ochronę ludności, zakładów pracy i urzędzeń użyteczności publicznej, dóbr kultury, ratowanie i udzielanie pomocy poszkodowanym w czasie wojny oraz współdziałanie w zwalczaniu klęsk żywiołowych i zagrożeń środowiska, a także usuwaniu ich skutków. Działalność obrony cywilnej w systemie obronnym państwa sprowadza się przede wszystkim do ratowania i stwarzania poszkodowanym warunków do przetrwania w sytuacjach ekstremalnych. Strategiczny cel, jakim jest ochrona ludności, osiąga się poprzez realizację określonych zadań.

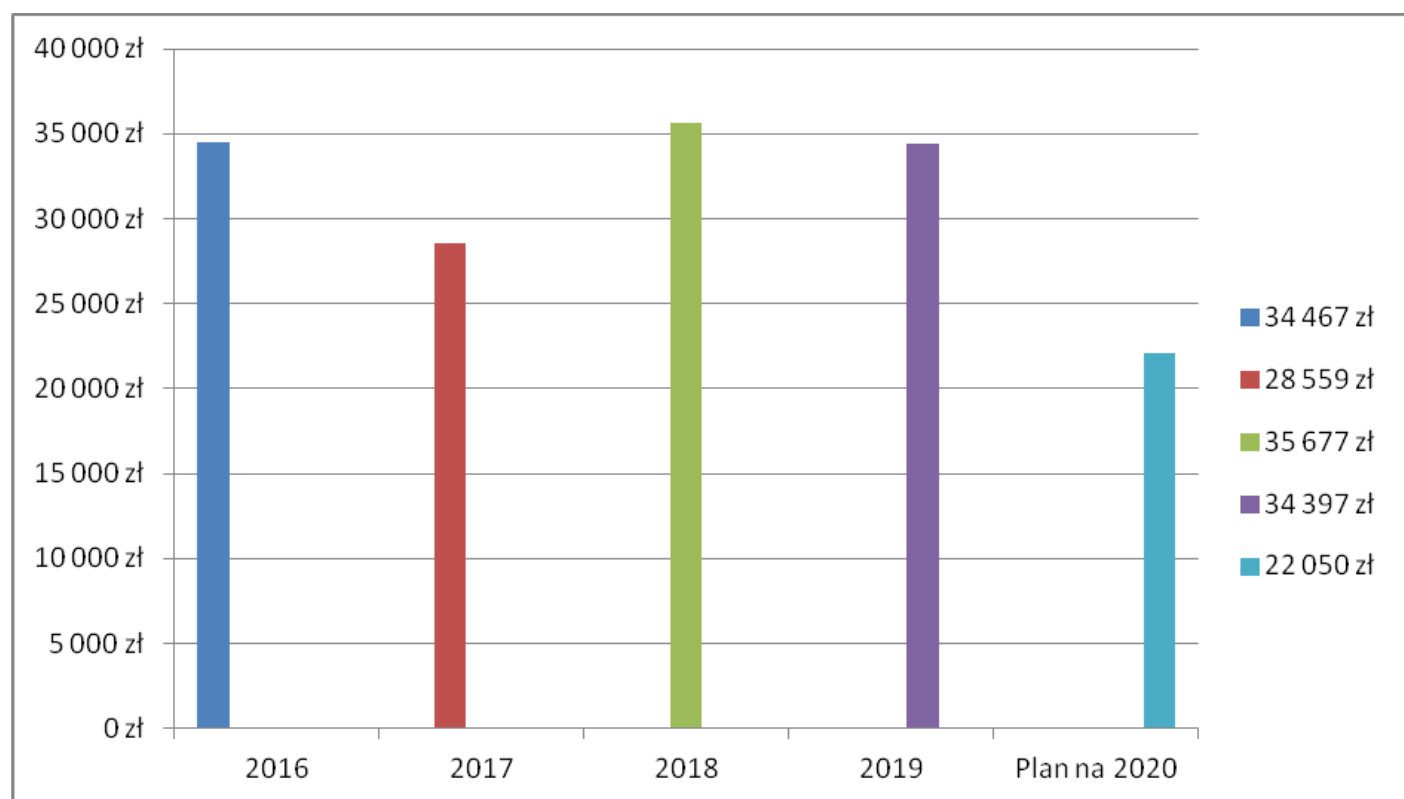
Do podstawowych zadań obrony cywilnej należą w szczególności:

- Wykrywanie zagrożeń oraz ostrzeganie i alarmowanie.
- Organizowanie ewakuacji ludności.
- Zaopatrywanie ludności w sprzęt i środki ochrony indywidualnej.
- Organizowanie doraźnych pomieszczeń i zaopatrzenia dla poszkodowanej ludności.
- Zabezpieczenie dóbr kultury, urzędzeń użyteczności publicznej i ważnej dokumentacji.
- Doraźna pomoc w przywracaniu i utrzymaniu porządku w strefach dotkniętych klęskami.

Podstawowymi jednostkami organizacyjnymi przeznaczonymi do wykonywania zadań obrony cywilnej są formacje obrony cywilnej powołane w 9. zakładach pracy z terenu miasta Żary. Działalność w zakresie obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego realizowana jest na podstawie corocznych Wytycznych Burmistrza Miasta Żary – Szefa Obrony Cywilnej Miasta do działalności w zakresie obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego oraz Kalendarzowego planu działania w tym zakresie.

Zadaniem Burmistrza wynikającym z ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej jest nakładanie, w drodze decyzji administracyjnej, obowiązku świadczeń osobistych lub rzeczowych na wniosek Wojskowego Komendanta Uzupełnień, kierownika jednostki zmilitaryzowanej lub wykonującej zadania na potrzeby obrony państwa albo właściwego organu obrony cywilnej. Świadczenia osobiste i rzeczowe mają na celu zaspokojenie potrzeb obronnych Państwa, zwalczanie klęsk żywiołowych oraz likwidację ich skutków.

Wydatki gminy na Obronę Cywilną

6.5. Propagowanie wiedzy o bezpieczeństwie

Zgodnie z wytycznymi dotyczącymi obrony cywilnej i powszechnej samoobrony ludności Burmistrz organizuje lub koordynuje szkolenia dla mieszkańców z zakresu bezpieczeństwa. Zachęca mieszkańców do korzystania z usługi powiadamiania RSO - Regionalnego Systemu Ostrzegania, aplikacji za pomocą której Wojewódzkie Centra Zarządzania Kryzysowego (WCZK) dostarczają szczegółowych informacji o zagrożeniach, klęskach żywiołowych i sytuacjach kryzysowych występujących w województwach, powiatach oraz gminach.

Rozpowszechnia krótki poradnik dotyczący bezpieczeństwa w sytuacjach kryzysowych oraz apteczki niezbędne przy udzielaniu pierwszej pomocy.

Wydział Spraw Obywatelskich i Zarządzania Kryzysowego przy współudziale Straży Miejskiej przeprowadza cykliczne

eliminacje miejskie Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej „Młodzież Zapobiega Pożarom”. Konkurs popularyzuje przepisy ppoż wśród młodzieży szkolnej i pozwala na kształtowanie umiejętności w zakresie ochrony ludności i ratownictwa.

Wydział Spraw Obywatelskich i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miejskiego w Żarach przeprowadza szkolenia obronne dla pracowników Urzędu Miejskiego, kadry kierowniczej oraz kierowników jednostek nadzorowanych. Program szkolenia obronnego w mieście Żary jest zgodny z Wytycznymi Wojewody Lubuskiego i corocznie akceptowany. Szkolenia mają na celu przygotowanie do sprawnego działania w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa państwa i wojny oraz sprawną realizację zadań wynikających z ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej.

6.6. Kwalifikacja wojskowa

Na podstawie art. 31 ustawy o powszechnym obowiązku obrony z dnia 21 listopada 1967 roku rejestrację i kwalifikację wojskową prowadzi Burmistrz właściwy ze względu na administrowany teren. Burmistrz Miasta Żary przeprowadza kwalifikację wojskową na terenie miasta, wzywa do stawienia przed Powiatową Komisją Lekarską mężczyzn rocznika podstawowego oraz osoby nieposiadające uregulowanego stosunku do służby wojskowej.

Liczba mężczyzn podlegających kwalifikacji wojskowej w 2019 roku	Liczba mężczyzn, którzy się nie stawili do kwalifikacji wojskowej bez podania przyczyny w 2019 roku
175	2
Liczba mężczyzn podlegających kwalifikacji wojskowej w 2018 roku	Liczba mężczyzn, którzy się nie stawili do kwalifikacji wojskowej bez podania przyczyny w 2018 roku
197	2

6.7. Imprezy masowe

Na podstawie art. 24 ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych z dnia 20 marca 2009 roku organem wydającym zezwolenie na przeprowadzenie imprezy masowej jest Burmistrz właściwy ze względu na miejsce jej przeprowadzenia. Każdego roku Burmistrz Miasta Żary wydaje zezwolenia na imprezy masowe odbywające się na terenie miasta oraz określa szczegółowe warunki bezpieczeństwa, a także zobowiązuje organizatora do ich przestrzegania.

Imprezy masowe przeprowadzone na terenie miasta Żary w latach 2017-2019

Termin imprezy masowej	Nazwa imprezy masowej	Ogólna liczba uczestników imprezy
ROK 2017		
1.05.2017 - 2.05.2017	Żarska Majówka	2000 osób
25.08.2017 - 27.08.2017	Dni Żar	3000 osób
ROK 2018		
1.05.2018	Żarska Majówka	2000 osób
24.08.2018 - 26.08.2018	Dni Żar	3000 osób
9.12.2018	Kabaret	600 osób
ROK 2019		
1.05.2019	Żarska Majówka	2000 osób
25.08.2019 - 27.08.2019	Dni Żar	3000 osób
15.09.2019	Koncert jubileuszowy	2000 osób

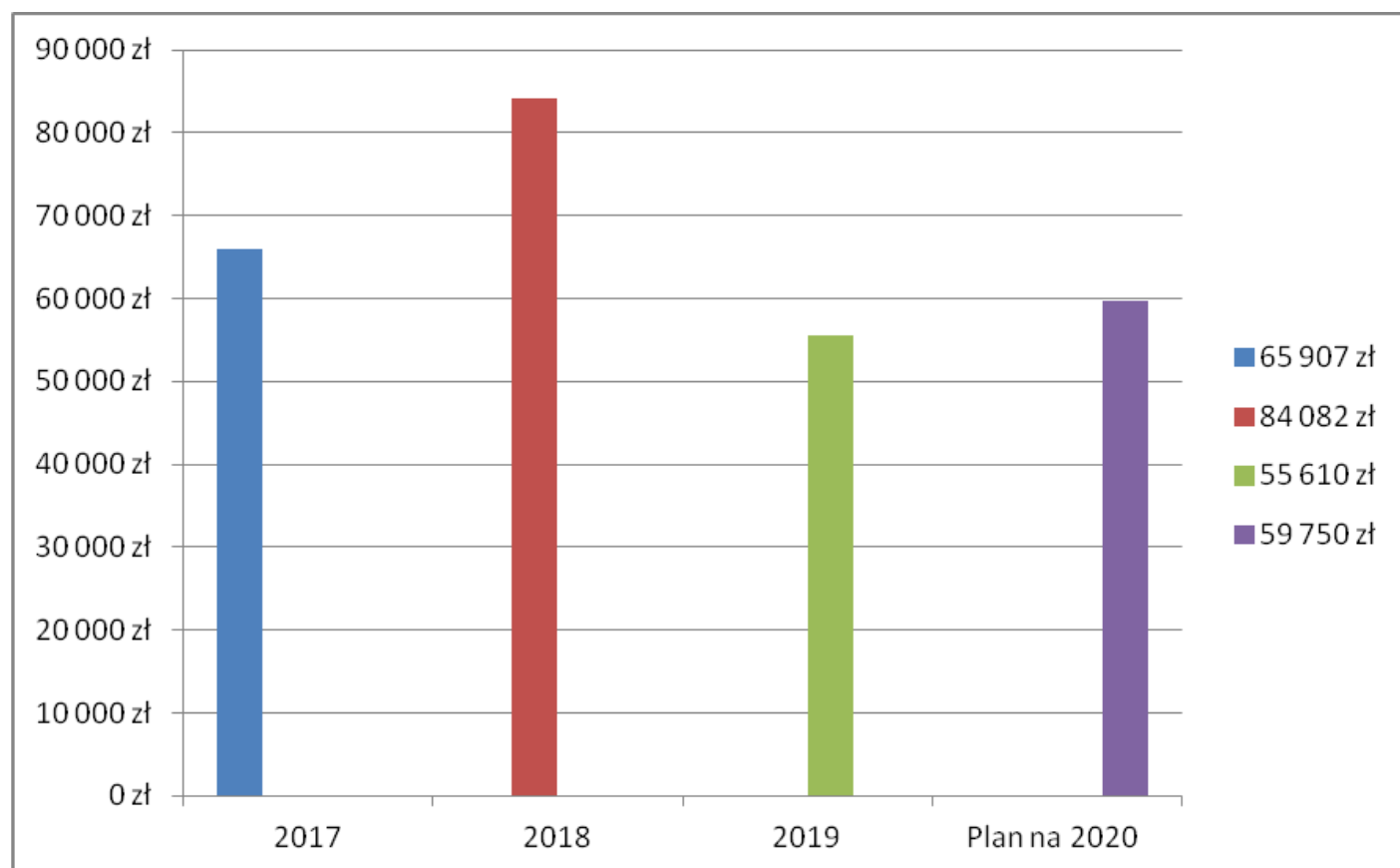

Każdorazowo imprezy masowe uzgadniane są z takimi służbami jak: Komenda Powiatowa Policji w Żarach, Powiatowa Państwowa Straż Pożarna w Żarach oraz Powiatowa Stacja Epidemiologiczno-Sanitarna w Żarach. W zabezpieczeniu imprez biorą udział służby medyczne oraz Straż Miejska i OSP Żary-Kunice.

6.8. Świadczenia pieniężne rekompensujące utracone wynagrodzenie żołnierzom rezerwy za czas ćwiczeń wojskowych

Zgodnie z art. 119a ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej Burmistrz ustala i wypłaca świadczenia pieniężne rekompensujące utracone wynagrodzenie żołnierzom rezerwy, za czas ćwiczeń wojskowych.

Wydatki gminy na realizację wypłat świadczeń dla żołnierzy

7. ZASÓB KOMUNALNY, GOSPODARKA NIERUCHOMOŚCIAMI, GOSPODARKA PRZESTRZENNA

7.1. Zasób komunalny gminy

W skład zasobu komunalnego Gminy wchodzi lokale mieszkalne, socjalne, użytkowe, garaże, lokale tymczasowe w budynkach stanowiących 100% własności Gminy Żary o statusie miejskim oraz lokale mieszkalne, socjalne, użytkowe, garaże, lokale tymczasowe w budynkach wspólnot mieszkaniowych.

Zestawienie danych na dzień 31.12.2019 r. przedstawia tabela

	Podział	Liczba lokali	Pow. użytkowa	Ilość budynków
GMINA	Mieszkalne	631	26 408,95	98
	Socjalne	214	7 297,95	
	Tymczasowe	5	125,86	
	Mieszkalne jw.	8	356,13	
	Razem mieszkalne	858	34 188,89	
	Użytkowe	31	2 043,16	
	Garaże	17	295,25	
	Razem użytkowe	48	2 338,41	
	OGÓŁEM GMINA	906	36 527,30	
GMINA WE WSPÓLNOŚCI	Mieszkalne	883	41 718,60	324
	Socjalne	2	65,95	
	Tymczasowe	2	29,30	
	Mieszkalne jw.	2	132,40	
	Razem mieszkalne	889	41 946,25	
	Użytkowe	55	2 476,24	
	Garaże	16	321,60	
	Razem użytkowe	71	2 797,84	
	OGÓŁEM GMINA	960	44 744,09	
OGÓŁEM MIESZKALNE		1747	76 135,14	
OGÓŁEM UŻYTKOWE		86	4 519,40	
OGÓŁEM GARAŻE		35	616,85	
OGÓŁEM ZASOBY		1866	81 271,39	422

Na liście oczekujących na najem lokali według stanu na 31.12.2019 r. było:

- najem lokali komunalnych - 29,
- najem lokali socjalnych - 78.

Liczba zawartych umów najmu w roku 2019 wyniosła:

- najem lokali komunalnych - 26,
- najem lokali socjalnych - 25,
- zamiany lokali - 2.

7.2. Grunty stanowiące majątek gminy

Grunty stanowiące własność Gminy Żary o statusie miejskim według stanu na koniec 2019 r. wynoszą 1.150,01 ha, w tym grunty nieobciążone użytkowaniem wieczystym stanowią 1.017,76 ha.

Majątek Gminy analizując całokształt obrotów, tj. w następstwie sprzedaży nieruchomości w trybie przetargowym, a także bezprzetargowym, przekształcenia prawa użytkowania wieczystego gruntu zabudowanego na cele mieszkaniowe w prawo własności, w wyniku zamiany oraz w wyniku nabycia nieruchomości gruntowych w trybie komunalizacji, w trybie art. 98 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami oraz w trybie art. 20 b ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych jak również w drodze darowizny uległy zmniejszeniu w stosunku do 2018 r. o 93,27ha.

Zestawienie gruntów wchodzących w skład zasobu Gminy Żary o statusie miejskim wg stanu na dzień 31.12.2019 r. przedstawia poniższa tabela:

Lp.	GRUNTY STANOWIĄCE WŁASNOŚĆ GMINY ŻARY O STATUSIE MIEJSKIM		
1	Grunty wchodzące w skład zasobu nieruchomości gminnych	1017,76 ha, w tym:	
		Grunty oddane w trwały zarząd	35,65 ha
		Pozostałe	982,11 ha
2	Grunty stanowiące własność gminy, stanowiące przedmiot użytkowania wieczystego	132,25 ha, w tym:	
		Powierzchnia gruntów oddanych w użytkowanie wieczyste osobom fizycznym	74,90 ha
		Pozostałe	57,35 ha
POWIERZCHNIA ŁĄCZNA		1150,01 ha	

7.3. Gospodarka nieruchomościami

Obrót nieruchomościami gminnymi regulują przepisy zawarte w ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami i rozporządzeń wykonawczych. Na ich podstawie Rada Miejska w Żarach podjęła uchwałę nr XII/109/15 z dnia 30 października 2015 r. w sprawie zasad obrotu nieruchomościami stanowiącymi mienie komunalne miasta Żary.

7.3.1. Sprzedaż nieruchomości gminnych

7.3.1.1. Sprzedaż w formie przetargu ustnego nieograniczonego

W formie przetargu nieograniczonego sprzedano ogółem:

- 20 lokali mieszkalnych o łącznej pow. użytkowej 852,64 m²,
- 1 zabudowaną nieruchomość o powierzchni użytkowej 125,8 m²;
- 11 nieruchomości gruntowych o łącznej powierzchni 12.372 m².

Wykaz lokali mieszkalnych sprzedanych w formie przetargowej.

Lp.	Położenie	Cena sprzedaży	Powierzchnia użytkowa [m ²]	Forma władania	Opłata za własność gruntu
1	Moniuszki 35/3	77.923,00 zł	44,90	własność	23.077,00 zł
2	Górnośląska 5/6	158.799,00 zł	120,90	własność	37.201,00 zł

Lp.	Położenie	Cena sprzedaży	Powierzchnia użytkowa [m ²]	Forma władania	Opłata za własność gruntu
3	Kaszubska 25/4	30.410,00 zł	51,30	własność	60.590,00 zł
4	Ściegiennego 1/2	43.817,00 zł	22,07	własność	13.183,00 zł
5	Westerplatte 5/2	47.242,00 zł	30,95	własność	5.758,00 zł
6	Westerplatte 5/3	80.927,00 zł	55,90	własność	10.073,00 zł
7	Szkolna 10/3	32.399,00 zł	31,50	własność	28.101,00 zł
8	Podchorążych 23/1	119.884,00 zł	62,00	własność	20.116,00 zł
9	Niepodległości 11 kl. IV/6	20.642,59 zł	30,40	własność	6.107,41 zł
10	Pl. Inwalidów 10-10 A kl. 10/13	39.875,00 zł	26,36	własność	1875,00 zł
11	Wrocławska 6/2	103.292,00 zł	50,10	własność	26.708,00 zł
12	Pl. Przyjaźni 11-12/19	128.368,50 zł, która po udzieleniu 50% bonifikaty wynosi 64.184,25 zł	42,10	własność	2.131,50 zł, która po udzieleniu 50% bonifikaty wynosi 1065,75 zł
13	Górnośląska 11/6	102.011,29 zł	60,70	własność	4.488,71 zł
14	Zachodnia 5/3	16.727,90 zł	30,00	własność	6.272,10 zł
15	Szkolna 10/6	30.995,00 zł	34,40	własność	30.505,00 zł
16	Katowicka 13/9	56.800,91 zł	40,20	własność	4.199,09 zł
17	Podwałe 1/5	52.038,00 zł	22,60	własność	2.962,00 zł
18	Częstochowska 10/5	74.194,00 zł	30,66	własność	2.806,00 zł
19	Moniuszki 12/3	26.375,00 zł	17,20	własność	8.125,00 zł
20	Pl. Przyjaźni 11-12/13	159.715,00 zł, która po udzieleniu 50% bonifikaty wynosi 79.857,50 zł	48,40	własność	2.285,00 zł, która po udzieleniu 50% bonifikaty wynosi 1142,50 zł
Z tytułu sprzedaży lokali w formie przetargowej uzyskano łącznie kwotę 1.552.750,00 zł.					

Wykaz zabudowanych nieruchomości sprzedanych w drodze przetargu w roku 2019 r.

Lp.	Położenie	Powierzchnia	Przeznaczenie	Forma władania	Cena sprzedaży netto
1	Strzelców 3A dz. 110/2	125,8m2 powierzchnia użytkowa (z przynależnościami)	Budynek o funkcji mieszkalnej	własność	135.500,00 zł

Wykaz działek budowlanych sprzedanych w drodze przetargu w roku 2019 r.

Lp.	Położenie	Nr działki	Powierzchnia	Przeznaczenie	Forma władania	Cena sprzedaży netto
1	Pułaskiego	dz. 255/4 + udział do ¼ części w dz. 255/8 (droga wewnętrzna)	255/4 - 925 m2 255/8 - 261 m2	zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna	własność	58.100,00 zł dz. 255/4, obręb 4 + udział do ¼ części w dz. 255/8, obręb 4 (droga wewnętrzna)
2	Pułaskiego	dz. 255/6 + udział do ¼ części w dz. 255/8 (droga wewnętrzna)	255/6 - 782 m2 255/8 - 261 m2	zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna	własność	54.600,00 zł dz. 255/6, obręb 4 + udział do ¼ części w dz. 255/8, obręb 4 (droga wewnętrzna)
3	Pułaskiego	dz. 255/3 + udział do ¼ części w dz. 255/8 (droga wewnętrzna)	255/3 - 820 m2 255/8 - 261 m2	zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna	własność	52.000,00 zł dz. 255/3, obręb 4 + udział do ¼ części w dz. 255/8, obręb 4 (droga wewnętrzna)
4	Pułaskiego	dz. 255/2	255/2 - 735 m2	zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna	własność	47.700,00 zł dz. 255/2, obręb 4
5	Pułaskiego	dz. 255/5	255/5 - 718 m2	zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna	własność	46.600,00 zł dz. 255/5, obręb 4
6	Pułaskiego	dz. 255/7 + udział do ¼ części w dz. 255/8 (droga wewnętrzna)	255/7 - 896 m2 255/8 - 261 m2	zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna	własność	56.400,00 zł dz. 255/7, obręb 4 + udział do ¼ części w dz. 255/8, obręb 4 (droga wewnętrzna)
7	Liliowa	dz. 1247/18	1192 m2	zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna	własność	56.000,00 zł
8	Rejon ul. Osadniczej	dz. 227/3	2953 m2	budowie budynku mieszkalnego jednorodzinnego w zabudowie wolnostojącej, budowa infrastruktury technicznej i towarzyszącej	własność	128.800,00 zł
9	Leśna	dz. 1273	937 m2	zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna	własność	76.000,00 zł
10	Leśna	dz. 1290	1194 m2	zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna	własność	97.000,00 zł
11	Leśna	dz. 1274	959 m2	zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna	własność	78.000,00 zł
Z tytułu sprzedaży przetargowej działek budowlanych uzyskano łączną kwotę 751.200,00 zł						

W wyniku sprzedaży przetargowej osiągnięto łączną kwotę 2.439.450,00 zł

7.3.1.2. Sprzedaż w formie bezprzetargowej

7.3.1.2.1. Sprzedaż lokali mieszkalnych i użytkowych na rzecz najemców

Przy sprzedaży lokali mieszkalnych na rzecz dotychczasowych najemców stosuje się bonifikaty:

- 80% ceny określonej na podstawie wartości lokalu w budynkach wybudowanych przed 1945 r. (przy wpłacie jednorazowej),
- 75% ceny określonej na podstawie wartości lokalu w budynkach wybudowanych po 1945 r. (przy wpłacie jednorazowej).

W przypadku płatności ratalnych wysokość bonifikaty zostaje obniżona o 5%.

Wykaz lokali mieszkalnych sprzedanych na rzecz najemców w 2019 r.

Lp.	Położenie	Cena sprzedaży	Powierzchnia użytkowa	Liczba pokoi	Wykup lokalu na raty (I rata)
1	Jagiellońska 18/2	26 768,00	57	2	0
2	Jagiellońska 10/7	22 764,00	56,6	3	0
3	Żagańska 4/6	28 992,00	70,2	4	0
4	Katowicka 2B/91	42 035,00	50,1	3	0
5	Lotników 4B/5	6 920,00	19,8	2	0
6	Jagiellońska 18/4	12 090,00	28,5	1	0
7	Katowicka 2J/9	35 680,00	44,2	2	0
8	Moniuszki 13/6-7	21 258,00	47,6	3	0
9	Okrzei 17/5	31 906,00	68,0	3	0
10	Moniuszki 13/5	16 300,00	36,5	1	0
11	Moniuszki 13/9	16 300,00	36,5	1	0
12	Śródmiejska 11A/7	0,00	73,8	3	10 005,50
13	Okrzei 4A/4	48 680,00	108,9	3	0
14	Żagańska 4/5	18 576,00	38,7	2	0
15	Moniuszki 13/13	16 300,00	36,5	1	0
16	Moniuszki 13/12	20 856,00	46,7	2	0
17	Myśliwska 2/6	31 880,00	35,91	2	0
18	Żabikowska 5/2	16 718,00	35,6	1	0
19	Jagiellońska 8/9	13 694,00	32,25	1	0
20	Paderewskiego 76/1	48 067,50	59,6	3	0
21	Kurpińskiego 36/63	40 200,00	47,02	3	0
22	Podchorążych 6/4	23 010,00	45,8	1	0

Lp.	Położenie	Cena sprzedaży	Powierzchnia użytkowa	Liczba pokoi	Wykup lokalu na raty (I rata)
23	Jagielly 3/3	29 497,50	34,5	2	0
24	Żytnia 4/3	15 346,00	39,21	1	0
25	Wieniawskiego 63/10	39 277,50	48,7	2	0
26	Kaszubska 21B/2	25 066,00	50,7	2	0
27	Paderewskiego 40/58	43 815,00	49,3	3	0
28	Paderewskiego 34/19	43 637,50	49,1	3	0
29	Podchorążych 15/3	26 216,00	61,8	3	0
30	Grunwaldzka 35/4	15 712,00	55,17	2	0
31	Moniuszki 9/4	25 800,00	50,25	2	0
32	Paderewskiego 36/38	38 250,00	44,3	2	0
33	Bohaterów Getta 26/6	11 428,00	25,03	3	0
34	Zaściankowa 3/1	41 987,50	46,6	3	0
35	Męczenników Ośw. 9/24	48 615,00	54,7	3	0
36	Pszenna 9/4	25 920,00	55,62	1	0

Z tytułu sprzedaży lokali mieszkalnych na rzecz najemców uzyskano łączną kwotę 979.568,00 zł

7.3.1.2.2. Sprzedaż nieruchomości gruntowych

Wykaz sprzedanych nieruchomości zbytych w drodze bezprzetargowej

Lp.	Położenie	Nr działki / obręb	Powierzchnia	Przeznaczenie	Forma władania	Cena sprzedaży netto	Uwagi
1	Rzgowska 2 - Łódź	80/1 3G Łódź	570,96 m2	tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usług, teren ulic dojazdowych	własność	Udział do 54/240 - 203.549,00 netto + 46.816,27zł - 23% VAT	art. 37 ust. 2 pkt 9 u.g.n
2	ul. Moniuszki	18/6 2	8 m2	teren zabudowy usługowej	własność	1.310,00	art. 37 ust. 2 pkt 6 u.g.n
3	ul. Lelewela	140/27 5	47 m2	działka w zabudowie szeregowej jednorodzinnej	własność	2.670,00	art. 37 ust. 2 pkt 6 u.g.n
4	ul. Bohaterów Getta 14	69/5 3	471 m2	teren zabudowy przemysłowej	własność	12.283,00 zł. płatność ratalna - 5 rat, w 2019 r. wpłata 4.913,20 zł	art. 37 ust. 2 pkt 5 u.g.n

Z tytułu sprzedaży bezprzetargowej nieruchomości gruntowych uzyskano łączną kwotę 212.442,20 zł

7.3.2. Dzierżawa nieruchomości gminnych na cele rolnicze i nierolnicze, najem i użyczenia od osób prawnych

Łączna ilość zawartych umów dzierżawy wynosi 919, w tym w 2019 r. zawarto 53 nowe umowy obejmujące powierzchnię 0,7445 ha.

W roku 2019 z tytułu dzierżawy do budżetu Gminy Żary o statusie miejskim wpłynęła kwota 522.389,66 zł (netto), w tym z tytułu zawartych 4 umów najmu wpłynęła kwota 118.048,08 zł (netto)

W analizowanym okresie zawarto również 12 umów użyczenia na przeprowadzenie imprez kulturalno-rekreacyjnych.

Zestawienie zawartych umów dzierżawy na cele nierolnicze

Lp.	Przeznaczenie	Ilość zawartych umów	Powierzchnia ogółem [ha]
1	Pawilony handlowe	65	0,4485
2	Imprezy sportowo – kulturalne (cyrk, wesołe miasteczko)	0	0
3	Zaplecze budowlane	5	0,4370
4	Miejsca postojowe	21	1,4357
5	Parking komercyjny	1	0,2680
6	Plac do nauki jazdy	2	0,2400
7	Tablica reklamowa	5	0,0015
8	Wieża nadawcza	2	0,0380
9	Ogródki warzywne	82	2,7279
10	Ogródki gastronomiczne	6	0,0443
11	Tereny rekreacyjne	135	5,1092
12	Podwórka dla Wspólnot Mieszkaniowych	162	12,3428
13	Garaże	368	0,7501
14	Śmietniki i pergole	9	0,0253
RAZEM		863	23,5783

Zestawienie zawartych umów dzierżawy na cele rolnicze

Lp.	Przeznaczenie	Ilość zawartych umów	Powierzchnia ogółem [ha]
1	Rolne	52	67,4599
2	Stawy	4	12,6600
RAZEM		56	80,1199

7.3.3. Dzierżawa gruntu przez gminę od osób prawnych

W 2019 roku Gmina Żary o statusie miejskim kontynuuje umowy dzierżawy zawarte z Państwowym Gospodarstwem Leśnym Nadleśnictwo Lipinki, obejmujące teren o łącznej powierzchni 0,0589 ha za kwotę 1.686,72 zł, zgodnie z poniższym zestawieniem:

- część działki nr 1224/1, obr.6, m. Żary, o pow. 0,0405 ha, w celu poprowadzenia ciągu pieszego;
- część działek nr 518 oraz 524, obr. Łaz, gm. Żary, o pow. 0,0180 ha, w celu wykonania parkingu turystycznego;
- część działki nr 363, obr. 3, m. Żary, o pow.0,0004 ha, w celu umieszczenia tablicy informacyjnej „Żary Witają”.

7.3.4. Użytkowanie wieczyste

Na mocy ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów (Dz. U. z 2020 r., poz.139) wydano 2019 przedmiotowych zaświadczeń. Na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości w 2019 r. wydano łącznie 3 decyzje administracyjne, przekształcając na własność 3 działki położone na terenie miasta Żary za łączną kwotą 37.560,00 zł

Wykaz nieruchomości przekształconych na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności

Lp.	Adres	Numer działki	Obręb	Powierzchnia [m ²]	Opłata z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności [zł]
1	ul. Mieszka I	328/12	2	23	1730,00
2	ul. Śląska	1117	6	373	17.070,00
3	ul. Śląska	1118	6	402	18.760,00
RAZEM					37.560,00

Wpływy do budżetu gminy z tytułu opłat rocznych za użytkowanie wieczyste gruntów stanowiących własność Gminy Żary o statusie miejskim w roku 2019 wyniosły **447.699,00 zł**.

7.3.5. Darowizny

Gmina Żary o statusie miejskim w 2019 r. nie nabyła do swojego zasobu gruntów w ramach darowizny.

7.3.6. Odszkodowania za nieruchomości przejęte na podstawie art. 98 ustawy o gospodarce nieruchomościami

Na podstawie art. 98 ustawy o gospodarce nieruchomościami Gmina Żary o statusie miejskim z mocy prawa w 2019 roku stała się właścicielem działek o łącznej powierzchni 0,0354 ha. W ramach odszkodowań za grunty zajęte pod drogi gminne, osobom fizycznym Gmina Żary o statusie miejskim wypłaciła ze swojego budżetu kwotę łącznie 28 100,00 zł.

Wykaz nieruchomości nabytych na mocy art. 98 ustawy o gospodarce nieruchomościami.

Lp.	Położenie nieruchomości	Rodzaj użytku	Powierzchnia nieruchomości [m ²]	Wartość nieruchomości	Oznaczenie decyzji na mocy której nieruchomość stała się własnością Gminy Żary o statusie miejskim
1	ul. Żołnierska, dz. 342/3, obr 4	ŁIV	53	28.100,00	Decyzja Burmistrz Miasta Żary GA.6831.28.2019.PS z dnia 05.08.2019 r.
2	ul. Żołnierska, dz. 342/7, obr 4	ŁIV	156		
3	ul. Żołnierska, dz. 342/9, obr 4	ŁIV	145		
RAZEM			354	28.100,00	

7.3.7. Odszkodowania za nieruchomości przejęte na podstawie specustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych

Na podstawie art. 12 ust. 4 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1474 ze zm.) Gmina Żary o statusie miejskim stała się właścicielem nieruchomości o łącznej powierzchni 0,3011 ha. Odszkodowanie przewidziane jest do wypłacenia w 2020 r.

Wykaz nieruchomości nabytych na mocy ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych.

Lp.	Położenie nieruchomości	Rodzaj użytku	Powierzchnia nieruchomości [ha]	Kwota odszkodowania [zł]	Oznaczenie decyzji na mocy której nieruchomość stała się własnością Gminy Żary o statusie miejskim
1	dz. 606/165, obr. 1 ul. K. Szymanowskiego	B	0,0057	14.060,00	Decyzja Starosty Żarskiego WBO.6740.1.1.2019 z dnia 01.07.2019 r.
2	dz. 606/163, obr. 1 ul. K. Szymanowskiego	Bi	0,0293	84.220,00	
3	dz. 606/169, obr. 1 ul. K. Szymanowskiego	B	0,0075	14.070,00	
4	dz. 606/170 oraz 606/171, obr. 1 ul. Krótka	B	0,0634	130.620,00	
5	dz. 606/167, obr. 1 ul. K. Szymanowskiego	B	0,0176	34.950,00	
6	dz. 606/161, obr. 1 ul. K. Szymanowskiego	B	0,0192	37.090,00	
7	dz. 606/58, obr. 1 ul. Krótka	dr	0,1584	w trakcie ustalania	
RAZEM			0,3011		

7.3.8. Komunalizacja mienia Skarbu Państwa

Na podstawie art. 18 ust. 1, w związku z art. 5 ust. 4 ustawy z dnia 10 maja 1990 r. Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych (Dz.U Nr 32, poz. 191 ze zm.) w 2019 r. złożono 1 wniosek do Wojewody Lubuskiego o nieodpłatne przekazanie na własność na rzecz Gminy Żary o statusie miejskim nieruchomości stanowiącej własność Skarbu Państwa, związanej z realizacją zadań własnych Gminy. Skomunalizowany teren stanowi powierzchnię 0,0585 ha o wartości 33.920,00 zł.

Wykaz nieruchomości nabytych w drodze komunalizacji mienia Skarbu Państwa

Lp.	Położenie nieruchomości	Rodzaj użytku	Powierzchnia nieruchomości [ha]	Wartość nieruchomości	Oznaczenie decyzji na mocy której nieruchomość stała się własnością Gminy Żary o statusie miejskim
1	dz. 41/3, obr. 4, ul. Gen. J. Hallera	dr - droga	0,0585	33.920,00 zł	Decyzja Wojewody Lubuskiego GN-I7531.2020.JZiO

7.3.9. Zamiana nieruchomości

Gmina Żary o statusie miejskim w 2019 r. dokonała zamiany nieruchomości w celu poprawy warunków dostępu do nieruchomości gminnej. W wyniku zamiany do budżetu gminy wpłynęła kwota 24.340,00 zł wynikająca z różnicy wartości nieruchomości.

Wykaz zamienionych nieruchomości

Lp.	Położenie nieruchomości	Nr działki / obręb	Powierzchnia nieruchomości [ha]	Wartość zamienianej nieruchomości [zł]	Uwagi
1	ul. Ludowa	122/2 obr. 1	0,0460	36.540,00	Zamiana działki nr 122/2 będącej własnością Gminy Żary o statusie miejskim na działkę nr 121/1 będącą własnością osób fizycznych
2	ul. Ludowa	121/1 obr. 1	0,0133	12.200,00	
Dopłata wynikająca z różnicy wartości				24.340,00	

7.3.10. Zakup nieruchomości

Gmina Żary o statusie miejskim w 2019 r. dokonała zakupu nieruchomości drogowych za łączną kwotę 58.323,64 zł.

Wykaz zakupionych nieruchomości

Lp.	Położenie nieruchomości	Nr działki	Obręb	Powierzchnia nieruchomości [ha]	Wartość nabytej nieruchomości [zł]
1	ul. Dolnośląska	252/17	6	0,0051	6 360,00 zł
2	ul. Żagańska	udział do 1/55 w nieruchomości oznaczonej działkami nr: 293/212, 293/221, 293/233, 293/236, 293/241, 293/285, 293/246, 293/260, 293/262, 293/281, 293/264, 293/258, 293/274, 293/278	3	5,2531	25 981,82 zł
2	ul. Żagańska	udział do 1/55 w nieruchomości oznaczonej działkami nr: 293/212, 293/221, 293/233, 293/236, 293/241, 293/285, 293/246, 293/260, 293/262, 293/281, 293/264, 293/258, 293/274, 293/278	3	5,2531	25 981,82 zł
RAZEM					58 323,64 zł

7.4. Zarządzanie zasobem nieruchomości gminnych

Zarządzanie nieruchomościami komunalnymi i ich wykorzystywanie do celów publicznych może odbywać się w oparciu o:

1) zarządzanie bezpośrednie, realizowane przez radę gminy, wójta (burmistrza) i upoważnionych pracowników. W ramach powyższego ujęcia realizowane są funkcje: decyzyjna, organizatorska i wykonawcza. Rada miejska posiada kompetencje do określania zasad gospodarowania mieniem, w tym przeznaczenia poszczególnych składników majątku komunalnego, na-

tomiast burmistrz, uprawniony jest do podejmowania działań zmierzających do realizacji danego celu,

2) zarządzanie w systemie pośrednim przez jednostki organizacyjne podmioty mienia komunalnego, działające w formie:

- jednostek organizacyjnych gminy (zakładów budżetowych np. ośrodki sportu i rekreacji lub jednostek organizacyjnych np. szkoły podstawowe, gimnazja, ośrodki pomocy społecznej, a także gospodarstw pomocniczych),
- innych zaliczanych do sektora finansów publicz-

nych gminnych osób prawnych utworzonych na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych (np. spółki kapitałowe, jednostki prowadzące działalność kulturalną, na podstawie ustawy o działalności kulturalnej, np. muzea, biblioteki, domy kultury),

- spółek i spółdzielni z udziałem gminy, które powstają w wyniku przystąpienia gminy do spółek już istniejących lub też jako skutek zawarcia umowy z innymi podmiotami.
- 3) zarządzane majątkiem gminy w systemie zleceni-

wym. Gmina może również zlecić zarządzanie wydzieloną częścią swojego zasobu na podstawie umowy cywilno-prawnej podmiotom prywatnym. Podmiot prywatny winien w takiej sytuacji godzić interes gminy i użytkowników oraz dostawców usług. Podmiot zarządzający powinien traktować nieruchomość jako kapitał i realizować takie cele strategiczne jak: maksymalizacja dochodów z nieruchomości i wzrost wartości rynkowej nieruchomości. Przykładem powyższego modelu jest zarządzanie budynkami gminnymi przez Towarzystwa Budownictwa Społecznego.

Podmioty scharakteryzowane powyżej w punkcie 2, zarządzające pośrednio, zostały przedstawione w Tabeli Nr 1, Tabeli Nr 2, Tabeli Nr 3 i Tabeli Nr 4.

Tabela Nr 1.

Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2018 r.	Stan na 31.12.2019 r.
Oczyszczalnie ścieków	1	1
Wysypiska odpadów	1	1
Targowiska	2	2
Przedszkola miejskie	6	6
Szkoły podstawowe	9 (w tym 3 niepubliczne)	5
Gimnazja	7 (w tym 3 niepubliczne)	0
Zespoły szkolno-przedszkolne	1	1
Żłobki	5 (w tym 3 niepubliczne)	6
Biblioteki	1	1
Domy i ośrodki kultury	1	1
Muzeum	1	1
MOSiR	1	1
Cmentarze komunalne	2	2
Ośrodki Pomocy Społecznej	1	1
Środowiskowy Dom Samopomocy	1	1
Szalety	1	1

Tabela Nr 2.

Lp.	Nazwa spółki	Ilość udziałów	Wartość udziałów [zł]	Wartość nominalna udziałów/akcji [zł]	Procentowy udział w kapitale zakładowym	Uwagi
1	Przedsiębiorstwo Komunalne PEKOM S.A. w Żarach	67890	1.357.800,00	20,00	100 %	Jedyna spółka akcyjna
2	Zakład Gospodarki Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Żarach	642	321.000,00	500,00	100 %	

Tabela Nr 3.

Lp.	Nazwa spółki	Ilość udziałów	Wartość udziałów [zł]	Wartość nominalna udziałów/akcji [zł]	Procentowy udział w kapitale zakładowym	Uwagi
1	Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Żarach	3.035	3.035.000,00	1000,00	79,08 %	
2	Zakład Zagospodarowania Odpadów Sp. z o.o. w Marszowie	71.522	3.576.100,00	50,00	24,32 %	
3	Regionalne Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. w Zielonej Górze	632	316.000,00	500,00	4,61 %	Z uwagi na niewielką ilość udziałów Gmina nie jest wykazana w KRS jako współnik

W systemie pośrednim majątek gminny przekazywany jest w oparciu o decyzję administracyjną burmistrza przekazującą nieruchomości w trwały zarząd lub kodeks spółek, w formie aportu. Z tytułu prawa własności rozdysponowanego majątku organy gminy mają możliwość wpływu na funkcjonowanie tych jednostek i ocenę prawidłowości wykorzystania przekazanego im mienia. Zakres nadzoru właścicielskiego gminy i jego instrumenty są różnicowane w zależności od formy organizacyjno-prawnej jednostki i sposobu przekazania jej mienia.

Tabela Nr 4.

Lp.	Nazwa spółki	Ilość udziałów	Wartość udziałów [zł]	Wartość nominalna udziałów/akcji [zł]	Procentowy udział w kapitale zakładowym	Uwagi
1	Regionalne Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. w Zielonej Górze	632	316.000,00	500,00	4,61 %	Z uwagi na niewielką ilość udziałów Gmina nie jest wykazana w KRS jako współnik

Wybór sposobu organizacji zarządzania nieruchomościami komunalnymi powinien być wypadkową zasad realizacji zadań publicznych, lokalnych potrzeb i możliwości, charakteru prowadzonej działalności oraz specyfiki gminy i kierunków przyjętej przez nią polityki rozwoju.

7.5. Najem lokali mieszkalnych

W roku 2019 w wyniku prowadzonych działań windykacyjnych odzyskano 83 lokale mieszkalne w tym 67 docelowych i 16 socjalnych. Lokale mieszkalne znajdujące się w budynkach wspólnot mieszkaniowych w ilości 40 przekazano do dyspozycji wydziału Gospodarki Nieruchomościami, Architektury i Zasobów Komunalnych, natomiast pozostałe 43 lokale zostały przeznaczone do ponownego zasiedlenia.

Zgodnie z zatwierdzonymi listami do przydziału, wyrokami eksmisyjnymi z zasądzanym tytułem do lokalu oraz wnioskami instytucji i właścicieli z prawomocnymi wyrokami, dla których gmina jest zobowiązana do zapewnienia lokalu, dokonano w roku 2019 przydziału i podpisano umowę na 26 lokali docelowych, 19 lokali na najem socjalny oraz 6 na lokale tymczasowe. Łącznie ponownie zasiedlono 51 lokali.

7.6. Remonty

Środki gminne przeznaczone na remonty zasobu komunalnego stanowiące refundacje poniesionych kosztów w związku z realizacją powierzonych przez Gminę zadań wla-

snych w 2019 r. wyniosły 779 221 zł i zostały wydatkowane na:

- roboty elektryczne - 110 932,93 zł

- roboty zduńskie - 110 664,70 zł
- roboty dekarские - 56 160,00 zł
- remonty wolnych lokali - 175 380,00 zł
- lokale zamienne - 117 240,03 zł
- roboty gazowe - 42 460,00 zł
- roboty w częściach wspólnych - 45 978,97 zł
- dokumentacja techniczna - 20 172,00 zł
- rozbiórka pustostanu - 96.862,50 zł
- zabezpieczenie przeciwpożarowe - 3 369,87 zł

Ponadto w roku 2019 w wyniku prowadzonych działań windykacyjnych oraz realizacji planów, uzyskane środki z zasobu mieszkaniowego w wysokości **339.142,70 zł** przeznaczono na poprawę stanu technicznego budynków

7.7. Polityka windykacyjna

Odyskiwaniem należności z tytułu czynszu zajmuje się komórka windykacyjna w Zakładzie Gospodarki Mieszkaniowej sp. z o.o. w Żarach. I etapem jest wysyłanie dobrowolnych wezwań do zapłaty. W roku 2019 wysłano wezwania na kwotę 2.603.362,18 zł. Działania te mają na celu przypomnienie o zaległych płatnościach, zapobieganie przedawnieniom oraz oczekiwanie na wymierną reakcję najemcy na spłatę jednorazową bądź zobowiązanie się do spłaty na raty. W roku 2019 zawartych zostało 109 ugód, w tym 6 dotyczyło Gminy Żary o statusie miejskim. W przypadku braku spłaty, sprawa kierowana jest na drogę sądową o zapłatę. W roku 2019 do Sądu zostało skierowanych 181 spraw na kwotę 973.005,72 zł, natomiast wpłat z tytułu zaległości zasądzonych w nakazach zapłaty względem ZGM sp z o.o. odnotowano 673.617,15 zł, a względem Gminy Żary o statusie miejskim 518.378,24 zł. Ogólny procent płatności bieżących w 2019 wyniósł 86,57%. II etapem działań windykacyjnych

i lokali, tj.

- wymianę stolarki okiennej w lokalach - 90 417,45 zł
- wymianę stolarki drzwiowej - 12 533,54 zł
- wykonanie nowej instalacji gazowej - 17 519,79 zł
- naprawy instalacji elektrycznej - 17 213,65 zł
- malowanie klatek schodowych - 40 277,35 zł
- wykonanie instalacji kanalizacyjnej - 29 928,00 zł
- naprawa i doszczelnianie dachów - 43 860,00 zł
- naprawa schodów - 11 000,00 zł
- wymiana podłóg - 10 123,00zł
- wymiana pionów wodnych i kanalizacyjnych - 23.393,92 zł
- naprawa kominów rynien i opierzeń - 42 876,00 zł

jest kierowanie spraw na drogę postępowania egzekucyjnego. W roku 2019 ze względu na skrócenie okresu przedawnienia nakazów zapłaty do komorników skierowano wnioski egzekucyjne na ogólną kwotę 2.474.761,82 zł. Niektórzy najemcy nie regulują zobowiązań czynszowych od lat, nie posiadają też żadnego majątku, nie pracują lub pracują dorywczo, często posiadają liczne tytuły egzekucyjne. Posiadają bardzo niskie renty, emerytury, ponoszą duże wydatki na leczenie w związku z tym ściągalność należności jest często wydłużona w czasie lub też zupełnie bezskuteczna. Ściągalność opłat czynszowych utrzymuje się od lat na zbliżonym poziomie. W roku 2019 zaobserwowano nieznaczoną poprawę w regulowaniu zobowiązań. Dłużnicy będący w trudnej sytuacji finansowej bądź niezaradni życiowo mogą korzystać z dodatków mieszkaniowych, zapomóg, zasiłków z MOPS-u, możliwości zamiany lokalu na mniejszy lub składać wnioski o najem socjalny.

7.8. Polityka czynszowa

Liczba lokali w których zastosowano zniżkę bazowej stawki czynszu:

- lokale bez instalacji wod-kan (10% zniżki) - 5
- liczba lokali bez instalacji gazowej w budynku 10% - 198
- liczba lokali bez inst. gazowej w lokalu - 5% - 31
- lokale bez naturalnego oświetlenia w kuchni - 10% - 18
- lokale w strefie Kunice - 5% - 116
- lokale z WC poza budynkiem -10% - 153
- lokale ze wspólną łazienką lub przedpokojem - 10% - 28
- lokale powyżej 4. piętra - 17.

Liczba lokali w której zastosowano wyżkę do bazowej stawki czynszu:

- lokale wyposaż. w CO - 5% - 314
- lokale z CW - 5% - 96
- lokale o powierzchni powyżej 80m² -15% - 49
- lokale z remontem dachu - 5% - 638
- lokale w budynkach z wykonaną termomodernizacją - 5% - 94
- lokale z wymienioną stolarką okienną i drzwiową - 5% - 271
- lokale z wykonaną modernizacją budynku - 5% - 285.

Wpływy z czynszów za 2019	4 228 229,78 zł
plus windykacja	673 617,15 zł
Razem	4 901 846,93 zł

7.9. Dotacje celowe na sfinansowanie prac konserwatorskich

Poniższa tabela ilustruje dotacje przyznane w 2019 r. na sfinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków.

Lp.	Adres nieruchomości	Wnioskodawca	Wysokość przyznanej dotacji [zł]	Całkowity koszt realizacji prac	% dotacji	Rodzaj prac
1	pl. Rynek 10	Wspólnota Mieszkaniowa pl. Rynek 10/ ul. Kąpielowa 36	100.000,00	314 666,12	31,78	Remont elewacji wraz z częściowym dociepleniem oraz wymianą pokrycia dachowego
2	ul. Osadników Wojskowych 52-53	Wspólnota Mieszkaniowa ul. Osadników Wojskowych 52-53	100 000,00	259 244,84	38,58	Remont elewacji (ściany: wschodnia, zachodnia i północna)
3	ul. Osadników Wojskowych 35	Wspólnota Mieszkaniowa ul. Osadników Wojskowych 35	100.000,00	262 946,33	38,03	Remont klatki schodowej wraz ze stolarką okienną i drzwiową oraz elewacji z częściową termomodernizacją
4	ul. Podchorążych 2	Wspólnota Mieszkaniowa ul. Podchorążych 2	5.250,00	10 500,00	50,00	Wykonanie dokumentacji projektowej oraz badań konserwatorskich na wykonanie remontu elewacji wraz z częściową termomodernizacją, dachu i klatki schodowej
5	ul. Żagańska 24	Wspólnota Mieszkaniowa ul. Żagańska 24	100.000,00	262 364,63	38,11	Remont dachu, klatki schodowej wraz z wymianą stolarki okiennej i drzwiowej oraz remont elewacji wraz z częściową termomodernizacją
6	ul. Mieszka I 24	Wspólnota Mieszkaniowa ul. Mieszka I 24	77.399,52	154 799,04	50,00	Remont dachu
7	pl. Rynek 18-19	Wspólnota Mieszkaniowa pl. Rynek 18-19	37.849,04	75 698,08	50,00	Remont klatek schodowych
8	ul. Górnośląska 2	Wspólnota Mieszkaniowa ul. Górnośląska 2	100.000,00	246 504,66	40,57	Remont elewacji frontowej budynku, renowacja przedsiionka klatki schodowej (wejście główne) wraz ze stolarką drzwiową
9	ul. Wrocławska 13/1a	Pani Dagmara Otocka - Kmiecik	27.234,00	54 468,00	50,00	Wymiana stolarki okiennej i drzwiowej
10	pl. Rynek 10	Wspólnota Mieszkaniowa ul. Podwale 10	28.064,54	56 129,08	50,00	Remont klatki schodowej
RAZEM			675.797,10			

7.10. Informacja z działalności Miejskiego Konserwatora Zabytków

Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami		
1	liczba pozwoleń na prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytkach nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków - wydanych na podstawie art. 36 ust. 1 pkt 1	69
2	liczba zaleceń konserwatorskich określających sposób korzystania z zabytku, jego zabezpieczenia i wykonania prac konserwatorskich, a także zakres dopuszczalnych zmian, które mogą być wprowadzone w tym zabytku - wydanych na podstawie art. 27	2
3	liczba zaświadczeń o użytkowaniu zabytków zgodnie z zasadami opieki nad zabytkami - wydanych na podstawie art. 217 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r. poz. 2096)	6

Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami

4	liczba pozwoleń na wykonywanie robót budowlanych w otoczeniu zabytku - wydanych na podstawie art. 36 ust. 1 pkt 2	67
5	liczba pozwoleń na umieszczenie na zabytkach wpisanych do rejestru zabytków urządzeń technicznych, tablic, reklam oraz napisów (innych niż określone w art. 12 ust. 1) - wydanych na podstawie art. 36 ust. 1 pkt 10	12
6	liczba pozwoleń na prowadzenie działań mogących prowadzić do naruszenia substancji zabytków wpisanych do rejestru zabytków lub zmiany wyglądu tych zabytków - wydanych na podstawie art. 36 ust. 1 pkt 11	23
7	liczba uzgodnionych decyzji ustalających: lokalizację inwestycji celu publicznego albo warunki zabudowy - wydanych na podstawie art. 53 ust. 4 lub art. 60 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym	7
8	liczba pozwoleń na usunięcie drzew lub krzewów z terenu nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków - wydanych na podstawie art. 83 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody i art. 36 ust. 1 pkt 11	8
9	liczba drzew , na usunięcie których wydano pozwolenia - wydanych na podstawie art. 83 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody i art. 36 ust. 1 pkt 11	52
10	liczba uzgodnionych pozwoleń na budowę - wydanych na podstawie art. 39 ust. 3 Prawa Budowlanego	3
11	liczba niezgodnionych pozwoleń na budowę - wydanych na podstawie art. 39 ust. 3 Prawa Budowlanego	1
12	liczba pozwoleń na zmianę przeznaczenia zabytku wpisanego do rejestru lub sposobu korzystania z tego zabytku - wydanych na podstawie art. 36 ust. 1 pkt 9	10
13	liczba przeprowadzonych kontroli przestrzegania i stosowania przepisów dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami. - na podstawie art. 38 ust. 1	4
14	liczba pozwoleń na prowadzenie badań konserwatorskich zabytku wpisanego do rejestru - wydanych na podstawie art. 36 ust. 1 pkt 3	5
15	liczba pozwoleń na dokonywanie podziału zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru - wydanych na podstawie art. 36 ust. 1 pkt 8	1
16	liczba decyzji odmawiających dokonania podziału zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków - wydanych na podstawie art. 36 ust. 1 pkt 8	1
17	liczba decyzji wstrzymujących prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach niewpisanych do rejestru zabytków - wydanych na podstawie art. 46 ust. 1	1
18	liczba odmów wszczęcia postępowania - wydanych na podstawie art. 61 a Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz. U. z 2020 r. poz. 256, z późn. zm.)	94
19	liczba decyzji o umorzeniu postępowania w sprawie udzielenia pozwolenia na roboty budowlane - wydanych na podstawie art. 105 Kpa	4

Liczba decyzji, zezwoleń, uzgodnień, odmów (decyzje, postanowienia): **306**

Liczba zaświadczeń o użytkowaniu zabytków zgodnie z zasadami opieki nad zabytkami: **6**

Liczba zaleceń konserwatorskich: **2**

Liczba pism różnych (odpowiedzi, opinie): **21**

Liczba zaświadczeń o ostateczności decyzji: **116**

Ogółem: 451 spraw*

* podana szacunkowa liczba nie zawiera zmian decyzji, sprostowań, zawiadomień o wszczęciu postępowań, wezwań etc. związanych z prowadzonymi postępowaniami administracyjnymi.

7.11. Zagospodarowanie przestrzenne

W 2019 r. został przyjęty miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego ul. Gospodarczej i drogi krajowej DK 27 w Żarach - uchwała Rady Miejskiej w Żarach Nr IV/17/19 z dnia 31 stycznia 2019 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego ul. Gospodarczej i drogi krajowej DK 27 w Żarach.

Przedmiotem planu miejscowego jest określenie sposobu zagospodarowania terenu sąsiadującego z drogą krajową oraz rozwiązanie powiązań komunikacyjnych z drogą krajową DK 27 w celu poprawy warunków zagospodarowania i korzystania z terenów inwestycyjnych strefy gospodarczej

7.11.1. Statystyka wydanych decyzji o warunkach zabudowy, lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz zatwierdzające projekty podziałów geodezyjnych

W zakresie gospodarki przestrzennej Burmistrz Miasta Żary wydał:

- decyzje zatwierdzające projekty podziałów geodezyjnych - **39**
- opinie architektoniczne - **65**
- zaświadczenia o rewitalizacji - **88**
- decyzje o warunkach zabudowy i lokalizacji celu publicznego - **138**
z tego:
  - decyzje celu publicznego - **32**
  - decyzje o warunkach zabudowy - **106**
w tym:
    - decyzje dot. budownictwa mieszkaniowego - **71**
w tym:
      - budownictwo domów jednorodzinnych - **64**
      - budownictwo domów wielorodzinnych - **7**
    - inne (infrastruktura, przemysł, usługi) - **35**.

7.12. Realizacja zadań, polityk, strategii, programów i uchwał

Szczegółowe zasady prowadzonej polityki i strategii określają uchwały Rady Miejskiej i Burmistrza Miasta Żary w sprawie:

- uchwała w sprawie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Żary o statusie miejskim,
- uchwała w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Żary o statusie miejskim,
- zarządzenie w sprawie ustalenia stawek czynszu dla mieszkaniowego zasobu Gminy Żary o statusie miejskim,
- zarządzanie w sprawie zasad gospodarowania mieniem gminnym w zakresie najmu i minimalnych stawek czynszu za lokale użytkowe,
- zarządzenie w sprawie stawek czynszu najmu dla pomieszczeń przeznaczonych do adaptacji poddaszy lub innych pomieszczeń niemieszkalnych z przeznaczeniem na cele mieszkaniowe,
- zarządzenie w sprawie czynszu za pomieszczenia gospodarcze z zasobu mieszkaniowego Gminy Żary o statusie miejskim,
- zarządzenie w sprawie ustalania stawek czynszu za umieszczenie reklam i kamer monitorujących na gminnych budynkach mieszkalnych.

Do realizacji zadań własnych gminy powołany został Zakład Gospodarki Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Żarach, który w ramach swojej działalności realizuje gospodarowanie mieszkaniowym zasobem Gminy Żary o statusie miejskim. Do głównych zadań należy:

- zawieranie umów najmu lokali mieszkalnych na czas nieoznaczony i lokali socjalnych na podstawie pisemnego skierowania wydanego przez Burmistrza Miasta Żary lub osoby przez niego upoważnionej,
- wykonywanie wszelkich czynności prawnych związanych z ww. umowami w szczególności dochodzenia należności z tytułu czynszu i innych opłat,
- dokonywanie drobnych napraw związanych z użytkowaniem budynków i lokali w powierzonych zasobach komunalnych z pokrywaniem ich kosztów z pobranego czynszu,
- remonty lokali, budynków i innych obiektów będą wykonywane za zgodą Burmistrza Miasta Żary i na koszt Gminy Żary o statusie miejskim, na podstawie refundacji kosztów lub pokryte z wpłaconych czynszów i z windykowanych należności.

Zgodnie z uchwałą Rady Miasta nr II/5/18 z 30 listopada 2018 r. zmieniającą uchwałę w sprawie zasad wynajmu lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Żary o statusie miejskim z dniem 1 lutego 2019 r. poszerzono uprawnienia i zadania w zakresie gospodarowania mieniem komunalnym dla Zakład Gospodarki Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Żarach ul. Zakopiańska 7 polegające w szczególności na:

- dokonywaniu analiz potrzeb mieszkaniowych gminy,
- udziale w opracowaniu, aktualizacji, wdrażaniu i kontroli realizacji wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy,
- prowadzeniu rejestru wyroków sądowych z prawem do lokali socjalnych i realizacji tych wyroków,
- prowadzeniu rejestru wyroków sądowych z prawem do pomieszczenia tymczasowego i realizacji tych wyroków,
- prowadzeniu postępowań w sprawie wypłat odszkodowania z tytułu niewskazania osobom uprawnionym lokalu socjalnego lub pomieszczenia tymczasowego,
- prowadzeniu rejestru pustostanów w zasobach gminy przewidzianych do ponownego zasiedlenia,
- obsłudze posiedzeń Społecznej Komisji Mieszkaniowej,
- rozpatrywaniu spraw w zakresie podnajmu lokali,
- prowadzeniu rejestru wniosków o wynajem i zamianę lokali mieszkalnych i socjalnych oraz ich kwalifikowanie,
- rozpatrywaniu spraw o zawarcie umowy najmu lokalu mieszkalnego po opuszczeniu lokalu przez najemcę lub po jego śmierci,
- zawarciu umów najmu lokali mieszkalnych, socjalnych i pomieszczeń tymczasowych,
- określeniu zakresów prac remontowych oraz ich wykonaniu w lokalach mieszkalnych, przewidzianych do ponownego zasiedlenia,
- przekształcaniu i kwalifikowaniu lokali na pomieszczenia tymczasowe,
- rozpatrywaniu wniosków i wyrażaniu zgody w sprawie zamiany lokali,
- przyjmowaniu wniosków i przydzielaniu lokali docelowych,
- przekształcaniu i przekwalifikowaniu lokali na socjalne i docelowe,
- sporządzaniu list osób uprawnionych do przydziału lokali tymczasowych, socjalnych i docelowych,
- udziale w opracowaniu i aktualizacji zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład zasobów gminy,
- rozpatrywaniu skarg i wniosków w sprawie wykraczania w sposób rażący lub uporczywy przeciwko porządkowi domowemu,
- zleceniu kancelarii prawnej w sprawach o eksmisję lub egzekucję eksmisji.

W ramach podjętej uchwały udzielono Prezesowi Zarządu Pełnomocnictwa w zakresie realizacji zadania własnego Gminy Żary o statusie miejskim z zakresu gospodarki lokalami mieszkalnymi w pełnym zakresie wynikających z ustawy z dnia 21.06.2001r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i zmianie Kodeksu Cywilnego a w szczególności:

- reprezentowania Gminy Żary o statusie miejskim przed sądami, organami egzekucyjnymi, organami państwowymi i innymi podmiotami w sprawach o eksmisję w których stroną lub uczestnikiem jest Gmina Żary,
- reprezentowania Gminy Żary o statusie miejskim w postępowaniach ugodowych z wierzycielami w sprawach dotyczących dostarczenia lokalu socjalnego osobom uprawnionym do tego lokalu na mocy wyroku sądowego.

W ramach posiadanych uprawnień i pełnomocnictw realizowane były w roku 2019 zawarte w programie gospodarowania mieniem komunalnym zadania związane z poprawą stanu technicznego zasobu komunalnego jak również polityka lokalowa, czynszowa i windykacyjna.

Od dnia 1 października 2019 r. została podwyższona o 9% stawka bazowa czynszu dla lokali mieszkalnych. Stawka bazowa dla lokali docelowych wynosi 5,70zł/m² co stanowi 1,84 % wartości odtworzeniowej lokalu w województwie lubuskim, a dla lokali socjalnych 1,60zł/m² i wybudowanych po 2000 r. - 2,20zł/m². Zgodnie z założeniami wieloletniego programu gospodarowania zasobem komunalnym i mając na względzie poprawę stanu technicznego nieruchomości, waloryzację stawki bazowej czynszu należy dokonywać co najmniej o procent inflacji i corocznie.

8. OCHRONA ŚRODOWISKA, ZIELEŃ, GOSPODARKA KOMUNALNA, KOMUNIKACJA MIEJSKA, INWESTYCJE

8.1. Działania z zakresu ochrony środowiska

Z uwagi na złożony problem dot. ochrony powietrza w Żarach, Urząd Miasta Żary podejmuje szereg licznych działań, zmierzających do poprawy jakości powietrza w naszym mieście między innymi poprzez:

- Objęcie miasta Żary mobilnym laboratorium badającym jakość powietrza w różnych jego częściach w miesiącach lipiec-sierpień, następnie przed sezonem grzewczym tj.: wrzesień-październik oraz w sezonie grzewczym tj.: grudzień;
- Od 2017 roku w pierwszy poniedziałek i wtorek każdego miesiąca, w granicach administracyjnych miasta Żary obowiązuje darmowa komunikacja miejska;
- W 2019 roku Gmina Żary o statusie miejskim zakupiła miejskie rowery najnowszej generacji. Żarskie Rowery to alternatywny środek transportu, umożliwiający szybkie poruszanie się po naszym mieście. Jest dobrym uzupełnieniem komunikacji miejskiej w Żarach.
- W akcji „Drzewko za makulaturę” w 2019 r. zebrano 14,50 tony makulatury i wydano ok. 3 100 szt. drzewek. Od pierwszej akcji „Drzewko za makulaturę”, to jest od 2015 r., do akcji przeprowadzonej w 2019 r., zebrano 61,04 tony makulatury oraz rozdano około 13 350 szt. drzewek;
- I edycja akcji „Drzewa Młodych Żaran” organizowanej przez MOSRiW w Żarach. Akcja polegała na upamiętnianiu narodzin dzieci urodzonych po 1 stycznia 2019 r. i zameldowanych na terenie Gminy Żary o statusie miejskim, poprzez udział w sadzeniu drzewa oznaczonego tabliczką z imieniem dziecka oraz datą jego narodzin. W ramach akcji posadzono 6 drzew w następujących lokalizacjach: teren rekreacyjny przy ul. Zawiszy Czarnego, park przy ul. Czerwonego Krzyża oraz przy ul. Ludowej.
- Od początku października 2018 roku harmonogram wywozu odpadów w Żarach dostępny jest także za pośrednictwem aplikacji na smartfony Kiedy Wywóz. Aplikacja pozwala na łatwy i szybki dostęp do aktualnych danych, przedstawionych w przejrzysty i czytelny sposób;
- W ramach III edycji Dnia Czystego Powietrza w Urzędzie Miejskim w Żarach odbyły się Eko-przedstawienia przygotowane przez dzieci klas I-III z żarskich Szkół Podstawowych. Ponadto mieszkańcy Żar mogli bezpłatnie otrzymać krzewy i iglaki – łącznie wydano 280 drzewek, skorzystał z fachowych porad na temat sadzenia i pielęgnacji zieleni. W związku z zawartą umową o współpracy z dnia 05.09.2017 r. z Uniwersytetem Zielonogórskim, wykładowcy uczelni wygłosili prelekcje dla uczniów klas VIII z żarskich szkół podstawowych. Zakres wykładu obejmował tematykę związaną z ochroną powietrza.
- Z myślą o najmłodszych mieszkańcach Żar, Wydział Infrastruktury Technicznej i Ochrony Środowiska zainicjował opracowanie bajki ekologicznej, której główną tematyką jest ochrona powietrza w mieście Żary. Akcja toczy się w najbardziej znanych miejscach w mieście, a głównym bohaterem jest jelonek Żaruś – pogromca smogu.
- Udzielenie dotacji celowej z przeznaczeniem na przedsięwzięcia służące rozwojowi rodzinnych ogrodów działkowych w Gminie Żary o statusie miejskim. Z zapoczątkowanego w 2019 roku programu skorzystało 10 ROD-ów, a łączna kwota wypłaconych na ten cel środków finansowych wyniosła 49 505,93zł.
- Komenda Straży Miejskiej w Żarach w sposób regularny prowadzi zajęcia edukacyjno-informacyjne w formie pogadarek czy quizów dla dzieci. Głównymi odbiorcami zajęć są dzieci przedszkolne, w wieku szkolnym oraz gimnazjalnym. Cyklicznie również odbywa się we wrześniu Europejski Dzień bez Samochodu, podczas którego Straż Miejska w Żarach prowadzi akcję informacyjną dla wszystkich chętnych mieszkańców, podczas której są przekazywane wiadomości na temat szkodliwości spalin dla środowiska, rozdawane są gadżety informacyjne oraz ulotki.
- Na terenie miasta Żary zamontowanych jest 5 paneli Led informujących o poziomie zanieczyszczeń powietrza;
- Umieszczanie na stronie internetowej w zakładce „Pomiary powietrza” wykresu dot. stężeń pyłu PM 10 w danym roku, przygotowywanie i umieszczanie danych pomiarowych dla pyłu PM 10 oraz benzo(a)pirenu z ostatniego tygodnia na stronie internetowej oraz w biuletynie INFO ŻARY.

8.1.1. Program wymiany pieców

W celu poprawy jakości powietrza w mieście Żary w 2017 roku wprowadzono program udzielania dotacji celowej na wsparcie finansowania kosztów inwestycji, związanych z celami grzewczymi obiektów mieszkalnych położonych na te-

renie Gminy Żary o statusie miejskim. Od 2017 roku w ramach kolejnych naborów 236 mieszkańcom Żar udzielono dotacji, angażując przy tym środki pochodzące z budżetu gminy w wysokości 1 382 903,20 zł.

W 2019 roku w ramach III edycji programu wpłynęło 98 wniosków o udzielenie dotacji celowej na finansowanie kosztów inwestycji zmierzających do ograniczenia emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego, związanych z celami grzewczymi obiektów mieszkalnych położonych na terenie Gminy Żary o statusie miejskim. Ostatecznie z dotacji skorzystało 79 Beneficjentów, a łączna kwota wypłaconych środków finansowych wyniosła 465 590,00 zł.

Wprowadzenie programu dofinansowania wymiany ogrzewania pozwoliło zlikwidować ok. 290 palenisk z terenu miasta Żary. Wyeliminowanie procesu spalania węgla w budynkach mieszkalnych przełożyło się na znaczące ograniczenie emisji pyłów, w szczególności PM10 i PM 2,5 oraz poziomu zanieczyszczenia dwutlenkiem węgla.

8.1.2. Bezpłatna komunikacja w mieście

W 2019 roku funkcjonowała darmowa komunikacja miejska na terenie miasta Żary w wybrane dni miesiąca oraz w okresie Świąt Wszystkich Świętych wg poniższego zestawienia.

Koszty związane z bezpłatną komunikacją miejską poniosła w całości Gmina, co było ujęte w umowie z przewoźnikiem na wykonywanie usługi gminnego transportu publicznego w komunikacji miejskiej na terenie gminy Żary o statusie miejskim.

BEZPŁATNA KOMUNIKACJA W MIEŚCIE			
Styczeń	Luty	Marzec	Kwiecień
7, 8	4, 5	4, 5	1, 2
Maj	Czerwiec	Lipiec	Sierpień
6, 7	3, 4	1, 2	5, 6
Wrzesień	Październik	Listopad	Grudzień
2, 3, 22	7, 8	4, 5	2, 3

2019

Oraz w dniach od **31.10.2019** do **02.11.2019**
(okres Świąt Wszystkich Świętych)

8.1.3. Informacja z realizacji zadania polegającego na usuwaniu wyrobów zawierających azbest

Na terenie Miasta Żary przeprowadzona została inwentaryzacja materiałów azbestowych metodą spisu z natury, mająca na celu określenie lokalizacji, stanu oraz ilości wyrobów zawierających azbest. Na podstawie uzyskanych informacji sporządzono wymagane przepisami prawa ankiety, a następnie opracowane zostało tabelaryczne zestawienie obiektów, na których występuje azbest. W zestawieniu uwzględniono numery ewidencyjne obrębów i działek. Z przedstawionych danych wynika, że wyroby zawierające azbest na terenie Miasta Żary to głównie faliste i płaskie płyty azbestowo-cementowe, służące jako pokrycie dachowe w budynkach mieszkalnych oraz budynkach zabudowy gospodarczej. Obiekty, w któ-

rych znajdują się wyroby zawierające azbest na terenie Miasta Żary to głównie domy mieszkalne oraz budynki gospodarcze.

Od 2016 roku w ramach Programu priorytetowego NFOŚiGW: „SYSTEM – Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez WFOŚiGW Część 1) Usuwanie wyrobów zawierających azbest”, Gmina Żary o statusie miejskim realizuje zadanie polegające na usuwaniu wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Żary. W 2019 roku z terenu miasta Żary usunięto 8,98 Mg wyrobów zawierających azbest. Natomiast od 2016 roku usunięto 130,76 Mg wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Żary za łączną kwotę 80 533,90 zł.

8.2. Działania w zakresie zieleni miejskiej

Na terenie miasta Żary zlokalizowanych jest 5 parków spacerowo – wypoczynkowych, których jednostkowych areal jest większy niż 2 hektary - są to Park przy Al. Jana Pawła II, Park przy ul. Paderewskiego, basen przy ul. Źródlanej, teren rekreacyjny przy ul. Leśnej pn.: „Syrena” oraz teren rekreacyjny (tzw. basen) przy Al. Wojska Polskiego w Kunicach Żarskich, na terenie którego w 2019 r. Gmina Żary o statusie miejskim kontynuowała czynności związane z modernizacją istniejącej infrastruktury technicznej oraz prace związane z utrzymaniem szaty roślinnej. Ponadto na terenie miasta funkcjonują parki, skwery i zieleńce o areale jednostkowym mniejszym niż 2 hektary, których jest dziewiętnaście oraz dwa cmentarze komunalne i jeden cmentarz wojenny. Zieleń na przedmiotowych terenach stanowi ok 60 ha. Szereg prac na terenach zielonych nie koncentruje się jedynie na tych konkretnych miejscach, ale również Wydział Infrastruktury Technicznej i Ochrony Środowiska przeprowadza niezbędne czynności związane z szeroko rozumianą pielęgnacją zieleni na nieruchomościach, które nie stanowią terenów zieleni, a są własnością Gminy Żary o statusie miejskim.

Realizacją prac związanych z bieżącym oraz uznaniowym utrzymaniem terenów zieleni miejskiej na terenach określonych powyżej zajmuje się Miejski Ośrodek Sportu, Rekreacji i Wypoczynku w Żarach.

W 2019 r. Wydział Infrastruktury Technicznej i Ochrony Środowiska zlecił dla MOSRIW wykonanie nasadzeń drzew i krzewów w ilości 652 sztuki drzew i 4468 sztuk krzewów oraz usunięcie drzew w ilości 133 sztuki. Najczęściej występującą przyczyną usunięcia drzewostanu była zła kondycja zdrowotna i techniczna egzemplarzy ale również kolizja z istniejącą infrastrukturą techniczną oraz zagrożenie dla

życia i mienia ludzkiego.

Zieleń miejska to oprócz roślinności również mała architektura, która w 2019 r. została zmodernizowana bądź doposażona poprzez zakup dodatkowych donic, konstrukcji kwiatowych, budek lęgowych dla ptaków, nietoperzy oraz owadów, a także lokalizacje ogrodzeń separacyjnych dla drzew i krzewów w celu ich odizolowania od czynników niesprzyjających. Codzienne użytkowanie urządzeń małej architektury jak również częste przypadki ich dewastacji spowodowały, że w 2019 r. Wydział Infrastruktury Technicznej i Ochrony Środowiska wielokrotnie zlecał naprawę, a nawet wymianę asortymentu na nowy.

W ramach upiększania miasta wokół Ratusza, na „deptaku” stanowiącym połączenie ulicy Chrobrego i ulicy Śródmiejskiej oraz na terenie zabytkowego parku przy Al. Jana Pawła II ustawione zostały 23 wielopoziomowe konstrukcje obsadzone kwiatami oraz 10 dużych donic kwiatowych. Konstrukcje wiszące upiększyły 84 latarnie. Przed wejściem do Ratusza kolejny raz pojawiły się dwie granitowe donice gdzie wysadzone kwiaty utworzyły flagę narodową.

W ramach utrzymania w czystości i porządku na terenach zieleni, a także w trosce o odpowiednią kulturę sanitarną Wydział Infrastruktury Technicznej i Ochrony Środowiska zlecił Miejskiemu Ośrodkowi Sportu Rekreacji i Wypoczynku w Żarach ulokowanie i utrzymanie przy placach zabaw przenośnych toalet.

Gmina jako uczestnik porozumienia w sprawie organizacji prac społecznie użytecznych w każdym miesiącu aktywizowała około 60 osób przy pracach w zakresie utrzymania zieleni i czystości na terenach miejskich. Do prac kierowane były osoby bezrobotne, w trudnej sytuacji materialnej, korzystające ze świadczeń opieki społecznej.

Tabela poniżej przedstawia ilość drzew i krzewów, która została nasadzona na terenie miasta Żary na przestrzeni 5 lat. Z danych wynika, że z roku na rok powiększa się ilość nowych nasadzeń, a w 2019 r. była ona zdecydowanie największa.

rok	2015		2016		2017		2018		2019	
	drzewa szt.	krzewy szt.	drzewa szt.	krzewy szt.	drzewa szt.	krzewy szt.	drzewa szt.	krzewy szt.	drzewa szt.	krzewy szt.
IŁOŚĆ	175	742	57	4288	164	2206	409	1627	652	4468

Ponieważ przedmiotowe działania mają wymierny wpływ na estetykę miasta, jakość powietrza, poprawę warunków bytowania ludzi i zwierząt w mieście, stabilizację ekologiczną ekosystemów, zmniejszenie rozmiarów tak zwanej wyspy ciepła i szereg innych czynników, które mają mierzalny wpływ dla zdrowia mieszkańców – czynności związane ze zwiększeniem liczby nasadzanych drzew i krzewów będą w przyszłości kontynuowane i zintensyfikowane.

8.3. Realizacja planu gospodarki niskoemisyjnej

Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Żary o statusie miejskim na lata 2014-2020 został przyjęty uchwałą nr XVI/22/16 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 25 marca 2016 r. Mając na uwadze celowe, racjonalne oraz zasadne gospodarowanie środkami publicznymi, uwzględniając ogra-

niczone zapisami regulaminów, programów i konkursów wytyczne instytucji organizujących nabory wniosków możliwości pozyskania dofinansowania, zdecydowano o zaktualizowaniu w 2016, 2017 oraz 2018 roku Planu Gospodarki Niskoemisyjnej w zakresie zasięgu oraz wielkości

przewidzianych do realizacji zadań. Następną aktualizacją Planu Gospodarki Niskoemisyjnej zostanie przeprowadzona w roku 2021 i będzie dotyczyła lat 2019-2020.

Plan gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Żary o statusie miejskim zakłada realizację 25 działań, których celem jest zmniejszenie emisji CO₂, emisji pyłów PM₁₀, zmniejszenie zużycia energii finalnej lub zwiększenie wykorzystania energii ze źródeł OZE. Dla każdego z działań określono jednostkę odpowiedzialną, ramy czasowe realizacji, zaplanowano budżet oraz przewidziane źródła finansowania.

Do końca 2017 r. z pośród 25 działań rozpoczęto realizację 14 nowych działań, przy czym zakończono 3 poddziałania obejmujące termomodernizację budynków pu-

blicznych tj.: Zespół szkół przy ul. Pułaskiego 8, Miejskie Przedszkole nr 10 przy ul. Okrzei 10 oraz Gimnazjum nr 3 przy ul. Okrzei 19. Działania zakończone to: Modernizacja dróg publicznych - Etap I oraz Modernizacja kotłowni zasilanej kotłem węglowym w budynku Muzeum Pogranicza Śląsko-Łużyckiego wraz z podłączeniem do sieci ciepłowniczej. Do działań, w których wskaźnik produktu został przekroczony należy zaliczyć m.in. wymianę kotłów węglowych wśród gospodarstw domowych, zakładany wskaźnik produktu, który wynosił 156 kotłów został osiągnięty i zrealizowany ponad 2-krotnie. Do najważniejszych osiągnięć należy zaliczyć termomodernizację 4 budynków publicznych oraz wymianę 350 kotłów węglowych wśród mieszkańców.

Poniżej przedstawiono zbiorcze podsumowanie do końca 2017 r. poniesiono koszt łączny ponad 12 mln zł, co stanowi 34% planowanych wydatków.

Parametr	Wartość bezwzględna	Wartość względna
koszty planowane	36.344.600,00 zł	100 %
koszty poniesione	12.459.529,04 zł	34,28 %

Poniżej przedstawiono planowany cel w zakresie efektu ekologicznego oraz stopień osiągnięcia celu. Z przedstawionych danych wynika, że do końca roku 2017 osiągnięto blisko 91% planowanej redukcji zużycia energii finalnej oraz emisji CO₂, osiągnięto też ponad dwukrotnie cel redukcji emisji PM₁₀. Za bardzo wysoki stopień realizacji celu odpowiada wyższa niż zakładano realizacja wymiany kotłów oraz wyższe niż zakładane efekty wśród modernizacji budynków publicznych. Bardzo niski cel osiągnięto natomiast w zakresie wzrostu produkcji energii z OZE, co świadczy o bardzo niskiej realizacji działań z tego zakresu.

Cel	Wartość planowana	Wartość osiągnięta	Stopień realizacji
redukcja zużycia energii finalnej w 2020 roku [MWh]	9 706,000	8 831,271	90,99 %
redukcja emisji CO ₂ w 2020 roku [Mg]	3 674,810	3 552,619	96,67 %
wzrost produkcji OZE w 2020 roku [MWh]	505,000	19,030	3,77 %
redukcja emisji pyłów PM ₁₀ [Mg]	0,321	0,759	236,45 %
redukcja emisji pyłów PM _{2,5} [Mg]	-	0,609	-
redukcja emisji benzo(a)pirenu [Mg]	-	0,001	-

Przy podsumowaniu realizacji Planu gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Żary o statusie miejskim należy wziąć pod uwagę nie tylko ogólny efekt osiągnięty, ale również ogólny stopień zaawansowania zadań. Na chwilę obecną znaczna część zadań została rozpoczęta i zostanie zakończona w perspektywie do końca 2020 r. – dotyczy to szczególnie zadań wieloetapowych jak modernizacja budynków gminnych – etap I i II. Należy zauważyć, że działania leżące w kompetencji Miasta Żary zostały podjęte, ponadto gmina prowadzi szerokie działania w zakresie informacyjnym i edukacyjnym zmierzające do wpłynięcia na postawy mieszkańców gminy w zakresie gospodarki niskoemisyjnej. Jednocześnie należy mieć na uwadze, że w latach 2015-2017 nie istniały centralne programy wsparcia dla najbardziej oczekiwanego działania, jakim jest termomodernizacja budynków i wymiana źródeł ciepła, dopiero w 2018 roku rozpoczęto realizację programów w danym zakresie: Program "Czyste Powietrze" będący następcą planowanego i zawieszono poprzednio program "Rys". Tymczasem Miasto Żary

w zakresie własnego budżetu wprowadziło dofinansowania do wymiany kotłów na nowe niskoemisyjne – takie jak gaz ziemny, czy ogrzewane elektryczne – z którego skorzystała znacznie wyższa ilość mieszkańców niż założono w Planie gospodarki niskoemisyjnej – jednocześnie na chwilę obecną udało się zredukować emisję pyłów PM10 do powietrza o wartość wyższą niż założono w Planie gospodarki niskoemisyjnej.

8.4. Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi

8.4.1. Charakterystyka systemu gospodarowania odpadami komunalnymi

Gmina Żary o statusie miejskim objęła systemem odbierania odpadów komunalnych wszystkie zamieszkałe nieruchomości położone w jej granicach administracyjnych.

W 2019 roku system funkcjonował zgodnie z następującymi uchwałami Rady Miejskiej w Żarach:

- Uchwała NR XIII/141/15 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 27 listopada 2015 r. w sprawie: regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Żary o statusie miejskim.
- Uchwała NR XIII/142/15 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 27 listopada 2015 r. w sprawie: szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych w zamian za uiszczoną przez właścicieli nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi.
- Uchwała NR XIII/143/15 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 27 listopada 2015 r. w sprawie: określenia terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.
- Uchwała NR XIII/144/15 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 27 listopada 2015 r. w sprawie: określenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.
- Uchwała NR VI/36/19 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 28 marca 2019 r. w sprawie: wyboru metody ustalania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz wysokości stawki tej opłaty
- Uchwała NR XXXII/90/17 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 29 czerwca 2017 r. zmieniająca uchwałę w sprawie: regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Żary o statusie miejskim.

W ubiegłym roku umowa na odbieranie i transport odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych oraz zagospodarowanie odpadów selektywnie zebranych, z wyłączeniem odpadów zielonych i bioodpadów zawarta została w wyniku przeprowadzonej procedury przetargowej z Przedsiębiorstwem Komunalnym PEKOM S.A.

Zmieszane odpady komunalne oraz odpady zielone i bioodpady odbierane z terenu miasta Żary w okresie od 1.01.2019 r. do 31.12.2019 r. przekazywane były na podstawie zawartej w trybie zamówienia z wolnej ręki umowy na zagospodarowanie w/w odpadów do Zakładu Zagospodarowania Odpadów Sp. zo.o. w Marszowie posiadającego status Instalacji Komunalnej.

Obowiązek wyposażenia nieruchomości w pojemniki i worki do gromadzenia odpadów komunalnych przejęła na siebie Gmina Żary o statusie miejskim i przekazała go w ramach umowy firmie odbierającej odpady komunalne z terenu Miasta Żary.

Zmieszane odpady komunalne, odbierane z nieruchomości przez przedsiębiorcę, właściciele nieruchomości gromadzili w pojemnikach. Selektywnie zebrane odpady komunalne właściciele nieruchomości gromadzili:

- na terenie zabudowy wielorodzinnej- w pojemnikach;
- na terenie zabudowy jednorodzinnej- w workach.

Wszyscy mieszkańcy gminy, którzy zadeklarowali selektywną zbiórkę zostali wyposażeni w zestawy worków, zgodnie z poniższym opisem:

- 1) worek niebieski – na papier i tekturę,
- 2) worek żółty – tworzywa sztuczne, metale;
- 3) worek biały – szkło bezbarwne i kolorowe, w tym opakowania szklane;
- 4) worek brązowy – odpady zielone.

Do odbioru odpadów zmieszanych stosowane były pojemniki o pojemności nie mniejszej niż 120 l (pojemność dostosowana do liczby mieszkańców zamieszkującej daną posesję i zadeklarowanego sposobu zbiórki odpadów). Worki na odpady segregowane były dostarczane przez firmę odbierającą wyżej wymienione odpady w ilości nie mniejszej niż liczba odebranych worków z gospodarstw domowych.

Mieszkańcy mogli również w ramach wnoszonej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi zawieźć swoje wysortowane odpady do Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) funkcjonującego w PK PEKOM S.A. w Żarach, ul. Św. Brata Alberta 8. Odpady budowlane i rozbiórkowe przyjmowane były w PSZOK-u w ilości do 1,5 tony rocznie z jednej nieruchomości.

Uzupełnieniem PSZOK-u były zestawy pojemników na papier, szkło, tworzywa sztuczne i metale rozstawione na terenie miasta oraz objazdowa zbiórka odpadów wielkogabarytowych.

Przeterminowane leki można było oddać w 19 aptekach, do ustawionych w nich specjalnych pojemników opróżnianych przez uprawnionego przedsiębiorcę - w 2019 r. była to firma VINCOMED z siedzibą w Słone przy ul. Kasztanowej 2.

8.4.2. Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych

Gminny system odbioru odpadów komunalnych

Źródłem finansowania systemu jest „opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi” wnoszona do gminy przez właścicieli zamieszkałych nieruchomości w zadeklarowanej wysokości, a jej wysokość jest uzależniona od liczby mieszkańców oraz wybranego selektywnego albo nieselektywnego sposobu zbierania odpadów na nieruchomości.

Rozliczenie opłat w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r.:

Należności - 5 840 273,77 zł

Wpłaty - 5 762 947,52 zł

(obejmują odsetki i koszty upomnień)

Zaległości - 77 326,25 zł (0,98% kwoty należnej)

W stosunku do właścicieli nieruchomości, którzy nie wnieśli w wyznaczonym terminie opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w omawianym okresie wystawiono 483 upomnienia, a 281 tytułów wykonawczych przekazano do Urzędów Skarbowych.

Wobec mieszkańców, którzy posiadają zaległości, a po zmianie stawek opłat nie składali deklaracji bądź nie otrzymali decyzji wymiarowych, wysłano pisma przypominające o wysokości i terminach opłat - 281 szt. W stosunku do 82 właścicieli nieruchomości, którzy po otrzymaniu przypomnień nie wnieśli wpłat zostały wszczęte postępowania i wydane decyzje wymiarowe.

Ponadto, po podjęciu uchwały o zmianie stawek opłat wysłano wezwania do złożenia deklaracji do 407 właścicieli nieruchomości, którzy wcześniej posiadali decyzje wymiarowe.

Z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina pokrywa koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, które obejmują koszty:

- odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych;
- tworzenia i utrzymania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych;
- obsługi administracyjnej tego systemu;
- edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi.

Łącznie poniesione w 2019 r. koszty: 5 736 942,60 zł

Dodatkowo koszty związane z likwidacją tzw. dzikich wysypisk śmieci (123,93Mg, 50 461,28 zł).

Ponadto ze środków pochodzących z wpływów i wydatków związanych z gromadzeniem środków z opłat i kar za korzystanie ze środowiska Gmina finansowała zbiórkę i utylizację przeterminowanych leków:

Koszt kompleksowej obsługi 23 pojemników na przeterminowane leki - 3 359,40 zł brutto.

8.4.3. Dane o właścicielach nieruchomości i złożonych deklaracjach z danymi o liczbie mieszkańców oraz sposobie zbierania odpadów

Deklaracje złożyło łącznie **4419 właścicieli**, w tym:

3 831 - to właściciele domów jednorodzinnych i lokali mieszkalnych w małych wspólnotach mieszkaniowych;

588 - to zarządy i zarządcy spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych.

Liczba mieszkańców objętych systemem wg stanu na dzień 31.12.2019 roku to **30.138**, z tego zamieszkuje w budynkach:

- wielorodzinnych **20 715** (68,8%);

- jednorodzinnych **9 423** (31,2%).

Selektywna zbiórka odpadów przez mieszkańców w zależności od miejsca zamieszkania:

- w wielorodzinnych segreguje **18.487** mieszkańców (89,3%), nie segreguje **2.228** (10,7%);

- w jednorodzinnych segreguje **6.256** mieszkańców (66,4%), nie segreguje **3.167** (33,6%).

8.4.4. Ilość odpadów komunalnych wytwarzanych w zamieszkałych nieruchomościach na terenie gminy

Ilość odpadów komunalnych odebranych od właścicieli zamieszkałych nieruchomości z terenu gminy w 2019 roku to 12 216,34 Mg (ton) z tego 8 692,86 Mg stanowiły odpady niesegregowane (zmieszane), a 1 778,10 Mg odpady ulegające biodegradacji. Pozostałe odpady komunalne odebrane z obszaru gminy to: tworzywa sztuczne, metale, szkło oraz odpady wielkogabarytowe.

Masa odpadów komunalnych odebranych od właścicieli zamieszkujących nieruchomości z terenu Gminy Żary o statusie miejskim.

Rodzaj odebranych odpadów komunalnych	Masa odebranych odpadów komunalnych [Mg]
Zmieszane odpady komunalne	8692,86
Odpady zielone i bioodpady	1778,10
Tworzywa sztuczne i metale	512,94
Papier i tektura	292,86
Szkło	427,26
Odpady wielkogabarytowe	512,32
Razem	12 216,34

Źródło: Sprawozdanie podmiotu odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości - PK PEKOM S.A.

Ponadto mieszkańcy Żar w ramach wnoszonej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi mogli zawieźć wytwarzane przez siebie selektywnie zebrane odpady do Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) funkcjonującego w PK PEKOM S.A. w Żarach, ul. Św. Brata Alberta 8. W ubiegłym roku do PSZOK dostarczono następujące frakcje odpadów komunalnych:

- odpady wielkogabarytowe - 416,96 Mg,
- zmieszane odpady budowlane - 348,85 Mg,
- gruz ceglany - 268,24 Mg
- odpady zielone - 193,54 Mg,
- tworzywa sztuczne - 28,99 Mg,
- opony - 24,1 Mg,
- papier i tektura - 8,16 Mg,
- odzież - 0,01 Mg,
- leki - 0,01 Mg.

Priorytetowym zadaniem Gminy Żary o statusie miejskim na lata następne jest dalsza edukacja mieszkańców w obszarze gospodarowania odpadami, poprzez świadomą segregację odpadów oraz zachęcanie do przekazywania odpadów w punktach stacjonarnych oraz mobilnych, bez dodatkowych opłat. Istotnym założeniem systemu gospodarowania odpadami jest ograniczenie tzw. „dzikich wysypisk” oraz coroczne zwiększanie ilości odpadów poddawanych odzyskowi, recyklingowi i unieszkodliwianiu, przy jednoczesnym zmniejszeniu ilości odpadów przeznaczonych do składowania.

8.5. Informacje z zakresu funkcjonowania komunikacji miejskiej

1. Komunikacja miejska swoim zasięgiem obejmuje obszar administracyjny miasta Żary.
2. Przebieg linii komunikacyjnych jest tak dobrany, aby zapewniał m. in. dojazd młodzieży do większości szkół i powrót z nich, tak samo jak dorosłym dojazd do większości zakładów i przedsiębiorstw zlokalizowanych na całym terenie miasta.
3. W mieście Żary w 2019 roku funkcjonowało 30 linii komunikacyjnych, na których łącznie rocznie przejechano ok 342.700 km, obsługując w tym czasie ok. 500.000 pasażerów biletowanych.
4. Koszt jednorazowego biletu normalnego wynosi 2 zł, natomiast bilet ulgowy - 1 zł. Szczegóły opłat za korzystanie z komunikacji miejskiej w Żarach określa Uchwała nr XV/224/07 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 20.12.2007 r. w sprawie ustalenia cen urzędowych za przejazdy autobusami komunikacji miejskiej, określenia osób uprawnionych do bezpłatnych i ulgowych przejazdów, sposobu ustalania opłat dodatkowych z tytułu przewozu osób oraz zwierząt i bagażu.
5. Uchwałą nr XLVII/93/18 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 28.09.2018 r. w sprawie zmiany uchwały dotyczącej

ustalenia cen urzędowych za przejazdy autobusami komunikacji miejskiej, określenia osób uprawnionych do bezpłatnych i ulgowych przejazdów, sposobu ustalania opłat dodatkowych z tytułu przewozu osób oraz zwierząt i bagażu, Rada Miasta rozszerzyła uprawnienia do bezpłatnych przejazdów autobusami komunikacji miejskiej na terenie miasta Żary o osoby niepełnosprawne i ich opiekunów będący uczestnikami ośrodków wsparcia w Żarach oraz o osoby niewidome i ociemniałe oraz ich przewodników na podstawie ważnej legitymacji Polskiego Związku Niewidomych.

6. Miesięczne dotacje z Urzędu Miasta dla Przewoźnika to: 103.733,33 zł brutto.
7. Miejska komunikacja publiczna w Żarach:
  - obsługiwana jest przez 9 autobusów (tabor dzienny) – w tym 2 o ilości miejsc powyżej 100 (w zależności od frekwencji),
  - na łącznej liczbie ok. 1.430 km (suma przejazdu poszczególnych tras w ciągu doby),
  - obsługujących ok. 80 przystanków autobusowych.

8.6. Zadania inwestycyjne

ZADANIA INWESTYCYJNE				
Nazwa zadania	Plan na 2019 /po zmianach na dzień 31.12.2019 r./	Wykonanie na dzień 31.12.2019 r.	% wykonania planu	ZAKRES /OPIS
Kompleksowy program komunikacji w Żarsko-Żagańskim obszarze funkcjonalnym	1 433 544,00	581 531,04	40,57	Zadanie zgodnie z umową WZP.272.8.2018 z dnia 22.05.2018 r. Zadanie w trakcie procedury odbiorów, rozliczone zgodnie z odebrany zakres wykonanych robót.
Budowa drogi ul. Brzoskwiowa - aktualizacja dokumentacji technicznej	47 000,00	46 494,00	98,92	Zadanie w zakresie opracowania dokumentacji projektowo – kosztorysowej. Zadanie zakończone rozliczone zgodnie z umową nr WIT/19/2019 z dnia 10.04.2019 r.
Przebudowa drogi ul. Zielonogórska	3 787 725,00	2 203 139,77	58,17	Zadanie w trakcie realizacji ZP/06/WIT/2019 z dnia 10.05.2019 r. Termin zakończenia zgodnie z umową 30.04.2020. Rozliczenie zadania w roku 2019 w oparciu o wykonany zakres rzeczowy.
Przebudowa drogi ul. Sportowa	500,00	0,00	0,00	Zadanie w zakresie wykonania dokumentacji techniczno-kosztowej zgodnie z umową nr ZP/13/WIT/2019 z dnia 02.09.2019 r. Planowane zakończenie 08.07.2020 r.
Przebudowa ul. Moniuszki i Żabikowskiej na odcinku od placu Konstytucji 3 Maja do ronda im. 100-lecia Odzyskania Niepodległości	80,00	78,20	97,75	Zadanie w zakresie wykonania dokumentacji techniczno-kosztowej zgodnie z umową nr ZP/12/WIT/2019 z dnia 02.09.2019 r. Planowane zakończenie 30.03.2020 r.
Przebudowa dróg ul. Dolnośląska i Huculska	179 900,00	0,00	0,00	Zadanie w zakresie wykonania dokumentacji techniczno-kosztowej zgodnie z umową nr ZP/11/WIT/2018 z dnia 28.09.2018 r. Planowane zakończenie 20.03.2020 r.
Przebudowa drogi Al. Wojska Polskiego chodnik ze ścieżką rowerową na odcinku od ul. Lelewela do ul. Pułaskiego – roboty dodatkowe	73 500,00	73 478,04	99,97	Zadanie w zakresie wykonania robót budowlanych jako roboty dodatkowe zakończone i rozliczone.
Przebudowa drogi ul. Osadnicza	37 006,00	37 005,78	100,00	Zgodnie porozumieniem rozwiązującym umowę nr WIT/85/2016 zawartą w dniu 26.09.2016 r. o wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla zadania pn.: „Przebudowa drogi ul. Osadnicza w Żarach”. Rozliczono prace wykonane.
Przebudowa ul. Bohaterów Getta, ulic ościennych wraz z infrastrukturą techniczną	4 000,00	3 936,00	98,40	Zadanie polegające na wykonaniu na aktualizacji kosztorysów dla zadania pn „Przebudowa ul. Bohaterów Getta ulic ościennych wraz z infrastrukturą techniczną”. Zadanie zakończone i rozliczone.

ZADANIA INWESTYCYJNE

Nazwa zadania	Plan na 2019 /po zmianach na dzień 31.12.2019 r./	Wykonanie na dzień 31.12.2019 r.	% wykonania planu	ZAKRES /OPIS
Przebudowa dróg ul. Szymanowskiego i ul. Krótka	125 000,00	124 991,00	99,99	Zadanie w zakresie wykonania dokumentacji techniczno-kosztowej zgodnie z umową nr ZP/7/WIT/2018 z dnia 29.06.2018 r. Zadanie zakończone, odebrane i rozliczone.
Rowerem do pracy i Szkoły w Żarach Etap I	2 460,00	2 460,00	100,00	Zadanie polegające na wykonaniu na aktualizacji preliminarza kosztów dla zadania pn „Rowerem do pracy i Szkoły w Żarach Etap I”. Zadanie zakończone i rozliczone.
Budowa drogi ul. Transportowa	0,00	0,00	0,00	Zadanie w zakresie wykonania dokumentacji techniczno-kosztowej zgodnie z umową nr ZP/12/WIT/2019 z dnia 02.09.2019 r. Planowane zakończenie 30.03.2020 r.
Przebudowa drogi ul. Kujawskiej	6 184,00	6 150,00	99,45	Zadanie obejmujące aktualizację kosztorysów inwestorskich dla zadania pn.: „Przebudowa drogi ul. Kujawska”. Zadanie zakończone i rozliczone.
Utworzenie Żagańsko-Żarskiej Strefy Gospodarczej w Żarsko-Żagańskim Obszarze Funkcjonalnym	9 855 666,00	7 803 805,64	79,18	Zadanie polegające na wykonaniu robót budowlanych pn. „Kontynuacja robót w strefie inwestycyjnej Lotnisko” zgodnie z umową nr ZP/04/WIT/2019 z dnia 20.02.2019. W roku 2019 rozliczono zakres robót odebranych wg odbiorów częściowych. Zadanie odebrane i rozliczone w styczniu 2020 r.
Utwardzenie działek nr 328/20, 328/22, 328/23 przy ul. Mieszka I	633 000,00	614 407,95	97,06	Zadanie obejmujące wykonanie robót budowlanych zgodnie z umowa nr ZP/10/WIT/2019 z dnia 10.07.2019 r. Zadanie zakończone, odebrane i rozliczone.
Zagospodarowanie działki 234/5 przy ul. Kaczy Rynek	1353,00	1353,00	100,00	Wskazany wydatek dotyczy aktualizacji kosztorysu i przedmiaru zadania pn” Zagospodarowanie działki 234/5 przy ul. Kaczy Rynek”. Zadanie wykonane rozliczone. W zakresie wykonania robót budowlanych zgodnie z umową nr ZP/10/WIT/2019 z dnia 10.07.2019 r. Termin zakończenia zadania 31.07.2020r.
Budowa wiaty rekreacyjnej na działce nr 372 pomiędzy Kwadrat i Przeprowy	51 000,00	50 282,83	98,59	Zadanie w zakresie dokumentacji projektowo-kosztowej oraz wykonania robót budowlano-montażowych. Zadanie zakończone, odebrane i rozliczone.
Turystyka bez granic	1 591 000,00	1 330 584,14	83,63	Zadanie w zakresie wykonania robót budowlanych zgodnie z umową nr ZP/13/WIT/2018 z dnia 24.10.2018. Zadanie odebrane zakończone rozliczone zgodnie z zakresem umownym.
Zagospodarowanie trzech kwater na cmentarzu komunalnym przy ul. Szpitalnej	440 000,00	418 561,16	95,13	Zadanie w zakresie robót budowlanych zakończone i rozliczone zgodnie z umową ZP/05/WIT/2019 z dnia 28.03.2019
Budowa monitoringu wizyjnego osiedla przy ul. Zawiszy Czarnego	522 000,00	509 183,30	95,13	Zadanie polegające na wykonaniu robót budowlano-montażowych zgodnie z umową nr ZP/07/WIT/2019 z dnia 14.06.2019. Zadanie wykonane odebrane i rozliczone.
Termomodernizacja budynku Miejskiego Przedszkola nr 7	28 290,00	28 290,00	100,00	Opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla zadania pn. „Termomodernizacja budynku Miejskiego Przedszkola nr 7”. Zgodnie z umową nr WIT/26/2019 z dnia 23.04.2019 r. Zadanie wykonane odebrane i rozliczone.
Remont parkingu i zjazdu przy Szkole Podstawowej nr 1 ul. Szymanowskiego Budżet obywatelski	275 000,00	235 312,83	85,57	Zadanie obejmujące wykonanie dokumentacji techniczno-kosztowej oraz wykonanie robót budowlanych. Zadanie wykonane odebrane i rozliczone.

ZADANIA INWESTYCYJNE

Nazwa zadania	Plan na 2019 /po zmianach na dzień 31.12.2019 r./	Wykonanie na dzień 31.12.2019 r.	% wykonania planu	ZAKRES /OPIS
Rewitalizacja zespołu parkowo-folwarcznego w Żarach wraz z utworzeniem Centrum Usług Społecznych	4 965 969,00	4 471 148,62	90,04	Zadanie ujęte w WPF z terminem zakończenia na rok 2020. W ramach projektu realizowane są dwie umowy na wykonanie robót budowlanych: 1. Umowa nr ZP/10/WIT/2018 z dn. 27.08.2018 z terminem zakończenia 30.04.2020 r. 2. Umowa ZP/18/WIT/2017 z dn. 11.08.2017 z terminem zakończenia 09.04.2020 r. Rozliczone wydatki dotyczą odebranego zakresu robót. Wydatki zadania nierozliczone w roku 2019 zostały zakwalifikowane jako wydatki niewygasające i zostaną rozliczone w 2020.
Inwestujemy w zielone Żary	1 386 456,00	336 195,00	24,25	W ramach projektu realizowane zgodnie z umową nr ZP/11/WIT/2019 z dnia 25.07.2019 wykonywane są roboty budowlane Zagospodarowania terenu wokół dawnego kąpieliska w Kunicach - zieleń, rozbiórki i infrastruktura towarzysząca w ramach realizacji projektu pn.: „Inwestujemy w zielone Żary” planowany termin zakończenia zadania 29.05.2020. Rozliczone wydatki dotyczą odebranego zakresu robót. Wydatki zadania nierozliczone w roku 2019 zostały zakwalifikowane jako wydatki niewygasające i zostaną rozliczone w 2020. Ponadto w ramach zadania dokonano aktualizacji kosztorysów.
Zagospodarowanie terenu przy ul. Ludowej (działka nr 380/5). Budżet Obywatelski	30 750,00	30 750,00	100,00	Zadanie w zakresie opracowania dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla zadania pn.: „Zagospodarowanie terenu przy ul. Ludowej (dz. nr 380/5) w Żarach zgodnie z umową nr WIT /22/2019 z dnia 15.04.2019. Zadanie zakończone i rozliczone w tym zakresie.
Rozbudowa budynku schroniska. Budżet Obywatelski	27 060,00	27 060,00	100,00	Zadanie wykonane w zakresie dokumentacji techniczno-kosztowej zgodnie z umową nr WIT/36/2019 z dnia 23.05.2019 r.
Budowa oświetlenia drogi ul. Wrzosowa	92 000,00	62 153,84	67,56	Zadanie polegające na wykonaniu dokumentacji techniczno-kosztowej oraz wykonaniu robót budowlano-montażowych. Zadanie odebrane, wykonane i rozliczone.
Budowa oświetlenia drogi na odcinku od Al. Wojska Polskiego do ul. Lelewela	114 600,00	79 335,00	62,23	Zadanie polegające na wykonaniu dokumentacji techniczno-kosztowej oraz wykonaniu robót budowlano-montażowych. Zadanie odebrane, wykonane i rozliczone.
Modernizacja placu zabaw przy ul. Wrocławskiej	65 000,00	60 331,50	92,82	Zadanie polegające na wykonaniu robót budowlano-montażowych oraz dostawie urządzeń zgodnie z umową nr WIT/25/2019 z dnia 23.04.2019 r. Zadanie odebrane, wykonane i rozliczone.
Żarski Park Kultury i Nauki – przebudowa z rozbudowa instytucji kultury	327 057,00	285 263,00	87,23	Zadanie zakończone, odebrane i rozliczone zgodnie z zakresem określonym w umowach.

8.7. Wykaz wykonanych chodników

Ulica	zakres	zł	m ²	z / m ²
Reymonta (na odc. od Słowackiego do Łokietka)	chodnik dwie strony	155 429,86	515,00	301,81
Wojska Polskiego (przy nr 49)	chodnik dojście do posesji nr 49	8 541,71	32,00	266,93
Katowicka (na odc. od Okrzei do Zwycięzców)	chodnik przebudowa po lewej stronie drogi	182 906,73	714,00	256,17
Witosa (na odc. od G. Zapolskiej do Hutniczej)	chodnik przebudowa po prawej stronie drogi	68 336,34	315,00	216,94
Zawiszy Czarnego (przy nr 17)	chodnik remont po prawej stronie drogi	73 977,96	253,00	292,40

Powyższe roboty zostały wykonane w ramach bieżącego utrzymania dróg przez firmę PEKOM. Roboty w całości zostały sfinansowane ze środków własnych.

9. FINANSE GMINY

9.1. Wykonanie budżetu za rok 2019

Wyszczególnienie		Plan	Wykonanie	%
A	DOCHODY OGÓŁEM (A1+A2)	179 551 780,32	184 990 732,67	103,03
A1	Dochody bieżące w tym główne źródła:	169 382 410,32	170 850 708,91	100,87
A1.1	udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa	41 848 215,00	43 310 956,37	103,50
A1.2	dotacje celowe z budżetu państwa na realizację zadań bieżących	49 203 684,32	48 747 237,13	99,07
A1.3	część oświatowa subwencji ogólnej	25 312 682,00	25 312 682,00	100,00
A1.4	wpływy z podatku rolnego, podatku leśnego, podatku od czynności cywilnoprawnych, podatków i opłat lokalnych od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych	24 718 950,00	24 824 905,62	100,43
A1.5	wpływy z podatku rolnego, podatku leśnego, podatku od spadków i darowizn, podatku od czynności cywilnoprawnych oraz podatków i opłat lokalnych od osób fizycznych	10 607 711,00	11 018 514,51	103,87
A2	Dochody majątkowe	10 169 370,00	14 140 023,76	139,04
B	WYDATKI OGÓŁEM (B1+B2)	201 039 051,32	191 841 379,52	95,42
B1	Wydatki bieżące	166 256 118,32	158 558 637,92	95,37
B2	Wydatki majątkowe	34 782 933,00	33 282 741,60	95,69
C	WYNIK BUDŻETU (A-B)	-21 487 271,00	-6 850 646,85	x
D	RÓŻNICA MIĘDZY DOCHODAMI BIEŻĄCYMI A WYDATKAMI BIEŻĄCYMI (A1-B1)	3 126 292,00	12 292 070,99	x
E	PRZYCHODY OGÓŁEM (E1+E2+E3)	24 968 771,00	24 918 771,16	99,80
E1	Kredyty	16 386 991,00	16 386 991,00	100,00
E2	Spłata udzielonych pożyczek	50 000,00	0,00	0,00
E3	Wolne środki wyliczone na podstawie bilansu z wykonania budżetu gminy za 2017 rok	8 531 780,00	8 531 780,00	100,00
F	ROZCHODY OGÓŁEM (F1+F2)	3 481 500,00	3 431 500,00	98,56
F1	Spłaty kredytów	3 431 500,00	3 431 500,00	100,00
F2	Udzielone pożyczki	50 000,00	0,00	0,00
KWOTA DŁUGU			41 224 900,00	
ZADŁUŻENIE W STOSUNKU DO WYKONANYCH DOCHODÓW			22,28 %	

9.2. Wykonanie przedsięwzięć ujętych w wieloletniej prognozie finansowej

Wyszczególnienie		Limit 2019	Wykonanie	%
1	Wydatki na przedsięwzięcia ogółem (1.1+1.2+1.3)	15 421 563,00	14 687 111,61	95,24
1.a	- wydatki bieżące	1 428 191,00	944 853,54	66,16
1.b	- wydatki majątkowe	13 993 372,00	13 742 258,07	98,21
1.1	Wydatki na programy, projekty lub zadania związane z programami realizowanymi z udziałem środków, o których mowa w art.5 ust.1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, z tego:	7 906 751,00	7 414 324,24	93,77
1.1.1	- wydatki bieżące	1 378 191,00	895 770,90	65,00
1.1.2	- wydatki majątkowe	6 528 560,00	6 518 553,34	99,85
1.2	Wydatki na programy, projekty lub zadania związane z umowami partnerstwa publiczno-prywatnego, z tego:	0,00	0,00	0,00
1.2.1	- wydatki bieżące	0,00	0,00	0,00
1.2.2	- wydatki majątkowe	0,00	0,00	0,00
1.3	Wydatki na programy, projekty lub zadania pozostałe (inne niż wymienione w pkt 1.1 i 1.2), z tego:	7 514 812,00	7 272 787,37	96,78
1.3.1	- wydatki bieżące	50 000,00	49 082,64	98,17
1.3.2	- wydatki majątkowe	7 464 812,00	7 223 704,73	96,77

9.3. Realizacja uchwał

Lp.	Nr uchwały	w sprawie	z dnia
1	III/12/18	uchwały budżetowej na 2019 rok	28.12.2018
2	III/13/18	uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Żary o statusie miejskim	28.12.2018
3	III/14/18	zaciągnięcia kredytu długoterminowego	28.12.2018
4	IV/2/19	wprowadzenia zmian do budżetu na 2019 rok	31.01.2019
5	IV/3/19	zmieniająca uchwałę w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Żary o statusie miejskim	31.01.2019
6	IV/4/19	zasad ustalania i przekazywania z budżetu Gminy Żary o statusie miejskim środków finansowych wynikających z rozliczenia podatku od towarów i usług związanego z samorządowym zakładem budżetowym	31.01.2019
7	V/24/19	wprowadzenia zmian do budżetu na 2019 rok	28.02.2019
8	VI/30/19	wprowadzenia zmian do budżetu na 2019 rok	28.03.2019

Lp.	Nr uchwały	w sprawie	z dnia
9	VI/31/19	zmieniająca uchwałę w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Żary o statusie miejskim	28.03.2019
10	VI/32/19	zmieniająca uchwałę w sprawie zaciągnięcia kredytu długoterminowego	28.03.2019
11	VII/46/19	wprowadzenia zmian do budżetu na 2019 rok	26.04.2019
12	VII/47/19	zmieniająca uchwałę w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Żary o statusie miejskim	26.04.2019
13	VIII/57/19	wprowadzenia zmian do budżetu na 2019 rok	31.05.2019
14	VIII/58/19	zmieniająca uchwałę w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Żary o statusie miejskim	31.05.2019
15	IX/67/19	wprowadzenia zmian do budżetu na 2019 rok	28.06.2019
16	IX/68/19	zmieniająca uchwałę w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Żary o statusie miejskim	28.06.2019
17	IX/69/19	zmieniająca uchwałę w sprawie zaciągnięcia kredytu długoterminowego	28.06.2019
18	IX/65/19	zatwierdzenia sprawozdania finansowego oraz sprawozdania z wykonanie budżetu Gminy Żary o statusie miejskim za 2018 rok	28.06.2019
19	X/89/19	wprowadzenia zmian do budżetu na 2019 rok	29.08.2019
20	X/90/19	zmieniająca uchwałę w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Żary o statusie miejskim	29.08.2019
21	XI/92/19	wprowadzenia zmian do budżetu na 2019 rok	24.09.2019
22	XII/101/19	wprowadzenia zmian do budżetu na 2019 rok	31.10.2019
23	XII/102/19	zmieniająca uchwałę w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Żary o statusie miejskim	31.10.2019
24	XIII/106/19	wprowadzenia zmian do budżetu na 2019 rok	28.11.2019
25	XIII/107/19	zmieniająca uchwałę w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Żary o statusie miejskim	28.11.2019
26	XIV/132/19	wprowadzenia zmian do budżetu na 2019 rok	30.12.2019
27	XIV/133/19	zmieniająca uchwałę w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Żary o statusie miejskim	30.12.2019
28	XIV/144/19	ustalenia wydatków niewygasających z upływem roku budżetowego 2019	30.12.2019

10. PODATKI I OPŁATY LOKALNE

10.1. Zestawienie powierzchni gruntów oraz powierzchni użytkowej budynków na terenie miasta

	OSOBY FIZYCZNE	OSOBY PRAWNE
	2019	2019
Grunty pozostałe	4 211 063,55	17 399 945,87
Grunty związane z działalnością gospodarczą	1 060 913,84	2 939 771,13
Budynki mieszkalne	964 581,18	240 147,10
Budynki pozostałe	155 355,35	206 741,05
Budynki związane z działalnością gospodarczą	229 952,16	622 106,06

10.2. Ilość podatników, ilość podmiotów w strefie gospodarczej oraz na terenie miasta

	OSOBY FIZYCZNE	OSOBY PRAWNE
	2019	2019
Ilość podatników	22 126	437
Ilość podmiotów w strefie gospodarczej	14	13
Ilość podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza strefą gospodarczą	821	424

10.3. Wpływy z podatków i opłat

RODZAJ NALEŻNOŚCI	OSOBY FIZYCZNE	OSOBY PRAWNE
	2019	2019
Podatek od nieruchomości	8 406 629,19	23 324 977,55
Podatek rolny	57 657,99	4 069,00
Podatek leśny	674,03	23 949,76
Podatek od środków transportowych	428 860,51	1 388 454,00
Podatek od posiadania psów	32 202,00	nie dotyczy

10.4. Stan zaległości podatków i opłat

RODZAJ NALEŻNOŚCI	OSOBY FIZYCZNE	OSOBY PRAWNE
	2019	2019
Podatek od nieruchomości	3 084 844,14	1 440 254,70
Podatek rolny	6 686,09	nie dotyczy
Podatek leśny	4,22	nie dotyczy
Podatek od środków transportowych	113 756,66	55 356,92
Podatek od posiadania psów	10 456,75	nie dotyczy

11. POZYSKIWANIE ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH NA PLANOWANE INWESTYCJE I ZADANIA MIEJSKIE

11.1. Przedsięwzięcia realizowane w ramach Programu Współpracy INTERREG V A Brandenburgia – Polska 2014-2020

Projekt „Bez Granic – Część 1”

Projekt realizowany w partnerstwie naszej gminy jako lidera projektu oraz Gminy Lubsko, Gminy Brody i Miasta Forst (Lauzitz).

Celem projektu było osiągnięcie krótszych czasów transgranicznych przejazdów poprzez lepsze skomunikowanie węzłów drugo – i trzeciorzędnych tj. Żar, Forst (Lausitz), Brodów i Lubaska z infrastrukturą TEN-T.

Projekt zakładał działania usprawniające komunikację przy wykorzystaniu sieci TEN-T tj. autostrad A15 i A18 oraz dróg B112 i drogi krajowej 12, a także dróg woj. 289 i 287.

Celem projektu była również eliminacja tzw. wąskich gardeł, utrudniających współpracę, handel, uprawianie turystyki oraz wymianę gospodarczą, jak również skrócenie czasu przejazdu na pograniczu, poprawienie bezpieczeństwa, a także stanu środowiska poprzez budowę nowych ścieżek rowerowych oraz energooszczędnego oświetlenia. Zakres rzeczowy projektu, w części dotyczącej Gminy Żary o statusie miejskim obejmował przebudowę ul. Zielonogórskiej - Etap 2 (od DK12 do ul. Poznańskiej).

Równolegle podjęte zostały działania promocyjne, tj.

- wykonano mapę „Dolnych Łużyc” wraz opisem najciekawszych turystycznie miejsc po obu stronach granicy, format B1, nakład 10 tys. egzemplarzy,
- wykonano folder opisujący potencjał partnerów, format B4, nakład 10 tys. egzemplarzy.
- utworzono stronę www.dolneluzyce.pl

Wartość projektu przypadająca na Gminę Żary o statusie miejskim wyniosła 995.828,52 euro, w tym kwota dofinansowania 846.454,25 euro.

Zakończenie rzeczowe całego projektu nastąpiło 31.12.2018 r. Obecnie projekt jest w trakcie końcowego rozliczenia finansowego. Środki rozliczone w ramach refundacji poniesionych wydatków w 2019 roku wyniosły 24 366,84 PLN. Środki pozostałe do pozyskania w 2020 roku – 7 501.73 euro.

Projekt pn.: „Światowy Geopark UNESCO Łuk Mużakowa szansą na rozwój regionu”

Celami projektu jest wzmocnienie współpracy wszystkich samorządów oraz instytucji leżących na obszarze Łuku Mużakowa oraz opodal na dalszej części tej samej moreny polodowcowej dla lepszej, szeroko zakrojonej promocji i przyciągnięcia do regionu większej liczby turystów.

W projekcie bierze udział 7 partnerów w tym 5 gmin z Polski: Gmina Żary o statusie miejskim, Gmina Brody, Gmina Łęknica, Gmina Przewóz, Gmina Trzebiel i 2 instytucje

z Niemiec: Förderverein Geopark Muskauer Faltenbogen e.V i Ziegeleibahnverein Klein Köllzig e. V..

Projekt koncentruje się na promocji terenu Geoparku Łuk Mużakowa i Zielonego Lasu. Zorganizowana zostanie kampania reklamowa na przystankach i komunikacji miejskiej w Poznaniu i Wrocławiu – najbliższej położonych dużych miastach polskich (działanie poza obszarem wsparcia). Zaplanowano udział wszystkich partnerów w targach organizowanych we Wrocławiu i Chorzowie (poza obszarem wsparcia) oraz w Cottbus. Lider projektu (Gmina Żary o statusie miejskim), Gmina Brody, Przewóz i Trzebiel wezmą udział we wszystkich zaplanowanych targach, Gmina Łęknica weźmie udział w targach w Cottbus. Niemieccy partnerzy uczestniczyć będą w targach we Wrocławiu i Cottbus.

Każdy z partnerów projektu będzie odpowiedzialny za organizację wydarzenia kulturowo – integracyjnego, które przyczyni się do wzmocnienia wzajemnej współpracy, szeroko zakrojonej promocji Geoparku Łuk Mużakowa i Zielonego Lasu i zachęty do odwiedzin tego terenu. Lider zorganizuje: bieg sztafetowy od wieży w Zielonym Lesie do wieży w Felixsee oraz rajd rowerowy dookoła Geoparku i Zielonego Lasu. Gmina Brody: seminarium parkowe „Na Łuku Mużakowa w Brodach, 2 koncerty „Muzyka bez granic”, imprezę plenerową „Wakacje z Brodami na Łuku Mużakowa”. Gmina Łęknica festyn plenerowy „Dni Geoparku”, Gmina Przewóz imprezę „Tradycje rycerskie na Łuku Mużakowa”, Gmina Trzebiel imprezę plenerową „Święto Geoparku w Gminie Trzebiel”. Po stronie niemieckiej zaplanowano: Międzynarodowy obóz w Światowym Geoparku UNESCO Łuk Mużakowa; szkolenie nt. roli samorządów terytorialnych, stowarzyszeń i innych podmiotów w przyszłym Europejskim Ugrupowaniu Współpracy Terytorialnej (EUWT) oraz Światowym Geoparku UNESCO Łuk Mużakowa; weekendowe targi regionalnych produktów z rejonu geoparku oraz konferencję nt. górnictwa i kolei polowej na Łuku Mużakowa. Organizator imprezy będzie informował o terminie i programie imprezy zapraszając jednocześnie do udziału w imprezie każdego z partnerów projektu. Stosowne informacje o każdym wydarzeniu partnerzy będą przekazywać swoim mieszkańcom zachęcając ich oraz osoby przyjezdne do udziału w imprezie. W ramach projektu przygotowana zostanie „Analiza potencjału środowiska przyrodniczo – kulturowego Zielonego Lasu w nawiązaniu do Geoparku Łuk Mużakowa”, która jest niezbędnym dokumentem aby obszar Geoparku Łuk Mużakowa rozszerzyć o obszar Zielonego Lasu. Analiza skierowana będzie

do fachowców i stosownych instytucji. Streszczenie analizy (skrót) udostępnione zostanie na pendrive (ok. 300 szt.) oraz na stronie internetowej projektu i poszczególnych partnerów.

Opracowane i wydane zostaną następujące materiały promocyjne: aplikacja na telefon w j. polskim i niemieckim, a w razie możliwości finansowych również w j. angielskim; film (8-10 min) o Łuku Mużakowa i Zielonym Lesie oraz film o morenie do TVP3; mapa geologiczno-turystyczna (10.000 egz.); przewodnik o Łuku Mużakowa z rozdziałem o Zielonym Lesie (2.000 egz.), album prezentujący atrakcje przyrodniczo – architektoniczne na Łuku Mużakowa (420 szt., roll-up, broszura promocyjna (6 000 szt.), gadżety promocyjne o atrakcjach Geoparku i Zielonego Lasu: torba bawełniana z dwustronnym nadrukiem (ok. 2000 szt.), gra planszowa memory (ok. 600 szt.), brelok- wizerunek mamuta maskotki Geoparku Susi (ok. 600 szt.). Powstanie nowa trójjęzyczna strona internetowa Geoparku. Strona

zlinkowana będzie ze stronami internetowymi pozostałych partnerów. W Łęknicy powstanie pomnik – figura Mamuta, która przypominać będzie, że na terenie Łuku Mużakowa żyły w przeszłości mamuty, czego dowodem jest odnalezienie w starej kopalni łąw blisko wioski Klinge (koło miasta Forst) pozostałości mamutów.

Działania zaplanowano na II połowę 2020 r. do końca 2021 r.

Ogólna wartość projektu: 385 002,05 €, w tym dofinansowanie ogółem 327 251,73 €.

W projekcie udział Gminy Żary o statusie miejskim wynosi: ogółem 173 236,93 €, dofinansowanie (85%) w kwocie 147 251,39 €.

15 października 2019 r. Komitet Monitorujący PW INTERREG VA Brandenburgia – Polska 2014 -2020 zatwierdził nasz projekt do dofinansowania. Trwa procedura zawarcia umowy o dofinansowanie projektu z Gminą Żary o statusie miejskim – liderem projektu.

11.2. Przedsięwzięcia realizowane w ramach Programu Współpracy INTERREG Polska – Saksonia 2014-2020

Projekt „Zachowanie i promowanie walorów geologicznych Łuku Mużakowa i moreny polodowcowej Zielonego Lasu oraz zaktywizowanie współpracy miast Żary i Weißwasser”

Oś priorytetowa programu: Wspólne dziedzictwo naturalne i kulturowe.

Projekt zrealizowany został w partnerstwie Gminy Żary o statusie miejskim (partner wiodący) oraz Große Kreisstadt Weißwasser/O. L. (partner)

Projekt zakładał realizację jednego zadania pn.: „Poprawa dostępności oraz promowanie walorów przyrodniczych i kulturowych polsko - saksońskiego pogranicza”. W ramach zadania przeprowadzono zarówno działania inwestycyjne, jak i „miękkie” niezbędne do osiągnięcia ogólnego celu projektowego „Rozwój atrakcyjnego i konkurencyjnego, transgranicznego regionu turystycznego na bazie wspólnego dziedzictwa kulturowego i naturalnego poprzez poprawę dostępności obiektów dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego oraz promocję atrakcji turystycznych miast partnerskich” oraz celów szczegółowych projektów.

Działania w ramach zadania zrealizowane przez Gminę Żary o statusie miejskim:

- Przeprowadzono roboty budowlane - budowa przystanków turystycznych
- Sprawowano nadzór inwestorski nad realizowanymi robotami budowlanymi
- Wykonano tablice informacyjne na przystankach turystycznych oraz dworcu kolejowym

Projekt „Turystyka bez granic”

Oś priorytetowa programu: Wspólne dziedzictwo naturalne i kulturowe.

Projekt realizowany w partnerstwie Gminy Żary o statusie miejskim (partner wiodący) oraz Große Kreisstadt Weißwasser/O. L. (partner)

Projekt zakłada realizację jednego zadania pn.: „Poprawa dostępności oraz promowanie walorów przyrodniczych i

- Wykonano oznakowanie szlaków turystycznych
- Zakupiono i zamontowano wyposażenie punktu informacji turystycznej
- Zatrudniono personel obsługujący punkt informacji turystycznej
- Dostarczono i zamontowano infokiosk
- Zorganizowano konferencję popularyzującą wiedzę o budowie geologicznej moreny polodowcowej Zielonego Lasu w Żarach
- Opracowano i wydano dwujęzyczny folder, broszurę, mapę turystyczną, geologiczną, regionu i wykonano stronę internetową

Podobne działania zrealizowane zostały przez Große Kreisstadt Weißwasser/O. L.

Harmonogram realizacji projektu.

Termin rzeczowego rozpoczęcia projektu: wrzesień 2016

Termin rzeczowego zakończenia projektu: wrzesień 2018

Ramowy plan finansowania projektu (część dotycząca Gminy Żary o statusie miejskim):

Wydatki ogółem: 310.517,24 €; dofinansowanie ogółem z EFRR: 263.765,32 €.

W roku 2019 nastąpiło rozliczenie końcowe projektu. Uzyskana dotacja w 2019 roku to 96.015,33 zł.

kulturowych polsko-saksońskiego pogranicza”. W ramach zadania przeprowadzone zostaną zarówno działania inwestycyjne, jak i „miękkie” niezbędne do osiągnięcia ogólnego celu projektowego „Poprawa atrakcyjności pogranicza polsko-saksońskiego i dostępu do jego atrakcji przyrodniczych i kulturowych poprzez budowę bazy noclegowej oraz promocję atrakcji turystycznych regionu”.

Działania do zrealizowania przez Gminę Żary o statusie miejskim:

- Budowa placów postojowych dla kamperów
- Opracowanie i wydanie mapy Łużyc Wschodnich
- Udział w targach turystycznych
- Organizacja integracyjnych biegów sportowych po Zielonym Lesie

Działania do zrealizowania przez Partnera Große Kreisstadt Weißwasser/O. L.:

- Budowa placów postojowych dla kamperów
- Udział w targach turystycznych
- Organizacja integracyjnych biegów sportowych w Weißwasser.

Harmonogram rzeczowej realizacji projektu

Termin rozpoczęcia projektu: 2018.10.01

Termin zakończenia projektu: 2020.06.30

Z uwagi na panującą pandemię Koronawirusa (COVID 19) termin rzeczowego zakończenia projektu ze strony partnera niemieckiego będzie przesunięty.

Ramowy plan finansowania projektu:

Wydatki ogółem: 567 655,88 €

Dofinansowanie z EFRR: 482 507,46 € w tym:

Gmina Żary o statusie miejskim: 409 310,85 €

Größe Kreisstadt Weißwasser/O. L.: 73 196,61 €

W 2019 roku Gminie Żary o statusie miejskim zatwierdzono dofinansowanie na kwotę ogółem 234 186,05 €.

Rozliczenie projektu planowane jest pod koniec 2020 roku.

11.3. Przedsięwzięcia realizowane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020

Projekt „Utworzenie Żagańsko-Żarskiej Strefy Gospodarczej w Żarsko-Żagańskim Obszarze Funkcjonalnym”

Oś priorytetowa - Oś 1. Gospodarka i innowacje.

Działanie - Działanie 1.3. Tworzenie i rozwój terenów inwestycyjnych.

Poddziałanie - 01 - Poddziałanie 1.3.1. Tereny inwestycyjne – projekty realizowane poza formułą ZIT.

Projekt realizowany jest w ramach Kontraktu Lubuskiego, w partnerstwie Gminy Żary o statusie miejskim (lider) z Gminą Żagań o statusie miejski, Gminą Żary oraz Gminą Żagań.

Projekt dotyczy uzbrojenia:

- fragmentu strefy przemysłowej „Lotnisko”, położonej w północnej części miasta Żary o powierzchni 5,7962 ha,
- strefy przemysłowej położonej na północ od ul. Asnyka w Żaganiu wzdłuż drogi krajowej nr 12 o powierzchni 10,3382 ha,
- strefy przemysłowej w obrębie Kadłubia (Gmina Żary) o powierzchni 15,6979 ha,
- strefy przemysłowej w miejscowości Tomaszowo (Gmina Żagań) o pow. 36,0297 ha.

oraz promocji gospodarczej.

W ramach zadania dotyczącego uzbrojenia strefy inwestycyjnej „Lotnisko” w Żarach wykonane zostaną dwa odcinki dróg wewnętrznych wraz z odwodnieniem i oświetleniem oraz sieć kanalizacji sanitarnej i sieć wodociągowa.

Na zakres kampanii promocyjnej składają się:

- Opracowanie i druk folderu w j. polskim, niemieckim, angielskim z informacjami ekonomicznymi oraz informacjami nt. terenów inwestycyjnych w nakładzie ok. 10.000 szt.

- Stworzenie materiału multimedialnego (film i zdjęcia z wysokości)

- Udział w targach oraz reklama w prasie specjalistycznej.
- Reklama terenów inwestycyjnych na branżowych stronach internetowych (np. www.ofertyinwestycyjne.pl).

Celem głównym projektu jest zwiększenie poziomu aktywności gospodarczej w Żarsko - Żagańskim Obszarze Funkcjonalnym poprzez zlokalizowanie nowych zakładów pracy na terenach inwestycyjnych.

Harmonogram realizacji projektu/Okres realizacji projektu

Termin rozpoczęcia realizacji projektu: 2016-04-01

Planowany termin zakończenia rzeczowej realizacji projektu: 2020-03-31

Planowany termin zakończenia finansowej realizacji projektu: 2020-03-31

Całkowita wartość projektu: 25 810 719,21 zł.

Całkowita wartość dofinansowania: 20 184 905,11 zł,

w tym Gmina Żary o statusie miejskim:

5 251 138,48 zł.

Do końca 2019 roku Gmina Żary o statusie miejskim pozyskała dofinansowanie w kwocie 929 725,11 zł.

Rozliczenie końcowe projektu nastąpi w 2020 roku.

Projekt „Udostępnienie zasobów przyrodniczych i rekreacyjnych w Żarach”

Projekt realizowany w ramach osi priorytetowej 4. Środowisko i kultura, działanie 4.5. Kapitał przyrodniczy regionu, poddziałanie 4.5.1. kapitał przyrodniczy regionu - projekty realizowane poza formułą ZIT.

Projekt partnerski, w którym Gmina Żary o statusie miejskim była liderem projektu, natomiast Partnerzy w projekcie pełnili funkcję doradczą: Gmina Iłowa, Gmina Łęknica, Gmina Żary, Uniwersytet Zielonogórski.

Wartość projektu ogółem: 2 525 336,11 zł

Wydatki kwalifikowalne: 962 612,16 zł

Wartość dofinansowania: 818 220,32 zł

Rzeczowa realizacja projektu została zakończona 31.08.2018 r.

Głównym celem projektu było zagospodarowanie w celu ochrony przyrody oraz racjonalne udostępnienie jako

miejsca rekreacji terenu parku w rejonie ul. Czerwonego Krzyża i Paderewskiego w Żarach. Projekt jako całość ukierunkowany został na zagospodarowanie zaniedbanego obszaru zielonego, charakteryzującego się wysoką bioróżnorodnością tak, aby pełnił rolę miejsca atrakcyjnego zarówno pod względem przyrodniczym jak i rekreacyjnym.

Cele projektu:

- Uporządkowanie terenu w rejonie ul. Czerwonego Krzyża i Paderewskiego w Żarach (cel główny określony na poziomie produktu).
- Wykorzystanie parku do pełnienia funkcji edukacyjnych (poziom rezultat),
- Wzmocnienie funkcji siedliskowej parku (poziom rezultat),
- Udostępnienie parku jako miejsca rekreacji (poziom

rezultatu),

- Uporządkowanie ruchu odwiedzających (poziom rezultat),
- Zwiększenie ilości terenów rekreacyjnych w Żarach (poziom rezultat),
- Ochrona gatunków ptaków i nietoperzy bytujących w parku i w mieście (poziom rezultat długofalowego).

Wybudowana infrastruktura ma charakter ogólnodostępny i nieodpłatny.

Gmina Żary o statusie miejskim w ramach refundacji poniesionych wydatków, w 2018 r. pozyskała środki w wysokości 581 929,55 zł. Pozostała kwota w wysokości 236 290,77 zł została pozyskana w lutym oraz marcu 2019 r.

Projekt „Rewitalizacja zespołu parkowo - folwarcznego w Żarach wraz z utworzeniem Centrum Usług Społecznych”

Projekt realizowany w ramach osi priorytetowej 9 Infrastruktura społeczna, działanie 9.2 Rozwój obszarów zmarginalizowanych, poddziałanie 9.2.1 Rozwój obszarów zmarginalizowanych - projekty realizowane poza formułą ZIT.

Wartość projektu ogółem: 9 697 174,37

Wydatki kwalifikowalne: 7 792 868,23 zł

Wartość dofinansowania wynosi: 6 623 937,98 zł

Zakres rzeczowy projektu obejmuje rewitalizację zespołu parkowo - folwarcznego w zakresie kompleksowej rewaloryzacji zabytkowego parku oraz rewitalizacji budynku pofolwarcznego. Projekt zakłada przywrócenie parkowi walorów historycznych i funkcjonalnych poprzez gospodarkę drzewostanem, renowację i odtworzenie zabytkowych obiektów budowlanych, usytuowanie elementów małej architektury, a także elementów infrastruktury. W budynku pofolwarcz-

nym powstanie Centrum Usług Społecznych, w którym realizowane będą m.in. zaplanowane w ramach programu rewitalizacji projekty ukierunkowane na przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. Centrum Usług Społecznych stanowić będzie miejsce organizacji spotkań i wydarzeń kulturalnych. W ramach projektu zakupione zostanie wyposażenie, umożliwiające prawidłowe funkcjonowanie Centrum Usług Społecznych.

Obecnie, w ramach zawartych umów na roboty budowlane prowadzone są prace budowlane związane z rewaloryzacją parku przy Al. Jana Pawła II oraz rewitalizacją budynku pofolwarcznego.

Termin zakończenia rzeczowej realizacji projektu przypada na 30.04.2020 r.

W 2019 roku uzyskano dofinansowanie w wysokości 5 032,00 zł.

Projekt „Żarski Park Kultury i Nauki - przebudową z rozbudową instytucji kultury w Żarach”

Projekt realizowany w ramach osi 4 Środowisko i kultura, działanie 4.4 Zasoby kultury i dziedzictwa kulturowego, poddziałanie 4.4.1. Zasoby kultury i dziedzictwa kulturowego - projekty realizowane poza formułą ZIT.

Projekt realizowany w partnerstwie z Żarskim Domem Kultury.

Wartość projektu ogółem: 2.718.175,38 zł

Wartość projektu Gminy Żary o st. miejskim: 1.171.685,29 zł

Wydatki kwalifikowalne ogółem : 2.176.303,89 zł

Wartość dofinansowania ogółem wynosi: 1.849.858,23 zł

Wartość dofinansowania Gminy Żary o statusie miejskim: 764.134,42 zł.

Przedmiotem projektu jest modernizacja, rozbudowa i przebudowa 3 instytucji kultury wraz z przyległym terenem, w tym dostosowanie obiektów do prowadzenia działalności kulturalnej i turystycznej. Głównym celem projektu jest zwiększenie liczby osób, korzystających z dóbr dzie-

dzictwa kulturalnego w instytucjach kultury Gminy Żary o statusie miejskim.

Zakres rzeczowy projektu obejmuje następujące działania:

- Renowacja, konserwacja i wyposażenie budynku Miejskiej Biblioteki Publicznej w Żarach (roboty budowlane na obiekcie; obróbki blacharskie; renowacja ogrodzenia) wraz z pracownią 3D;
- Rewitalizacja i zagospodarowanie terenu przy budynku MBP (mała architektura; ścieżka edukacyjna; renowacja i częściowa budowa ogrodzenia; oświetlenie i monitoring terenu; instalacja kablowa z szafką).
- Rewitalizacja i zagospodarowanie terenu przy Żarskim Domu Kultury i utworzenie e-Galerii (elementy małej architektury; ścieżka edukacyjna; oświetlenie; monitoring; przebudowa sceny);
  - instalacja - oświetlenie i monitoring; przyłącze kanalizacji deszczowej; dok. techniczna; oświetlenie sceny).
- Rozbudowa Muzeum Pogranicza Śląsko-Łużyckiego

(ścieżka edukacyjna); (przyłącze, oświetlenie; tablice; infokioski, oprogramowanie, wyposażenie).

Projekt został zakończony rzeczowo 30.06.2019 r.

Wartość środków pozyskanych przez Gminę Żary o statusie miejskim w 2018 r. wyniosła 8 364,00 zł, co stanowi

refundację środków poniesionych przez gminę Żary o statusie miejskim.

W 2019 roku Żarski Dom Kultury pozyskał dofinansowanie w kwocie 841 865,80 zł.

Wartość środków finansowych do pozyskania przez Gminę Żary o statusie miejskim w 2020 r. 764 134,42 zł.

Projekt „Rowerem do pracy i szkoły w Żarach – etap I”

Oś priorytetowa - Oś 3. Gospodarka niskoemisyjna.

Działanie - Działanie 3.3. Ograniczenie niskiej emisji w miastach.

Poddziałanie - 01 - Poddziałanie 3.3.1 Ograniczanie niskiej emisji w miastach – projekty realizowane poza formułą ZIT

Projekt początkowo realizowany w partnerstwie Gminy Żary o statusie miejskim (lider) z trzema podmiotami tj. Gminą Żary oraz Gminą Przewóz, Gminą Lipinki Łużyckie. W lutym 2019 r. z udziału w projekcie zrezygnowała Gmina Żary.

Zgodnie z nową formułą projektu (po wycofaniu się Gminy Żary) osią projektu była budowa sieci ścieżek rowerowych w Żarach w taki sposób, aby pełniły one funkcję korytarzy transportowych dla ruchu rowerowego i stanowiły spójną całość wraz z istniejącymi ścieżkami rowerowymi na terenie miasta Żary i w jego sąsiedztwie. Zamierzenie inwestycyjne sprowadzało się do wybudowania dwóch odcinków ścieżek rowerowych w Żarach:

- wzdłuż ul. Kilińskiego od skrzyżowania z ul. Piastowską do skrzyżowania z ul. Budowlanych,
- od ul. Kilińskiego do ul. Wapiennej wraz kładką pieszko-rowerową nad drogą krajową nr 12 do ul. Zakładowej, które łącznie z już wybudowanymi fragmentami tworzą korytarz transportowy relacji północ - południe, łączący miasto Żary oraz strefę przemysłową Lotnisko.

Harmonogram realizacji projektu/Okres realizacji projektu
Planowany termin rozpoczęcia rzeczowej realizacji projektu: 2019-01-01.

Planowany termin zakończenia rzeczowej realizacji projektu: 2020-11-30.

Planowany termin zakończenia finansowej realizacji projektu: 2020-12-31.

Całkowita wartość projektu: 4 403 754,44 zł.

Całkowita wartość dofinansowania: 1 349 688,92 zł.

12 września 2019 r. Gmina Żary o statusie miejskim złożyła wniosek do Urzędu Marszałkowskiego Woj. Lubuskiego o rozwiązanie umowy o dofinansowanie projektu. Przeprowadzone przez gminę trzy postępowania o udzielenie zamówienia, które miały wyłonić wykonawcę przedsięwzięcia, zostały unieważnione. W każdym przypadku oferta z najniższą ceną znacząco przewyższała kwotę jaką zamawiający mógł przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia. Obserwowany i utrzymujący się trend wzrostu cen za wykonanie zamówienia, nierealność dotrzymania aktualnych terminów realizacji projektu określonych w umowie o dofinansowanie, jak również niski poziom przyznanego dofinansowania (32,99%) uzasadniał decyzję o rozwiązaniu umowy o dofinansowanie.

11 października 2019 r. umowa o dofinansowanie projektu została rozwiązana.

Projekt „Questing nową formą poznawania dziedzictwa kulturowego Pogranicza Śląsko-Łużyckiego”

Oś priorytetowa - Oś 4. Środowisko i kultura.

Działanie - Działanie 4.4 Zasoby kultury i dziedzictwa kulturowego.

Poddziałanie - 01 - Poddziałanie 4.4.1 Zasoby kultury i dziedzictwa kulturowego - projekty realizowane poza formułą ZIT.

Projekt zaplanowano w partnerstwie Gminy Żary o statusie miejskim (lider) oraz partnerów: Gmina Brody, Gmina Jasień, Gmina Lipinki Łużyckie, Gmina Przewóz, Gmina Trzebiel, Gmina Żagań o statusie miejskim.

Główną oś projektu skoncentrowano wokół siedmiu komponentów:

- Remont Bramy Zasięckiej w Brodach.
- Remont Kaplicy Grobowej rodziny von Rabeau w Jasieniu.
- Odbudowa Wieży Głodowej w miejscowości Przewóz z funkcją edukacyjno-muzealną.

- Odtworzenie Alei Kasztanowej w Bronowicach.
- Rewitalizacja terenu obozu oraz doposażenie Muzeum Obozów Jenieckich w Żaganii.
- Modernizacja i doposażenie obiektu Muzeum Pogranicza Śląsko – Łużyckiego w Żarach.
- Stworzenie innowacyjnej aplikacji questingowej Pogranicza Śląsko – Łużyckiego.

Roboty budowlane zaplanowane w obiekcie Muzeum Śląsko – Łużyckiego w Żarach obejmują modernizację i adaptację dwóch strychów znajdujących się na dwóch niezależnych poddaszach budynku (jedno z nich stanowiło historycznie kondygnację budynku plebanii, drugie – nadintendentury).

W poddaszu dachu w części północnej budynku zaplanowano modernizację i adaptację pomieszczenia strychowego na salę wystawowo – konferencyjną (multimedialną) i pomieszczenie konserwatorsko – techniczne.

Podstawowym celem projektu na poziomie produktu jest stworzenie innowacyjnego, szerokiego i atrakcyjnego produktu prezentującego dziedzictwo kulturowe Pogranicza Śląsko – Łużyckiego, tj. aplikacji questingowej. Celami uzupełniającymi są: poprawa stanu obiektów zabytkowych oraz obiektów zasobów kultury, poprawa wyposażenia instytucji kultury, wykorzystanie technologii informacyjno – komunikacyjnych do prezentacji zasobów kultury i dziedzictwa kulturowego oraz ochrona krajobrazu kulturowego i jego jakości. Celami na poziomie rezultatu są: organizacja nowych wydarzeń kulturalnych i kulturalno – edukacyjnych oraz wzrost popularności dziedzictwa kulturowego pogranicza.

Harmonogram realizacji projektu/Okres realizacji projektu
Planowany termin rozpoczęcia rzeczowej realizacji projek-

tu: 2019-04-01.

Planowany termin zakończenia rzeczowej realizacji projektu: 2020-12-31.

Planowany termin zakończenia finansowej realizacji projektu: 2020-12-31.

Całkowita wartość projektu: 3 825 729,80 zł.

Całkowita wartość dofinansowania: 3 128 401,15 zł. w tym Gmina Żary o statusie miejskim: 830 016,97 zł.

Złożony 27 kwietnia 2018 roku wniosek o dofinansowanie projektu uzyskał wymaganą liczbę punktów oraz spełnił kryteria wyboru projektów, jednak kwota przeznaczona w konkursie na dofinansowanie projektów była niewystarczająca na wybranie projektu do dofinansowania. Decyzja ostateczna w tym zakresie została podjęta przez Zarząd Województwa Lubuskiego 15 stycznia 2019 r.

Projekt „Modernizacja energetyczna obiektu Gimnazjum nr 3 w Żarach”

Wniosek o dofinansowanie projektu został złożony 26 lutego 2018 r. w ramach 3 osi priorytetowej - Gospodarka niskoemisyjna, działanie 3.2. Efektywność energetyczna, poddziałanie 3.2.1 Efektywność energetyczna – projekty realizowane poza formułą ZIT.

Osią projektu jest termomodernizacja obiektu Gimnazjum nr 3 (obecnie Szkoły Podstawowej nr 5) w Żarach, położonego przy ul. Okrzei 19.

Elementy wchodzące w skład inwestycji:

a) Przygotowanie projektu:

- Opracowanie audytu energetycznego (wraz z zestawieniem efektu rzeczowo-ekologicznego oraz analizą spełnienia formalnych i merytorycznych kryteriów dopuszczających),
- Opracowanie programu funkcjonalno – użytkowego,
- Aktualizacja ekspertyzy ornitologicznej,
- Opracowanie studium wykonalności (wraz z analizą oddziaływania na środowisko).

b) Realizacja projektu (w systemie zaprojektuj i wybuduj):

- Opracowanie dokumentacji projektowej,
- Roboty budowlane.

c) Nadzór nad projektem:

- Nadzór inwestorski,
- Nadzór przyrodniczy,
- Audyt fotowoltaiczny,
- Weryfikacja rozwiązań zawartych w dokumentacji projektowej branży sanitarnej w zakresie wentylacji mechanicznej z rekuperacją.

d) Promocja projektu: tablica informacyjno - pamiątkowa.

Zasadnicze elementy prac budowlanych obejmowały w szczególności:

- docieplenie podłogi przy gruncie, ścian zewnętrznych i dachów,
- wymianę drzwi zewnętrznych (wraz z montażem wentylacji nawiewno-wywiewnej z odzyskiem ciepła),
- zmianę źródła ciepła w budynku poprzez jego podłączenie do miejskiej sieci ciepłowniczej i wykonanie zarządzanego węzła ciepłowniczego w budynku z możliwością sterowania z systemu BMS,
- montaż powietrznej pompy ciepła współpracującej z węzłem cieplnym,

- wymianę oświetlenia indukcyjnego (światłówki) oraz oświetlenia żarowego na oświetlenie typu LED wraz ze współpracującą instalacją PV,
- montaż automatyki do sterowania systemem c.o. i oświetleniem z wykorzystaniem TIK,
- wykonanie układu wentylacji mechanicznej opartego o jednostkę wentylacyjną z odzyskiem ciepła,
- montaż instalacji fotowoltaicznej,
- montaż systemu pomiarowo-sterującego BMS.

Wszystkie wskazane powyżej roboty budowlane wynikały wprost z zakresu prac termomodernizacyjnych wskazanych w audycie energetycznym.

Koszty niekwalifikowalne projektu to m.in:

- wymiana rynien i rur spustowych,
- wymiana instalacji odgromowej,
- odtworzenie istniejącej opaski wokół budynku,
- przebudowa schodów zewnętrznych,
- demontaż istniejącej instalacji monitoringu,
- inne prace.

Podstawowym celem projektu na poziomie produktu była kompleksowa termomodernizacja budynku. Cel główny na poziomie rezultatu - poprawa efektywności energetycznej budynku. Celem projektu na poziomie rezultatu długofalowego jest redukcja emisji substancji szkodliwych do atmosfery. Uzupełniają go dalsze cele, wynikające również z celu głównego projektu, tj. zmniejszenie kosztów eksploatacji budynku i poprawa komfortu cieplnego użytkowników obiektu.

Projekt został zakończony w 2018 r.

Wg wniosku o dofinansowanie całkowita wartość projektu: 1 948 442,63 zł.

Całkowita wartość dofinansowania: 1 255 499,49 zł – kwota do refundacji.

Decyzją Zarządu Województwa Lubuskiego z dnia 26 września 2019 r. wniosek o dofinansowanie projektu został zatwierdzony do dofinansowania. 23 grudnia 2019 r. została zawarta umowa o dofinansowanie projektu.

Rozliczenie projektu oraz uzyskanie dofinansowania nastąpi w 2020 roku.

Projekt „Modernizacja energetyczna obiektu Ratusza w Żarach”

Wniosek o dofinansowanie projektu został złożony 26 lutego 2018 r. w ramach 3 osi priorytetowej - Gospodarka niskoemisyjna, działanie 3.2. Efektywność energetyczna, poddziałanie 3.2.1 Efektywność energetyczna – projekty realizowane poza formułą ZIT.

Osią projektu jest termomodernizacja obiektu Ratusza w Żarach.

Elementy składające się na analizowany projekt:

1) przygotowanie projektu:

- opracowanie audytu energetycznego (wraz z zestawieniem efektu rzeczowo-ekologicznego oraz analizą spełnienia formalnych i merytorycznych kryteriów dopuszczających dla działania 3.2 RPO – Lubuskie 2020 – typ I projektu),
- opracowanie programu funkcjonalno-użytkowego,
- aktualizacja ekspertyzy ornitologicznej,
- opracowanie studium wykonalności (wraz z analizą oddziaływania na środowisko).

2) realizacja inwestycji (w trybie „zaprojektuj - wybuduj”):

- opracowanie dokumentacji projektowej,
- przeprowadzenie robót budowlanych,
- sondażowe badania konserwatorskie (stratygraficzne) wynikające z zaleceń Lubuskiego Konserwatora Zabytków (zlecane wraz z robotami budowlanymi w trybie „zaprojektuj - wybuduj”).

3) nadzór nad projektem:

- nadzór inwestorski,
- nadzór konserwatorski.

4) promocja projektu: tablica informacyjno-promocyjna.

Zasadnicze elementy prac budowlanych obejmują:

- ocieplenie podłogi przy gruncie wełną mineralną,
- ocieplenie stropodachu granulatem z wełny mineralnej metodą wdmuchiwaną,
- ocieplenie dachu wełną mineralną,
- wymianę okien zewnętrznych aluminiowych na okna drewniane, rozwierno-uchylne, wyposażone w nawiewniki higrosterowalne,
- wymianę drzwi zewnętrznych,
- wykonanie ścianki szklanej z drzwiami wejściowymi w celu wydzielenia przedsionka w północno-wschodniej części budynku na parterze,
- montaż centralnej klimatyzacji VRF - maksymalnie 3 jednostki zewnętrzne na połaci dachowej oraz naciennic jednostki wewnętrzne w każdym pomieszczeniu biurowym, w którym wymagane jest chłodzenie, razem z przewodami zasilania, powrotu oraz odprowadzenia skroplin i wykonaniem odrębnych obwodów zasilających,
- modernizację oświetlenia poprzez wymianę oświetlenia indukcyjnego (światłówek) oraz żarowego na oświetlenie typu LED. Modernizacji podlegają również instalacje elektryczne jeżeli wymaga tego użyte źródła

światła i oprawa,

- wymianę grzejników żeliwnych na grzejniki płytowe,
- wykonanie automatyki zarządzającej istniejącego węzła ciepłowniczego w budynku z możliwością sterowania z systemu BMS,
- montaż automatycznych głowic termostatycznych o regulacji miejscowej i centralnej, które będą umożliwiać regulację temperatury w pomieszczeniach centralnie z panelu głównego oraz miejscowo w każdym pomieszczeniu,
- montaż automatyki sterującej dla systemu c.o. opartej na centrali sterującej połączonej z czujnikami i automatycznymi głowicami termostatycznymi o regulacji miejscowej i centralnej,
- montaż powietrznej pompy ciepła o mocy ok. 10 kW współpracującej z węzłem cieplnym,
- wykonanie systemu pomiarowo-sterującego BMS pozwalającego na:
  - a) zarządzanie energią cieplną w budynku poprzez zintegrowany system zarządzania pracą źródła ciepła, odbiorników i rozprowadzenia ciepła w obiekcie,
  - b) zarządzania energią elektryczną,
  - c) monitoring i wizualizację zużycia energii elektrycznej oraz ciepła, archiwizację danych pomiarowych w postaci bazy danych z dostępem z poziomu wewn. i zewn. sieci internetowej.

Podstawowym celem projektu na poziomie produktu jest kompleksowa termomodernizacja budynku Ratusza w Żarach. Wynika z niego cel główny na poziomie rezultatu, jakim jest poprawa efektywności energetycznej budynku ratusza. Z kolei z przedmiotowego celu wynikają cele projektu, znajdujące się na poziomie rezultatu długofalowego tj.: redukcja emisji substancji szkodliwych do atmosfery, zmniejszenie kosztów eksploatacji budynku oraz poprawa komfortu cieplnego użytkowników obiektu.

Harmonogram realizacji projektu uzależniony jest od pozytywnej decyzji o wybraniu projektu do dofinansowania.

Wg wniosku: całkowita wartość projektu: 1 450 871,34 zł.; całkowita wartość dofinansowania: 1 160 124,11 zł.

Wniosek o dofinansowanie projektu uzyskał wymaganą liczbę punktów oraz spełnił kryteria wyboru projektów, jednak kwota przeznaczona w konkursie na dofinansowanie projektów była niewystarczająca na wybranie projektu do dofinansowania w pierwszej i drugiej turze oceny wniosków.

17 marca 2020 r. Zarząd Województwa Lubuskiego podjął decyzję o przyznaniu dofinansowania dla projektu po pozytywnej decyzji Komisji Europejskiej dotyczącej zmiany w RPO-Lubuskie 2020 w tym zwiększenia alokacji środków dla tego działania.

Projekt „Modernizacja energetyczna obiektu pływalni miejskiej Wodnik przy ul. Telemanna 1 w Żarach”

Wniosek o dofinansowanie projektu został złożony 26 lutego 2018 r. w ramach 3 osi priorytetowej - Gospodarka niskoemisyjna, działanie 3.2. Efektywność energetyczna, poddziałanie 3.2.1 Efektywność energetyczna – projekty realizowane poza formułą ZIT.

Osią projektu jest modernizacja energetyczna obiektu pływalni miejskiej Wodnik przy ul. Telemanna 1 w Żarach.

1) Przygotowanie projektu:

- aktualizacja audytu energetycznego,
- opracowanie świadectw charakterystyki energetycznej,
- opracowanie programu funkcjonalno-użytkowego,
- ustalenia (oszacowania) wartości zamówienia,
- aktualizacja studium wykonalności,
- sporządzenie ekspertyzy ornitologicznej oraz chiropeterologicznej.

2) Realizacja projektu (w trybie „zaprojektuj - wybuduj”):

- opracowanie dokumentacji projektowej,
- przeprowadzenie robót budowlanych.

3) nadzór inwestorski nad projektem,

4) promocja projektu: tablica informacyjno-pamiątkowa.

Roboty budowlane w systemie zaprojektuj i wybuduj, obejmują następujący zakres prac:

- docieplenie ścian zewnętrznych - obejmuje ocieplenie styropianem ścian znajdujących się nad pomieszczeniami administracyjnymi i socjalnymi oraz kompleksem basenowym,
- docieplenie dachu - obejmuje ocieplenie dachu pianką poliuretanową (metodą natryskową) znajdującego się nad pomieszczeniami administracyjnymi i socjalnymi oraz kompleksem basenowym,
- docieplenie przyziemia - obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych zagłębionych (znajdujących się poniżej poziomu gruntu), poprzez ich odkopanie, natrysk ścian pianką poliuretanową, a następnie ich zasypanie,
- wymiana stolarki okiennej - obejmuje wymianę starych okien PCV na nowe okna PCV o lepszych parametrach sprawności energetycznej,
- modernizacja wentylacji – polegać będzie na montażu nowej wentylacji mechanicznej nawiewno-wywiewnej z osuszaniem i z rekuperacją; centrala wentylacyjna wyposażona będzie w pompę ciepła,
- modernizacja instalacji centralnego ogrzewania (instalacja systemu zarządzania energią) – polega na mo-

nitorowaniu (pomiarze) i sterowaniu ilością czynników energetycznych,

- modernizacja instalacji ciepłej wody użytkowej – polega na montażu systemu odzysku ciepła ze ścieków wspomaganego pompą ciepła,
- instalacja fotowoltaiczna – obejmuje montaż na dachu budynku paneli fotowoltaicznych (wykonanych w technologii polikrystalicznej),
- wymiana oświetlenia na energooszczędne LED - montaż oświetlenia LED wewnątrz obiektu.

Celem głównym projektu jest zmniejszenie poziomu energochłonności obiektu pływalni.

Cele ogólne projektu:

- zmniejszenie zużycia oraz strat energii cieplnej i elektrycznej,
- ograniczenie kosztów ogrzewania i oświetlenia,
- poprawa warunków pobytu użytkowników korzystających z obiektu oraz warunków pracy personelu,
- zmniejszona emisja szkodliwych zanieczyszczeń gazowych i pyłów do atmosfery,
- zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza oraz podniesienie poziomu jakości świadczonych usług sportowo-rekreacyjnych na pływalni,
- poprawa warunków życia mieszkańców powiatu żarskiego na skutek ograniczenia zanieczyszczenia środowiska naturalnego oraz zapewnienie odpowiedniej jakości dostępnej publicznie bazy sportowo-rekreacyjnej.

Harmonogram realizacji projektu uzależniony jest od pozytywnej decyzji o wybraniu projektu do dofinansowania.

Wg wniosku: całkowita wartość projektu: 2 395 000,00 zł., całkowita wartość dofinansowania: 1 971 036,30 zł.

Wniosek o dofinansowanie projektu uzyskał wymaganą liczbę punktów oraz spełnił kryteria wyboru projektów, jednak kwota przeznaczona w konkursie na dofinansowanie projektów była niewystarczająca na wybranie projektu do dofinansowania w pierwszej i drugiej turze oceny wniosków. 17 marca 2020 r. Zarząd Województwa Lubuskiego podjął decyzję o przyznaniu dofinansowania dla projektu po pozytywnej decyzji Komisji Europejskiej dotyczącej zmiany w RPO-Lubuskie 2020 w tym zwiększenia alokacji środków dla tego działania.

Kompleksowy program komunikacji w Żarsko-Żagańskim Obszarze Funkcjonalnym

Projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020. Oś Priorytetowa 3 „Gospodarka niskoemisyjna” Działanie 3.3 „Ograniczenie niskiej emisji w miastach” Poddziałanie 3.3.1 „Ograniczenie niskiej emisji w miastach” – projekty realizowane poza formułą ZIT”.

Projekt realizowany w partnerstwie przez:

- Gminę Żagań o statusie miejskim - lider,

- Gminę Żary o statusie miejskim - partner,
- Gminę Żary o statusie wiejskim - partner,
- Gminę Żagań o statusie wiejskim - partner.

Projekt polega na zaprojektowaniu, wykonaniu, dostawie i montażu systemów informacji pasażerskiej oraz zarządzaniu flotą pojazdów transportu publicznego funkcjonującego na terenie Żarsko-Żagańskiego Obszaru Funkcjonalnego, łącznie wykonanych zostanie 18 tablic dynamicznej informacji pasażerskiej, w tym na terenie Miasta Żary 8 szt.

W ramach proj. będą realizowane także zadania polegające na:

- montażu wiat komunikacyjnych - 80 szt., w tym na terenie Miasta Żary - 23 szt.,
- montażu wiat rowerowych - 30 szt., w tym na terenie Miasta Żary - 3 szt.,
- budowie Centrum Przesiadkowego w Żarach (zadanie zrealizowane i obecnie użytkowane).

Cele projektu:

- ograniczenie intensywności ruchu drogowego,

- poprawa jakości usług i atrakcyjności komunikacji publicznej,
- ograniczenie emisji zanieczyszczenia do atmosfery,
- zwiększenie różnorodności form transportu publicznego,
- lepsza integracja środków transportowych.

Łączny koszty projektu do poniesienia przez Gminę Żary o statusie miejskim – **2 898 945 zł.**

Przyznane dofinansowanie ze środków UE – **2 354 080 zł.**

Termin realizacji: planowane zakończenie do 30 czerwca 2020 roku.

„Wdrożenie i rozwój e-usług w administracji samorządowej oraz podnoszenie bezpieczeństwa teleinformatycznego”

W ramach Działania 2.1 Rozwój społeczeństwa informacyjnego Regionalnego Programu Operacyjnego - Lubuskie 2020 na 2016 rok.

Przedmiotem projektu jest rozwój i wdrożenie usług elektronicznych w 15 gminach województwa lubuskiego, w sposób znaczący poprawiających standard świadczenia usług administracji samorządowej na szczeblu gminnym.

Beneficjentem projektu jest: Gmina Niegostawice.

Partnerami projektu są: Gmina Bytnica, Gmina Gubin o statusie miejskim, Gmina Gubin – wiejska, Gmina Krzeszyce, Gmina Kolsko, Gmina Skąpe, Gmina Lubrza, Gmina Zbąszynek, Gmina Kożuchów, Miasto Kostrzyn nad Odrą, Miasto Żary, Gmina Gozdnicza, Gmina Babimost, Gmina Maszewo.

Okres realizacji projektu obejmuje lata 2016–2020.

Nakłady inwestycyjne związane z realizacją całości inwestycji wyniosą 9 417 234,00 zł

w tym: dofinansowanie z Unii Europejskiej (Europejski

Fundusz Rozwoju Regionalnego) na poziomie 85 %, tj. 7 941 918,83 zł, wkład własny Partnerów projektu na poziomie 15 %, tj. 1 475 315,17 zł

Łączny koszt zadań realizowanych przez Gminę Żary o statusie miejskim: 970 159,00 zł w tym:

- dofinansowanie z Unii Europejskiej na poziomie 85 % : 796 024,00 zł

- wkład własny: 174 135,00 zł

W dniu 14.11.2019 r. została zawarta w ramach pierwszego postępowania przetargowego umowa z firmą Perceptus z Zielonej Góry na rozbudowę sieci WLAN w Urzędzie Miejskim w Żarach na kwotę 399.750,00 zł brutto. Czas realizacji zadania: 6 miesięcy.

W dniu 04.12.2019 r. zawarta została umowa z wykonawcą - firmą Sputnik Software z Poznania na kwotę 547.104,00 zł brutto, która wdroży platformę e-usług z systemami dziedzinowymi oraz dostarczy serwer. Czas realizacji zadania: 6 miesięcy.

Opis	Moduł
Poziom drugi - jednostronna interakcja jednokierunkowa - możliwość dostępu do informacji zamieszczonych na stronie internetowej urzędu oraz pobrania z niej oficjalnych, urzędowych formularzy	System SMS - powiadamianie o zaległościach
Poziom trzeci - jednostronna interakcja dwukierunkowa - możliwość wyszukiwania informacji oraz pobrania i odesłania przez Internet wypełnionych i podpisanych formularzy	e-formularze - zakładanie kont e-rada e-budżet obywatelski
Poziom czwarty - dwustronna interakcja dwukierunkowa, nazywana transakcją - możliwość wykonywania przez Internet wszystkich czynności koniecznych do załatwienia danej sprawy, w tym dokonania płatności i otrzymania dokumentu kończącego sprawę, także drogą elektroniczną	e-cmentarz
Poziom piąty - personalizacja, zapewnia załatwienie sprawy urzędowej drogą elektroniczną i jednocześnie wprowadza personalizację obsługi	e-podatek od nieruchomości od osób fizycznych e-podatek od nieruchomości od osób prawnych e-podatek od środków transportu od osób fizycznych e-podatek od środków transportu od osób prawnych e-płatność - odpady komunalne, zezw. alkohol

Projekt „Żary, zadbajmy o czyste powietrze!”

Wniosek o dofinansowanie projektu został złożony 30 października 2019 r. w ramach 3 osi priorytetowej - Gospodarka niskoemisyjna, działanie 3.2. Efektywność energetyczna, poddziałanie 3.2.5 Efektywność energetyczna – wymiana źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych.

Na wiązkę celów projektu składają się:

- na poziomie produktu (cel główny projektu) „zmiana sposobu ogrzewania mieszkań komunalnych Gminy Żary o statusie miejskim z nieefektywnych i nieekologicznych urządzeń grzewczych na paliwo stałe na ciepło sieciowe”,
- na poziomie rezultatu „obniżenie poziomu niskiej emisji”,
- na poziomie rezultatu długofalowego „poprawa komfortu życia najemców mieszkań komunalnych”.

Łączna wartość kosztów całkowitych projektu wynosi 2.014.125,00 zł, z czego 1.999.365,00 zł stanowią koszty kwalifikowalne. Dofinansowanie: 999 682,50 zł.

Główne kategorie kosztów tworzą:

- studium wykonalności (niekwalifikowalne w całości),
- dokumentacja projektowa (kwalifikowalna w całości),
- opłaty przyłączeniowe do sieci ciepłowniczej (kwalifikowalne w całości),
- roboty budowlane (kwalifikowalne w całości),
- nadzór inwestorski (kwalifikowalny w całości),
- promocja projektu (kwalifikowalna w całości).

Dzięki realizacji projektu zlikwidowanych zostanie 277 szt. węglowych źródeł ciepła używanych obecnie (167 szt. pieców, 107 szt. trzonów kuchennych oraz 3 szt. kotłów na paliwo stałe.

Decyzją Zarządu Województwa Lubuskiego z dnia 24 marca 2020 r. wniosek o dofinansowanie projektu został zatwierdzony do dofinansowania.

Projekt „Montaż mikroinstalacji OZE na wybranych budynkach użyteczności publicznej w Gminie Żary o statusie miejskim”

Wniosek o dofinansowanie projektu został złożony 29 stycznia 2019 r. w ramach 3 osi priorytetowej - Gospodarka niskoemisyjna, działanie 3.1. Odnawialne źródła energii.

Przedmiotem projektu jest montaż mikroinstalacji fotowoltaicznych na wybranych obiektach użyteczności publicznej przyłączonych do sieci (on-grid, z możliwością oddawania nadwyżek energii do sieci), pracujących w formule prosumenckiej wyposażonych w systemy monitorowania i zarządzania energią oraz system pomiaru i publikacji danych dot. jakości powietrza.

Przedsięwzięcie zostało podzielone na zadania:

Zadanie 1: System monitorowania zanieczyszczeń powietrza

Zadanie 2: Inspektor nadzoru

Zadanie 3: Oznakowanie i promocja projektu

Zadanie 4: Prace przygotowawcze w tym dokumentacja techniczna - Wydatki niekwalifikowalne

Zadanie 5: Montaż instalacji fotowoltaicznych

W ramach przedsięwzięcia wykonane zostanie 10 systemów fotowoltaicznych w następujących obiektach: Miejskie Przedszkole nr 4; Miejskie Przedszkole nr 7; Szkoła Podstawowa nr 1; Szkoła Podstawowa nr 2; Szkoła Podstawowa nr 10; Szkoła Podstawowa nr 8; Szkoła Podstawowa nr 3; Żłobek Miejski nr 1; MOSRiW - Basen ul. Źródłana; MOSRiW - Stadion Promienia.

Podstawowym celem projektu na poziomie produktu jest montaż instalacji fotowoltaicznych produkujących energię na potrzeby własne. Wynika z niego cel główny na poziomie rezultatu, produkcja energii z OZE. Z przedmiotowego celu wynika z kolei cel projektu na poziomie rezultatu długofalowego jakim jest redukcja emisji CO₂ do atmosfery. Uzupełniają go dalsze cele, wynikające również z celu głównego projektu, tj. zmniejszenie kosztów eksploatacji obiektów.

Główne grupy interesariuszy projektu stanowią: gmina zaś w szerszej perspektywie pośrednio wszyscy mieszkańcy gminy.

Zgodnie ze złożonym wnioskiem planowane koszty projektu: 1 248 475,00 zł, dofinansowanie: 832 819,89 zł.

W roku 2020 w lutym wniosek uzyskał pozytywną ocenę formalną i podlega dalszej ocenie.

11.4. Przedsięwzięcia realizowane w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020

Projekt „Inwestujemy w zielone Żary”

Projekt zgłoszony w ramach priorytetu II Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu, działanie 2.5 Poprawa jakości środowiska miejskiego, typ projektu 2.5.2 Rozwój terenów zieleni w miastach i ich obszarach funkcjonalnych.

Wartość projektu ogółem: 4 465 259,35

Wydatki kwalifikowalne: 2 165 094,90 zł

Wartość dofinansowania: 1 840 330,66 zł

Umowa o dofinansowanie projektu została zawarta 28 czerwca 2019 r. z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie – Instytucja Wdrażająca POIiŚ 2014-2020.

Projekt zlokalizowany będzie na 7 obszarach Żar takich jak: park dydaktyczny przy ulicy Kaszubskiej, dawne Kąpielisko w Kunicach, skwer przy ul. Skarbowej, park przy Szkole Muzycznej przy Al. Wojska Polskiego, pas drogowy przy

ulicy Zawiszy Czarnego, plac zabaw i skwer przy ul. Zawiszy Czarnego, skwer przy Pl. Pionierów Ziemi Żarskiej. W 2018 r. podjęte zostały działania w zakresie zagospodarowania terenu przy dawnym kąpielisku w Kunicach na podstawie uzyskanego wcześniej pozwolenia na budowę. W ramach zagospodarowania tego terenu, wykonano montaż oświetlenia i monitoringu, rozbiórki, pielęgnację zieleni – wycinki. W dniu 25.07.2019 r. została zawarta umowa z wykonawcą robót dotyczących obszaru kąpieliska w Kunicach w zakresie ścieżek pieszych wokół basenu, placu zabaw, 2 wiat, miejsc postojowych, przepustów, 12 tablic, montaż małej architektury (kosze na śmieci, ławki, barierki, stojaki na rowery). Wszczęte w 2019 roku trzy postępowania o udzielenie zamówień na wykonanie prac na pozostałych obszarach zieleni miejskiej (postępowanie w podziale na 7 części) nie zostały rozstrzygnięte. Wybór wykonawców na ten zakres prac oraz prowadzenie nadzoru inwestorskiego nad ich realizacją jak również dostawa elementów małej architektury na te tereny i montaż

7 tablic informacyjno-promocyjnych zostanie dokonany w 2020 roku. Nad prawidłową realizacją projektu, zgodnie z wymaganiami POIiŚ, czuwa zespół tworzący Jednostkę Realizującą Projekt (JRP).

Tereny zielni objęte projektem obejmują łącznie powierzchnię 12,749 ha, z czego 10,608 ha stanowi powierzchnię biologicznie czynną (83,21%). Wszystkie tereny zostaną udostępnione nieodpłatnie mieszkańcom w różnym wieku, celem zapewnienia integracji i aktywizacji na świeżym powietrzu, a także możliwości uprawiania sportu, rekreacji, odpoczynku.

Głównym celem projektu jest zahamowanie spadku powierzchni terenów zieleni w Gminie Żary o statusie miejskim.

Zakończenie rzeczowej realizacji inwestycji zaplanowano na 31.12.2019 r.

W 2019 roku z tytułu refundacji poniesionych wydatków uzyskano dofinansowanie w wysokości 25 848,34 zł.

11.5. Przedsięwzięcia realizowane w ramach Programu Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020

28 grudnia 2018 r. została podpisana umowa projektu przygotowanego przez Miasto i Szkołę Podstawową nr 5. Zajął on drugie miejsce na liście rankingowej Ministerstwa Edukacji Narodowej. Realizowany jest we wszystkich miejskich szkołach podstawowych we współpracy ze szkołą w Lipinkach Łużyckich i ze szkołami gminy Trzebień. Głównym celem programu jest doskonalenie pracy nauczycieli poprzez stosowanie aktywnych metod i form pracy, narzędzi multimedialnych oraz przy wykorzystaniu nowoczesnych pomocy dydaktycznych. Zajęcia metodyczne z matematyki, informatyki, nauk przyrodniczych i języków obcych dla pedagogów są realizowane we współpracy z pracownikami naukowymi Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu i w pracowniach Wydziałów Matematyki, Infor-

matyki, Chemii i Neofilologii Uniwersytetu. Partnerami projektu są również pracownicy Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli i Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Zielonej Górze. Na potrzeby programu stworzona została strona internetowa www.szkolacwiczen.pl. Odbyły się na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu szkolenia kilku dniowe dla dyrektorów szkół oraz nauczycieli i trenerów szkoły ćwiczeń. Przeprowadzone zostały drogą online webinaria z matematyki i języków obcych. Miasto pozyskało 1 mln 8 tysięcy 396 złotych w tym na funkcjonowanie szkoły ćwiczeń i pomoce dydaktyczne 367 tysięcy złotych. Projekt w 100% finansowany jest w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój i realizowany będzie do 2021 roku.

11.6. Przedsięwzięcia realizowane w ramach Funduszu Dróg Samorządowych

Przebudowa ulicy Zielonogórskiej w Żarach

13 czerwca 2019 r. została zawarta umowa z Wojewodą Lubuskim o dofinansowanie przebudowy ul. Zielonogórskiej ze środków Funduszu Dróg Samorządowych.

Przedmiotem zadania jest kontynuacja przebudowy drogi ulicy Zielonogórskiej w Żarach na odcinku od ronda Pl. Konstytucji 3 Maja do skrzyżowania z ul. Poznańską - od km 0+000,00 do km 0+635,32. Odcinek ten w dokumentacji projektowej nazwany jest Etapem I. Etap II od km 0+635,32 do km 1+494,48 został wykonany w 2017 roku. Z uwagi na wysokie natężenie ruchu, kolizyjne skrzyżowania, ubytki w istniejącej nawierzchni (załamania, pęknięcia), nieefektywne i niepełne odwodnienie i oświetlenie oraz zły stan techniczny chodników, a także z uwagi na brak ścieżek rowerowych, uzasadnione jest podjęcie działań mających na celu przede wszystkim zapewnienie bezpieczeństwa użytkownikom drogi poprzez poprawę jej pa-

rametrów technicznych, usprawnienie i wzrost płynności ruchu pojazdów, rowerzystów oraz pieszych. W ramach zadania zrealizowane zostaną następujące działania: (1) przebudowa nawierzchni wraz z wykonaniem nowej konstrukcji odcinka drogi długości 0,635 km o szerokości jezdni - 7,0 m; (2) usprawnienie odprowadzania pochodzących z drogi wód opadowych i roztopowych poprzez modernizację sieci kanalizacji deszczowej (łączna długość kanałów 840,0 m) oraz wpusty zlokalizowane w całości lub w części poza jezdnią; (3) modernizacja oświetlenia drogowego: stalowe słupy oświetleniowe - 67 szt., oprawy z ledowymi źródłami światła - 67 szt.; (4) wykonanie ciągów pieszych (1.019,00 m) z kostki betonowej oraz ścieżek rowerowych (1.270,00 m) z betonu asfaltowego; (5) przebudowa przystanku autobusowego wyposażonego w peron (1 szt.); (6) przebudowa pięciu gminnych skrzyżowań: typu rondo - skrzyżowanie z ulicami Jana Pawła II, Podchorąż-

zych i Żabikowska; drugie, nowoprojektowane typu rondo z ul. Ludowa i Drzymały oraz trzy skrzyżowania z ul. Skarbowska, Kołłątaja, Poznańska; (8) wyposażenie w urządzenia bezpieczeństwa ruchu.

Całkowita wartość zadania: 7 613 580,93 zł PLN
Kwota dofinansowania: 3 785 725,00 PLN.

Planowany termin zakończenia projektu: 30.11.2020 r.

Przebudowa ul. Kujawskiej w Żarach

5 listopada 2019 r. została zawarta umowa z Wojewodą Lubuskim o dofinansowanie przebudowy ul. Zielonogórskiej ze środków Funduszu Dróg Samorządowych. Przedmiotem zadania jest przebudowa ul. Kujawskiej wraz z ulicami przyległymi (Witosa, Opolska, Mazowiecka, Leszczyńska) w podziale na trzy odcinki w zakresie drogi, odwodnienia, oświetlenia:

- I odcinek: ul. Witosa od ul. Długosza do skrzyżowania z ul. Kujawską (od 0+00,00 hm do 0+67,73 hm). Długość odcinka – 63,73 m. Dwa pasy ruchu o szerokości 3,0 m każdy rozdzielony wyspą.
- II odcinek: od ul. Witosa do skrzyżowania z ul. Tatrzańską (od 0+00,00 do 6+55,00 hm). Długość 655,00 m, szerokość 6,00 m. Przebudowa trzech skrzyżowań (z ul. Pomorską na odcinku 93,27 m, z ul. Słowiańską na odcinku 9,14 m, z ul. Tatrzańską na odcinku 57,87 m)
- III odcinek: od skrzyżowania z ul. Tatrzańską do skrzyżowania z ul. Śląską (od 6+55,00 do 9+00,28 hm). Długość 243,28 m, szerokość – 5,00 m.

Ulica Kujawska wraz z modernizowanym odcinkiem ul. Wincentego Witosa jest jedną z ważniejszych dróg miasta Żary i ma strategiczne znaczenie dla połączenia komunikacyjnego Zatorza (dzielnicy Żar) z centrum miasta. Przebudowa drogi ul. Witosa i Kujawskiej zapewni poprawę dostępności dla transportu zbiorowego oraz do

lokalnych firm i instytucji publicznych zlokalizowanych w obszarze planowanej inwestycji. Ulice te posiadają obecnie nawierzchnię z kostki granitowej (ul. Witosa) oraz bitumiczną (ul. Kujawska) o zmiennej szerokości oraz zmiennych spadkach poprzecznych i podłużnych. Z uwagi na wysokie natężenie ruchu, kolizyjne skrzyżowanie, znaczne ubytki w istniejącej nawierzchni (załamania, pęknięcia), zły stan techniczny chodników, a także z uwagi na brak ścieżek rowerowych zasadnym jest podjęcie działań mających na celu przede wszystkim zapewnienie bezpieczeństwa użytkowników drogi poprzez poprawę warunków, usprawnienie i wzrost płynności ruchu pojazdów, rowerzystów oraz pieszych.

W ramach niniejszego przedsięwzięcia planowana jest przebudowa nawierzchni wraz z wykonaniem nowej konstrukcji drogi ul. Witosa oraz ul. Kujawskiej, którą dla celów niniejszego wniosku podzielono na trzy odcinki.

Pozostały zakres rzeczowy objęty dokumentacją techniczną oraz zgłoszeniem (ulice: Opolska, Mazowiecka, Leszczyńska) zrealizowany zostanie ze środków własnych wnioskodawcy (koszty niekwalifikowalne).

Całkowita wartość zadania: 6 926 000,00 zł PLN
Kwota dofinansowania: 3 004 975,00 PLN

Planowany termin zakończenia projektu: 30.11.2020 r.

11.7. Przedsięwzięcia realizowane w ramach Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

„Dostosowanie budynku Miejskiego Przedszkola nr 1 w Żarach do potrzeb osób niepełnosprawnych”

Projekt został dofinansowany ze środków PFRON. W związku z jego realizacją w budynku szkoły zainstalowano dźwig schodowy łączący parter z pierwszym piętrem oraz wybudowano 2 podjazdy. Efekty wykonania tego zadania są bardzo istotne dla funkcjonowania w szkole grup integracyjnych:

- zlikwidowano bariery architektoniczne,
- ułatwiono dostęp dla osób niepełnosprawnych do budynku szkoły,

- usprawniono poruszanie się dzieci niepełnosprawnych ruchowo po budynku szkoły,
- ułatwiono dostęp do edukacji, zajęć specjalistycznych i innych.

Wszystkie te aspekty mają wpływ na budowanie samodzielności i samooceny dzieci niepełnosprawnych poprzez ułatwianie im wykonywania czynności samoobsługowych.

Pozyskana kwota: 215 940 zł.

11.8. Programy sportowe realizowane przez szkoły i kluby

Szkolne Młodzieżowe Ośrodki Koszykówki (SMOK) w Żarach

Realizacja projektu –2019 (realizacja od początku stworzenia programu).

Zajęcia sportowe przeprowadzane w ramach Programu są zajęciami pozalekcyjnymi, nieodpłatnymi i przeprowadzonymi na terenie Szkoły wchodzącej w skład Szkolnego

Młodzieżowego Ośrodka Koszykówki.

Realizatorzy na terenie miasta Żary:

- 1) Szkoła Podstawowa Nr 1 im. F. Chopina w Żarach,
- 2) Szkoła Podstawowa Nr 8 im. B. Chrobrego w Żarach.

Wnioskodawca: Gmina Żary o statusie miejskim.

W ramach dofinansowania ze środków MSiT, Polski Związek Koszykówki dla każdego z powołanych SMOK-ów pokrywał wynagrodzenie trenerów prowadzących zajęcia w ramach SMOK w wysokości 55,00 zł brutto za każde przeprowadzone zajęcia (90 minut). Ilość i rodzaj zajęć, za których przeprowadzenie PZKosz udzielał dofinansowania w ramach kontynuacji pracy ośrodka wynosił 74 zajęcia za okres od 02 stycznia 2019 roku do 30 czerwca 2019 roku

(50 zajęć) oraz od 01 września 2019 roku do 30 listopada 2019 roku (24 zajęcia).

Główne obowiązki organizatora (jednostka samorządu terytorialnego):

- nieodpłatne udostępnienie sal sportowych,
- zakup strojów treningowych dla dzieci rozpoczynających udział w zajęciach z koszykówki.

Koszykarski Ośrodek Sportowego Szkolenia Młodzieży w 2019 (KOSSM)

Celem programu jest stworzenie Koszykarskiego Ośrodka Sportowego Szkolenia Młodzieży w koszykówce chłopców na terenie Gminy Żary o statusie miejskim. Struktura organizacyjna szkolenia sportowego funkcjonowała w klasach VII-VIII szkół podstawowych oraz w oddziałach gimnazjalnych w klasie III od 02 stycznia 2019 roku do 30 czerwca 2019 roku oraz w klasach VI-VIII szkół podstawowych od 01 września 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku, dla których organem prowadzącym jest Gmina Żary o statusie miejskim.

Program szkolenia był realizowany na terenie Szkoły Podstawowej Nr 5 im. Polskich Noblistów w Żarach.

Gmina Żary o statusie miejskim:

- Udostępniła nieodpłatnie (wsparcie jednostki samorządu terytorialnego) obiekty sportowe niezbędne do realizacji programu szkolenia sportowego
- Miasto oraz szkoła podstawowa zobowiązane były do zamieszczenia na swojej stronie internetowej informacji o Programie oraz o jego finansowaniu przez Polski Związek Koszykówki ze środków Ministerstwa Sportu i Turystyki.

Szkolny Klub Sportowy SKS

Program Szkolny Klub Sportowy skierowany jest do uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych. SKS ma na celu stworzenie przestrzeni do dodatkowej aktywności fizycznej, realizowanej w formie zajęć sportowych i rekreacyjnych pod opieką nauczyciela prowadzącego zajęcia wychowania fizycznego w danej szkole. Zajęcia prowadzone w ramach Programu odbywały się w 60-minu-

Polski Związek Koszykówki:

1. Opracował, przekazał nieodpłatną i niewyłączną licencję do korzystania z programu szkolenia sportowego w koszykówce chłopców biorących udział w zajęciach Koszykarskiego Ośrodka Sportowego Szkolenia Młodzieży w koszykówce,
2. Pokrywał wynagrodzenie trenerów realizujących Program zgodnie z decyzją nr 68 Ministra Sportu i Turystyki:

Funkcja - Wysokość wynagrodzenia ze środków FRKF*

- Nauczyciel / Trener - 2 000,00 zł/m-c
  - Trener motoryki - 1500,00 zł/m-c
  - Lekarz / Fizjoterapeuta - 1000,00 zł/m-c
3. Zabezpieczył możliwość uczestnictwa trenerów prowadzących szkolenie młodzieży uzdolnionej sportowo w ramach programu KOSSM w kursach i szkoleniach doskonalących kompetencje zawodowe.
  4. Obejmował ubezpieczeniem od kosztów leczenia i NNW zawodników znajdujących się na listach przekazanych do PZKosz
  5. Zakupił odzież sportową dla nowych zawodników i trenerów biorących udział w Programie w ilości zatwierdzonej przez koordynatora PZKosz.

towych jednostkach treningowych, dwa razy w tygodniu, w grupach minimum 15 osobowych. W ramach programu dofinansowane jest wynagrodzenie nauczyciela realizującego zajęcia oraz dodatkowo sprzęt sportowy ze środków MSiT

Od 2019 realizowały bezpośrednio szkoły: SP 1 – 3 grupy; SP 3 (ZSP) – 1 grupa; SP 5 – 3 grupy; SP 8 – 1 grupa

Orliki dofinansowanie

Projekt „Lokalny Animator Sportu” jest systemowym rozwiązaniem, którego głównym celem jest upowszechnianie aktywności fizycznej i sportu wśród dzieci i młodzieży poprzez umożliwienie udziału w sportowych zajęciach pozalekcyjnych i pozaszkolnych, dofinansowanych ze środków MSiT. Projekt jest uzupełnieniem opracowanych i wdrożonych przez MSiT projektów aktywizacyjnych kierowanych do uczniów szkół podstawowych i szkół ponadpodstawowych.

Projekt „Lokalny Animator Sportu” polega na udziale finansowym MSiT w pokryciu kosztów zatrudnienia animatorów

–osób organizujących i prowadzących zajęcia sportowe, na obiektach powstałych w ramach rządowego programu inwestycyjnego „Moje Boisko – Orlik 2012” oraz na terenie obiektów sportowych wskazanych przez JST.

Główne warunki realizacji zadania:

- 1) jednostka samorządu terytorialnego (JST) mogła zgłosić jedną osobę, przypisaną do każdego oddanego do użytku obiektu „Moje Boisko -Orlik 2012”, która posiada odpowiednie kwalifikacje do organizowania i prowadzenia zajęć sportowych. Możliwe było zgłoszenie dwóch osób przy za-

łożeniu, że kwota przyznanej przez MSiT dla danego obiektu dotacji, będzie podzielona na dwie osoby;

2) dopuszczalne było łączenie miejsca pracy animatora z innymi obiektami sportowymi przy zachowaniu zasady, że co najmniej 80 % godzin określonych jako obowiązkowy czas pracy zrealizowanych będzie na terenie obiektu „Moje Boisko -Orlik 2012”.

3) wynagrodzenie osoby zatrudnionej jako animator w ramach projektu „Lokalny Animator Sportu” składało się z części wypłacanej przez wnioskodawcę w ramach dotacji

MSiT oraz z części wypłacanej przez właściwą JST w zakresie finansowym (co najmniej 1100 zł brutto miesięcznie wypłaconych ze środków JST), jak i realizacyjnym (minimum 69 godzin wymaganego miesięcznego pracy animatora opłaconych ze środków JST), przy założeniu, że realizując projekt animator przepracuje łącznie 138 godzin.

Dyrektor MOSRIW ŻARY na podstawie udzielonego upoważnienia od początku trwania programu wnioskuje o dofinansowanie wynagrodzeń pracowników obsługujących 3 żarskie Orliki.

Program Lekkoatletyka dla każdego!

Program Lekkoatletyka dla każdego!, dofinansowany jest ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej w ramach wspierania szkolenia sportowego i współzawodnictwa młodzieży związanych ze szkoleniem młodzieży uzdolnionej sportowo w ośrodkach działających ze wsparciem jednostek samorządu terytorialnego oraz Partnerów (żarskich szkół – Szkoła Podstawowa Nr 1, 5 i 8). W ramach realizacji programu Gmina zobowiązana była m.in. do:

- zapewnienia nieodpłatnego korzystania przez uczestników Projektu, w tym uczniów, nauczycieli, trenerów, lekarza, fizjoterapeuty, koordynatorów lub innych osób wskazanych przez PZLA, z obiektów, urządzeń i sprzętu sportowego, którymi dysponują Partnerzy,
- dofinansowania Projektu w zakresie wykraczającym poza dofinansowanie uzyskane przez PZLA na podstawie umowy zawartej pomiędzy PZLA i Ministerstwem Sportu i Turystyki, a niezbędnym do realizacji procesu szkoleniowego w ramach Projektu w prowadzonych przez siebie jednostkach;
- wsparcia merytorycznego trenerów/nauczycieli/instruktorów.

Polski Związek Lekkiej Atletyki zobowiązany był do:

- opiniowania w Ministerstwie Sportu i Turystyki realizacji strategicznych oraz wydawania rekomendacji inwestycji zaplanowanych przez samorząd,
- sfinansowania działań – w granicach dotacji uzyskanej przez PZLA z MSiT – związanych z realizacją Projektu;
- sfinansowania działań – w granicach dotacji uzyskanej przez PZLA z MSiT – związanych z prowadzeniem naboru i selekcji do grup szkoleniowych w ramach Programu;
- wyposażenia – w granicach dotacji uzyskanej przez PZLA z MSiT – szkół, w których realizowany był Projekt

Otwarte Strefy Aktywności (OSA)

W wyniku dofinansowania z MSiT został uruchomiony rządowy program rozwoju małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej – Otwarte Strefy Aktywności (OSA). To nowy program, po raz pierwszy dedykowany w całości rozwojowi małej infrastruktury w Polsce. W wyniku dofinansowania z MSiT na terenie Szkoły Podstawowej Nr 1 w Żarach powstał ogólnodostępny obiekt dla całych rodzin.

To ogólnodostępne plenerowe miejsca sportu, rekreacji i odpoczynku dla całych rodzin, w którego skład wchodzi:

w niezbędny sprzęt sportowy, na podstawie odrębnych umów zawieranych z PZLA;

- sfinansowania w granicach dotacji uzyskanej przez PZLA z MSiT i przeprowadzenia w tym zakresie szkoleń dla kadry (nauczycieli) realizującej proces szkoleniowy;
- wyposażenia – w granicach dotacji uzyskanej przez PZLA z MSiT – w materiały dydaktyczne, konspekty, zeszyty metodyczno-szkoleniowe dla nauczycieli prowadzących zajęcia w ramach Projektu (kadry);
- sukcesywnego doposażania obiektów sportowych w ramach procesu szkoleniowego, w odpowiedni sprzęt sportowy. Przekazania sprzętu na rzecz Partnera biorącego udział w procesie szkoleniowym. PZLA na podstawie odrębnych umów zobowiązał się do wypłat wynagrodzeń dla nauczycieli i trenerów uczestniczącym w Projekcie.

Partnerzy zobowiązani byli do:

- realizacji Projektu i procesu szkoleniowego uzgodnionego z PZLA;
- współpracy w zakresie prowadzenia dokształcania trenerów zorganizowanego przez PZLA;
- współpracy w zakresie monitorowania procesu szkoleniowego i postępów rozwoju uczniów zgodnie z wytycznymi określonymi przez PZLA;
- kierowania absolwentów do ośrodków i grup szkoleniowych wyznaczonych przez PZLA;
- udostępnienia bazy sportowej do prowadzenia zajęć pozalekcyjnych upowszechniających lekkoatletykę prowadzonych przez szkoleniowców uczestniczących w Projekcie;
- wsparcie Programu w zakresie wykraczającym poza dofinansowanie z MSiT m.in. transporty, dofinansowania do obozu.

urządzenia siłowni zewnętrznej, sprawnościowy plac zabaw dla dzieci, strefa relaksu i gier, zagospodarowanie zieleni. Ma ono sprzyjać integracji społecznej i jest skierowane do różnych grup wiekowych.

Wydatki poniesione na realizację zadania ze środków własnych i FRKF: 42 238,20 zł

Dofinansowanie wykorzystane ze środków FRKF: 21 076,86 zł.

11.9. Program rewitalizacji dla Gminy Żary o statusie miejskim na lata 2016-2022

Program rewitalizacji to inicjowany, opracowany i uchwalony przez Radę Miejską, na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Uchwała nr XXIII/105/16 z dnia 28 października 2016 r.), wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.

Nazwa projektu	Realizacja
REWITALIZACJA ZESPOŁU PARKOWO-FOLWARCZNEGO WRAZ Z UTWORZENIEM CENTRUM USŁUG SPOŁECZNYCH	Inwestycja w trakcie realizacji. Planowany termin zakończenia prac 30 kwietnia 2020. W III i IV kwartale 2019 r. Wydział Polityki Gospodarczej i Promocji zakupił i przekazał do MOSRiWu części wyposażenia Folwarku tj. krzesła stoły, ławy, parasole, namioty, nagłośnienie i oświetlenie sceny.
ŻARSKI PARK KULTURY I NAUKI	„Rewitalizacja i zagospodarowanie terenu przy Żarskim Domu Kultury w Żarach przy ul. Wrocławskiej, dz. nr 159/2, obr. 0002, terenu przy budynku Miejskiej Biblioteki Publicznej przy ul. Wrocławskiej oraz terenu przy ul. Podwale w Żarach, dz. nr 159/1, 157/1, obr. 0002” – umowa nr ZP/2/WIT/2018 z 13 marca 2018 r. – Zadanie zakończone, odebrane i rozliczone. „Budowa ścieżki historycznej na terenie Muzeum Pogranicza Śląsko – Łużyckiego w Żarach przy Placu Kardynała Stefana Wyszyńskiego 2, dz. nr 389, obr. 0002” – umowa nr ZP/1/WIT/2018 z 13 marca 2018 r. Zadanie zakończone, odebrane i rozliczone.
ANIMACJA LOKALNA NARZĘDZIEM PRZECIWDZIAŁANIA WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU	W założeniach przedsięwzięcia zajęcia animacji miały się odbywać w odrestaurowanym w ramach projektu 1. obiekcie folwarcznym stanowiącym Centrum Usług Społecznych w Żarach. W związku z tym, że obiekt nie został oddany do użytku projekt nie mógł być realizowany.
RAZEM – AKTYWNA INTEGRACJA KLIENTÓW MOPS W ŻARACH	Informacje o realizacji przedsięwzięcia zostały opisane w części dot. Projektu „Razem – aktywna integracja klientów MOPS w Żarach” (projekt został zakończony w 2018 r.).
ASYSTENT OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ	W 2019 r. w ramach funkcjonujących w strukturach ŚDS w Żarach mieszkań chronionych, pracownicy w zakresie wykonywanych przez siebie obowiązków wspierali osoby niepełnosprawne, będące w bardzo trudnej sytuacji życiowej w wykonywaniu przez nie codziennych zadań (pomoc w dostępie do urzędu, przychodni zdrowia, pomoc w treningu funkcjonowania w codziennym życiu). W 2019 r. zatrudniono opiekuna mieszkań chronionych, który wspiera mieszkańców w codziennym funkcjonowaniu.
PRACA PODWÓRKOWA	Realizacja przedsięwzięcia Pracy Podwórkowej odbywać się będzie po zakończonych pracach budowlanych i remontowych w odrestaurowanym obiekcie folwarcznym przy ul. Folwarcznej w Żarach.
CENTRUM WSPARCIA RODZINY	Realizacja Centrum Wsparcia Rodziny odbywać się będzie po zakończonych pracach budowlanych i remontowych w odrestaurowanym obiekcie folwarcznym przy ul. Folwarcznej w Żarach.
REMONT BUDYNKU PRZY UL. OKRZEI 7A I 7B WRAZ Z ZAGOSPODAROWANIEM OTOCZENIA	Dotyczy jedynie budynku Okrzei 7B, gdyż budynek 7A to budynek wspólnoty. W ramach zadania: <ul style="list-style-type: none"> wymieniono instalację elektryczną na klatkach schodowych, wymieniono instalację wodno – kanalizacyjną na częściach wspólnych, na bieżąco wykaszano tereny zielone w otoczeniu budynku, porządkowano teren z nagromadzonych odpadów stałych.

Nazwa projektu	Realizacja
MODERNIZACJA BUDYNKU PRZY UL. KATOWICKIEJ 4 WRAZ Z ZAGOSPODAROWANIEM PRZYLEGŁEGO TERENU	<p>W ramach zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymieniono instalację elektryczną na klatce i w piwnicy, wykonano kapitalną naprawę dachu wraz z przemurowaniem kominów oraz wymianą orynnowania, wymieniono drzwi wejściowe, wyrównano nawierzchnię terenu przyległego do budynku, drogi dojazdowej grysem bazaltowym, sukcesywnie wymieniano stolarkę okienną w lokalach oraz na klatkach schodowych, sprzątnięto teren z nagromadzonych odpadów stałych, pielęgnowano tereny zielone.
REMONT BUDYNKÓW I ZAGOSPODAROWANIE PODWÓREK PRZY UL. ŚREDNIEJ I SZKOLNEJ	<p>W ramach zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> wykonano ogrodzenie posesji wraz z bramami wjazdowymi (ul. Średnia 15,17, ul. Szkolna 8,10,12), wyremontowano, pomalowano klatki schodowe (ul. Szkolna 3,5, ul. Średnia 9,17), naprawiono dachy wraz z przemurowaniem kominów (ul. Średnia 9,11,17), wymieniono instalację elektryczną w budynkach (ul. Szkolna 3,5, ul. Średnia 17), wymieniono stolarkę okienną na klatkach schodowych oraz w lokalach, wymieniono stolarkę drzwiową do lokali.
ZAGOSPODAROWANIE TERENU PRZY UL. WITOSA 36	<p>W ramach zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyrównano nawierzchnię terenu przyległego kruszywem bazaltowym, ogrodzono posesję siatką ogrodzeniową, na bieżąco wykaszano tereny zielone.
TERMOMODERNIZACJA I REMONT HALI SPORTOWEJ	<p>Lokalizacja ul. Zwycięzców 38. Zakres projektu:</p> <ul style="list-style-type: none"> docieplenie ścian zewnętrznych hali, docieplenie stropów i stropodachów, wymiana stolarki okiennej, modernizacja instalacji oświetleniowej hali sportowej. <p>Wykonano remont hali sportowej, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> dokumentację projektową – kosztorysową – 1500,00zł modernizację instalacji oświetleniowej hali sportowej: <ul style="list-style-type: none"> – termin wykonania – 06.07.2017, – kwota wykonania – 36 900,00 zł, – opis wykonanych prac – demontaż opraw 24 szt. z utylizacją, – montaż opraw LED z wymianą przewodów nie spełniających wymogów, wymiana i montaż nowej rozdzielnicy. wykonanie nowej podłogi: <ul style="list-style-type: none"> – termin wykonania – 22.08.2017, – kwota wykonania – 91 132,93 zł. modernizacja wentylacji z malowaniem hali sportowej: <ul style="list-style-type: none"> – termin wykonania – 05.09.2017, – kwota wykonania – 93 612,49 zł.
TERMOMODERNIZACJA BUDYNKU PRZY UL. CZĘSTOCHOWSKIEJ 15	<p>Termomodernizacja nie została zrealizowana, nie przyznano środków na realizację w/w zadania. Przewidywano źródła finansowania RPO WL 2014 – 2020/EFRR); środki własne podmiotu realizującego.</p>

Nazwa projektu	Realizacja
<p>ADAPTACJA WIEŻY WARTOWNICZEJ WRAZ Z MURAMI OBRONNYMI NA CELE TURYSTYCZNE</p>	<p>W ramach zadania w roku 2019 r. wykonano: zabezpieczenie okien przed dostępem gołębi, przyłączy elektryczne wraz instalacją elektryczną, wyczyszczono ściany z odchodów ptasich, wykonano specjalną konstrukcję do zawieszenia wystawy, wykonano nowe drzwi wejściowe, podświetlenie wewnątrz i oświetlenie na zewnątrz wieży, zabezpieczono i naprawiono ganek na murach obronnych, wykonano tablicę informacyjną z kuszą na starej latarni, zmieniono tablicę informacyjną o wieży, wykonano specjalne wielkoformatowe rysunki, na podstawie których wykonano wystawę o fortyfikacjach żarskich pt. „ŻARY 1540” (mury, wieże obronne, zamek, podzamcze itp.). Uroczyste otwarto obiekt w dniu 23.11.2019 r.</p> <p>W tym dniu odbyła się również konferencja. Wydano ponadto specjalną publikację związaną z otwarciem wieży.</p> <p>Wieża po adaptacji przekazana została do bieżącego zarządu Muzeum Pogranicza Śląsko – Łużyckiego. Obiekt jest udostępniany turystom przez pracowników muzeum.</p> <p>Działania zrealizowano w ramach projektu „REVIVAL” dofinansowanego z programu Interreg Polska – Sachsen.</p> <p>Razem wartość projektu wyniosła 30 tys. euro, w 2019 wydatki wyniosły 66 995 zł. W projekcie bierze udział 12 partnerów, w tym 10 gmin z Polski i Saksonii. W roku 2020 projekt będzie kontynuowany w zakresie promocji starówki.</p>
<p>DOSTOSOWANIE DZIEDZIŃCA MUZEUM POGRANICZA ŚLĄSKO-ŁUŻYCKIEGO DO PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI KULTURALNEJ I OBSŁUGI RUCHU TURYSTYCZNEGO</p>	<p>Budynek wpisany do rejestru LWKZ (L – 624/A i L – 625/A) znajduje się na działce nr ewidencyjny 389, obręb 2 dla którego prowadzona jest Księga Wieczysta o nr ZG1R/00032851/1 w Sądzie Rejonowym w Żarach. Powierzchnia działki wynosi 1924 m², w tym budynek 300 m², teren utwardzony 410 m², pozostała część to teren zielony – trawa i 8 drzew.</p> <p>W 2019 roku w ramach projektu Żarski Park Nauki i Kultury – zbudowano ścieżkę historyczną na terenie Muzeum. Projekt polegał na montażu 5 kiosków multimedialnych, 2 tablic informacyjnych oraz utwardzenie terenu do prowadzenia zajęć warsztatowych.</p> <p>Zadanie to zostało wykonane, z wyjątkiem instalacji wypożyczalni rowerów miejskich.</p>
<p>TERMOMODERNIZACJA BUDYNKU PRZY UL. OKRZEI 35</p>	<p>Projekt złożono w ramach konkursu Regionalnego Programu Operacyjnego Lubuskie 2020 (Oś Priorytetowa 3 – Gospodarka niskoemisyjna, Działanie: 3.2 Efektywność energetyczna, Poddziałanie 3.2.1 Efektywność energetyczna – projekty realizowane poza formułą ZIT). Projekt uzyskał wymaganą liczbę punktów i spełnił kryteria wyboru projektów, jednak nie przyznano środków na realizację w/w zadania.</p>
<p>TERMOMODERNIZACJA BUDYNKU PRZY UL. OKRZEI 19</p>	<p>Zadanie zostało zrealizowane w latach 2017 – 2018.</p> <p>Koszt szacunkowy projektu 470 454,21 zł. Wartość brutto termomodernizacji wyniosła 1 966 409,51 zł.</p> <p>Prace wykonano w Budynku Szkoły Podstawowej nr 5 przy ul. Okrzei 19 (wcześniej Gimnazjum Nr 3).</p> <p>Wykonane prace: docieplenie przegród zewnętrznych budynku (ściany + stropodach) wraz z wymianą parapetów zewnętrznych, montaż wentylacji mechanicznej z rekuperacją w pomieszczeniach biurowych i klasach lekcyjnych wraz z montażem powietrznej pompy ciepła, wykonanie modernizacji instalacji centralnego ogrzewania, wykonanie przyłącza oraz węzła cieplnego przez ECO (Energetyka Ciepła Opolszczyzny), montaż instalacji fotowoltaicznej, wymiana opraw i źródeł światła na energooszczędne LED, wykonanie systemu pomiarowo – sterującego BMS, wykonanie robót ogólnobudowlanych towarzyszących m.in. wykonanie podjazdu dla niepełnosprawnych.</p> <p>Prace wykonano w budynku dydaktycznym oraz łączniku.</p> <p>Źródła finansowania RPO WL 2014-2020 (EFRR); środki własne podmiotu realizującego.</p> <p>Inwestycja zakończona.</p>

Nazwa projektu	Realizacja
TERMOMODERNIZACJA BUDYNKU PRZY UL. OKRZEI 15	Inwestycja zakończona.
TERMOMODERNIZACJA BUDYNKU URZĘDU MIEJSKIEGO W ŻARACH	<p>Wniosek o dofinansowanie projektu pt. „Modernizacja energetyczna obiektu Ratusza w Żarach”, złożony w ramach konkursu nr RPLB.03.02.01 – IZ.00 – 08 – K01/17 – Oś Priorytetowa 3 „Gospodarka niskoemisyjna”, Działanie 3.2 „Efektywność energetyczna”, Poddziałanie 3.2.1 „Efektywność energetyczna. W ramach zadania Wydział Infrastruktury Technicznej i Ochrony Środowiska zlecił opracowanie:</p> <p>1) audytu energetycznego i programu funkcjonalno – użytkowego dotyczącego termomodernizacji obiektu Ratusza przez Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. Zakres będzie obejmował następujące prace:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocieplenie połączenia dachowej (wykonanej w części z blachy i dachówki), • ocieplenie podłogi na gruncie, • wymiana okien zewnętrznych i drzwi wejściowych do budynku, • modernizację instalacji centralnego ogrzewania, • modernizację systemu oświetlenia, • budowę systemu zarządzania energią, • wykonanie szklanej ścianki w celu wydzielenia przedsionka, • wykonanie instalacji klimatyzacyjnej. <p>Planowany termin zakończenia realizacji przedmiotowego zadania to 30.11.2021 r.</p> <p>Równoległe Wydział Administracyjny realizował zadania niezależne od wyników ww. konkursu tj.:</p> <p>1) wykonane zostało opracowanie nowej aranżacji biur obsługi mieszkańców BOM B i C przez firmę ARCHITON Studio Projektowania Wnętrz. Przedmiotowe opracowanie było niezbędnym krokiem wstępnym do przygotowania projektu budowlanego obejmującego zakresem przebudowę pomieszczeń BOM B i C;</p> <p>2) zrealizowane zostało zadanie polegające na wykonaniu ekspertyzy technicznej stropów i filarów nośnych pomieszczenia BOM C. Przedmiotowa ekspertyza miała na celu określenie możliwości przebudowy elementów konstrukcyjnych przedmiotowego pomieszczenia.</p> <p>Powyższe zadania uwzględniały zalecenia Państwowej Inspekcji Pracy w Zielonej Górze.</p>
TERMOMODERNIZACJA I REMONT KAMIENIC Z ZAGOSPODAROWANIEM PODWÓREK	Inwestycje prowadzone były przez wspólnoty – budynki wspólnotowe.
ODTWORZENIE WALORÓW HISTORYCZNYCH OBIEKTÓW ZABYTKOWYCH NA OBSZARZE REWITALIZACJI	<p>W ramach zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymieniono stolarkę okienną (pod nadzorem konserwatora zabytków) – pl. Przyjaźni 5, Ogrodowa 2, Rynek 19.
ADAPTACJA BUDYNKU PRZY UL. LEGIONISTÓW 2 NA DOM SENIORA	Cała nieruchomość została kupiona przez prywatną firmę Centrum Medyczne Eskulap. Zdemastrowany obiekt po dawnej siedzibie PZU, firma ESKULAP bardzo gruntownie wyremontowała. W budynku zamiast Domu Seniora powstało bardzo nowoczesne centrum stomatologiczne. Nieruchomość ma jednak duży potencjał, sporo wolnego terenu. Adaptacja starego obiektu na Dom Seniora była dla spółki w obecnych warunkach nieopłacalna. Dom Seniora jest obiektem specyficznym, adaptacja starych obiektów często jest dużo droższa niż budowa od podstaw.
ADAPTACJA BUDYNKU PRZY UL. LEGIONISTÓW 3 NA MIESZKANIA KOMUNALNE	Budynek przy Legionistów 3 przed wojną był budynkiem mieszkalnym. Obecnie w tym budynku mieści się Komenda Powiatowej Policji. Miasto Żary przekazało Policji nieodpłatnie grunty przy ul. Fabrycznej na nową siedzibę. Obiekt nowej siedziby został już zaprojektowany i wpisany do planu realizacji MSW w najbliższych latach. Szacunkowe koszty budowy nowej siedziby wynoszą ok. 40 mln zł. Realizacji tego zadania będzie możliwa po przeprowadzce Komendy Powiatowej Policji do nowej siedziby.

Gmina Żary o statusie miejskim
maj 2020

